

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิต
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฐ์บัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
กุมภาพันธ์ 2557

การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิต
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ปฏิญานิพนธ์
ของ
ลัดดา หวังภษิต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

กุมภาพันธ์ 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิต
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุษฐ์บัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
กุมภาพันธ์ 2557

ลัดดา หวังภษิต. (2557). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล, รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่, อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.มนัส บุญประกอบ.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิจัยดำเนินการวิจัยมี 4 ระยะกล่าวคือ ระยะที่ 1 ศึกษาวิจัย ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง แนวทางในการสร้างความสุขในการเรียนรู้ พฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ของความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จากนั้นตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการเรียนรู้และเครื่องมือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ โดยการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 3 การศึกษานำร่องกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้โดยใช้แบบแผนการทดลองกลุ่มเดียววัดซ้ำ โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 208 คน ใช้เวลาในการทดลอง 15 สัปดาห์ ฤกษ์ 4 คาบ รวมทั้งสิ้น 60 คาบ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (PEACE) มี 5 ชั้นคือ ชั้นที่ 1 การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation: P) ชั้นที่ 2 การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้และความถนัด (Explosion) ชั้นที่ 3 การวิเคราะห์ใตร่ตรอง (Analysis: A) ชั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Co – creation: C) และชั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation: E)

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่า

- 2.1 รูปแบบมีความเหมาะสมและสามารถเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ได้ในระดับมาก

- 2.2 การประเมินความสุขในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองแต่ละช่วง (5 ช่วง) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองโดย ผู้วิจัย ครู และนักเรียนอยู่ในระดับมาก

2.4 การประเมินความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

2.5 ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองแต่ละช่วง (5 ช่วง) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A DEVELOPMENT OF LEARNING ENGLISH MODEL FOR ENHANCING HAPPINESS
LEARNING OF ELEMENTARY STUDENTS AT DEMONSTRATION SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF HIGHER EDUCATION COMMISSION

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Doctor of Education Degree in Curriculum Research and Development
at Srinakharinwirot University

February 2014

Ladda Wangphasit. (2014). *A Development of Learning English Model for Enhancing Happiness Learning of Elementary Students at Demonstration Schools Under the Office of Higher Education Commission*. Dissertation, Ed.D. (Curriculum Research and Development). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Dr.Marut Patphol, Assoc Prof. Dr.Wichai Wongyai, Acting Sub Lt. Dr.Manat Boonprakob.

The purpose of this research were to develop and investigate the effectiveness of the English learning model for enhancing happiness learning of elementary students at demonstration school students under The Office of Higher Education Commission. The research procedure consisted of 4 stages as follows: Stage 1: Studying the base datum, the experts verified the definition, factors, indicative behaviors and approaches for developing happiness learning. Stage 2: Creating the English learning model and instruments, the suitability of which was scrutinized closely by specialists. Stage 3: Implementing a pilot study of the English learning model and instruments with 30 students in a class at Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Elementary) who not the research sample group during the first semester of 2013 academic year. Stage 4: Assessing the effectiveness of the English learning model by employing an experimental design, One Group Repeated Measure. The samples were 208 grade 6 students of Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Elementary) during the first semester of 2013 academic year. The students were selected by purposive. The period of study lasted 15 weeks at 4 hours per week for a total of 60 hours. Data analysis was One-Way ANOVA Repeated Measure.

The results of this research revealed that:

1. The English learning model for enhancing happiness learning of elementary students at demonstration school under The Office of Higher Education Commission contained 5 sequential steps (PEACE) ; 1) Preparation 2) Explosion 3) Analysis 4) Co-creation and 5) Evaluation

2. The effectiveness of the English learning model for enhancing happiness learning of elementary students at demonstration schools under The Office of Higher Education Commission.

2.1 The learning model was suitable and could highly enhance happiness learning of elementary students at demonstration schools under The Office of Higher Education Commission.

2.2 The Learning Happiness average score in each round of experimental group was higher statistically with a significance at .01

2.3 The Learning Happiness behaviors of the experimental group which were observed by a researcher, teachers and a learner were at good level.

2.4 The Learning Happiness of the experimental group which were evaluated through self – reflection form were at good level.

2.5 The English Learning Achievement of the experimental group was higher statistically with a significance at .01

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิต
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ของ

ลัดดา หวังภักษิต

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2557

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

ประธาน

ประธาน

(อาจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล)

(อาจารย์ ดร. ชูศักดิ์ ชัมภลสิทธิ์)

กรรมการ

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)

กรรมการ

กรรมการ

(อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.มนัส บุญประกอบ)

อาจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.มนัส บุญประกอบ

กรรมการ

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล)

กรรมการ

กรรมการ

(อาจารย์ พันโทหญิง ดร.ปราณี อ่อนศรี)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ เนื่องจากได้รับความเมตตากรุณา ความช่วยเหลือ เกื้อกูล การให้คำแนะนำต่าง ๆ ต่อศิษย์ จาก อาจารย์ ดร.มารุต พัฒผล รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ อาจารย์ว่าที่ร้อยตรี ดร. มนัส บุญประกอบ กรรมการผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อีกทั้ง อาจารย์ ดร. ชูศักดิ์ ชัมภลลิขิต อาจารย์ พันโทหญิง ดร.ปราณี อ่อนศรี ที่กรุณาเป็นกรรมการในการสอบปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.อิสรอน มะลุลีม พระครูปลัดสุวัฒนพรหมคุณ รองศาสตราจารย์ สุขุมาล เกษมสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอนงค์ นิยมธรรม และอาจารย์ ดร.จิตรา ดุษฎีเมธา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วิศรุต เลาะวิถี อาจารย์ ดร.ศิริพร พึ่งเพ็ชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิสิทธิ์ จิตติสุขพงษ์ และอาจารย์ ดร.มิ่ง เทพครเมือง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แยมกสิกร อาจารย์ ดร.ดนุลดา จามจรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เตือนใจ เฉลิมกิจ ที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและเป็นกำลังใจในการทำวิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณ คุณประเสริฐ หวังภาษิต เด็กชายจักรกฤษณ์ และเด็กหญิงอัสมา หวังภาษิต ที่อยู่เคียงข้างและให้กำลังใจผู้วิจัยในการทำงานอยู่เสมอ

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา นายอดุลย์ จันท์ปรุ่งตน มารดา นางรุไบะห์ แจ็งเดชา คุณป้า พี่น้อง และครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ลัดดา หวังภาษิต

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ความสุขในการเรียนรู้	14
ความหมายของความสุข	14
ความสุขในการเรียนรู้.....	14
ความสำคัญของความสุขในการเรียน	15
แนวคิดและองค์ประกอบของการสร้างความสุขในการเรียน.....	16
ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้	23
การวัดความสุขในการเรียนรู้	29
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้	30
แบบการเรียนรู้	36
ความหมายของแบบการเรียนรู้	37
ประเภทของแบบการเรียนรู้	37
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบการเรียนรู้	49
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้	54
ทฤษฎียู (Theory U)	54
ทฤษฎีกระจกเงากับความสุขในการเรียนรู้	59
การจัดการศึกษาทางเลือก (Alternative Education)	65
แบบจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	69
แนวคิดพื้นฐานของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	69
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา	72
องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง	75
การเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning)	81
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา ความรู้	88
3 วิธีดำเนินการวิจัย	99
ระยะที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัย	99
ระยะที่ 2 การพัฒนาแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้างความสุขใน การเรียนรู้	99
ระยะที่ 3 การนำแบบการเรียนรู้ไปทดลองใช้	101
ระยะที่ 4 การทดลองใช้และประเมินประสิทธิผลของแบบการเรียนรู้	101
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	122
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	160
สรุปผลการวิจัย	160
อภิปรายผล	163
ข้อเสนอแนะ	168
บรรณานุกรม	170
ภาคผนวก	184
ภาคผนวก ก	185
ภาคผนวก ข	189
ภาคผนวก ค	212
ภาคผนวก ง	216
ภาคผนวก จ	225
ภาคผนวก ฉ	227

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ช	230
ภาคผนวก ซ	236
ภาคผนวก ฌ	
ประวัติย่อผู้วิจัย	249

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้	22
2 แสดงการสังเคราะห์ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ตาม องค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้	27
3 แสดงการสังเคราะห์แบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามช่องทางการรับรู้ (Perceptual Pathways of Learning Modality)	42
4 บรรยายภาคในการเรียนรู้	57
5 แสดงความสอดคล้องของทฤษฎี ทฤษฎีการทำงานของสมอง เซลล์กระจกเงา และการจัดการศึกษาทางเลือกในการสร้างความสุขในการเรียนรู้	68
6 กระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning)	84
7 แสดงยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน	87
8 แสดงความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียนรู้การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการ เนื้อหา วิชา (Content and Language Integrated Learning) และการเรียนรู้ ภาษาเพื่อการสื่อสารกับความหมายของความสุขในการเรียนรู้	89
9 แสดงความสอดคล้องของแบบการเรียนรู้ PEACE กับแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ ได้ศึกษา	91
10 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนรู้ PEACE และองค์ประกอบของ ความสุข	95
11 แสดงแสดงบทบาทของผู้เรียนและขอบเขตการดำเนินขั้นตอนการจัดการเรียน ตามแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้	96
12 ขั้นตอนการพัฒนาแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการ เรียนรู้	102
13 แสดงความสอดคล้ององค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้	123
14 ค่าสถิติพื้นฐานความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา	124
15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความสุขในการเรียนรู้	127
16 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบและค่าไอเกนในองค์ประกอบที่ 1	130
17 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบและค่าไอเกนในองค์ประกอบที่ 2	131
18 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบและค่าไอเกนในองค์ประกอบที่ 3	132
19 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบและค่าไอเกนในองค์ประกอบที่ 4	133

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
20 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้	134
21 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้าง ความสุขในการเรียนรู้	135
22 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการจัดการเรียนรู้สำหรับครู และคู่มือ นักเรียน และความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	136
23 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงที่ 1	139
24 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงที่ 2	142
25 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงที่ 3	146
26 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงที่ 4	149
27 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงที่ 5	152
28 ผลการเปรียบเทียบการประเมินความสุขในการเรียนรู้ช่วงที่ 1- ช่วงที่ 5	155
29 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของช่วงการทดลองแต่ละครั้ง	158
30 แสดงการทดสอบรายคู่ของช่วงการทดลองแต่ละช่วง	158

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างของทฤษฎี 55	55
2 หลักการทฤษฎี 56	56
3 ส่วนประกอบหลักของสมอง 61	61
4 แนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนรู้ภาษาของ เอ็ดเวิร์ด แอนโทนี (Edward Anthony) 71	71
5 การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ 82	82
6 กรอบแนวคิดการวิจัย 98	98
7 ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ 108	108
8 แผนภูมิแสดงคะแนนความสุขในการเรียนรู้ช่วงที่ 1- ช่วงที่ 5 156	156
9 แผนภูมิแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ช่วงที่ 1 – ช่วงที่ 5 157	157

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วิสัยทัศน์อาเซียนได้กำหนดให้อาเซียนเป็นศูนย์รวมของชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มองไปข้างนอก อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขสันติภาพ มั่นคงและเจริญรุ่งเรือง รวมตัวกันเป็นหุ้นส่วนของการพัฒนาอย่างมีพลวัตและเป็นประชาคมที่เอื้ออาทร ดังนั้น การสร้างและความสำเร็จของความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนที่เพิ่มพูนนี้จึงจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของอาเซียน รวมถึงแนวทางสู่ความเชื่อมโยงที่ยั่งยืนในระยะยาว โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น บรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และขับเคลื่อนความเชื่อมโยงภายในประเทศให้สอดคล้องกับความเชื่อมโยงของภูมิภาค (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. 2554: 11-13) วิสัยทัศน์การเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนที่เพิ่มพูนจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับหลักการอาเซียน “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One Vision, One Identity, One Community) และจะตอบสนองต่อสภาพพื้นฐานและข้อตกลงต่างๆ รวมทั้งคำนึงถึงความรับผิดชอบและสมรรถนะที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. 2554: 11-13) เพื่อเป็นการพัฒนาการศึกษาของประเทศให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ กระจายโอกาสอย่างทั่วถึงเป็นธรรม รวมทั้งสามารถทัดเทียมกับนานาชาติได้ โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ที่มี 3 เสาหลัก ได้แก่ ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ ความร่วมมือทางการเมือง ความมั่นคง และความร่วมมือทางสังคม วัฒนธรรม ซึ่งเสาหลักความร่วมมือทางสังคมมีความก้าวหน้ามากที่สุด โดย ประเทศไทยได้เตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น จัดให้มีหลักสูตรอาเซียนศึกษา เพื่อให้คนไทยเข้าใจอาเซียน เข้าใจการอยู่ร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีวัฒนธรรมการกิน การอยู่ การดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน ไทยจำเป็นต้องที่จะต้องทำความรู้จักประเทศเพื่อนบ้าน ไม่ว่าจะเป็น พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยได้พัฒนาหลักสูตรที่สามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องภายใต้การรวมตัวเป็นประชาคมเดียวกันของคนจำนวนกว่า 600 ล้านคน (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. 2554: 11-13) ภาษาอังกฤษถือเป็นสื่อสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน อาเซียนได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยได้ตั้งเป้าหมายให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งจะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต และสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายมากขึ้น โดยได้เร่งผลักดันและดำเนินการในหลายด้าน อาทิ สร้างศูนย์อำนวยการเพื่อให้ครูเจ้าของภาษา ครูเกษียณอายุก่อนกำหนด และครูอาสาสมัครจากประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา และออสเตรเลีย มาสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน (สพฐ.) ได้จัดงบประมาณเพื่อให้ครูที่จะสอนวิชาภาษาอังกฤษ ได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การสอน ตลอดจนสามารถพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อจะได้ นำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้พัฒนาผู้เรียนเพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงกับเพื่อนต่างชาติในประชาคมอาเซียนอันจะนำมาซึ่งสันติภาพในการอยู่ร่วมกัน

อย่างไรก็ดีจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของประเทศไทย และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency) ที่ประเมินโดย International Institute of Management Development (IMD) โดยได้จากการนำคะแนนเฉลี่ยจากการสอบ TOEFL ซึ่งเป็นการทดสอบภาษาอังกฤษสำหรับผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติมาจัดอันดับตั้งแต่ปี 2552 - 2554 ผลการจัดอันดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษประเทศไทยได้คะแนนเฉลี่ย 72 คะแนน จากคะแนนเต็ม 120 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มภูมิภาคอาเซียน ล้วนได้คะแนนสูงและอันดับดีกว่าไทยมาก ประเทศที่โดดเด่นคือ สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซียและอินโดนีเซียตามลำดับ อีกทั้งยังพบว่าประเทศไทยมีทักษะด้านภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการอยู่ในอันดับท้ายๆ โดยประเทศในกลุ่มภูมิภาคอาเซียนอยู่ในอันดับต้นแทบทั้งสิ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554: 12)

นอกจากนี้จากรายงานสภาวะการศึกษาไทยปีพุทธศักราช 2552-2554 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554: 15-21) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของเด็กไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 50 เมื่อเปรียบเทียบกับวิชาอื่นๆ และจากผลการสอบวัดมาตรฐานทางการศึกษาปีการศึกษา 2555 ระดับชั้นประถมศึกษา(สำนักทดสอบทางการศึกษา.2556) พบว่าภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่นักเรียนได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับวิชาอื่นและไม่ถึงร้อยละ 50 อีกทั้งจากการสำรวจพบว่าผู้เรียนขาดความสนใจและการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน โดยวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่นักเรียนเรียนพิเศษมากที่สุด และมีค่าใช้จ่ายในการเรียนสูงที่สุด โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาภาษาอังกฤษไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง ไม่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของตนทำให้ขาดความสุข เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งร้อยละ 95 ของเด็กไทย ขาดแรงจูงใจที่จะแสวงหาช่องทางในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแรงจูงใจเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จ และความสุขในการเรียน (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2555: เอกสารการสอน) ผลที่ตามมาคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐานและทำให้เยาวชนของชาติต้องขาดคุณลักษณะด้านความรู้และทักษะด้านการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน นอกจากนี้ยังพบว่าครูกว่าร้อยละ 60 ขาดความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554) อีกทั้งครูมีความเข้าใจว่าการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเพิ่มมากขึ้น ขาดการบูรณาการความรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเครียด เบื่อหน่ายแข่งขันกันเรียนพิเศษเพื่อปรับคะแนน ขาดแรงจูงใจที่นำมาซึ่งความเชื่อมั่นและความภูมิใจในตนเอง

ทำให้ขาดความสุขในการเรียนรู้ (วิทยากร เชียงกุล. 2554: 15-17) จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นเรื่องสำคัญที่สุดเนื่องจากมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของมนุษย์มากที่สุด มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนมากที่สุด โดยพบว่าผู้เรียนที่เรียนรู้อย่างมีความสุขจะเรียนได้ดีกว่า เติบโตเป็นคนดีได้มากกว่า อีกทั้งสามารถแก้ไขและพัฒนาสังคมได้มากกว่า ดังนั้นความสุขจึงเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาอื่นๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้เห็นคุณค่าของตน ตลอดจนคุณค่าของการเกื้อกูลกันในสังคม (Layard; & Noddings. 2006: 72)

จากกระแสพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การให้การศึกษา คือ การช่วยให้บุคคลค้นพบวิธีดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข รัฐบาลมีหน้าที่ให้บุคคลมีความเจริญงอกงามในการเรียนรู้ สามารถนำเอาคุณสมบัติทั้งปวงที่มีอยู่ในตนออกมาใช้ประโยชน์เกื้อกูลผู้อื่นเพื่อให้อยู่ร่วมกันเป็นสังคม อันจะนำไปสู่ความเจริญและความสุข ผู้สอนมีหน้าที่ต้องปลูกฝังคุณธรรม ความรู้ และการดำเนินชีวิตให้ศิษย์ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ และดำเนินชีวิตต่อไปด้วยดี จนบรรลุจุดหมายก็คือการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุข สภาพการเรียนการสอนของไทยในปัจจุบันได้มีการพัฒนามากขึ้น ทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหา อย่างไรก็ตามการจำกัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยรวมยังคงอยู่ในห้องเรียนซึ่งเน้นครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (Teacher Center) ครูมีหน้าที่เป็นผู้ให้ความรู้ คอยบอกเนื้อหาที่จัดให้ และมักจะเป็นบทเรียนสำเร็จรูปที่มองข้ามความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนขาดการบูรณาการเชื่อมโยงแต่ละบทเรียน คุณธรรมจริยธรรมเข้าหากันอย่างเหมาะสม ระบบการศึกษาการหาความรู้ การสร้างความรู้ ความคิด ความเชื่อของไทยยังมีลักษณะการถ่ายทอดแบบเน้นการท่องจำจากความรู้และค่านิยมดั้งเดิม ขาดการฝึกฝนให้รู้จักคิด ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้แม้จะมีการขยายการศึกษาในเชิงปริมาณมากพอสมควร แต่ไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ขาดการวิจัยค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้เพื่อจะนำมาใช้แก้ปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย (วิทยากร เชียงกุล. 2554: 15) จากการเรียนการสอนที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนรู้ เนื่องจากการศึกษาไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ผลที่ตามมาคือผู้เรียนเห็นว่าการเรียนเป็นความทุกข์เพราะเป็นสิ่งที่ยาก ไม่สอดคล้อง กับแบบการเรียนของตน ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย ขาดการเรียนรู้ภายในตน เมื่อหมดเงื่อนไขบังคับ ก็หยุดการเรียนรู้ อันเป็นเหตุให้ผู้เรียนมีสติปัญญาต่ำและขาดความสุขในการเรียนและส่งผลไปสู่ภาวะวิกฤติทางสังคมและเศรษฐกิจ (ประเวศ วะสี. 2551: 12)

เป้าหมายของการศึกษาที่แท้จริงคือเพื่อสร้างความสุขของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นทั้งคนดีมีความสุขและเป็นผู้ที่มีความรู้ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืนมากกว่าการตั้งเป้าหมายเพื่อแข่งขันกันสร้างความมั่งคั่งและอำนาจ (Paul. 2007: 31) ความสุขกับการศึกษาเป็นเรื่องที่ไม่สามารถแยกกันได้ ถ้าไม่สามารถทำให้คนมีความสุข การศึกษาก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ โดยความสุขที่เกิดจากการศึกษา คือ การมีปัญญาเข้าใจสภาพความเป็นจริงของสิ่งต่างๆ โดยการศึกษาจะต้องสร้างความใฝ่รู้ให้เกิดขึ้น ทำให้มีคุณค่าในชีวิตและเป็นชีวิตที่ดีงาม (พระธรรมปิฎก. 2551: 22) อย่างไรก็ตามที่ผ่านมามีการพัฒนาส่วนใหญ่เป็นการ

พัฒนาด้านเศรษฐกิจและมุ่งที่จะวัดความเจริญทางด้านเศรษฐกิจโดยดูจากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหรือ GDP (Gross Domestic Product) อย่างไรก็ตามการเพิ่มรายได้ของประชากร การมีเงินเพิ่มขึ้น กลับเป็นสาเหตุให้สังคมขาดความสุข ต้องประสบปัญหาความไม่เป็นธรรมทางสังคม ปัญหาคอร์รัปชัน การแข่งขันสูง เป็นสังคมแห่งการบริโภคนิยม ตลอดจนมีอัตราการฆ่าตัวตายสูงในบางประเทศ (Easterlin. 2007: 34) ในปัจจุบันหลายประเทศหันมาเน้นการอยู่ดี มีสุขในการดำเนินชีวิตโดยพัฒนาตัวชี้วัดความสุข (Happiness Indicator) ของประชาชาติโดยวัดจากความสุขมวลรวมประชาชาติหรือ GNH (Gross National Happiness) ซึ่งคำนึงถึงการรักษาสสมดุลและความสอดคล้องกลมกลืนกันระหว่างการพัฒนาทางวัตถุและการพัฒนาทางจิตวิญญาณไปพร้อมๆ กัน

ประเทศไทยหันมาให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนให้ผู้เรียนมีความสุขโดยถือเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ที่เน้นการให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและเพิ่มเรื่องความเสมอภาค ความเป็นธรรม และการมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเรียนรู้กล่าวคือ ความสุขทำให้การเรียนรู้มีความยั่งยืนและสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นการกำลังสำคัญในสังคม (UNESCO. 2008: 1-5)

ความสุขก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนควรมุ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนและทำกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจจากแหล่งการเรียนรู้ อีกทั้งสามารถพิจารณาไตร่ตรองเพื่อแสวงหาคำตอบและเหตุผลตามความจริง รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองจากภายในอยากเรียนเพราะอยากรู้ ขาดความมุ่งมั่นในการทำสิ่งต่างๆ ตามแนวทางที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วย การเรียนรู้ที่จะอยู่กับผู้อื่นในสังคม ความรู้ในศาสตร์ที่เรียน อีกทั้งการพัฒนาทางกาย ทางจิตใจ และคุณธรรมอย่างสมดุล (Palmer. 2008: 74) (จรัส นองมาก. 2551) ทำให้ผู้เรียนขาดความสุขในการเรียนรู้

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนาแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา บนพื้นฐานของหลักธรรมทางศาสนาเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดฉันทะ และความเพียรในตน จิตระบบการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ ซึ่งมีหลักการที่ว่าแต่ละคนพึงพัฒนาตนให้ดีงาม ให้เข้าถึงความสุขที่ประณีตขึ้นทางกาย โดยอาศัยศีลศึกษาเพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมอย่างเกื้อกูลมีความสุขร่วมกัน พัฒนาจิตใจให้งอกงามในคุณธรรม มีความเข้มแข็ง มั่นคง และมีความสุขโดยอาศัยจิตตะศึกษา ตลอดจนพัฒนาปัญญาความรู้ ความรู้ เท่าทันสิ่งต่างๆ มองเห็นสิ่งทั้งหลายตรงตามเป็นจริง เพื่อให้เกิดสุขที่แท้จริง อีกทั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน และบูรณาการ กับ ทฤษฎียู (Theory U) ซึ่งเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะพัฒนาภายในตนเองที่ประกอบด้วย การเปิดความคิด (Open Mind) ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการรับข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้ต่างๆ เป็นการรับรู้ข้อเท็จจริงโดยผ่านทักษะกระบวนการสื่อสาร ผู้เรียนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ตื่นรู้และมี

สติอยู่เสมอ การเปิดใจ (Open Heart) เป็นความสามารถในการเข้าใจและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งการอยู่ร่วมกันในสังคมจะต้องรู้จักปรับตัวและพัฒนาตนเองให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้อย่างมีความสุขและนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม และท้ายสุดคือการเปิดพลังความมุ่งมั่น (Open Will) เป็นความสามารถในการรับรู้ถึงสภาพความเป็นจริงการเข้าใจตนเอง (Self) บนพื้นฐานการยอมรับสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง (The Letting Go and Letting Come) ซึ่งทฤษฎีนี้มีผลสอดคล้องกับการพิจารณาสิ่งต่างๆ จนเกิดกระบวนการทางความคิดและนำมาซึ่งปัญญา เพื่อสร้างความสุขการเรียนรู้ อีกทั้งผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีให้ผู้เรียนผ่านการทำงานของสมองและเซลล์กระจกเงา โดยนำมาใช้ในการ ขัดเกลาผู้เรียนให้สามารถเข้าใจตนเอง ขณะเดียวกับการพยายามที่จะปรับตัวเอง ให้เข้ากับผู้อื่น พัฒนาควบคู่กับการเข้าถึงภาวะจิตใจของผู้อื่น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้น ของบุคลิกภาพของมนุษย์ให้เรียนรู้และเลียนแบบในสิ่งที่ดี ซึ่งจะเป็นแบบอย่างที่มีความสุขเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข จากการทำงานของสมอง ตลอดจนเพื่อเป็นการสร้างความสุขในการเรียนครูจะต้องศึกษาถึงการประมวลข้อมูล ของสมองเพื่อที่จะได้จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านจิตใจของผู้เรียน (Thomas. 2007: 12) นอกจากนี้ได้ผสมผสานกับแนวทางของการจัดการศึกษาทางเลือก (Alternative Education) ซึ่งเป็นการศึกษาที่เน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คำนึงถึงมนุษย์ในฐานะชีวิตที่มีทั้งปัญญาและหัวใจ มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนไปสู่คุณค่าอันสูงส่งคือความความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีอิสรภาพทางจิตวิญญาณ มีความสุขและสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ ประจักษ์แจ้งในความจริงตามที่เป็นจริง ครอบงำอยู่ในความดีงาม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษาทางเลือกเป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีของธรรมชาติ ที่มนุษย์แต่ละคนย่อมมีความแตกต่างทั้งในลักษณะการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Individual Learning) แบบการเรียนรู้ (Learning Style) ความถนัด ความสนใจ ความพร้อม รวมถึงสภาพแวดล้อมในชีวิตครอบครัว โดยทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้อย่างน้อยทางใดทางหนึ่ง การศึกษาทางเลือกจึงเป็นการสร้างทางเลือกของการศึกษาที่ทำให้แต่ละคนได้แสดงออก ค้นพบตัวเอง พบจุดเด่นที่ต้องการพัฒนาต่อยอดและจุดด้อยที่ต้องการแก้ไข และส่งเสริม เพื่อให้พัฒนาจนเชี่ยวชาญ และมีความสมดุลกับพัฒนาการด้านอื่นๆ จนสามารถประสบความสำเร็จได้ตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพของตนเอง จะเห็นได้ว่าการศึกษาทางเลือกเป็นการศึกษาที่มีจุดหมายในการสร้างความสุขในการเรียนรู้ อย่างบูรณาการในองค์รวมของชีวิต บูรณาการวิชาการและวิถีชีวิตเข้าด้วยกัน เรียนรู้และนำไปใช้ได้จริงในการดำรงชีวิต เกิดความรักในการเรียนรู้ รู้ได้หลากหลาย เชื่อมโยง และสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (M. Lange; & J. Sletten. 2002: 4-6; Y. Aron; & M.Zweig. 2003: 2-4; Bulgarelli. 2009: 19-20)

จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขสิ่งสำคัญที่ครูควรทำความเข้าใจคือลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียนตลอดจนแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อจะได้จัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Almasa; et al. 2009: 23-34) ซึ่งสอดคล้องกับเดวิสและคาร์ทแนล (Diaz; & Carnal. 2002: 22-30) ที่กล่าวว่าสิ่งแรกที่ผู้สอนจะต้องตระหนักคือ แบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากแบบ

การเรียนรู้ของแต่ละคนมีอิทธิพลต่อความสามารถที่จะได้รับข้อมูล การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและการมีส่วนร่วมในประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียน (Grasha. 2002: 21-25) การมีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ย่อมทำให้ผู้เรียนมีความแตกต่างกันเรื่องเรียน ทั้งในส่วนของประสบผลสำเร็จและความล้มเหลว ประกอบกับผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษซึ่งแบ่งตามช่องทางการรับรู้ ซึ่งประกอบด้วย การเรียนรู้โดยการดูที่เปรียบได้กับจินตมยปัญญา ปัญญาอันเกิดโดยการพิจารณา การเรียนรู้โดยการฟัง เปรียบได้ปัญญาอันเกิดจากการรับฟังสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการเรียนรู้ที่ได้จากการเคลื่อนไหว ที่เปรียบได้กับภวานามยปัญญา คือปัญญาอันเกิดจากการฝึกฝนและปฏิบัติ การที่ครูหรือผู้เกี่ยวข้อง ทราบและเข้าใจแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข (พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ. ปยุตโต. 2554: 25) นอกจากนี้พบว่าความสำเร็จทางการเรียนและความสุขในการเรียนรู้ร้อยละ 50-60 ขึ้นอยู่กับสติปัญญาและความสามารถในการปรับตัวร้อยละ 30-40 ขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ (Maddox. 2008: 35) โดยเฉพาะในวิชาภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการสอนภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Approach) เป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียน ผ่อนคลายความเครียด กลัวหรือกังวล เพราะสิ่งเหล่านี้จะลดความกระตือรือร้นของผู้เรียนในการเรียนรู้และรับรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้เรียนจะเรียนภาษาได้ดีที่สุดในสถานการณ์ที่ผ่อนคลาย มีคนคอยให้กำลังใจและเกิดการเรียนอย่างท้าทายในชั้นที่เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของผู้เรียน ความท้าทายที่เหมาะสมและไม่ยากจนเกินไปจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจและเรียนภาษาได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนพบว่าการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Approach) เป็นการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างของผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้ที่ต่างกัน ทั้งการฟัง (Auditory) การดู (Visual) และการเคลื่อนไหว (Kinesthetic) ซึ่งสอดคล้องการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ (Content and Language Integrated Learning) ที่มุ่งเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีความสนใจที่ต่างกัน ผู้สอนควรจะคำนึงถึงความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุความมุ่งหมายตามศักยภาพของตน อีกทั้งยังเป็นกระบวนการเรียนรู้พุทธิปัญญา (Cognition) โดยการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหา (Content) ภาษา (Language) และทักษะกระบวนการเรียนรู้ (Learning Skill) ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือของผู้เรียน ที่มุ่งส่งเสริมความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ความสนใจและประสบการณ์ของผู้เรียน ผู้เรียนได้วิเคราะห์ผลลัพธ์ของความสำเร็จของตนเองร่วมกับเพื่อนและครูตามลำดับเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่สมบูรณ์ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาตนเองและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆ และในชีวิตจริงต่อไป (Boynton. 2008: 105-109)

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Approach) และการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหา (Content and Language Integrated Learning) เป็นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ กล่าวคือเป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียน

อย่างสมดุลทั้ง สุขภาวะซึ่งเกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย ศิลศึกษา คือพัฒนากายให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณประโยชน์ให้อยู่ในสังคมอย่างเกื้อกูล มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น จิตตศึกษา คือพัฒนาจิตใจให้งอกงามในคุณธรรม มีความเข้มแข็งมั่นคงมีความสุข ตลอดจนปัญญาศึกษา ซึ่งถือเป็นพัฒนาปัญญาให้เกิดความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ เข้าใจสรรพสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง โดยสามารถเลือกเรียนตามความถนัดและแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งรู้จักแสวงหาคำตอบโดยแบบกายและมีเหตุผล ตลอดจนกระบวนการสอนภาษาทั้งสองนี้มีความสอดคล้องกับ หลักธรรมทางศาสนาพุทธ วิทยาลัย การทำงานของสมอง แนวทางการศึกษาทางเลือกที่ต่างมุ่งเน้นให้เกิดความสุขในการเรียนภาษาอังกฤษและความสุขในการดำเนินชีวิต

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานร่วมผลิตบัณฑิตของ คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยเป็นห้องปฏิบัติการ และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนิสิต นักศึกษา เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัย ทดลอง และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตสาขาคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ตลอดจนเป็นหน่วยงานต้นแบบในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม อีกทั้งให้คำแนะนำในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนต่าง ๆ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ยังคงต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านงบประมาณ สภาพแวดล้อม บุคลากรและการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยพบว่าปัญหาสำคัญคือผู้เรียนยังขาดความสนใจในการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน โดยคิดเห็นว่าเนื้อหาที่เรียนรู้อาจไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ไม่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของตนทำให้ขาดความสุข เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ขาดแรงจูงใจในการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนยังขาดแรงจูงใจที่จะแสวงหาช่องทางการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งแรงจูงใจเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จ และความสุขในการเรียนรู้ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2555)

อัตลักษณ์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตคือต้องการให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสาร มีความสามารถในการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ มีปัญญาประดิษฐ์ปราชญ์ ตลอดจนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นรากฐานสำคัญการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะเป็นสถานศึกษาที่มีหน้าที่สำคัญ ที่มุ่งพัฒนาเยาวชนของชาติตาม นโยบายของมหาวิทยาลัยและเป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการศึกษา (Best Practice) โดยเฉพาะทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หากผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสารก็สามารถที่จะถ่ายทอดข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนเข้าใจผู้อื่นทำให้เกิดความสุขภายในตนและความสุขในสังคม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา อีกทั้งจากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานในวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานนักเรียนในสังกัดได้คะแนนระหว่างร้อยละ 50-55 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ แต่ถือว่าคะแนนค่อนข้างน้อย

กอบกับปัจจุบันการเรียนรู้ส่วนใหญ่เต็มไปด้วยการแข่งขันทำให้ผู้เรียนขาดความสุขในการเรียนรู้ ผลที่ตามมาคือนักเรียนขาดการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตน (Roberta. 2002: 23) ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อีกทั้งนักเรียนจะต้องเตรียมพร้อมสำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและวิชาอื่นๆ ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ตลอดจนต้องค้นคว้าข้อมูลที่จะเป็นแนวทางในการศึกษาต่อ และสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงนำองค์ความรู้ที่ได้ศึกษา โดยบูรณาการองค์ความรู้และทฤษฎีต่างๆ ทั้ง ทฤษฎีทฤษฎี ทฤษฎีกระจกเงากับความสุขในการเรียนรู้ ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา การจัดการศึกษาทางเลือก มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เนื่องจากเล็งเห็นความสำคัญถึงการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขให้แก่ผู้เรียนโดยทำให้ผู้เรียนเติบโตเป็นคนที่มีความรู้และความสุข ตลอดจนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ โดยรูปแบบการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติสุข

คำถามการวิจัย

รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีประสิทธิผลเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขในการเรียนรู้ ของกลุ่มทดลองหลังจากใช้รูปแบบการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้โดย พิจารณาคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความสุขในการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสุขในการเรียนรู้ ของกลุ่มทดลองหลังจากทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากพิจารณาจาก แบบสังเกตพฤติกรรมความสุขในการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. คะแนนจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียนของกลุ่มทดลองหลังการทดลองอยู่ในระดับมาก

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้ง ด้านสุขภาวะ ด้านจิตศึกษาการพัฒนาจิตใจให้มีคุณธรรมอันดีงาม มีความมั่นคงทางจิตใจ ปัญญาศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้ให้เกิดภายในตน ในบริบทและเนื้อหาภาษาอังกฤษ ซึ่งถือเป็นการพัฒนาอย่างสมดุลโดยเน้นการพัฒนาที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล อีกทั้งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้าง ตลอดจนสามารถปรับตัวในสิ่งแวดล้อมที่ต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2. เป็นประโยชน์สำหรับครู อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลอีกทั้งการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาอย่างสมดุล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้

3. กระตุ้นให้นักวิชาการด้านการศึกษามหันมาให้ความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างความสุขในการเรียนรู้ซึ่งถือเป็นการพัฒนาที่เน้นภายในตนของผู้เรียน เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุล อีกทั้งคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลอันจะนำมาซึ่งการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรการวิจัย

นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2556 จำนวน 10,280 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2556 ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 โรง จำนวนนักเรียน 500 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ได้

จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนั้นจึงสุ่มเลือกนักเรียนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-6 และได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 208 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ จำแนกเป็นความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งประเมินโดยแบบประเมินความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และด้านพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความสุขการเรียนรู้ ซึ่งประเมินโดยแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ อย่างมีความสุข และแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของผู้เรียน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยนำรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ระยะเวลาของการวิจัย

มิถุนายน 2556 – ตุลาคม 2556

สถานที่ดำเนินการวิจัย

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความสุขในการเรียนรู้** หมายถึง การเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งบ่งบอกว่าผู้เรียนมีความสุขในขณะที่เรียน ประเมินโดยแบบประเมินความสุขในการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีคะแนนความสุขในแต่ละช่วงสูงขึ้น แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข และผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของผู้เรียนซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมีลักษณะอันประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้คือ

1.1 องค์ประกอบด้านผู้เรียน หมายถึงผู้เรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เห็นคุณค่าของตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรมอันดี

1.2 องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ หมายถึงผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ทั้งในครอบครัว และบุคลากรในโรงเรียนอาทิ เพื่อน ครู และผู้เกี่ยวข้อง

1.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แสวงหาบทเรียนในชั้นและนอกชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้

1.4 องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ หมายถึงผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่พัฒนาตนเองอย่างสมดุล สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับสภาพการณ์ความเป็นจริงในสังคม มีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตน

2. รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ หมายถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของผู้เรียน โดยบูรณาการหลักกรรมทางศาสนา ทฤษฎี การจัดการศึกษาทางเลือก ทฤษฎีการทำงานของสมอง และเซลล์กระจกเงา เพื่อให้นักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เกิดความสุขในการเรียนรู้หรือ PEACE ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

2.1 การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation: P) ผู้เรียนเตรียมตัวรับข้อมูลโดยขจัดความตึงเครียดที่ปิดกั้นจิตของผู้เรียนจากการเรียนรู้ โดยการทำสมาธิ (Meditation) การฟังเพลงจังหวะช้า เพลงธรรม ซึ่งจะช่วยลดความตึงเครียดกระตุ้นการทำงานของเซลล์กระจกเงาซึ่งเป็นการแสดงออกโดยการรับข้อมูล (Reception)

2.2 การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัด และความสนใจของตน (Explosion: E) ผู้เรียน เรียนรู้เพื่อให้เกิดปัญญา โดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเลือกใช้ทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม มีแนวทางการจัดการตนเองในด้านจิตใจ แสวงหาแบบอย่างหรือแหล่งการเรียนรู้ที่ดี และเหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของตนเอง

2.3 การวิเคราะห์ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis: A) ผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธิปัญญา เข้าใจความหมายและ ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ รู้จักใช้ความคิดรวบยอดพัฒนาตนเอง สู่กระบวนการทางความคิดขั้นสูงผู้เรียนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ตื่นรู้และมีสติอยู่เสมอเปิดใจ รับรู้ว่าเป็นใคร กำลังทำอะไร (Consciousness) อีกทั้งเปิดพลังความมุ่งมั่นเข้าใจตนเอง (Self) มีความฉลาดทางจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นพื้นฐานการยอมรับสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริงเชื่อมโยงตนในอดีตและในอนาคตผลลัพธ์คือกระบวนการทางปัญญา

2.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ (Co – creation: C) ผู้เรียนสร้างสรรค์วิธีการต่างๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนาก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนา ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานมาจากการสำนึก การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีความภูมิใจในตนเองและพลโลกที่ดี

2.5 การประเมินผลร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง (Evaluation: E) ผู้เรียนประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและครู ผู้เรียนสะท้อนตนเองในสิ่งที่ได้เรียนรู้ (Self-reflect) เพื่อทบทวน (Repeat) และค้นพบ (Discover) เพื่อที่จะพัฒนาตนเอง โดยใช้เซลล์

กระเจงเงงที่มีอิทธิพลต่อการลอกเลียนแบบ พฤติกรรมภายนอกและภายในของผู้อื่นโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในส่วนองความสนใจ ทักษะคติ ความรู้สึกนึกคิดเพื่อที่จะนำมาปรับปรุงการรับรู้แห่งตน (Self-consciousness)

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ หมายถึง ผลที่เกิดจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ความสุขในการเรียนรู้ของกุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ซึ่งวัดได้มาจาก 3 ส่วนคือ 1) คะแนนความสุขในการเรียนรู้ ที่ได้จากแบบประเมินความสุขในการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2) พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและ 3) ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

4. เกณฑ์ประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เกิดจากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ดังนี้

4.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขในการเรียนรู้แต่ละช่วงของกุ่มทดลองสูงขึ้นจากช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 5 พิจารณาคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความสุขในการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.2 พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสุขในการเรียนรู้ ของกุ่มทดลองหลังจากทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากพิจารณาจาก แบบสังเกตพฤติกรรมความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.3 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียนของกุ่มทดลองหลังการทดลองอยู่ในระดับมาก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความสุขในการเรียนรู้
 - 1.1 ความหมายของความสุข
 - 1.2 ความสุขในการเรียนรู้
 - 1.3 ความสำคัญของความสุขในการเรียนรู้
 - 1.4 แนวคิดและองค์ประกอบของการสร้างความสุขในการเรียนรู้
 - 1.5 ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้
 - 1.6 การวัดความสุขในการเรียนรู้
 - 1.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้
2. แบบการเรียนรู้
 - 2.1 ความหมายของแบบการเรียนรู้
 - 2.2 ประเภทของแบบการเรียนรู้
 - 2.2.1 แบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามช่องทางการรับรู้
 - 2.2.2 แบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามลักษณะหรือกระบวนการคิด
 - 2.2.3 แบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามพฤติกรรม
 - 2.2.4 แบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามสภาพแวดล้อม
 - 2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบการเรียนรู้
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้
 - 3.1 ทฤษฎียู (Theory U)
 - 3.2 กระบวนการทำงานของสมองและทฤษฎีกระจกเงา (Mirror Neurons)
 - 3.3 การจัดการศึกษาทางเลือก (Alternative Education)
4. การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
 - 4.1 แนวคิดพื้นฐานของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ
 - 4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา
 - 4.3 องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ
 - 4.4 การจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach)
 - 4.5 การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning)
 - 4.6 แบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ (PEACE)

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ความสุขในการเรียนรู้

1.1 ความหมายของความสุข

นักปรัชญาและนักวิชาการจำนวนมากได้ให้ความหมายของความสุขไว้แตกต่างกัน อีกทั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2535 เกี่ยวกับความสุข ความว่า

ความสุข หมายถึง การมีชีวิตอย่างครบถ้วนเพียงพอ ทั้งส่วนวิชาความรู้ ความคิด วิจัยจนเกิดปัญญา ส่วนจิตใจและคุณธรรมความประพฤติ ส่วนความขยันอดทน และความสามารถในอันที่จะนำความรู้ ความคิด ไปใช้ปฏิบัติงานด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมและบ้านเมืองเป็นสำคัญ ...

ฉะนั้นจากการศึกษาความหมายของความสุขของนักวิชาการ นักปรัชญา และพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช กล่าวได้ว่าความสุข หมายถึง การพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญา ตลอดจนจิตใจในกิจกรรม มีความเข้มแข็ง มั่งคั่ง ดำรงชีวิตอย่างสมดุล โดยมีสมาธิเป็นที่ตั้ง พัฒนาปัญญาภายในตนให้เกิดความรู้ เท่าทัน มองเห็นสรรพสิ่งตรงตามความเป็นจริง มีสติปัญญาในการพิจารณาสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริงของโลก คำนึงถึงกระบวนการในการทำสิ่งต่างๆ โดยมีได้มองเป้าหมายหรือผลเพียงด้านเดียว รู้จักไตร่ตรอง ใช้ความคิด ความเข้าใจ ปฏิบัติงานและกิจกรรม ที่สอดคล้องกับความถนัด ใช้ชีวิตอย่างทรงคุณธรรมความดี มีศรัทธาต่อการทำตามศาสนาหรือปรัชญาชีวิตที่ตนนับถือ มีความปรารถนาดีกับผู้อื่น มีความสัมพันธ์ที่ดีกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว เป็นผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเกื้อกูลอันจะนำมาซึ่งความสุข (อริสโตเติล. 1972: 384-322; ดาไลลามะ. 2550: 101; Alison Heine. 2010: 130-131; พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). 2554: 64-70; Layard. 2005: 72; อิมรอน มะลูลีม. 2550: 82-87; Nodding. 2003: 10; พระมหาสุทิตย์ อากาศโร และเชมณัฐ อินทสุวรรณ. 2553: 64-66)

1.2 ความสุขในการเรียนรู้

ปัจจุบันนี้การศึกษา และนักวิชาการจำนวนมากให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณภายในตนของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ กอปรกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีพระบรมราชโองการในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2522 ความว่า

การให้การศึกษา นั้น คือ การช่วยให้บุคคลค้นพบวิธีดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข รัฐบาลจึงควรช่วยทำให้บุคคลมีความเจริญงอกงามในการเรียนรู้ สามารถนำเอาคุณสมบัติทั้งปวงที่มีอยู่ในตนออกมาใช้ประโยชน์ เกื้อกูลผู้อื่นเพื่อให้อยู่ร่วมกันเป็นสังคม อันจะนำไปสู่ความเจริญและความสุข ตามนั้นนี้ผู้สอนมีหน้าที่ต้องปลูกฝังคุณธรรม ความรู้ และการดำเนินชีวิตให้ศิษย์ได้รู้ทราบ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ต่อไป และดำเนินชีวิตต่อไปด้วยดี จนบรรลุจุดหมายก็คือความสุขนั่นเอง

กล่าวได้ว่าความสุขในการเรียนรู้ หมายถึง การเรียนรู้อย่างสมดุลเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนให้บรรลุความมุ่งหมายคือดีงาม โดยอาศัยศิลปศึกษาในการดำรงชีวิต พัฒนาจิตใจให้งอกงามในคุณธรรม มีความเข้มแข็ง มั่นคง และมีความสุขโดยอาศัยจิตตศึกษา พัฒนาปัญญาให้เกิดความรู้ ความสุขกับการศึกษาไม่สามารถแยกกันได้ ถ้าไม่สามารถทำให้คนมีความสุข การศึกษาก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ ความสุขที่เกิดจากการศึกษา คือ การมีปัญญาเข้าใจสภาพความเป็นจริงของสิ่งต่าง ๆ การศึกษาจะต้องสร้างความใฝ่รู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้มีคุณค่าในชีวิตตนเอง และสังคมการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขคือ การเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุลในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความสุขในกิจกรรม ได้รับการตอบสนองจากการใฝ่รู้ การกระทำ การสร้างสรรค์ของตนเอง ได้ใช้ความสามารถในการคิดได้เรียนได้ทำในสิ่งที่ตนสนใจพัฒนาทางจิตใจ (Spirituality) ซึ่งผู้สอนควรคำนึงถึงคำถาม 4 ประการซึ่งประกอบด้วย ผู้สอนจะสอนอะไร (What) สอนอย่างไร (How) เพราะเหตุใดจึงสอนเช่นนั้น (Why) โดยสิ่งสำคัญที่สุดคือผู้เรียนที่จะสอนคือใคร (Who) มีความแตกต่างกันอย่างไร (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). 2554: 54 - 61; พระธรรมปิฎก. 2540: 22; วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543:9; มนัส บุญประกอบ. 2547: 23-24; Nodding. 2003: 1; Palmer. 1993: 74)

1.3 ความสำคัญของความสุขในการเรียนรู้

จุดหมายสำคัญของการศึกษาคือการทำให้ชีวิตของบุคคลครบถ้วนเพียงพอ ทั้งด้านความรู้ ความคิด จิตใจ และคุณธรรมความประพฤติ เพื่อที่จักทำให้ตนเองมีความสุขอย่างแท้จริง เจริญมั่นคง และสร้างประโยชน์ให้แก่สังคมและบ้านเมือง ความสุขในการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ

ผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียน เรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ดำรงชีวิตอย่างคนที่มีประสิทธิภาพ ดำรงชีวิตอย่างคนที่คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เป็นคนที่มีความสุขในการที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีความมานะอดทน มีสมาธิและความคิดสร้างสรรค์ ความสุขเป็นรากฐานของความเก่งและความดี การเชื่อมโยง ความสุขกับการทำกิจกรรมต่างๆ จะทำให้ดีขึ้น ความสุขเป็นแรงจูงใจที่มีพลังสูงสุด การศึกษาจะต้องทำให้คนคิดเชื่อมโยงได้ว่า ไม่ว่าจะทำอะไรก็จะทำอย่างมีความสุข เมื่อคนในสังคมมีความสุขสังคมก็จะพัฒนายิ่งขึ้นไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 148-150; มนัส บุญประกอบ. 2547: 45-46, 23-24; Layard, R. 2005; Halpin, D. 2003a; Helliwell. 2010: 3; UNESCO. 2008: 15; Angus. 2007: 3)

1.4 แนวคิดและองค์ประกอบของการสร้างความสุขในการเรียนรู้

นักวิชาการ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาจำนวนมากได้กล่าวถึงแนวคิด และองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการสอน และที่สำคัญที่สุดคือการพัฒนาให้ มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขโดยมีรายละเอียด ดังนี้

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 1-25) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการสร้างความสุขในการเรียนรู้ไว้ว่า

1. สร้างความรักความศรัทธา การสร้างความรักความศรัทธาต่อการเรียนเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะจะทำให้นักเรียนเกิดความรัก ความสนใจต่อบทเรียน ต่อครู และเพื่อนในชั้นเรียน การสร้างความรักความศรัทธาจะเกิดขึ้นได้ หากมีองค์ประกอบต่อไปนี้

1.1 การเรียนบทรากฐานแห่งความรัก ได้แก่

1.1.1 การสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างครูและวิชา ระหว่างครูและนักเรียน ระหว่างครูและครูเอง ระหว่างครูและธรรมชาติของมนุษย์

1.1.2 การให้กำลังใจและให้โอกาส ยอมรับผู้เรียนในสภาพที่เขาเป็นอยู่ เปิดโอกาสให้เขาได้แสดงออก รักษาความยุติธรรม จริงใจและอดทน มุ่งมั่นที่จะช่วยเมื่อมีปัญหา แก้ปัญหาอย่างนุ่มนวลด้วยเหตุผลโดยไม่ใช้อารมณ์

1.2 บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ ได้แก่

1.2.1 การเตรียมการ มีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ที่ชัดเจน ปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน วางโครงการที่กระชับและรัดกุม

1.2.2 การทำแผนการสอน กำหนดแผนระยะยาวให้ครอบคลุม จัดแผนรายเดือนไม่ให้ซ้ำซ้อน วางแผนรายสัปดาห์ให้ต่อเนื่อง ทำแผนรายวันให้เจาะลึก

1.2.3 การเลือกสื่อประกอบบทเรียน ควรจัดหาสื่อที่เหมาะสมกับบทเรียน จัดสัดส่วนของสื่อและบทเรียน อาจเป็นสื่อที่ครูและผู้เรียนร่วมกันสร้างขึ้น

1.2.4 การประเมินพัฒนาการ จากการสังเกตพัฒนาการ การพิจารณาผลงานการทดสอบที่ไม่เครียด ให้ประเมินตนเอง และประเมินเพื่อนผู้เรียนพร้อมทั้งรายงานผลพัฒนาการ

1.2.5 การจัดช่วงเวลาเรียน ให้มีความยืดหยุ่นของเวลาต่อวัน จัดเวลาให้เหมาะสมกับบทเรียน แบ่งเวลาทำงานพักผ่อนและจัดสัดส่วนของวิชาต่อสัปดาห์

1.2.6 การจัดบรรยากาศในการเรียน สร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายแทรกอารมณ์ขัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออก สนับสนุนให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนข้อคิด เรายุติและส่งเสริมการคิด จัดเวลาให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง สรุปข้อคิดและจับประเด็นที่สำคัญๆ

1.2.7 การแก้ปัญหาในเหตุผลในการพิจารณา รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย มองหาจุดดีของนักเรียน ให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยครูเป็นแบบอย่างที่ดี

1.3 การส่งเสริมความสนใจและการสร้างความผูกพัน ได้แก่

1.3.1 การทำความรู้จักกับผู้เรียน ศึกษาประวัติเป็นรายบุคคล จดจำสิ่งเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับผู้เรียน ติดตามถามข่าวในวาระต่างๆ

1.3.2 การรักษามิตรภาพ รักษาความลับของผู้เรียนเห็นความสำคัญของทุกคน เอาใจใส่ทุกคนอย่างทั่วถึง จริงใจและพร้อมที่จะช่วย อดทนและเสียสละ ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์

2. เห็นคุณค่าการเรียนรู้

2.1 การเรียนที่มีความหมาย ประกอบด้วย บทเรียนเหมาะกับวัยและความสนใจ เนื้อหา กระชับกระฉ่งและง่ายต่อการทำความเข้าใจ มีตัวอย่างที่ชัดเจน ระวังใจให้คิดและติดตาม คำอธิบายที่ไม่คลุมเครือ

2.2 ผู้เรียนเปรียบเสมือนเมล็ดพันธุ์ที่รอการเจริญเติบโต ซึ่งซ่อนไว้ด้วย ความสามารถ พิเศษเฉพาะตัว จุดอ่อนที่ต้องการความช่วยเหลือ ความสนใจและความถนัด ความคิดและจิตใจ ความชอบและความต้องการ

2.3 ผู้เรียนจะเกิดความรักและเห็นคุณค่า เมื่อบทเรียนนั้นสัมพันธ์กับสิ่งที่ผู้เรียนเคยรู้มาก่อน อีกทั้งสามารถนำไปใช้ได้ เนื้อหาของวิชามีความหมายที่เป็นรูปธรรมในจินตนาการของผู้เรียน ประสบความสำเร็จและมีผลงานเป็นที่ยอมรับ ครูผู้สอนมีเมตตา มีความเป็นกันเองและให้โอกาสแก่ผู้เรียน

3. เปิดประตูสู่ธรรมชาติ

3.1 บทเรียนในห้องเรียนน่าสนใจเมื่อมีสภาพห้องเรียนที่น่าเรียน ป้ายนิเทศที่สะดุดตาและเค้าโครงความคิด สื่อการเรียนที่ตรงจุดประสงค์ กิจกรรมที่หลากหลาย ผู้เรียนได้สัมผัสและเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 บทเรียนนอกห้องเรียนจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เพราะได้เปลี่ยนบรรยากาศการเรียนรู้ ผู้เรียนได้สัมผัสของจริง ไม่ใช่แต่ในหนังสือหรือภาพ ได้สังเกตและเปรียบเทียบสิ่งที่ได้พบเห็น ได้ขบคิดที่แตกต่างออกไปจากการเรียนในห้องเรียน

3.3 การนำธรรมชาติมาเป็นบทเรียน อาจทำได้โดยจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ จัดห้องเรียนกลางแจ้ง ใต้ต้นไม้ ริมน้ำ ฯลฯ เชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาสนทนากับผู้เรียน

4. มุ่งมาดมั่นคง

4.1 การพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มองเห็นตัวเองทั้งในส่วนตัวและส่วนน้อย กล้ารับสภาพของตนเอง กล้ารับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับตนเอง มุ่งมั่นพัฒนาและปรับปรุง รู้จักควบคุมอารมณ์ในสถานการณ์ต่างๆ

4.2 ความตั้งใจจริงจะเกิดขึ้นได้เมื่อรู้จักคุณค่าของสิ่งนั้น มีเป้าหมายที่ชัดเจน ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง ได้รับโอกาสเมื่อเกิดความผิดพลาด

4.3 การพัฒนาความเชื่อมั่น เปิดใจรับความรู้ใหม่ รู้จักแยกแยะหาเหตุผล ไตร่ตรองหาคำตอบ รู้จักเชื่อมโยงประสบการณ์ ตัดสินใจโดยมีหลักการ

5. ดำรงรักษาไม่ตรีจิต

5.1 การมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ยอมรับความคิดและความสามารถของผู้อื่น เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น อ่อนโยน และผ่อนปรน รู้จักประมาณตน ไม่มุ่งมั่นเอาชนะ

5.2 การทำงานร่วมกันโดยไม่มีอคติ มองผู้อื่นในแง่ดี อดทนอดกลั้นให้อภัยและให้โอกาส ยอมรับเหตุผลและความเปลี่ยนแปลง นึกถึงตัวเองทีหลัง มีเป้าหมายอันเดียวกัน สร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

5.3 การสื่อความคิดและความรู้สึก สุภาพอ่อนโยน ใช้คำพูดเชิงสร้างสรรค์ จริงใจและให้เกียรติ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน สามัคคี ประองดองกัน

6. ชีวิตสมดุลง

6.1 ความสุขทางใจจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีความรักและเป็นที่ยอมรับ ได้รับการยอมรับว่ามีความสามารถ ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ ได้รับคำชมเชยว่าเป็นคนดี เกิดความรู้สึกว่าตัวเองมีค่า สมหวังในสิ่งที่ปรารถนา

6.2 ความสุขทางกาย เกิดจากความรู้สึกว่าตนเองปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีที่อยู่อย่างสงบและสบาย มีอาหารกินโดยไม่หิวโหย มีเครื่องนุ่งห่มและของใช้ไม่ขาดแคลน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

6.3 การเรียนรู้ที่นำไปสู่ความสำเร็จ แบ่งออกเป็น

6.3.1 การเรียนเพื่อให้รู้สิ่งที่ไม่เคยได้รู้ สิ่งที่ไม่เคยเห็นได้เห็น สิ่งที่ไม่เคยได้สัมผัสได้สัมผัส เกิดความเข้าใจอย่างกระจ่างแจ้ง สามารถคาดคะเนได้ใกล้เคียง สร้างจินตภาพตามที่ได้เรียนรู้

6.3.2 การเรียนเพื่อให้เชี่ยวชาญ สิ่งที่ไม่เคยได้ทำ ได้ทำ ผักฝนจนทำได้คล่อง บอกระดับตอนการปฏิบัติได้ครบถ้วน อดทนและมุ่งมั่นจนสำเร็จ ตอบคำถามหรืออธิบายได้ แสดงให้ดูเป็นตัวอย่างได้

6.3.3 การเรียนเพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของสิ่งนั้น มีระบบในการคิดทำงานเพราะต้องการจะทำ มุ่งมั่นในงานไม่ทอดทิ้ง เห็นว่างานทุกอย่างที่สุจริตเป็นงานที่มีเกียรติ เรียน สิ่งใดก็คิดและปฏิบัติอย่างคนในอาชีพนั้น รับผิดชอบต่อผลงานตน

นอกจากองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แล้ว ยังมีนักการศึกษาได้ให้ความเห็นว่าความสุขในการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นมีองค์ประกอบอื่น ๆ ดังต่อไปนี้ (กิตติยวดี บุญซื่อ; และคณะ. 2540)

1. ผู้เรียนแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์ที่มีหัวใจและสมอง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะเป็นตัวของตัวเองที่ไม่เหมือนใคร มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความคิด มีความสนใจในสิ่งต่างๆ มีความรู้สึกรักโกรธ เสียใจ หรือดีใจ มีความสามารถเฉพาะ มีจุดเด่น จุดด้อย ที่ต่างไปจากคนอื่นๆ มีสิทธิ์ได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่อย่างมนุษย์คนหนึ่ง ที่สำคัญที่สุดคือการใช้โอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจตน พ่อแม่ควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำในการตัดสินใจเลือกการเรียน และการดำเนินชีวิต

2. ครูมีความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อผู้เรียนทุกคนโดยทั่วถึง ครูควรมีความเข้าใจ ทฤษฎีพัฒนาการตามธรรมชาติของผู้เรียนทุกคน เข้าถึงความรู้สึกละเอียดอ่อน ความคิดอันไร้ขอบเขต และความฝันอันกว้างไกลของผู้เรียนแต่ละคน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สานฝันและดำเนินชีวิตไปตามฝันนั้น จนบรรลุเป้าหมายของชีวิต ครูควรเอาใจใส่ต่อผู้เรียนทุกคนเท่าเทียมกันมีความยุติธรรม วางตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีอารมณ์มั่นคง สดชื่น แจ่มใส มีสำนึกที่จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักการแก้ปัญหา และเรียนรู้วิธีที่จะนำตัวเองไปสู่ความเจริญ รุ่งเรืองอย่างมีสติและพร้อมด้วยคุณธรรม

3. ผู้เรียนเกิดความรัก และภูมิใจในตัวเอง รู้จักการปรับตัวได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้เรียนควรรู้จักตนเอง เห็นคุณค่าของชีวิตและความเป็นมนุษย์ของตน รับผิดชอบต่อหน้าที่ของชีวิตยอมรับทั้งจุดดี จุดด้อยของตนเอง และคิดหาวิธีปรับปรุง แก้ไข เข้าใจธรรมชาติของความเปลี่ยนแปลง และรู้วิธีปรับตนให้สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นได้โดยไม่เสียสุขภาพจิต รู้จักเกรงใจและให้เกียรติผู้อื่น มีเหตุผล และใจกว้างพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในบทบาทของผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ

4. ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเขาจะได้ค้นพบความสามารถของตน ซึ่งซ่อนเร้นและรอการพัฒนา มีกำลังใจที่จะต่อเติมฝันของตนให้สมบูรณ์ ได้รับรู้วิทยาการแขนงต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ ถ้าผู้เรียนสนใจ มุ่งมั่นได้มีโอกาสเรียน เพื่อรู้อย่างลึกซึ้งและกว้างไกล (Learn to know) เรียนให้เข้าใจและทำได้ รู้เคล็ดลับของการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ (Learn to do) และเรียนจนรู้จักและเข้าใจวิถีชีวิตและปฏิบัติของคนในอาชีพนั้น ๆ เสมือนเป็นคนที่อยู่ในอาชีพนั้นจริงๆ (Learn to be) ทั้งยังสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้อย่างสร้างสรรค์และกลมกลืน เพื่อความสุขของตนเองและคนรอบข้าง

5. บทเรียนสนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตาม และเร้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิด และพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับขยายวงไปสู่ความรู้ใหม่ เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง เพื่อให้ทราบเหตุผลที่จริง อยากรู้ศึกษาให้ลึกซึ้ง เพิ่มเติม เกิดความตื่นตัวและภาคภูมิใจในข้อค้นพบใหม่ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ และสามารถถ่ายทอดแนวคิดเหล่านี้ให้ผู้อื่นได้รับความภูมิใจ รักการเรียน มีระบบในการเรียนและเห็นประโยชน์ของการเรียน ซึ่งไม่ได้จำกัดเพียงในห้องเรียน แต่สัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเป็นไปในชีวิต และปรากฏการณ์ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละท้องถิ่น

6. สิ่งที่เรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน สิ่งที่เรียนรู้ไม่จำกัดเฉพาะในบทเรียน แต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เกิดประโยชน์และมีความหมายต่อตนเอง ทั้งยังสามารถพยากรณ์คาดคะเน หรือตั้งข้อสันนิษฐานต่างๆ อันจะนำไปสู่การค้นคว้า เพื่อพิสูจน์ความเป็นจริง รู้จักสืบเสาะหาคำตอบ มีความคิดเป็นของตนเอง มีจุดยืนที่แน่นอนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่เป็นเครื่องมือของใคร รู้วิธีดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า และสามารถให้ความช่วยเหลือและแนะนำผู้อื่นได้เมื่อเขาเติบโตขึ้น

พริสคอต (ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร. 2544: 13; อ้างอิงจาก Prescott. 1963) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนและทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขคือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับลูก ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทั้งครอบครัว
2. องค์ประกอบทางด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของผู้เรียนกับเพื่อนวัยเดียวกันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

จากองค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น Prescott ได้เชื่อมโยงไปสู่แนวทางของกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กเกิดความสุขในการเรียนรู้ได้ดังนี้

1. บทเรียนเริ่มจากง่ายไปยาก คำนึงถึงวุฒิภาวะและความสามารถในการยอมรับของผู้เรียนแต่ละวัย มีความต่อเนื่องในเนื้อหาวิชาและขยายไปสู่ความรู้แขนงอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจต่อชีวิตและโลกรอบตัว

2. วิธีการเรียนสนุกไม่น่าเบื่อ และตอบสนองความสนใจ ใครู้ของผู้เรียน การนำเสนอเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ยึดเยียดหรือกดดัน เนื้อหาที่เรียนไม่มากเกินไปจนผู้เรียนเกิดความล่า และไม่น้อยเกินไปจนผู้เรียนหมดความสนใจ

3. ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้มุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดในแนวต่างๆ ของผู้เรียน รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ จากการประมวลข้อมูลและเหตุผลต่างๆ แก้ปัญหาอย่างมีระบบ

4. แนวการเรียนรู้สัมพันธ์และสอดคล้องกับธรรมชาติ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสความงามและความเป็นไปของสรรพสิ่งรอบตัว บทเรียนไม่จำกัดสถานที่ หรือเวลา และทุกคนมีสิทธิเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน

5. มีกิจกรรมหลากหลาย สนุก ชวนให้ผู้เรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียนนั้นๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ ภาษาที่ใช้ ชูใจ นุ่มนวลให้กำลังใจและเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์

6. สื่อที่ใช้ประกอบการเรียน ใ้ใจให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตรงตามเป้าหมาย ซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจน คือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนจนรู้ชัด (Learn to Know) เรียนจนทำได้ (Learn to Do) และเรียนเพื่อเป็น (Learn to Be)

7. ประเมินผลมุ่งเน้นพัฒนาการของผู้เรียนในองค์รวมมากกว่าจะพิจารณาจากผลการทดสอบทางวิชาการและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลตนเอง

วิเศษ ชินวงศ์ (2544: 37-38) กล่าวถึงองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ มีดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับการยอมรับในความสามารถ ได้รับการชื่นชมของความสำเร็จอยู่เสมอจนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ได้รับการชมเชย การเสริมแรง การทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ความถนัดจนสำเร็จและเกิดความกล้าแสดงออกในสิ่งที่ดี

2. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถที่มีอยู่อย่างแตกต่างกัน เต็มตามศักยภาพ ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ

3. ผู้เรียนได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นกัลยาณมิตรจากครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

4. ผู้เรียนได้รับการจัดบทเรียนที่สนุก น่าสนใจ ช่วยให้เกิดติดตาม เป็นบทเรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบตนเอง รักและเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ ร่วมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง

5. ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่มีความหมายและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
 6. ผู้เรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน
 7. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนมีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้
 8. ศิษย์มีความรักความศรัทธาต่อครูผู้สอน สาระที่เรียน รวมทั้งกระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้
 9. สาระและกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
 10. กระบวนการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่น ๆ เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่าง ๆ
- ลายาร์ด (Layard. 2005: 72) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้โดยแบ่งออกเป็น 7 ข้อ ซึ่งลายาร์ด เรียกว่า Big Seven ประกอบด้วย
1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relationship)
 2. สถานการณ์การเงินภายในครอบครัว (Financial Situation)
 3. การเรียน การงาน (Work) ซึ่งลายาร์ดกล่าวว่า มีความสำคัญมากเนื่องจากการเรียนการทำงานถือว่าเป็นชีวิต (Life) และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเคารพในตนเอง (Self-Respect) และเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อสังคม (Social Relationships)
 5. สังคมและเพื่อน (Community and Friends)
 6. สุขภาพ (Health)
 7. เสรีภาพของแต่ละคน (Personal Freedom) ลายาร์ดกล่าวว่า ความสุขเป็นผลมาจากความสงบสุขทางการเมือง (Political) เศรษฐกิจที่มั่นคง (Economic) ระบบสังคมและการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพทำให้เกิดความสงบสุขในสังคม ทำให้บุคคลในสังคมมีสิทธิเสรีภาพ และได้ทำตามความสนใจของตนเอง
 8. การเห็นคุณค่าในตนเองของแต่ละบุคคล (Personal Values) ลายาร์ดให้ความสำคัญต่อข้อนี้มาก เนื่องจากคนจะมีความสุขหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสภาพภายในจิตใจของแต่ละบุคคล (Inner Self) ปรัชญาในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล และสติปัญญาในการมองสิ่งต่างๆ ถึงแม้ว่าตั้งแต่ข้อ 1-7 จะไม่มีความสมบูรณ์ แต่มุมมองของบุคคลที่อยู่ในข้อ 8 มีความพอใจก็จะทำให้ตนเองมีความสุขได้
- สำนักงานการศึกษาวิทยาศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO. 2008: 12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้โดยแบ่งออกเป็น
1. สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว
 2. สังคมมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น
 3. สุขภาพกายและจิตดี
 4. การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดของตนเอง

5. สิ่งแวดล้อมและสังคมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และความสงบสุขในสังคม
จากองค์ประกอบของการความสุขในการเรียนรู้ข้างต้นสามารถนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบ
ของความสุขในการเรียนรู้ ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้

องค์ประกอบของความสุข ในการเรียนรู้	นักวิชาการ										
	กิตติบวดี บุญเชื้อ และคณะ (2540)	วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542)	วิเศษ ชินวงศ์ (2544)	คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545)	จำรัส นองมาก (2551)	พระมหาสุทนต์ อากาโร (2553)	พระพรหมคุณาภรณ์ (2554)	โทมัส (Thomas) (2007)	ลายาร์ด (Layard) (2005)	ปาลมเมอร์ (Palmer) (2007)	UNESCO (2008)
องค์ประกอบด้านผู้เรียน											
- ความรักความศรัทธาต่อการเรียน		✓		✓		✓	✓	✓		✓	✓
- เห็นคุณค่าของตนเอง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- การเห็นคุณค่าในการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- สุขภาพกายและจิตดี	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
- มีคุณธรรมจริยธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น											
- มีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว	✓					✓		✓	✓	✓	✓
- มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนและครู	✓		✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓
- มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องในสังคม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม											
- การจัดสภาพห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้											
- การเรียนรู้ที่สมดุล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- โอกาสในการเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- บทเรียนสนุกงูใจให้ผู้เรียน ค้นคว้าหาคำตอบ					✓	✓			✓	✓	✓
- ผู้เรียนได้รับการตอบสนองจากการใฝ่รู้	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓

✓ หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง นักวิชาการผู้ให้แนวคิดและองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้

จากตาราง 1 สรุปได้ว่าองค์ประกอบในการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่นักวิชาการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ แบ่งออกได้เป็น

1. องค์ประกอบด้านผู้เรียน หมายถึงผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งทางด้านสุขภาพร่างกาย และการพัฒนาภายในตน (Inner Self) คือการเห็นคุณค่าของตนเอง เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ และศรัทธาต่อการเรียนรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมอันดี
2. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ หมายถึงผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ทั้งในครอบครัว และบุคลากรในโรงเรียนอาทิ เพื่อน ครู และผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนสังคม
3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึงผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แสวงหาบทเรียนในชั้นและนอกชั้นเรียน ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ตลอดจนธรรมชาติที่แวดล้อมผู้เรียน
4. องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ หมายถึงผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของตนเอง สามารถเชื่อมโยงความรู้ และนำความรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง

1.5 ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้ พบว่า นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ว่ามีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 3) ได้กล่าวถึงผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้จะมีความรู้สึกและพฤติกรรมดังนี้

1. ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์ที่มีหัวใจ มีความสามารถ
2. ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณมีความรัก ความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อตนเอง
3. ผู้เรียนมีความรู้สึกว่าคุณที่เรียนรู้อย่างไม่สูญเปล่า สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. ผู้เรียนมีความอยากเรียนรู้
5. ผู้เรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ในการเรียนและการค้นคว้า
6. ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียนและการค้นคว้า
7. ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะหาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สื่อต่างๆ คนรอบข้าง คนในชุมชน

สุชา จันทน์เอม (2543: 20) ได้กล่าวถึง ผู้เรียนที่เรียนรู้อย่างมีความสุขจะมีลักษณะเป็นคนที่มีความหวัง เป็นคนที่สามารถประกอบกิจการงานประสบความสำเร็จตามความปรารถนา มีร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ไม่มีอารมณ์ขุ่นมัวหรือวิตกกังวลอยู่เสมอ มีอารมณ์มั่นคงมีความอดทน และมีความสามารถต่อสู้อุปสรรคต่างๆ ได้ เป็นคนที่ยอมรับความจริงในชีวิต ทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542: 11) ได้กล่าวถึง นักเรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ว่าจะมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตดี อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้รับการตอบสนองจากการ ใฝ่รู้ การกระทำ การสร้างสรรค์ของตนเอง ใช้ความสามารถในการคิด การใช้เหตุผลเกี่ยวกับการบริโภค การเลือกใช้ชีวิต สิ่งของ รวมทั้งทรัพยากร อย่างประหยัดด้วยการอนุรักษ์และเห็นคุณค่า เป็นบุคคลที่บริโภคด้วยปัญญา การที่ผู้เรียนได้ทำสิ่งที่ตนสนใจ สามารถเรียนให้รู้ความจริง บรรลุความดี ความงาม ความรัก อิศรภาพ มีการแบ่งปันซึ่งกันและกัน และประสบความสำเร็จ จะมีความสุข เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สมดุลและมีความสุข

ศันสนีย์ จัตรคุปต์ และคณะ (2544: 10) ได้กล่าวถึงผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ว่ามี ลักษณะดังนี้

1. ขยันทำการบ้าน
2. ไม่หนีเรียน
3. เกิดความรู้
4. กระตือรือร้น
5. สนใจไขว่คว้าหาความรู้
6. อยากที่จะเรียนรู้
7. สนุกที่จะได้เรียนรู้
8. กระทำสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จ

ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร (2544: 78) ได้สอบถามความคิดเห็นของผู้เรียน โดยพิจารณาจากตัว บ่งชี้ของทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข โดยทำการทดสอบค่าเฉลี่ยก่อน-หลังเรียน และทดสอบค่า t (t-test) พบว่า มีตัวบ่งชี้ทั้งหมด 63 ตัวบ่งชี้ สามารถที่จะนำไปใช้ในการ ทำวิจัยจำนวน 34 ตัวบ่งชี้ ซึ่ง สามารถเป็นตัวบ่งชี้วัดการเรียนรู้ที่มีความสุขได้ ดังนี้

1. มีสุขภาพแข็งแรง ร่าเริง แจ่มใส
2. มีการเคลื่อนไหวร่างกายในห้องเรียน
3. ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถ
4. เข้าเรียนได้ตรงเวลา
5. นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
6. แสดงออกในด้านความคิด การกระทำและการตัดสินใจ
7. มีความสุขเมื่อได้เข้าเรียน
8. สามารถคิดแก้ปัญหาได้
9. มีความมุ่งมั่นที่จะหาคำตอบให้สำเร็จ
10. มีการปรับปรุงผลงานตนเองอยู่เสมอ
11. สนุกสนานกับกิจกรรมที่ทำ
12. มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม
13. ชอบวิชาที่เรียน

14. ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง
 15. สนใจและตั้งใจเรียน
 16. ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้
 17. ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ ในห้องเรียน
 18. ให้เพื่อนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานตนเอง
 19. มีการยกย่องชมเชยเพื่อน
 20. พร้อมให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของห้องเรียน
 21. มีความสามัคคีกับเพื่อนในห้องเรียน
 22. ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน
 23. มีการแบ่งงานกันทำอย่างเท่าเทียมกัน
 24. มีความคิดว่าความสำเร็จของกลุ่มเกิดจากความร่วมมือกัน
 25. ยอมรับความแตกต่างระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
 26. ครูใช้สื่อประกอบการสอน
 27. ครูให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ
 28. ครูยิ้มแย้ม แจ่มใส มีความเป็นมิตรกับนักเรียน
 29. ครูให้กำลังใจนักเรียนเวลาทำงาน
 30. ครูมีความเป็นกันเองกับผู้เรียน
 31. ครูเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึง
 32. ครูมีความยุติธรรมกับผู้เรียนทุกคน
 33. บรรยากาศในห้องผ่อนคลายไม่ตึงเครียด
 34. ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมได้
- แองกัส (Angus, 2007) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ไว้ว่า

1. มีสุขภาพกายและจิตดี
2. มีความพอเพียงในการดำรงชีวิต
3. กระตือรือร้นที่จะหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ
4. มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำสิ่งต่างๆ
5. มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้าง
6. มีเมตตาและมีจิตใจอ่อนโยน
7. ยอมรับความจริงในชีวิต
8. มีอารมณ์มั่นคง
9. มีความยุติธรรมกับผู้อื่น

เฮลลิเวล และคณะ (Helliwell, Layard; & Jeffrey Sachs, 2010) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีความสุขในการเรียนรู้ว่า

1. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับสิ่งแวดล้อม สังคม และบุคคลรอบข้าง

2. มีสุขภาพกายที่ดี
3. อารมณ์แจ่มใส ยิ้มแย้มอยู่เสมอ
4. มีเสรีภาพในการทำสิ่งต่างๆ
5. พร้อมให้ความร่วมมือในการทำสิ่งต่างๆ กับสังคม
6. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
7. มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็งต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น
8. สามารถวางแผนทำสิ่งต่างๆ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้
9. มีความมั่นใจในตนเอง
10. มีความหวัง (Hope) ในการทำสิ่งต่างๆ

นอดดิง (Nodding. 2003: 261) กล่าวถึงผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ไว้ว่า

1. คิดว่าบ้านและโรงเรียนเป็นสถานที่ที่ดีที่สุด
2. เข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น
3. มองความสุขว่าเป็นทั้งวิธีการ (Mean) และจุดสิ้นสุด (End)
4. มีความพอเพียง

องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO. 2008: 6-10)

กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีความสุขในการเรียนรู้ไว้ว่า

1. มีสุขภาพกายสมบูรณ์แข็งแรง
2. มีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง มั่นคง
3. ยอมรับความเป็นจริง
4. เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความกระฉับกระเฉง
5. ยอมรับการเปลี่ยนแปลง
6. ช่วยเหลือผู้อื่น
7. รักสิ่งต่างๆ อย่างมีเหตุผล
8. ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ
9. มีความคิดเป็นของตนเอง
10. ชอบทำกิจกรรมกับเพื่อนและครอบครัว

จากนิยามและข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ โดยนักวิชาการข้างต้นจะเห็นว่าคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้มีมากมายหลายประการ อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ซึ่งไม่อาจก่อให้เกิดความสุขที่แท้จริงแก่ผู้เรียน ผู้วิจัยจึงได้นำองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นจากนักวิชาการหลายๆ ท่าน มาจัดคุณลักษณะต่างๆ เข้าในองค์ประกอบตามแนวคิดที่ได้นำเสนอมา

ตาราง 2 แสดงการสังเคราะห์ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ตามองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้

องค์ประกอบของ ความสุขใน การเรียนรู้	ผู้ให้แนวคิด								
	วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542)	สุชา จันทน์เอม (2543)	ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร (2544)	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษา แห่งชาติ (2544)	ปلامเมอร์ (Palmer) (2007)	นอดดิง (Nodding. 2003)	แองกัส (Angus. 2007)	UNESCO (2008)	เฮลลิเวลและ คณะ (Helliwell. 2010)
องค์ประกอบด้าน ผู้เรียน	-สุขภาพร่างกาย และจิตใจดี -รู้จักคิด ไตร่ตรองใน การทำสิ่งต่างๆ -เห็นคุณค่าของ สิ่งต่างๆ -มีคุณธรรม จริยธรรม	-ร่างกายแข็งแรง -มีความมั่นคง ทางอารมณ์	-สุขภาพร่างกาย แข็งแรง -มีความ กระตือรือร้นใน การทำสิ่งต่างๆ	-รู้สึกว่าได้ การยอมรับจาก ครูและเพื่อน	-มีความ กระตือรือร้นสนุก ที่จะเรียน	-เข้าใจตนเอง -มีความพึงพอใจ -มองความสุขว่า เป็นกระบวนการ และมุ่งมั่นที่จะ บรรลุเป้าหมาย -ปฏิบัติในสิ่งที่ ดี งาม	-มีอารมณ์มั่นคง -มีความ กระตือรือร้นใน การหาความรู้ -มีเมตตา มีจิตใจ อ่อนโยน -มีความพอเพียง ในการดำเนิน ชีวิต -มีความคิด สร้างสรรค์	-สุขภาพกาย แข็งแรง -มีอารมณ์แจ่มใส ร่าเริง มั่นคง -ยอมรับความ เป็นจริง สนใจ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ -มีความพอเพียง -มีคุณธรรม ประจำใจ -รักอย่างมี เหตุผล	-สุขภาพดี -มีอารมณ์มั่นคง -จิตใจเข้มแข็ง ยอมรับการ เปลี่ยนแปลง -มีความมั่นใจใน ตนเอง -อารมณ์แจ่มใส ยิ้มแย้มอยู่เสมอ -มีอารมณ์มั่นคง -มีความมั่นใจใน ตนเอง -มีคุณธรรม -มีเสรีภาพและ ความหวัง
องค์ประกอบด้าน สัมพันธ์ภาพกับ บุคคลอื่น			-ร่วมมือในการทำ กิจกรรมในการ เรียน โดยคิดว่า ความสำเร็จของ กลุ่มขึ้นอยู่กับ ความร่วมมือ	-มีสัมพันธ์ภาพที่ ดีกับเพื่อนและครู		-มีสัมพันธ์ภาพ ที่ดีกับครู เพื่อน และครอบครัว	-มีสัมพันธ์ภาพที่ ดีกับคนรอบข้าง -มีความยุติธรรม	-ช่วยเหลือผู้อื่น -ขอทำกิจกรรม ที่มีส่วนร่วมกับ เพื่อนและ ครอบครัว	-มีสัมพันธ์ภาพที่ ดีกับเพื่อนและ บุคคลรอบข้าง

ตาราง 2 (ต่อ)

องค์ประกอบของ ความสุขใน การเรียนรู้	ผู้ให้แนวคิด								
	วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542)	สุชา จันทน์เอม (2543)	ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร (2544)	สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษา แห่งชาติ (2544)	ปาล์มเมอร์ (Palmer) (2007)	น อ ด ต ึ่ง (Nodding. 2003)	แองกัส (Angus. 2007)	UNESCO (2008)	เฮลลีเวล และ คณะ (Helliwell. 2010)
องค์ประกอบด้าน สัมพันธ์ (ต่อ)			-ปรับตัวเข้ากับ ผู้อื่น						
องค์ประกอบด้าน สิ่งแวดล้อม	-บรรยากาศแห่ง การเรียนรู้ที่ สมดุล		-บรรยากาศใน ห้องผ่อนคลายไม่ ตึงเครียด			-คิดว่าบ้านและ โรงเรียนเป็น สถานที่ที่ดีที่สุด	-รักสิ่งแวดล้อม รักบ้าน และ โรงเรียน	-รักธรรมชาติ	-รักสิ่งแวดล้อม และปรับตัวเข้า กับสิ่งแวดล้อม ได้ดี
องค์ประกอบด้าน การเรียนรู้	-มีการเรียนรู้ที่ สมดุลตามความ ถนัดและความ สนใจของตนเอง -รักการเรียนรู้ ตอบสนองการ ใฝ่รู้และความคิด สร้างสรรค์ ของ ตน					-มีโอกาสเลือก เรียนตามความ ถนัดและความ สนใจ	-มีแหล่ง การ เรี ย น รู้ ที่ หลากหลาย	-ชอบการเรียนรู้ สิ่งใหม่ -ชอบการเรียนรู้ ตามสภาพจริง มี ความสุข ตาม ธรรมชาติ -การเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	-รักการเรียนรู้ ที่ เชื่อมโยงกับ สภาพการณ ความเป็นจริง ในสังคม

จากการศึกษาองค์ประกอบและสังเคราะห์องค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้และลักษณะของผู้เรียนในแต่ละองค์ประกอบ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าความสุขซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. องค์ประกอบด้านผู้เรียนมีตัวบ่งชี้ที่ประกอบด้วย
 - 1.1 มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้
 - 1.2 เห็นคุณค่าของตนเอง
 - 1.3 มีคุณธรรมจริยธรรม
2. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
 - 2.1 มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนและครู
 - 2.2 มีความยุติธรรม
 - 2.3 มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น
3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม
 - 3.1 เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - 3.2 ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี
 - 3.3 แสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย
4. องค์ประกอบด้านการเรียนรู้
 - 4.1 มีการเรียนรู้ที่พัฒนาตนเองอย่างสมดุล
 - 4.2 สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับสภาพการณ์ความเป็นจริงในสังคม
 - 4.3 มีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตน

1.6 การวัดความสุขในการเรียนรู้

นักการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ได้ศึกษาการวัดว่านักเรียนมีความสุขมากน้อยเพียงใดและสร้างเครื่องมือในการวัดความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนไว้หลายลักษณะดังนี้ (กรมวิชาการ. 2543: 12-21; ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร. 2544: 23; นอดดิง (Nodding. 2003: 261))

1. การสังเกตพฤติกรรม (Observation) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการเฝ้าดู ศึกษา เหตุการณ์ ปรากฏการณ์เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมที่สังเกต เช่น บุคลิกภาพ การใช้คำพูด ท่าทาง การปฏิบัติกิจกรรม ทักษะและความสามารถของผู้เรียน การสังเกตแบ่งตามโครงสร้างได้ 2 ประเภทดังนี้

1.1 การสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Observation) เป็นการสังเกตที่ไม่ได้มีการกำหนดเรื่องราวหรือขอบเขตเนื้อหาไว้ล่วงหน้าชัดเจน เป็นเพียงการกำหนดกรอบการสังเกตไว้กว้างๆ เป็นการสังเกตอย่างอิสระ

1.2 การสังเกตแบบมีโครงสร้าง (Structured Observation) เป็นการสังเกตที่ได้กำหนดเรื่องราวขอบเขตเนื้อหาไว้ล่วงหน้าแน่นอนว่าจะสังเกตพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์อะไร มีการเตรียมเครื่องมือที่ไว้สังเกตล่วงหน้าชัดเจน

จะเห็นได้ว่าการสังเกตพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ทำได้ตลอดเวลา โดยผู้สังเกตไม่ขัดจังหวะ ผู้ถูกสังเกตอย่างไรก็ตามควรมีกระบวนการและจุดประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการประเมินอะไร โดยอาจใช้เครื่องมือ แบบมาตราประมาณค่า แบบตรวจสอบรายการ สมุดจดบันทึกเพื่อประเมินผู้เรียนตามตัวชี้วัด และควรสังเกตหลายครั้ง ในสถานการณ์ และช่วงเวลาที่แตกต่างกันเพื่อจัดความลำเอียง

2. การรายงานตนเอง (Self-Report) การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รายงานตนเอง จะทำให้ผู้เรียนทราบถึงแนวทางในการปรับตัว ความสนใจ เจตคติ ซึ่งไม่สามารถทราบได้จากการสังเกต เครื่องมือที่ใช้รายงานตนเองมีหลายรูปแบบ เช่น การเขียนสะท้อนตนเอง การใช้แบบสำรวจ การพูดคุยกับผู้สอน และการอภิปราย การได้รายงานเกี่ยวกับความเชื่อ ความรู้สึกต่างๆ ของตนเอง จัดเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นการให้ข้อมูลที่มีคุณค่าเกี่ยวกับการรับรู้ตนเอง (Self) และสิ่งที่ผู้เรียนคาดหวังกับผู้อื่น ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการตอบคำถามด้วยความจริงใจ เกิดความเชื่อมั่นว่า จากการรายงานตนเองจะทำให้ตนเองเกิดการพัฒนาดน เข้าใจตนเองและพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

3. การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการเก็บข้อมูลโดยผู้รวบรวมข้อมูล ได้พูดคุยกับ ผู้ให้ข้อมูลโดยตรงและมีจุดหมายที่แน่นอน จากการสัมภาษณ์ ทำให้ได้รู้ความจริงเกี่ยวกับพฤติกรรม คุณลักษณะ เจตคติ อุปนิสัย เป็นวิธีที่มีความยืดหยุ่นเนื่องจากผู้สัมภาษณ์สามารถอธิบายคำถามได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ข้อมูลมีความละเอียด ผู้ตอบมีโอกาสขยายความคำตอบที่ให้ นอกจากนี้ผู้สัมภาษณ์ ยังมีโอกาสสังเกตพฤติกรรมผู้ตอบขณะที่ตอบคำถามอยู่ด้วย

4. การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ (Journal) เป็นรูปแบบการเขียนบันทึกที่ให้ผู้เรียนเขียนตอบข้อความของครู ที่มักจะสอดคล้องกับความรู้ ทักษะที่กำหนดในตัวชี้วัด เช่น สิ่งที่ได้เรียนรู้ ข้อดีของตนเอง สิ่งที่ต้องการการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการประเมินในลักษณะนี้ทำให้ผู้สอนทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ และยังเป็นประเมินความคิดจากการเขียนของผู้เรียนอีกด้วย

5. การประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment) เป็นการประเมินคุณลักษณะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เพราะนอกจากครู และผู้สอนอื่นๆ แล้ว เพื่อนถือว่ามีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนมาก เนื่องจากเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะที่ผ่อนคลายและไม่เป็นทางการ อย่างไรก็ตามผู้ประเมินจะต้องอย่าให้เกิดประสิทธิภาพในการประเมิน คือ ผู้เรียนต้องเข้าใจกัน ปราศจากอคติ หรือการเข้าข้าง เพื่อจะได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและสามารถพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตามในการประเมินความสุขในการเรียนรู้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การประเมินที่ประกอบด้วย การสังเกตพฤติกรรมจากครูที่เกี่ยวข้อง เพื่อน และตัวผู้เรียนเอง การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและสะท้อนความสุขของผู้เรียนอย่างแท้จริง

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสุขในการเรียนรู้

งานวิจัยต่างประเทศ

เชิน (Shen, 2001: 2-9) ได้ทำวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่องการศึกษาวิชาเคมีอย่างมีความสุข เป็นผลมาจากความเหมาะสมจากการใช้วิธีการสอน โดยครูสามารถดึงความสนใจและความนึกคิดของ

ผู้เรียนออกมา การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน มีผู้ให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับความสนใจ การเยี่ยมชมงาน การใช้เครื่องมือ การศึกษาจากวีดิทัศน์และค้นหาโครงสร้างในคอมพิวเตอร์ สังเกตความสนใจอย่างกว้าง ๆ จัดประสบการณ์ที่หลากหลาย แนะนำอย่างฉลาดนำไปสู่การค้นคว้าและทำให้สิ่งที่เรียนสัมพันธ์กับชีวิตจริง การนำสิ่งรอบตัวพื้นฐานที่จำเป็นมาเรียนรู้ การใช้คำถามนำก่อนการเรียน การตอบกระทู้ การแสดงความคิดเห็น และการมีกิจกรรมที่สร้างสรรค์ ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับความสำเร็จในการศึกษาวิชาเคมีอย่างมีความสุข

เมธธา (Metha. 1993: 13) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง โดยการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาคณิตศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิชาคอมพิวเตอร์ระดับปริญญาตรี โดยได้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการทำงานแบบร่วมมือ โดยได้ทำการทดสอบผู้เรียนที่เรียนตามกระบวนการที่วางไว้ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นและเห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนที่มีประโยชน์กับตนเอง โดยผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมากขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โรเบอร์ตา (Roberta. 2002: 60-77) ได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอน แบบทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สัมภาษณ์และการประเมินผู้เรียนเกี่ยวกับ การสอนด้วยกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นทีมจะทำให้ให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในการเรียนอย่างไร ผลการวิจัยพบว่าการเรียนการสอนที่มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมจะมีประโยชน์ 2 ด้านคือเป็นการพัฒนาผู้สอน และผู้เรียนในการค้นคว้าหาข้อมูลร่วมกัน และพบว่าผู้สอน และผู้เรียนมีสัมพันธ์ที่ดีทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่มีมิตรภาพ ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความสุขในการเรียนรู้และการสอน

เลิฟเลส (Loveless. 2006: Online) ได้รายงานการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยนักเรียน มีความภูมิใจในความสามารถของตนเอง นักเรียนมีความสุขในเนื้อหาวิชาที่เรียน นักเรียนเห็นความสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเห็นว่าสิ่งที่ได้เรียนมีความสอดคล้องกับชีวิตจริง

โฮลเดอร์ และคณะ (Holder; & et al. 2008) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง จิตใจ ศาสนาที่ส่งผลต่อความสุขของนักเรียนอายุระหว่าง 8-12 ปี กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนจำนวน 320 คนในระดับประถมศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองของนักเรียนในกลุ่มนี้ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 11 ข้อ ซึ่งมาจากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาความสุขโดยใช้ศาสนาและการพัฒนาทางจิตวิญญาณ และนำมาจัดทำแบบสอบถาม และให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และให้ผู้ปกครองประเมินนอกจากนี้ยังมีแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและนักเรียน โดยผลการทดลองปรากฏว่า ความสุขของนักเรียนเป็นผลมาจากการพัฒนาด้านจิตใจของตนเองโดยเชื่อมโยงกับศาสนา การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การเข้าใจในความหมายและคุณค่าของชีวิต ตลอดจนความเข้มแข็งของจิตใจ ตลอดจนการมองโลกตามความเป็นจริงจะนำมาซึ่งความสุขของผู้เรียน

เฮลลิวเวล และคณะ (Helliwell; & et al. 2010) ได้ศึกษาถึงลักษณะของผู้ที่มีความสุขในการเรียนรู้โดยใช้แบบสำรวจ และแบบสังเกตผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นปรากฏว่าลักษณะที่สำคัญของผู้ที่มีความสุขในการเรียนรู้คือมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสิ่งแวดล้อม สังคม และบุคคลที่อยู่รอบข้างมีสุขภาพกายและจิตดีพร้อมให้ความร่วมมือในการทำสิ่งต่างๆ กับสังคมยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นสามารถวางแผนทำสิ่งต่างๆ ที่ตั้งไว้ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความมั่นใจ

งานวิจัยในประเทศ

มารุต พัฒนาผล (2546: 90-91) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ระดับนักเรียน ได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง ความสามารถในการปรับตัวและเจตคติต่อครูผู้สอนและ ตัวแปรอิสระระดับห้องเรียน ได้แก่ การจัดห้องที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและคุณลักษณะของครูผู้สอนกับความสุขในการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 727 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม 6 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรอิสระ ระดับนักเรียน ได้แก่ ความภูมิใจในตนเอง ความสามารถในการปรับตัว และเจตคติต่อผู้สอน และตัวแปรอิสระระดับนักเรียนทุกตัวแปร ได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง ความสามารถในการปรับตัว และเจตคติต่อผู้สอนส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรอิสระระดับห้องเรียน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคุณลักษณะของผู้สอนส่งผลทางบวกต่อความสุขในการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สายสมร โลหะกิจ (2546: 37-58) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกลบจำนวนซึ่งมีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 10,000 โดยวิธีการเรียนรู้ อย่างมีความสุข กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีความสุข ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คณิตศาสตร์สูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้ อย่างมีความสุข ทำให้นักเรียนสนใจกระตือรือร้นมีความสุขและสนุกสนานในการเรียน รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ศิริวัฒนา พูลสวัสดิ์ (2547: 1-4) ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจัยในการสอน ได้แก่ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ปัจจัยในการสอนที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรีโดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ อย่างมีความสุข พบว่าสภาพปัจจัยใน

การสอนที่ทำให้นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี เรียนรู้อย่างมีความสุข 3 อันดับแรก คือด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่และสภาพปัจจัยในการสอนที่ทำให้นักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรีเรียนรู้อย่างมีความสุขจัดอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ด้านสื่อการเรียนและด้านเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ปัจจัยในการสอนด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียน ด้านอาคารสถานที่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียนรู้อย่างมีความสุข และปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้สอนด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านสิ่งสนับสนุน มีความสัมพันธ์เชิงพหุคูณในทิศทางบวกกับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี

สุขุมล อุดม (2548: 48-50) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้อย่างมีความสุขกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 250 คน ปีการศึกษา 2547 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบการวัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข จำนวน 48 ข้อแยกเป็น 4 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านผู้เรียน องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านผู้สอน องค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของการเรียนรู้อย่างมีความสุขด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ($r = .396$ และ $r = .344$) แต่องค์ประกอบด้านผู้สอน องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากที่สุด ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ($r = .285$ และ $r = .236$)

บพิตร อิสระ (2550: 1-5) ได้พัฒนาโมเดลการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 ในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน โมเดลเชิงสาเหตุประกอบด้วยตัวแปรแฝง 7 ตัวแปรคือคุณลักษณะของครู การจัดการเรียนการสอน การได้รับการยอมรับ คุณลักษณะภายในตนเอง การได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการเรียนรู้ที่มีความสุข ตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลมี 20 ตัวแปร การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ผลการวิจัยพบว่า โมเดลเชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ การเรียนรู้ที่มีความสุขได้รับอิทธิพลทางตรงสูงสุด จากการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และรองลงมาตามลำดับคือคุณลักษณะภายในตนเอง การได้รับการยอมรับ คุณลักษณะของครู การจัดการเรียนการสอนและการได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจสำหรับผู้เรียนที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด การจัดการเรียนการสอน และรองลงมาตามลำดับคือคุณลักษณะของครู และการได้รับการยอมรับ โดยการจัดการเรียนการสอนส่งอิทธิพลทางอ้อม ผ่านตัวแปรด้านคุณลักษณะภายในตนเอง การได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

โมเดลเชิงสาเหตุของการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค - สแควร์เท่ากับ 16.20 ที่องศาอิสระเท่ากับ 31 และมีความน่าจะเป็น .99 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืนมีค่าเท่ากับ 1.00 ตัวแปรโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 71

เบญจมาพร อุ่นสุข (2552: 1-3) เพื่อศึกษาตัวแปรปัจจัย ได้แก่การอบรมสั่งสอนการปรับตัวด้านการเรียน เจตคติต่อครูผู้สอน บรรยากาศการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขโดยแบ่งเป็น 2 ด้านได้แก่ ด้านความสุขที่เกิดขึ้นในตนเองและความสุขที่เกิดขึ้นในการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 405 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการอบรมสั่งสอน การปรับตัวด้านการเรียน เจตคติต่อครูผู้สอน บรรยากาศการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมทางกายภาพและการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีค่าความเชื่อมั่น .854, .819, .888, .805, .891 และ .905 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การถดถอยพหุคูณแบบตัวแปรพหุนาม (MMR) และ ตัวแปรตามเอกนาม(MR) ผลการวิจัยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้อย่างมีความสุขโดยรวมมีค่าเท่ากับ .742 สามารถอธิบายร่วมกันได้ร้อยละ 55 โดยตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่การปรับตัวด้านการเรียน เจตคติต่อครูผู้สอนและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ส่วนบรรยากาศการเรียนการสอนส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาการเรียนรู้อย่างมีความสุขรายด้าน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้อย่างมีความสุข 2 ด้าน มีค่าวิลคัลแลมปีดา .432 และค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยกับการเรียนรู้อย่างมีความสุข ด้านความสุขที่เกิดขึ้นในตนเองและด้านความสุขที่เกิดขึ้นในการเรียน มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ .699 และ .761 ซึ่งทุกด้านมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นฤมล อึ้งเจริญ (2552: 1-3) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการได้แก่ สัมพันธภาพด้านครอบครัว คุณภาพการสอนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุข กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มชนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามวัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข แบบสอบถามเพื่อวัดสัมพันธภาพในครอบครัว แบบสอบถามการวัดคุณภาพการสอน แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน และแบบสอบถามการวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว คุณภาพการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.751 ซึ่งปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขได้ร้อยละ 56.40 ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และสัมพันธภาพระหว่าง

นักเรียนกับเพื่อนส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ชั้นในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านคุณภาพการสอนส่งผลทางบวกต่อการเรียนรู้ชั้นในชั้นเรียนอย่างมีความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับปัจจัยด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ไม่ส่งผลต่อการเรียนรู้ชั้นในชั้นเรียนอย่างมีความสุขโดยปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ส่งผลทางต่อการเรียนรู้ชั้นในชั้นเรียนอย่างมีความสุขมากที่สุด รองลงมาคือสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เจตคติต่อการเรียน และคุณภาพการสอน มีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.486, 0.256, 0.155 และ 0.087 ตามลำดับ

เจริญขวัญ นาพา (2554: 2-6) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถ ในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังได้รับการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวจิตตปัญญาศึกษาแบบร่วมมือ เทียบกับเกณฑ์และเปรียบเทียบความสุขในการเรียนรู้ก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนหนองหานวิทยา อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดความเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ แบบสอบถามวัดความสุขในการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าผลการเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสุขในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ หลังจากได้รับการเรียนรู้ สูงกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าสอดคล้องกันคือนักเรียนมีความรู้สึกที่ดีจากการจัดกิจกรรม ทั้ง 3 ด้านคือด้านกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจทำงาน ด้านบุคคลพบว่านักเรียนส่วนใหญ่พอใจและมีความสุขที่ได้กิจกรรมกับเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกพอใจ ต่อสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ สภาพแวดล้อมที่ผ่อนคลาย และจากการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน หลังได้รับการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้ พบว่ามีประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ความหมายและองค์ประกอบของความสุข พบว่าความสุขที่แท้จริงเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนมีความสุขจะมีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และสนุกสนานในการเรียน รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ความสุขของผู้เรียนเป็นผลมาจากการพัฒนาด้านจิตใจของตนเองโดยเชื่อมโยงกับศาสนา การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การเข้าใจในความหมายและคุณค่าของชีวิต ตลอดจนความเข้มแข็งของจิตใจ ตลอดจนการมองโลกตามความเป็นจริง (เจริญขวัญ นาพา. 2554: 23; Holderli; & et al. 2008: 1-3) นอกจากนี้งานวิจัยส่วนใหญ่

ได้กำหนดองค์ประกอบของความสุข ประกอบด้วยการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น การจัดการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อม (บพิตร อิศระ. 2550: 1-5; Helliwell; & eat al. 2010: 20)

2. ปัจจัยที่สัมพันธ์หรือส่งผลต่อความสุขในการเรียนรู้ ได้แก่ ปัจจัยภายในของผู้เรียนซึ่งแบ่งออกเป็นด้านสุขภาพะ ด้านศีลศึกษา คือ พัฒนากายให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณประโยชน์ให้อยู่ในสังคมอย่างเกื้อกูลมีความสุขร่วมกัน ด้านจิตตศึกษา คือ พัฒนาจิตใจให้องงามในคุณธรรม มีความเข้มแข็งมั่นคงและมีความสุข ด้านปัญญาศึกษา คือ พัฒนาปัญญาให้เกิดความรู้เข้าใจเท่าทันของสิ่งทั้งหลาย ตรงตามเป็นจริง มีความสุขจากภายใน ปัจจัยภายนอกซึ่งแบ่งเป็น ด้านความสัมพันธ์ ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ (เบญจมาพร อุ่นสุข. 2552: 77; มารุต พัฒผล. 2546: 70; Holder; & et al. 2008: 9; Shen. 2001: 12-19)

3. ประโยชน์ของการเรียนรู้อย่างมีความสุข ผู้เรียนที่เรียนรู้อย่างมีความสุขจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีเจตคติที่ดีเจตคติต่อการเรียน มุ่งมั่นพัฒนาตนเอง มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และสามารถเติบโตเป็นคนดีและเป็นพลโลกที่ดีต่อไปในอนาคต (สายสมร โลหะกิจ. 2546; Holder; & et al. 2008)

4. การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามแบบการเรียนรู้ความถนัดและความสนใจของตนเอง (บพิตร อิศระ. 2550)

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุข ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ทฤษฎี และนำแนวคิดต่าง ๆ ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทฤษฎีกระจกเงาและกระบวนการทำงานของสมอง (Mirror Neurons) ซึ่งเน้นกระบวนการทำงานของสมองเพื่อมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง เข้าใจตนเองและเห็นใจผู้อื่น การจัดการศึกษาทางเลือก (Alternative Education) ที่มุ่งพัฒนาคุณค่าของความเป็นมนุษย์โดยให้สิทธิเสรีภาพในการเลือก อันจะนำมาซึ่งความสุขในการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) และการเรียนรู้ภาษาโดยบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุล และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นอีกทั้งแสวงหาคำตอบอย่างมีเหตุผลตามความถนัดของตน จากทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ นำมาซึ่งการพัฒนาแบบการเรียนที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ตามแนวทางศาสนา โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

2. แบบการเรียนรู้ (Learning Style)

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะในการหาความรู้ด้วยตนเองตามแบบการเรียนรู้ที่แตกต่าง (Common Core.2009.21) และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเอง รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มี

ต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ชีวิตที่สร้างสรรค์และสมบูรณ์ (Johnson, D.W. 2009: 365-369) ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นของแบบการเรียนรู้ตั้งหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ความหมายของแบบการเรียนรู้

จากการศึกษาความหมายของแบบการเรียนรู้ ของนักวิชาการพบว่าแบบการเรียนรู้ หมายถึง ลักษณะวิธีการเรียนรู้ การคิด และการแก้ปัญหาของผู้เรียนแต่ละคนที่มีวิธีการที่ตนชอบหรือถนัด เป็นองค์ประกอบด้านร่างกาย ปัญญา และอารมณ์ ที่มีลักษณะคงที่ ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้เรียนรับรู้ มีปฏิสัมพันธ์และตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนอย่างดี ผู้เรียนสามารถนำวิธีการที่ตนถนัดไปใช้ในการจัดข้อมูล จดจำ และรวบรวมสารสนเทศใหม่ๆ ที่มีความซับซ้อน การมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดู พันธุกรรม ประสบการณ์เดิม ตลอดจนความต้องการของสิ่งแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนจะช่วยสร้างเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์เชิงรูปธรรม การสังเกตอย่างไตร่ตรอง การสร้างมโนทัศน์เชิงนามธรรม การทดลองปฏิบัติจนเกิดความสุขในการเรียนรู้ (Canfield. 2007: 1-5. Online; Reid. 2010: 2-12. Online; Witkin; & et al; & K. Wallen. 2002: 30-37)

2.2 ประเภทของแบบการเรียนรู้

จากการศึกษาประเภทของแบบการเรียนรู้ตามแนวตะวันตกและนักการศึกษาของไทย พบว่ามีความสอดคล้องกันโดยสรุปได้ว่า

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต. 2535: 113) ได้กล่าวถึงหลักและวิธีการในทางพุทธศาสนาว่าแบบการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญามี 3 วิธี ได้แก่

1. จินตามยปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการไตร่ตรองพิจารณาเหตุผล
2. สุตมยปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการสดับรับฟังสิ่งต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้และการคิด
3. ภวานามยปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการฝึกอบรมและลงมือปฏิบัติ

นอกจากนี้ พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต. 2535: 117) ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้ที่เกิดจากการใช้ประสาทสัมผัส ได้แก่ ความรู้ที่เกิดจากการสัมผัสทางกาย เรียกว่า กายวิญญูณ ความรู้ที่เกิดจากการสัมผัสทางหู เรียกว่า มานวิญญูณ ความรู้ที่เกิดจากการรับรู้ทางลิ้น เรียกว่า ชิวหาวิญญูณ และความรู้ที่เกิดจากความคิดเรียกว่า มโนวิญญูณ

ซึ่งสอดคล้องกับนักการศึกษาและนักจิตวิทยาที่เชื่อว่า แบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จำแนกได้ 4 ประการ คือ

1. แบบการเรียนรู้จำแนกตามช่องทางการรับรู้ (Perceptual Pathways or Learning Modality) เป็นแบบการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่อาศัยข้อมูลและประสบการณ์ต่างๆ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ หู (วิญญูณ) ตา (จักขุวิญญูณ)

จุมก (มานวิญญาณ) ลิ่น (ชีวหาวิญญาณ) กาย (สัมผัสวิญญาณ) การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีการรับรู้ และนำสิ่งที่รับรู้ไปสู่กระบวนการทางสมอง เพื่อประมวลผลข้อมูล (Klausmeier. 1985: 51) โดยผู้เรียนแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา (Bruner. 2008: Online; Piaget. 2011: Online) ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้จะส่งผลต่อลักษณะ และกระบวนการรับรู้ใน แต่ละบุคคล ผู้เรียนบางคนสามารถเรียนรู้ได้ทางสายตาหรือการมองเห็น ผู้เรียนบางคนสามารถรับรู้ได้ดีจากการฟัง หรือการใช้ประสาทสัมผัสทางหู ด้วยเหตุนี้เองนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านที่เห็นด้วยกับหลักการดังกล่าวจึงได้จำแนกแบบการเรียนรู้ จำแนกตามช่องทางการเรียนรู้ (Perceptual Pathways of Learning Modality) ดังนี้

คิง (King. 1994: 67-82) ได้จำแนกแบบการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาศึกษาโดยอาศัยพื้นฐานทฤษฎีการทำงานหลายมิติของเซลล์สมอง (Multifaceted Functions of the Brain) โดย แบ่งการเรียนรู้ของนักเรียนออกเป็น 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. แบบการเรียนรู้แบบการเห็น (Visual) หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนิสิตที่มีแนวโน้มในการใช้สายตามองภาพกราฟ แผนภูมิต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดความทรงจำและการเรียนรู้
2. แบบการเรียนรู้แบบการฟัง (Audio) หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่มีแนวโน้มในการใช้หูฟังข้อความสื่อต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดความทรงจำและการเรียนรู้
3. แบบการเรียนรู้แบบอ่าน (Reading) หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่มีแนวโน้มในการใช้สายตาอ่านข้อความ หรือข้อความที่ใช้เอกสารตำราต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดความทรงจำและการเรียนรู้
4. แบบการเรียนรู้แบบการเคลื่อนไหว (Kinesthetic) หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่มีแนวโน้มในการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ซึ่งก่อก่อให้เกิดความทรงจำและ การเรียนรู้

นอกจากนี้ คิง (King) ยังได้แบ่งการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาตามลักษณะการที่สมองจัดกระทำกับข้อมูลเป็นสองแบบ คือ แบบการเรียนรู้แบบจับกลุ่ม กับแบบการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงเป็นสาย ซึ่งแบบการเรียนรู้แบบจับกลุ่ม หมายถึง ลักษณะและวิธีการของนิสิตนักศึกษาที่มีแนวโน้มในการจับจุด จับประเด็นให้เป็นกลุ่มเป็นประเภทเพื่อก่อให้เกิดความทรงจำและการเรียนรู้ ส่วน แบบการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงเป็นสาย หมายถึง ลักษณะและวิธีการเรียนของนิสิตนักศึกษาที่มีแนวโน้มในการเชื่อมโยงมโนทัศน์ ในรูปของการเชื่อมโยงคำโดยมีกระบวนการและขั้นตอนของการเชื่อมโยงในแนวตรง (Linear) เพื่อก่อให้เกิดความทรงจำและการเรียนรู้

คณะกรรมการฝ่ายทรัพย์สินมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ (The Broad of Trustees of University of Illinois. 2008: Online) ได้แบ่งแบบการเรียนรู้เป็น 4 แบบ ซึ่งสอดคล้องกับคิง ดังนี้

1. แบบการเรียนรู้แบบเห็น (Visual/Verbal Learners) ผู้เรียนจะเรียนได้ดีที่สุดก็คือเนื้อหา เป็นการนำเสนอแบบข้อมูลที่เป็นรูปของการเขียน ตัวอย่างในการสอนในห้องเรียน ผู้ที่มีลักษณะแบบนี้จะชอบการสอนที่ครูใช้กระดานชอล์ก หรือการนำเสนอด้วยเพาเวอร์พอยท์ เพื่อที่จะแสดงให้เห็นโครงเรื่องเนื้อหาหรือการบรรยาย ชอบจดบันทึกผู้เรียนแบบนี้จะชอบสภาพแวดล้อมแบบง่าย ๆ ซึ่งผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้แบบนี้เหมาะสำหรับการเรียนการสอนบน

เครือข่ายเป็นอย่างมาก เพราะข้อมูลต่างๆ ของเนื้อหาการเรียนการสอนมักจะนำเสนอในรูปแบบของตัวอักษร

2. แบบการเรียนรู้แบบการอ่าน (Visual / Nonverbal Learners) ผู้เรียนจะเป็นแบบชอบใช้ภาพกราฟิก นำภาพวาดแผนข้อมูล เช่น การใช้ภาพการ์ตูน เป็นต้น ในการเรียนการสอน ในห้องเรียน ผู้เรียนชอบให้ครูใช้วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ แผนที่ และภาพวาด (Diagram) ผู้เรียนในลักษณะนี้ยังชอบเรียนในภาวะสิ่งแวดล้อมที่เรียบๆ ในสภาพการเรียนบนเครือข่ายที่ยังเหมาะกับผู้ที่เรียนที่มีแบบการเรียนรู้แบบนี้ เพราะภาพกราฟิกที่แทนข้อมูลสามารถช่วยให้ผู้เรียนมีแบบการเรียนรู้แบบนี้เกิดมโนภาพและแนวคิดจำได้

3. แบบการฟัง (Auditory / Verbal Learners) ผู้เรียนลักษณะนี้จะชอบใช้เสียงมากกว่า ชอบฟังบรรยาย และมีส่วนในการอภิปรายกลุ่ม ชอบฟังเสียงจากเทปเสียง เวลาต้องการที่จะจำสิ่งใดก็จะเปล่งเสียงออกมาดังๆ ผู้เรียนแบบนี้จะเรียนได้ดี ถ้ามีกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กัน หรืออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มีการพูด/ฟัง ในการจัดสภาพแวดล้อมบนเครือข่ายซึ่ง ควรมีกิจกรรมกลุ่มที่ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกจากนี้การใช้เทคโนโลยี เพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางเสียงและการประชุมผ่านคอมพิวเตอร์จะช่วยให้ผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้ดังกล่าวนี้เรียนได้ดีที่สุด

4. แบบใช้การเคลื่อนไหว (Tactile / Kinesthetic Learners) ผู้เรียนในลักษณะนี้ใช้การเคลื่อนไหว หรือแตะต้องส่วนร่างกาย เช่น นับนิ้ว ทำกิจกรรมการเคลื่อนไหว ผู้เรียนประเภทนี้ชอบการปฏิบัติ ทดสอบ หรือศึกษานอกสถานที่ แต่ถ้าในการเรียนการสอนบนเครือข่าย ควรใช้สถานการณ์จำลองกราฟิก 3 มิติ และมีการสนทนาบนเครือข่าย

เรด (Reid, 2010: Online) ศึกษาและจัดกลุ่มแบบการเรียนรู้เป็น 6 ประเภท โดยยึดลักษณะการรับรู้ข้อมูลและการทำงาน คือ

1. การเรียนรู้โดยใช้สายตา (Visual Learning) หมายถึง การใช้ภาษาเพื่อการศึกษาข้อมูลทั้งที่เป็นภาษาและภาพ เช่น อ่านหนังสือ แผ่นผัง แผนภูมิ รูปภาพ ป้ายประกาศ วีดิทัศน์ และภาพยนตร์

2. การเรียนรู้โดยการฟัง (Auditory Learning) หมายถึง การรับข้อมูลจากการฟัง เช่น การฟังการบรรยาย อภิปรายบทสนทนา แถบบันทึกเสียง

3. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (Kinesthetic Learning) หมายถึง การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง เช่น การแสดงบทบาทสมมติ (Role - play) การแสดงละคร การสัมภาษณ์ และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

4. การเรียนรู้โดยการกระทำ (Textile Learning) หมายถึง การเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ งานต่างๆ เช่น สร้างแบบจำลอง การทดลอง และการเรียนจากสิ่งที่จับต้องได้ เช่น สมุดภาพหรือบัตรคำ

5. การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Individual Learning) หมายถึง การที่ผู้เรียนชอบเรียนด้วยตนเอง หรือตามลำพังทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

6. การเรียนรู้เป็นกลุ่ม (Group Learning) หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำงานร่วมกับเพื่อนหรือเพื่อนร่วมชั้นทั้งแบบเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม

คลาก (Clark. 2010: Online) แบ่งผู้เรียนออกเป็น 3 ประเภท โดยอาศัยรูปแบบการเรียนรู้ด้านการรับข้อมูล (Perceptual) ดังนี้

1. ผู้เรียนแบบฟัง (Auditory Learners) เป็นผู้เรียนที่เรียนได้ดีเมื่อได้รับข้อมูลเสียง เราจึงมักพบผู้เรียนประเภทที่ชอบพูดคุย ชอบอ่านออกเสียงหรือขยับริมฝีปากเมื่ออ่านในใจ

2. ผู้เรียนแบบฟัง (Auditory Learners) แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

2.1 ผู้เรียนแบบมองภาษา (Linguistic) จะเรียนได้ดีเมื่อได้รับข้อมูลที่เป็นภาษาเขียน ชอบจดข้อมูลเพื่อไว้ทบทวนภายหลัง

2.2 ผู้เรียนแบบมองภาพ (Spatial) ไม่ชอบดูภาษาเขียน แต่ชอบที่จะเห็นข้อมูลที่ปรากฏในรูปแบบของภาพ ตาราง แผนภูมิ การสาธิต วิดิทัศน์ ภาพยนตร์

2.3 ผู้เรียนแบบเคลื่อนไหว (Kinesthetic Learners) แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ ผู้เรียนที่ชอบการสัมผัสหรือการลงมือกระทำ (Tactile / Touch) และผู้เรียนที่ชอบปฏิบัติ เคลื่อนไหว (Kinesthetic / Movement) ผู้เรียนทั้งสองแบบนี้จะนำเข้าสู่ข้อมูลจากการสัมผัส ชอบทำกิจกรรมที่ได้เคลื่อนไหวมือและร่างกาย ไม่ชอบการนั่งฟังลำพัง

เฟลเดอร์ และซิลเวอร์แมน (Felder; & Silverman. 2007: Online) ได้นำเสนอแบบ การเรียนรู้ 5 ประเภท ดังนี้

1. ด้านการรับรู้ (Perception) ซึ่งพัฒนามาจากทฤษฎีของ คาร์ล จุง (Carl Jung) ที่กล่าวถึงการรับรู้ของมนุษย์ ซึ่งมี 2 ทาง ได้แก่ การรับรู้โดยอ้อม เช่น การครุ่นคิด จินตนาการ ลางสังหรณ์ แบบการเรียนรู้ตามมิติการรับรู้แบ่งได้ 2 แบบ คือ

1.1 ผู้เรียนแบบประสาทสัมผัส (Sensing Learner) ผู้เรียนประเภทนี้ ชอบการเรียนรู้ที่เกิดจากความจริง หรือการสังเกต ชอบแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

1.2 ผู้เรียนแบบญาณหยั่งรู้ (Intuitive Learner) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบการไตร่ตรอง การจินตนาการ การคิด และการตีความ ชอบการเรียนรู้ และความหลากหลาย

2. ด้านการนำเข้าสู่ข้อมูล (Input) เป็นทางเข้าของข้อมูลที่ผู้เรียนรับเข้าทางตาหรือทางหู มี 2 แบบคือ

2.1 ผู้เรียนแบบการมอง (Visual Learner) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบรับข้อมูลจากสิ่งที่มองเห็น ได้แก่ รูปภาพ ภาพยนตร์ แผนภาพ กราฟ แผนผัง และการแสดง

2.2 ผู้เรียนแบบถ้อยคำภาษา (Verbal Learner) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบรับข้อมูลจากสื่อที่เป็นภาษา ได้แก่ คำพูด งานเขียน

3. ด้านการจัดระบบข้อมูล (Organization) เป็นการจัดระบบข้อมูลเพื่อความสะดวกสบายของผู้เรียน มี 2 แบบ คือ

3.1 ผู้เรียนแบบนิรนัย (Deductive Learner) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบเรียนโดยวิธีสังเกตดูผลการทดลอง หรือดูตัวอย่างที่เกิดขึ้นแล้วสรุปอ้างอิงไปสู่ทฤษฎีหรือทฤษฎี

3.2 ผู้เรียนแบบอุปนัย (Inductive Learner) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบเรียนกฎต่างๆ ไปก่อน แล้วนำไปสู่ผลที่เกิดตามมารวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้

4. ด้านการจัดกระทำข้อมูล (Processing) เป็นกระบวนการทางสมองที่ซับซ้อนในการรับเอาข้อมูลแล้วนำมาจัดกระทำจนเกิดความรู้อ มี 2 แบบคือ

4.1 ผู้เรียนแบบปฏิบัติ (Active Learner) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบลงมือปฏิบัติ ชอบทดลอง อภิปราย อธิบายให้ผู้ฟัง ชอบทำงานกลุ่ม

4.2 ผู้เรียนแบบไตร่ตรอง (Reflective Learner) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบใช้เวลาในการคิดใคร่ครวญก่อนลงมือปฏิบัติ ชอบทำงานเป็นคู่หรือคนเดียว

5. ด้านการทำความเข้าใจข้อมูล (Understanding) เป็นการทำความเข้าใจข้อมูลที่ได้รับ มี 2 แบบคือ

5.1 ผู้เรียนแบบทำความเข้าใจข้อมูลเป็นส่วนๆ (Sequential Learner) ผู้เรียนประเภทนี้สามารถรับรู้ข้อมูลและทำความเข้าใจข้อมูลในแต่ละส่วนย่อยๆ ที่สัมพันธ์กันเป็นแนวตรงเป็นลำดับ ชอบแก้ปัญหาแบบเป็นขั้นตอนและง่ายในการปฏิบัติตาม

5.2 ผู้เรียนแบบทำความเข้าใจข้อมูลทั้งหมดหรือองค์รวม (Global Learner) ผู้เรียนประเภทนี้สามารถรับรู้ข้อมูลและทำความเข้าใจเนื้อหาในภาพรวม ชอบแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างรวดเร็ว ชอบทำอะไรก็จะทำทั้งหมดและจะทำเมื่อสามารถมองเห็นภาพรวมทั้งหมดก่อน

มัทธรา ธรรมบุศย์ (2551: Online) ได้กล่าวขยายความคิดแบบการเรียนรู้ 3 แบบคือ V (Visual), A (Auditory) และ K (Kinesthetic) โดยมีองค์ประกอบด้านสภาวะของบุคคลขณะที่รับข้อมูล (States of Consciousness) ด้านสภาวะของจิตสำนึก (Consciousness) ด้านจิตใต้สำนึก (Unconsciousness) มาเชื่อมโยงเข้ากับองค์ประกอบด้านช่องทางการรับข้อมูล (Perceptual Pathways) และองค์ประกอบด้านสภาวะของบุคคล ขณะที่รับข้อมูล (States of Consciousness) มาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน แบ่งแบบการเรียนรู้ได้ 6 แบบ ดังนี้คือ

1. แบบ V – A – K เป็นผู้เรียนที่เรียนได้ดีที่สุด เมื่อได้อ่านและเล่าเรื่องต่างๆ ให้ผู้ฟังเป็นผู้เรียนที่ขยันอ่านหนังสือแต่ไม่ชอบเล่นกีฬา

2. แบบ V – K – A เป็นผู้เรียนที่เรียนได้ดีที่สุด เมื่อได้ลงมือปฏิบัติตามแบบอย่าง ชอบตั้งคำถามไปเรื่อยๆ ชอบทำงานเป็นกลุ่ม

3. แบบ A – K – V เป็นผู้เรียนที่ได้ดีที่สุดใน หากได้สอนคนอื่น ชอบขยายความเวลาเล่าเรื่อง แต่มักมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านและการเขียน

4. แบบ A – V – K เป็นผู้เรียนที่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ฟังได้ชัดเจนชัดคำ พูดจา มีเหตุผล รักความจริง ชอบเรียนวิชาที่ต้องใช้ความคิด เวลาเรียนจะพูดเพื่อให้ตนเองเข้าใจ ไม่ชอบเรียนกีฬา

5. แบบ K – V – A เป็นผู้ที่เรียนรู้ได้ดีที่สุด หากได้ทำงานใช้ความคิดในสถานที่เงียบสงบสามารถทำงานที่ใช้กำลังกายได้อย่างดี ไม่ชอบฟังครู

6. ประเภท K – A – V เป็นผู้ที่เรียนที่เรียนได้ดีที่สุด หากได้เคลื่อนไหวร่างกายไปด้วยไม่ชอบอยู่นิ่ง มีปัญหาในด้านการอ่านและการเขียน

จากการศึกษาแบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามช่องทางการรับรู้ (Perceptual Pathways or Learning Modality) ของนักการศึกษาหลายๆ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ผ่านตารางการสังเกตแบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามช่องทางการรับรู้ (Perceptual Pathways or Learning Modality) ได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 แสดงการสังเกตวิเคราะห์แบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามช่องทางการรับรู้ (Perceptual Pathways of Learning Modality)

แนวคิดนักวิชาการ/ แบบการเรียนรู้	การเรียนรู้ที่จำแนกตามช่องทางการรับรู้			
	ทางสายตา (Visual)	ทางโสต ประสาท (Auditory)	ทางประสาท สัมผัส (Tactile)	ทางการ เคลื่อนไหว ร่างกาย (Kinesthetic)
1. คิง/คณะกรรมการฝ่าย ทรัพยากรมหาวิทยาลัย (1994)				
- แบบเห็น	✓			
- แบบการฟัง		✓		
- แบบการอ่าน	✓			
- แบบการเคลื่อนไหว				✓
2. เรต/คลาก (2010)				
- แบบการใช้สายตา	✓			
- แบบการฟัง		✓		
- แบบการปฏิบัติ				✓
- แบบการกระทำ				✓

ตาราง 3 (ต่อ)

แนวคิดนักวิชาการ/ แบบการเรียนรู้	การเรียนรู้ที่จำแนกตามช่องทางการรับรู้			
	ทางสายตา (Visual)	ทางโสต ประสาท (Auditory)	ทางประสาท สัมผัส (Tactile)	ทางการ เคลื่อนไหว ร่างกาย (Kinesthetic)
3. เฟลเดอร์และซิลเวอร์แมน (2008)				
- แบบประสาทสัมผัส	✓	✓	✓	✓
- แบบญาณหยั่งรู้	✓	✓		✓
- แบบการมอง	✓			✓
- แบบถ้อยคำภาษา	✓	✓		
- แบบอุปนัย	✓			
- แบบนิรนัย	✓	✓		
- แบบปฏิบัติ		✓		
-แบบไตร่ตรอง	✓	✓		
4. มัณฑรา ธรรมมบุศย์ (2551)				
- แบบ V – A – K	✓			
- แบบ V – K – A	✓			
- แบบ A – K – V		✓		
- แบบ A – V – K		✓		
- แบบ K – V – A			✓	✓
- แบบ K – A – V			✓	✓
รวม	12	10	3	9

✓ หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง แนวคิดของนักวิชาการกับแบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามช่องทางการรับรู้

จากตาราง 3 แสดงการสังเคราะห์แบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามเรื่องทางการรับรู้ (Perceptual Pathways of Learning Modality) พบว่า แบบการเรียนรู้และนำสิ่งที่รับรู้สู่กระบวนการทางสมองได้ดีที่สุด และผู้เรียนมีความสุขมากที่สุดและนักวิชาการจำนวนมากให้ความสำคัญ

สนใจในการเรียนรู้ภาษาแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ (Almasa; & et al. 2009: 23-34; Yunfei. 2002: 2-5; Chang; 2004: 4-5)

1. แบบการเรียนรู้ทางสายตา (Visual Learner) หรือแบบการเรียนรู้แบบจินตตามยปัญญา เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเลือกฝึกปฏิบัติหรือเรียนรู้ด้วยการอ่านหนังสือ แผ่นผัง แผนภูมิ รูปภาพ ป้ายประกาศ วิดิทัศน์ และภาพยนตร์ หรือจากเนื้อหาที่เขียนเป็นเรื่องราว

2. แบบการเรียนรู้ทางโสตประสาท (Auditory Learner) หรือแบบการเรียนรู้แบบ สุตมย-ปัญญา เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเลือกฝึกปฏิบัติหรือเรียนรู้ด้วยการฟัง การบรรยาย การอภิปราย บทสนทนา เรื่องสั้น เพลง หรือเพลงเข้าจังหวะ แถบบันทึกเสียง

3. แบบการเรียนรู้จากการเคลื่อนไหวร่างกาย / การปฏิบัติ (Kinesthetic / Tactile Learner) หรือแบบการเรียนรู้แบบภาวนามยปัญญา เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเลือกฝึกปฏิบัติหรือเรียนรู้ด้วยการเล่น การแสดงบทบาทสมมติ (Role – play) การแสดงละคร การสัมภาษณ์ การโต้ตอบทางสระ การเล่นเกมทางภาษา และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

แบบการเรียนรู้จำแนกตามลักษณะหรือกระบวนการคิด (Cognitive Style)

แบบการเรียนรู้แบบการคิด (Cognitive Style) หมายถึง ลักษณะการคิด หรือกระบวนการคิดของบุคคลในการประมวลผลข้อมูล (Information Processing) ที่เป็นลักษณะเฉพาะบุคคลในการรับรู้การคิด การจำ และการแก้ปัญหา (Keefe. 1991: 61; Bruner. 2008: Online; & Piaget. 2008: Online) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลนำข้อมูลหรือสิ่งเร้าต่างๆ ที่รับรู้มาประมวลผล (Processing) ในสมองเกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านที่จำแนกแบบการเรียนรู้ตามหลักการหรือทฤษฎีกระบวนการคิด ดังนี้

วิทกิน และคณะ (Witkiin; & et al. 1997: 104) ได้จำแนกแบบการเรียนรู้ 2 แบบ ดังนี้

1. แบบพึ่งพาสิ่งแวดล้อม (Field Dependent Learning) ผู้เรียนประเภทนี้มองสิ่งต่างๆ เป็นภาพรวม ชอบอยู่ใต้อิทธิพลสิ่งแวดล้อม ต้องการแรงเสริมจากสังคม รับรู้ในเรื่องของมโนทัศน์ ชอบใช้อวัจนภาษาในการสื่อสาร

2. แบบไม่พึ่งพาสังคม (Field Independent Learning) ผู้เรียนประเภทนี้มองสิ่งต่างๆ อย่างวิเคราะห์ ไม่ชอบอยู่ใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม เป็นตัวของตัวเอง ชอบทดสอบสมมติฐาน

แม็กคาร์ธีร์ (McCarthy. 2007: Online) ได้นำแนวคิดวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ของ คอลบ์ มาพิจารณาว่ามี 2 มิติคือ การรับรู้ (Perception) และกระบวนการ (Processing) การรับรู้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรง (Concrete Experience) และจากความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม (Abstract Conceptualization) ซึ่งแทนด้วยแกนตั้ง (y) ส่วนกระบวนการรับรู้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง (Active Experimentation) และจากการเฝ้าสังเกต (Reflective Observation) ซึ่งแทนด้วยแกน (x) เมื่อเกิดทั้งสองตัดกัน ทำให้เกิดพื้นที่ 4 ส่วนที่อธิบายแบบการเรียนรู้ของบุคคลได้ 4 แบบ ดังนี้

1. ผู้เรียนที่ถนัดจินตนาการ (Imaginative Learner) ชอบเรียนรู้จากประสบการณ์ และการสังเกต อยากรู้ อยากเห็น ชอบใช้คำถามว่า “ทำไม” (Why)
2. ผู้เรียนที่ถนัดการคิดวิเคราะห์ (Analytic Learner) ชอบเรียนรู้จากการนำประสบการณ์ หรือข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง จำแนกแยกแยะ ใช้เหตุผลเพื่อทำความเข้าใจกับเรื่องต่างๆ ชอบใช้คำถามประเภท “อะไร” (What)
3. ผู้เรียนที่ถนัดใช้สามัญสำนึก (Common Sense Learner) ชอบเรียนรู้จากการนำความรู้ ความคิดไปปฏิบัติ ชอบทดลองเพื่อหาคำตอบที่ต้องการ ชอบใช้คำถามประเภท “อย่างไร” (How)
4. ผู้เรียนที่ถนัดปฏิบัติเชิงสถานการณ์ (Dynamic Learner) ชอบเรียนรู้จากการนำประสบการณ์รูปธรรมสู่การปฏิบัติ ชอบเสี่ยงเผชิญสถานการณ์ต่างๆ สนุกกับการค้นพบ และประดิษฐ์งาน ชอบใช้คำถามประเภท “ถ้า” (If)

ซึ่งสอดคล้องกับ คอลบ์ (Kolb, 2008: Online) ซึ่งได้เสนอการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Style) เพื่ออธิบายกระบวนการเรียนรู้ของบุคคล เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์เชิงรูปธรรม (Concrete Experience) บุคคลจะเรียนรู้จาก การสังเกต ไตร่ตรอง (Reflective Observation) ใฝ่ดูและรับฟังและสร้างเป็นความคิดรวบยอด (Abstract Conceptualization) การเรียนรู้ในขั้นนี้จะมุ่งใช้เหตุผลและความคิด นำความคิดรวบยอดใหม่มาทดลองปฏิบัติ (Active Experimentation) จริงในสถานการณ์ต่างๆ การเรียนรู้จะเกิดจากการกระทำและเริ่มการเรียนรู้ตามวงจรในรอบใหม่ต่อเนื่องไปเรื่อยๆ จากแนวคิดวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning Style) คอลบ์ (Kolb) จึงได้จัดแบบการเรียนรู้ออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การเรียนรู้แบบอเนกนัย (Divergent: Experiencing and Reflecting) เป็นแบบการเรียนรู้ที่เรียนได้ดีจากการสัมผัส การสังเกต ชอบแสวงหาประสบการณ์ใหม่ๆ ชอบแสวงหาข้อมูลความรู้ และนำประสบการณ์ข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรองแสวงหาแนวคิดและทางเลือกที่หลากหลาย
2. แบบการเรียนรู้แบบซึมซับ (Assimilative: Reflection and Thinking) เป็นแบบการเรียนรู้ที่เรียนได้ดีจากการศึกษารวบรวมข้อมูล มีความสนใจในหลักการเชิงนามธรรม ชอบคิด ไตร่ตรอง สรุปเป็นหลักการหรือทฤษฎีจากข้อมูลที่ได้รับ ชอบคิดเชิงทฤษฎีมากกว่าการปฏิบัติ
3. แบบการเรียนรู้แบบเอกนัย (Convergent: Thinking and Doing) เป็นแบบการเรียนรู้ที่เรียนได้ดีจากการคิดและการกระทำ ชอบการวางแผน การคิดแก้ปัญหา การลงมือปฏิบัติ เพื่อแสวงหาคำตอบที่ถูกต้อง
4. แบบการเรียนรู้แบบประยุกต์ใช้ (Accommodative: Doing and Experiencing) เป็นแบบ การเรียนรู้ที่เรียนได้ดีจากการลงมือกระทำ การทดลองชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เพื่อรับรู้ประสบการณ์ที่หลากหลาย เป็นผู้ชอบทำและแก้ปัญหาด้วยการปฏิบัติจริง ชอบทำงาน และสนใจในการประยุกต์ใช้เทคนิคต่างๆ

จากการศึกษาแบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามลักษณะหรือกระบวนการคิด (Cognitive Style) พบว่า การเรียนรู้ที่จำแนกตามกระบวนการคิด ผู้เรียนจะต้องมีสิ่งเร้า หรือการจัดประสบการณ์ต่างๆ จากครู เพื่อผู้เรียนจะได้นำไปประมวลผล (Processing) ในสมองจึงจะเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัยในเรื่องทฤษฎี (U-Theory) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์และประมวลผลในสิ่งที่รับรู้ เพื่อก่อให้เกิดการรับรู้และความสุขในการเรียนรู้

แบบการเรียนรู้จำแนกตามลักษณะของพฤติกรรม (Behavior Style)

นักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาแบบการเรียนรู้จากพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก การปฏิบัติ และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ดังนี้

กราชซา และไรช์แมน (Grasha; & Riechmann. 2007: Online) ได้นำเสนอแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนออกเป็น 6 แบบ ดังนี้

1. แบบอิสระ (Independent Learning) ชอบคิดและทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง แต่ชอบฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสุขหากได้ทำ และได้คิดด้วยตนเอง
2. แบบพึ่งพา (Dependent Learning) ผู้เรียนประเภทนี้ขาดความรู้ ความสามารถ และความมั่นใจในตนเอง จึงยึดผู้อื่นเป็นแนวทางในการเรียนรู้ จะเลียนแบบ หรือปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้อื่น
3. แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบเรียนร่วมกับผู้อื่น มีความสุขในการเรียนรู้ หากได้มีปฏิสัมพันธ์ทำงานร่วมกับผู้อื่น
4. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance Learning) ผู้เรียนประเภทนี้ขาดแรงจูงใจ และจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ จึงพยายามหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ
5. แบบแข่งขัน (Competitive Learning) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบการเรียนรู้ที่มีลักษณะท้าทาย มีพยายามที่จะทำอะไรได้ดีกว่าผู้อื่น การชนะผู้อื่นเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้
6. แบบมีส่วนร่วม (Participant Learning) ผู้เรียนประเภทนี้มีความรับผิดชอบในการเรียน และพยายามเรียนรู้ให้ได้มากที่สุดในเรื่องที่ตนต้องการ ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่สัมพันธ์กับเป้าหมายการเรียนรู้ของตน

แคนฟิลด์ (Canfield. 2007: Online) ได้นำเสนอแบบการเรียนรู้ตามลักษณะพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออก 9 แบบ ดังนี้

1. แบบอิงสังคม (Social Style) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบเรียนร่วมกับผู้อื่น
2. แบบอิสระ (Independent Style) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบใช้ความคิดและทำงานอย่างอิสระตามลำพัง
3. แบบคิดเชิงมโนทัศน์ (Conceptual Style) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบคิดและทำงานที่มีลักษณะเป็นนามธรรม หลักการ หรือทฤษฎี

4. แบบประยุกต์ใช้ (Applied Style) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบเรียนรู้ในเรื่องที่เป็นรูปธรรม การทำกิจกรรม หรือโครงการ

5. แบบสังคมเชิงประยุกต์ใช้ (Social Applied Style) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบปฏิสัมพันธ์และเรียนร่วมกับผู้อื่นในกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม หรือการประยุกต์ใช้ความรู้ ในสถานการณ์ต่าง ๆ

6. แบบสังคมเชิงมโนทัศน์ (Social Conceptual Style) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบปฏิสัมพันธ์หรือเรียนร่วมกับผู้อื่น ในเรื่องหรือกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นนามธรรม

7. แบบอิสระเชิงประยุกต์ใช้ (Independent Applied Style) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบเรียนรู้ตามลำพังอย่างอิสระในเรื่องหรือกิจกรรมที่มีลักษณะรูปธรรม

8. แบบอิสระเชิงมโนทัศน์ (Independent Conceptual Style) ผู้เรียนประเภทนี้ชอบเรียนรู้ตามลำพังอย่างอิสระในเรื่องหรือกิจกรรมที่มีลักษณะนามธรรม

9. แบบเป็นกลาง (Neutral Preference) ผู้เรียนประเภทนี้ไม่มีวิธีการแบบใดเป็นพิเศษ สามารถเรียนรู้ได้หลากหลาย

ปีเตอร์ ฮันนี่ และอลัน มัมฟอร์ด (Peter Honey; & Alan Mumford. 2007: Online) ได้นำเสนอแบบการเรียนรู้ของบุคคลออกเป็น 4 รูปแบบ ตามพฤติกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. นักกิจกรรม (Activists) มีแบบการเรียนรู้ที่ชอบประสบการณ์ใหม่ ชอบแก้ปัญหาด้วยการระดมสมอง ชอบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้มีส่วนในการกำหนดรูปแบบเองได้ นำการประชุมอภิปราย ได้ร่วมแก้ปัญหาในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงาน กิจกรรมที่เรียนรู้ได้น้อยที่สุด คือ การฟัง บรรยายการทำงานโดยลำพัง

2. นักไตร่ตรอง (Reflectors) มีแบบการเรียนรู้ที่ชอบเฝ้าสังเกต พิจารณา ไตร่ตรอง ประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างรอบคอบ จะเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากกิจกรรมที่ให้คิดก่อนทำ มีเวลาให้เตรียมการอ่านเอกสารล่วงหน้า ฟังผู้อื่นและเก็บเกี่ยวแนวความคิดของการอภิปรายก่อนแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา ชอบทำงานตามลำดับขั้นตอน ไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยตรง

3. นักทฤษฎี (Theorists) มีแบบการเรียนรู้ที่ชอบสรุปหลักการทฤษฎี ชอบแก้ปัญหาอย่างมีกฎเกณฑ์ จะเรียนรู้ได้ดีที่สุด เมื่อได้มีโอกาสสำรวจตรวจสอบ ชักถาม และทดลอง

4. นักปฏิบัติ (Pragmatists) มีแบบการเรียนรู้ที่ชอบอยู่กับความเป็นจริง ชอบตัดสินใจในแนวทางที่นำไปปฏิบัติได้ และใช้แก้ปัญหาได้

จากการศึกษาแบบการเรียนรู้ที่จำแนกตามลักษณะพฤติกรรม (Behavior Style) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้อื่น ซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อทราบเป้าหมายของการเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น และทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง จนประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุข หากผู้สอนเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

แบบการเรียนรู้จำแนกตามบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context / Environment)

ดันท์ และดันท์ (Dunn; & Dunn. 2007: Online) ได้ศึกษาแบบการเรียนรู้แบบฟังฟัง บริบท หรือสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านร่างกาย และด้านจิตวิทยา ดังนี้

1. ภาวะด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

1.1 เสียง บางคนชอบเรียนหรือศึกษาในห้องเรียน บางคนทนต่อเสียงรบกวนได้

1.2 แสง บางคนเรียนได้ดีในห้องแสงสว่างมาก ๆ บางคนชอบศึกษาในห้องที่มีแสงไฟ

สลัว ๆ

1.3 อุณหภูมิ บางคนชอบเรียนในสภาพอากาศหนาว บางคนชอบเรียนในสภาพอากาศอบอุ่นหรือร้อน

1.4 ที่นั่งบางคนนั่งศึกษาที่โต๊ะซึ่งมีผู้อื่นนั่งหลายคน บางคนชอบนั่งศึกษาที่โต๊ะ ซึ่ง ออกแบบให้หนึ่งคนเดี่ยวเป็นสัดส่วนเฉพาะ

2. ภาวะด้านอารมณ์ ประกอบด้วย

2.1 แรงจูงใจ บางคนเรียนเพราะมีแรงจูงใจภายใน (Self-Motivated) บางคนเรียน เพราะมีแรงจูงใจภายนอก เช่น ต้องการรางวัล คำชมเชย หรือเนื่องจากการบังคับจากครู

2.2 ความเพียร บางคนเรียนด้วยความเพียรพยายาม บางคนขาดความเพียรพยายาม

2.3 ความรับผิดชอบ บางคนเรียนด้วยความรับผิดชอบสูง บางคนขาดความรับผิดชอบ

2.4 การกำหนดตารางการเรียน บางคนต้องกำหนดตารางเรียนประจำวันของตนเอง เช่น วันจันทร์ศึกษาวิชาสังคม วันอังคารศึกษาวิทยาศาสตร์ แล้วจะปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้ แต่ บางคนจะศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่กำหนดตารางไว้

3. ภาวะด้านสังคม ประกอบด้วย สังคมของแต่ละบุคคลในขณะที่เรียนหรือศึกษา บางคน ชอบเรียนหรือศึกษาเป็นรายบุคคล บางคนชอบเรียนเป็นคู่ บางคนชอบเรียนเป็นทีม บางคนชอบ เรียนโดยมีผู้ใหญ่ หรือผู้ปกครองร่วมด้วย แต่บางคนไม่มีลักษณะแน่นอน บางคนก็ชอบเรียนเดี่ยว บางคนชอบเรียนเป็นกลุ่ม

4. ภาวะด้านร่างกาย ประกอบด้วย

4.1 การรับรู้ บางคนชอบเรียนด้วยการดูหรือสังเกต บางคนชอบเรียนด้วยการฟัง บางคนชอบเรียนด้วยการสัมผัส บางคนชอบเรียนด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหว

4.2 ความต้องการสิ่งกระตุ้นขณะเรียนรู้ ผู้เรียน เรียนได้ดีหากได้รับสิ่งกระตุ้นที่ร่างกาย ต้องการขณะดำเนินการ

4.3 เวลา ผู้เรียนบางคนเรียนได้ดีที่สุดในตอนเช้า บางคนเรียนได้ดีในตอนบ่าย บางคนอ่านหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพในตอนเช้ามืด ทั้งนี้เพราะการทำหน้าที่ของร่างกายของแต่ละคนจะมี ประสิทธิภาพดีที่สุดในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

4.4 การเคลื่อนไหว บางคนเรียนได้ดีเมื่อมีการเคลื่อนไหวร่างกาย บางคนเรียนได้ดีเมื่ออยู่นิ่ง ๆ

จากการศึกษาการเรียนรู้ ที่จำแนกตามบริบทในสภาพแวดล้อม (Context Environment) ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี เมื่ออยู่ในสภาพการเรียนรู้ที่เหมาะสม และความพร้อมของร่างกาย อารมณ์ จิตใจของผู้เรียน

จากแนวคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ 4 ประเภท ผู้วิจัยพบว่า แบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ จะต้องเป็นแบบการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เป็นผู้เลือกตามความถนัด หรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการที่ผู้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่จะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านช่องทางการรับรู้ ซึ่งแบ่งเป็น

1. จินตมยปัญญา หมายถึง ปัญญาเกิดโดยการพิจารณา
2. สุตมยปัญญา หมายถึง ปัญญาอันเกิดจากการรับฟังสิ่งต่าง ๆ
3. ภวานามยปัญญา หมายถึง ปัญญาอันเกิดจากการฝึกฝนและปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาทฤษฎีการศึกษาต่าง ๆ ผู้วิจัยพบว่า นอกจากแบบการเรียนรู้ซึ่งผ่านช่องทางการรับรู้ต่าง ๆ แล้วยังมีแบบเรียนรู้ซึ่งเอื้อให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการคิด พิจารณาโดยแยบคาย (Cognitive Style) และการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษา สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดกัลยาณมิตรทั้งกับครูและผู้เรียน และผู้เรียนกับเพื่อน อันเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติที่ก่อให้เกิดความสุขแก่ผู้เรียนในที่สุด

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบการเรียนรู้

งานวิจัยในต่างประเทศ

เรต (Reid. 1987: 2-4) ได้ศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เป็นชนพื้นเมืองและนักศึกษาที่ไม่ใช่ชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในอเมริกาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 จำนวน 9 ชาติ 9 ภาษาผลการศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีแบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนไหวร่างกายโดยมีคะแนนเฉลี่ยแต่ละภาษาที่ใช้ตามลำดับดังนี้ ภาษาอารบิกมีคะแนนเฉลี่ย 15.09 ภาษาสเปนมีคะแนนเฉลี่ย 15.11 ภาษาญี่ปุ่นมีคะแนนเฉลี่ย 13.29 ภาษามาลายูมีคะแนนเฉลี่ย 14.33 ภาษาจีนมีคะแนนเฉลี่ย 14.62 ภาษาเกาหลีมีคะแนนเฉลี่ย 14.58 ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย 14.63 ภาษาอินโดนีเซียมีคะแนนเฉลี่ย 13.90 ภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ย 13.64 นักศึกษาที่ใช้ภาษาเกาหลี มีแบบการเรียนรู้ทางสายตามากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 14.07 นักศึกษาที่ใช้ภาษาอารบิกมีแบบการเรียนรู้ทางโสตประสาทมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 14.06

ครอส (Krause. 1997: 1-3) ได้ศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เรียนวิชาเคมีทั่วไป มหาวิทยาลัยเคลมตัน ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนสูงกว่าเพศชาย เมื่อจำแนกตามวิชาเอก พบว่านักศึกษาในวิชาชีวอาหารมีคะแนนต่ำกว่านักศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆ เมื่อจำแนกตามแบบการเรียนรู้พบว่า ผู้เรียน

แบบประสาทสัมผัสและผู้เรียนแบบญาณหยั่งรู้มีคะแนนต่ำกว่าผู้เรียนประเภทอื่น ๆ เมื่อพิจารณาในภาพรวมผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้ในการฟังมีคะแนนสูงกว่าผู้เรียนประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่าไม่มีแบบการเรียนรู้ใดที่ดีที่สุดแต่ควรจะมีการผสมผสานกันเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

มอนท์โกเมอรี (Montgomery. 1998: 34) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้เรียนต่อแบบการเรียนรู้ต่างๆ ตามแนวทฤษฎีของเฟลเดอร์และโซโลแมน โดยใช้แบบวัดแบบการเรียนรู้ของคณะที่มีต่อชุดการสอนแบบมัลติมีเดียวิศวกรรมเคมี มหาวิทยาลัยมิชิแกน ผลการศึกษาพบว่าผู้เรียนแบบประสาทสัมผัสและผู้เรียนแบบการมองเห็นมีคะแนนสอบในด้านการสาธิตอยู่ในระดับสูง ผู้เรียนแบบประสาทสัมผัสชอบเรียนสิ่งที่เป็นการสัมผัส แต่ไม่สามารถเข้าใจเรื่องสมการได้ดีเท่าผู้เรียน แบบญาณหยั่งรู้ ผู้เรียนแบบปฏิบัติ ประสาทสัมผัส และผู้เรียนแบบประสาทสัมผัสชอบการชมภาพยนตร์มากกว่าผู้เรียนแบบไต่ตรง แบบญาณหยั่งรู้และแบบภาษา

เดียด และคาร์ทแนล (Diaz; & Cartnal. 1999: 22-30) ได้ศึกษาเปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในการเรียนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์กับในชั้นเรียนปกติ โดยใช้แบบวัดแบบการเรียนรู้ของ Grasha และ Riechmann ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนที่เลือกเรียนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์จะมีแบบการเรียนรู้แบบอิสระ (Independent) และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่าผู้เรียนเต็มใจที่จะเรียนรู้ร่วมกันถ้าผู้สอนให้คำแนะนำและเอาใจใส่ และแรงจูงใจภายในมีผลต่อผู้เรียนมากกว่าแรงจูงใจภายนอกภาษาอารบิกมีคะแนนเฉลี่ย 15.09

ยูนเฟย (Yunfei. 2002: 2-5) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลกระทบของแบบการเรียนรู้ต่อการเรียนบนเว็บของนิสิตปริญญาตรี โดยแบ่งแบบการเรียนรู้ตามแบบของ Kolb ซึ่งผลการวิจัยพบว่าแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้บนเว็บ มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับความสามารถของผู้เรียน และผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบเอกลัษณ์ (Converges) มีความสุขและความพอใจในการเรียนมากกว่าผู้เรียนแบบดูดซึม (Assimilators)

ซาง (Chang. 2004: 45) ได้ศึกษาวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยวิธีดั้งเดิมและวิธีที่พัฒนาขึ้นใหม่ ผลการศึกษาพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างนักศึกษาที่ใช้วิธีเรียนดั้งเดิมโดยยุทธวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแบบความจำ การฟัง และแบบปฏิบัติตามสถานการณ์ต่างๆ มากกว่านักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีใหม่ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายในการใช้ยุทธวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบจำ และแบบการเรียนรู้แบบปฏิบัติตามสถานการณ์ต่างๆ มากกว่านักศึกษาชาย จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ของนักศึกษา ชาวไต้หวันมีความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักศึกษาและแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา

อัลมาซา และคณะ (Almasa; & et al. 2009: 23-34) ได้ศึกษาแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในมาเลเซีย ผลการศึกษาพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาชาวมาเลเซียมีแบบการเรียนรู้ที่เน้นการเคลื่อนไหว ส่วนนักศึกษาชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนมีแบบการเรียนรู้แบบการฟังและการดู

งานวิจัยในประเทศ

กาญจนา พันธุ์โยธี (2542: 1-3) ได้ศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เพื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีตามแนวคิดของ Felder; & Silverman ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีแบบการเรียนแบบการมองในมิติของการนำเข้ามาที่ดีที่สุด รองลงมาคือแบบประสาทสัมผัสในมิติด้านการรับรู้ ส่วนแบบการเรียนที่พบน้อยที่สุด คือแบบถ้อยคำภาษาในมิติด้านการนำเข้ามาข้อมูล เมื่อจำแนกรายมิติพบว่า ด้านการรับรู้ นักศึกษามีแบบการเรียนประสาทสัมผัสมากกว่าญาณหยั่งรู้ ด้านการนำเข้ามาข้อมูล นักศึกษามีแบบการเรียนแบบการมองมากกว่าแบบถ้อยคำภาษา ด้านการจัดทำข้อมูล นักศึกษามีแบบการเรียนแบบปฏิบัติมากกว่าแบบไตร่ตรอง ด้านการทำความเข้าใจข้อมูล นักศึกษามีแบบการเรียนแบบองค์รวมมากกว่าแบบเป็นขั้นตอน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างแบบการเรียนกับเพศ ภูมิภาคและระดับชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเภทของการเข้าศึกษา พบว่า เพศและกลุ่มสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับแบบการเรียนที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ภูมิภาค ระดับชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประเภทของการรับเข้าศึกษากับแบบการเรียน

ปัญชลี วาสนสมสิทธิ์ (2542: 1-20) ได้ศึกษาแบบการเรียนของนิสิตปริญญาตรีที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนตามกลุ่มคณะสายวิทยาศาสตร์และกลุ่มคณะที่ไม่ใช่สายวิทยาศาสตร์ เปรียบเทียบเจตคติต่อแบบการเรียนตามเพศของกลุ่มคณะ และเปรียบเทียบเจตคติต่อแบบการเรียนตามกลุ่มคณะสายวิทยาศาสตร์ซึ่งประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และกลุ่มคณะที่ไม่ใช่สายวิทยาศาสตร์ประกอบด้วย นิสิตคณะสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสายธุรกิจ โดยผลการทดลองพบว่า นิสิตต่างมีแบบการเรียน ในการปฏิบัติตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน นิสิตชายและนิสิตหญิงมีเจตคติต่อแบบการเรียน การปฏิบัติตนในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นแบบการเรียนหลัก กลุ่มนิสิตหญิงจะมีแบบการเรียนโดยใช้สายตามากกว่ากลุ่มนิสิตชาย กลุ่มนิสิตที่ได้คะแนน A, B มีแบบการเรียนด้วยตนเองมากกว่ากลุ่มคะแนน C, D

จุฬารณ กงแก้ว (2545: 1-4) ได้ศึกษาผลของการใช้จังหวะในบทเรียนสื่อประสม และเปิดรับการเรียนรู้ต่อผลสัมฤทธิ์ของการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาไทยและจีนที่มีแบบการเรียนรู้ต่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำในภาษาอังกฤษที่ได้รับจากบทเรียนสื่อประสมที่ใช้วิธีการให้จังหวะที่ต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำในภาษาอังกฤษที่ได้รับจากบทเรียนสื่อประสมที่ใช้วิธีการให้จังหวะที่ต่างกัน และได้รับการเรียนรู้โดยมีกลุ่มที่ได้รับกิจกรรมการฝึกและกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำในภาษาอังกฤษที่ได้รับจากบทเรียนสื่อประสม โดยผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษาว่าปัจจัยต่างๆ ที่ศึกษาครั้งนี้มีความสัมพันธ์และอิทธิพล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การออกเสียงคำในภาษาอังกฤษหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตไทยและนักศึกษาจีนที่ได้รับจากบทเรียนสื่อประสมที่ใช้วิธีการให้
 จังหวะที่ต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผลสัมฤทธิ์ทางการออกเสียงคำ
 ในภาษาอังกฤษที่ได้รับจากบทเรียนสื่อประสม โดยผู้เรียนมีแบบการเรียนที่แตกต่างกัน ไม่มีความ
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตไทยและนักศึกษาจีนที่
 ได้รับการฝึกและไม่ได้รับการฝึกไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แต่ผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนในภาษาอังกฤษที่ได้รับจากบทเรียนสื่อประสม โดยผู้เรียนมีแบบการเรียนที่แตกต่าง
 กัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีแบบการเรียนแบบใช้สายตา
 มีผลสัมฤทธิ์สูงสุดและเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาไทยและจีน
 มากที่สุด

คุบญู ศกุนตนาถ (2552: 1-12) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของความสอดคล้องระหว่าง
 แบบการเรียนและแบบการสอนที่มีต่อความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยกลุ่มตัวอย่างเป็น
 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่
 กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบการเรียนของนักเรียน แบบการสอน
 ของครูตามแนวคิดของ Grasha และ Riechmann (1975) และความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน
 ตามแนวทางทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
 (2540) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมากที่สุด ผลการ
 วิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบ ไค - สแควร์ของตัวแปรแบบการเรียนกับตัวแปรภูมิหลัง พบว่า เพศ ผล
 การเรียนเฉลี่ย และผลการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ต่อแบบการเรียน
 นักเรียนส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณครูมีแบบการสอนแบบผู้เชี่ยวชาญมากที่สุด และนักเรียนมีความสุขในการ
 เรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับปานกลาง โดยความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่ม
 สาระภาษาไทยมีมากที่สุด และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีน้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ความ
 แปรปรวนของความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า อิทธิพลของแบบการเรียนรู้กับกับเพศ
 อิทธิพลของแผนการเรียนกับระดับผลการเรียนเฉลี่ย และอิทธิพลของแบบการสอนกับเพศ ส่งผลต่อ
 ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แบบการเรียนของนักเรียน
 ส่วนใหญ่ไม่มีความสอดคล้องกับแบบการสอนของครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และความสุขในการ
 เรียนรู้ของนักเรียนที่มีแบบการเรียนสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับแบบการสอนของครู ไม่แตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริพร พึ่งเพชร (2553: 1-15) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาแบบการสอนภาษาอังกฤษที่
 สอดคล้องกับลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นการดำเนินการพัฒนารูปแบบการสอนโดยแบ่ง
 ออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ ศึกษาบริบทและกรอบแนวคิด สร้างและพัฒนารูปแบบการสอนแบบสไปซ์
 (SPICE) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาและศึกษา
 ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบสไปซ์ (SPICE) ด้านคุณลักษณะอันพึง
 ประสงค์ ด้านการมีวินัย การคิดวิเคราะห์และการมีจิตอาสาของนักเรียนระดับประถมศึกษา
 ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบสไปซ์ (SPICE) ซึ่งมี 5 ขั้นตอนประกอบด้วย

ขั้นที่ Stimulus การให้สิ่งเร้า ขั้นที่ 2 Presentation การนำเสนอเนื้อหา ขั้นที่ 3 Individual การฝึกปฏิบัติตามลีลาการเรียนรู้ที่ตนเองนัด ขั้นที่ 4 Constructivism ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นที่ 5 Evaluation วัดและประเมินผลการเรียนรู้ นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบแบบสไปซ์ (SPICE) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบแบบสไปซ์ (SPICE) มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการมีวินัย การคิดวิเคราะห์และการมีจิตอาสาหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์จากบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษแบบแบบสไปซ์ (SPICE) มีความสอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการมีวินัย การคิดวิเคราะห์และการมีจิตอาสา

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบการเรียนรู้ พบว่ามีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. แบบการเรียนรู้หมายถึงลักษณะวิธีการเรียนรู้ การคิด และการแก้ปัญหาของผู้เรียนแต่ละคนที่มีวิธีการที่ชอบ หรือถนัด เป็นองค์ประกอบด้านร่างกาย ปัญญา และอารมณ์ ที่มีลักษณะคงที่ ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้เรียนรับรู้ มีปฏิสัมพันธ์และตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียน อย่างดี ผู้เรียนสามารถนำวิธีการที่ตนเองไปใช้ในการจัดข้อมูล จัดจำ และรวบรวมความรู้ที่ได้ (คู่บุญ ศกุนตนาถ. 2552; Chang. 2004; Diaz; & Cartnal. 1999)

2. แบบการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับความสุขในการเรียนรู้ (Diaz; & Cartnal.1999) คู่บุญ ศกุนตนาถ. 2552; Yunfei. 2002) กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายใน มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จ อีกทั้งสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านการมีวินัย การคิดวิเคราะห์และการมีจิตอาสา (ศิริพร พึ่งเพชร. 2553; Diaz; & Cartnal. 1999; Montgomery. 1998)

3. ในการเรียนรู้ภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ แบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่พบมากคือแบบการเรียนรู้ที่ใช้สายตา การฟัง และการเคลื่อนไหว อีกทั้งพบว่าแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ และเน้นการปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาเพิ่มมากขึ้น (Reid. 1987; ศิริพร พึ่งเพชร. 2553; Krause. 1997)

4. ในการจัดเรียนการสอน ควรจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน อีกทั้งผู้สอนควรให้คำแนะนำและเอาใจใส่ให้นักเรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพของตน (คู่บุญ ศกุนตนาถ. 2552)

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้

กระบวนการในการสร้างความสุขในการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เน้นการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม ทั้งการพัฒนาสุขภาพของผู้เรียน และกระบวนการพัฒนาผู้เรียนจากภายใน (Inner) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี ซึ่งเป็นทฤษฎีที่พัฒนาผู้เรียนโดย เน้นการเรียนรู้ที่พัฒนาจากภายในผู้เรียน และสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนกับความจริงในโลกปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์พิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างลุ่มลึก ตลอดจนแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายคือการใช้ปัญญาในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ซึ่งผลที่ตามมาคือความสงบสุข

3.1 ทฤษฎี (Theory U)

ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นรูปตัว U โดยยูลาลงด้านซ้ายเป็น การเรียนรู้ของมนุษย์ที่เริ่มจากการรับรู้ข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ จากนั้นจึงผ่านกระบวนการพิจารณาใคร่ครวญอย่างผ่อนคลาย โดยไม่ด่วนตัดสินใจมีการห้อยแขวนความคิดเพื่อหาเหตุผลมาประกอบจนค้นพบความเป็นตัวตนที่หนึ่งสงบ นำมาซึ่งการเกิดปัญญาที่ฐานของตัว และผ่านกระบวนการคิดใคร่ครวญอีกครั้งจนตกผลึกและก่อรูปเป็นความรู้ในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์งานต่าง ๆ ต่อไป โดยหลักการของกระบวนการเรียนรู้ตามทฤษฎีแบ่งออกตามหัวข้อดังนี้ (Collin A Brown. 2011: 1-2; Jonathan Reams. 2007: 241-243; Campos. 2010: 23-30)

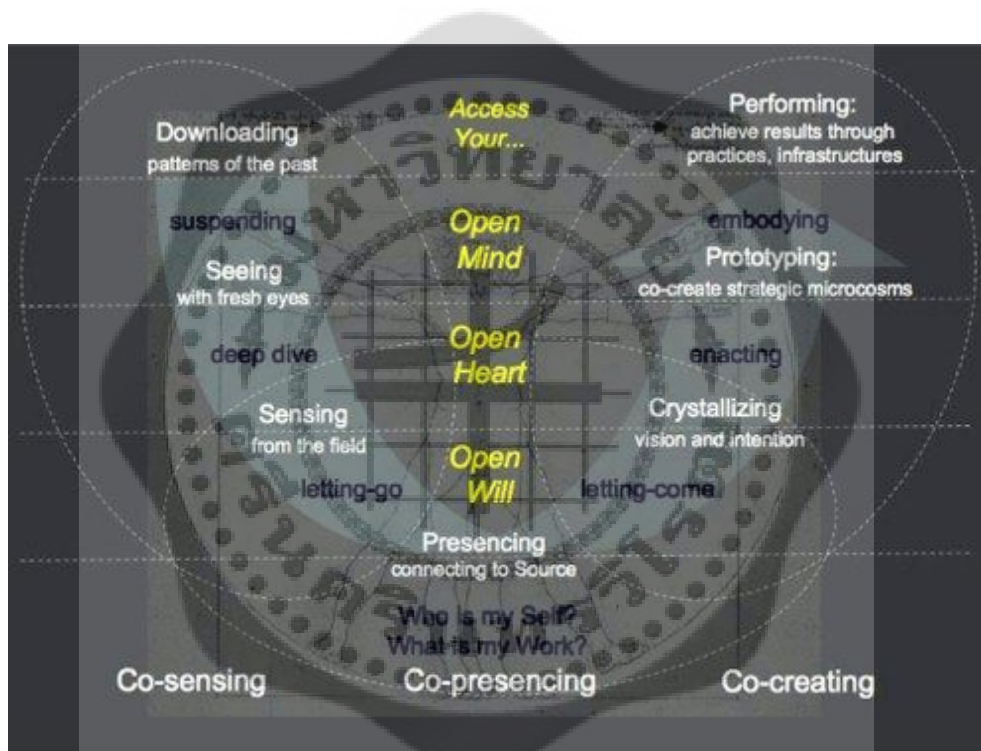
1. การเรียนรู้ที่สะท้อนประสบการณ์ในอดีตโดยเริ่มจากการกระทำ (Act) สังเกต(Observe) จากนั้นจึงสะท้อน (Reflect) และผ่านการวางแผนและแสดงออกในรูปการกระทำ (Act) ที่ถ่วงถ่วงและพร้อมนำเสนออย่างสมบูรณ์แบบ

2. การเรียนรู้จากอนาคต (Future) เพื่อเป็นการสร้างสรรค์และเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยนำอนาคตมาสะท้อนสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เกิดภายในตน (Inner) ของผู้เรียน ระบบการศึกษาในศตวรรษที่ผ่านมาร้อยละ 90 เป็นการเรียนรู้โดยการฟังบรรยายและรับข้อมูลโดยผู้เรียนขาดการพิจารณาและสะท้อนตนเองในสิ่งที่ได้เรียนรู้ (Self-reflection) การพัฒนาหลักสูตรและองค์ความรู้ต่าง ๆ ควรเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ที่เกิดจากภายในอยากเรียนเพราะอยากรู้ และสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนกับความจริงที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน การศึกษาที่ลุ่มลึก แสวงหาข้อมูลหลากหลาย แท้จริง ก่อให้เกิดความรู้ที่เท่าทัน สร้างสรรค์และนำมาซึ่งความสุขและสันติภาพในสังคม การเรียนรู้ตามทฤษฎี ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองโดยประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ

- 2.1 เปิดความคิด (Open Mind) เป็นทักษะพื้นฐานในการรับข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้ต่าง ๆ เปรียบเสมือน IQ ความฉลาดทางสติปัญญาซึ่งเป็นการรับรู้ข้อเท็จจริงโดยผ่านทักษะกระบวนการสื่อสาร Open mind ทำหน้าที่เช่นเดียวกับร่มชูชีพ ที่จะทำงานเมื่อกางออก ดังนั้นผู้เรียนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ตื่นรู้และมีสติอยู่เสมอ

2.2 เปิดใจ (Open Heart) เป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์เปรียบเสมือน EQ (Emotion Quotient) ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถในการเข้าใจและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ Open heart เปรียบดังการสวมรองเท้าของผู้อื่นซึ่งอาจจะไม่พอดีกับตัวเอง เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องสวมก็ต้องพยายามปรับตัวและยอมรับสภาพ ผลกระทบที่เกิดขึ้น เช่นเดียวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมจะต้องรู้จักปรับตัวและพัฒนาตนเองให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้อย่างมีความสุขและนำมาซึ่งสันติภาพในสังคม

2.3 เปิดพลังความมุ่งมั่น (Open Will) เป็นความสามารถในการรับรู้ถึงสภาพความเป็นจริงการเข้าใจตนเอง (Self) เปรียบดัง SQ (Spiritual Quotient) ความฉลาดทางจิตวิญญาณ เป็นพื้นฐานการยอมรับสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง (The letting go and letting come)

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างของทฤษฎี

ที่มา: Collin A Brown. 2011: 1-2; Jonathan Reams. 2007: 241-243; Campos. 2010: 23-30.

จะเห็นได้ว่าทฤษฎีมีความสอดคล้องกับการพิจารณาสิ่งต่างๆจนเกิดกระบวนการทางความคิดและนำมาซึ่งปัญญา เพื่อสร้างความสุข อย่างไรก็ตามมนุษย์ทุกคนมีเสียงภายในตนซึ่งเปรียบได้กับกิเลส (Inner Voice) ซึ่งถ้าไม่สามารถขจัดออกไปอาจเป็นอุปสรรคในการพัฒนาตนตามกระบวนการของทฤษฎี เสียงภายในตนประกอบด้วย

1. เสียงแห่งการตัดสิน (Voice of Judgment: VOJ) เป็นเสียงภายในตอนที่มักตัดสินประเมินค่าสิ่งต่างๆ โดยปราศจากการไตร่ตรองที่ลุ่มลึก หากสามารถขจัด Voice of Judgment เสียงแห่งการตัดสินได้มนุษย์จะเปิดความคิด (Open Mind) และพบสิ่งใหม่ๆ ได้เรียนรู้มากขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเมื่อมีสติเราจะเกิดปัญญาในการมองโลกมากขึ้น

2. เสียงแห่งการรังเกียจ (Voice of Cynicism: VOC) เป็นเสียงภายในตอนที่มักสร้างเงื่อนไขหวาดระแวงซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการทำจิตใจให้สงบ ไม่สามารถเปิดใจ (Open Heart) เห็นแก่ตัวขาดความเป็นมิตร ไม่สามารถอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างกัลยาณมิตร หากขจัด Voice of Cynicism เสียงแห่งการรังเกียจ ได้ก็จะสามารถลงสู่ฐานของตัวผู้ได้มากขึ้น ความสงบจักเกิดขึ้นในจิตใจและก่อให้เกิดสันติภาพ (Peace) ในการอยู่ร่วมกันในสังคม

3. เสียงแห่งความกลัว (Voice of Fear: VOF) เป็นเสียงภายในตอนที่มักคิดวิตกกังวลหวาดกลัวกับสิ่งเกิดขึ้นเช่น กลัวความยากจน กลัวความตาย ซึ่ง Voice of Fear เสียงแห่งความกลัวเป็นอุปสรรคสำคัญ ของการทำจิตใจให้สงบเกิดปัญญาและพลังแห่งความมุ่งมั่น (Open will) ในการทำสิ่งต่างๆ ถ้าขจัดเสียงแห่งความกลัวลงได้ เราจะมองโลกตามความเป็นจริงเกิดปัญญาและนำมาซึ่งความสุข

ภาพประกอบ 2 หลักการทฤษฎี

ที่มา: Collin A Brown. 2011: 1-2; Jonathan Reams. 2007: 241-243; Campos. 2010: 23-30.

การศึกษาตามทฤษฎี (Theory U) เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากภายในผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนกับความจริงในโลกปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์พิจารณาสิ่งต่างๆอย่างลุ่มลึก ตลอดจนแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายความสงบสุขอย่างแท้จริง ทฤษฎี (Theory U) ได้นำเสนอหลักการในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ (Learning Environment) ดังตาราง 4

ตาราง 4 บรรยากาศในการเรียนรู้

ความรู้ / สติปัญญา	K1	K2	K3
	Non-reflective knowledge ความรู้ที่ไม่มี การสะท้อนตนเอง	Self –reflective knowledge ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับรู้ผลจาก การกระทำของตน	Self –transcending knowledge ความรู้ที่ผู้เรียนสามารถทำให้ เกิดคุณภาพขึ้นใหม่
Open Mind (IQ) ชัดเจนหลากหลาย ทันเหตุการณ์	การบรรยาย (Lecturing) การให้ความรู้และการเติม เต็ม ข้อมูล	การฝึกฝนอบรม(training) การฝึกหัดโดยมีข้อมูลย้อนกลับ	การฝึกความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์
Open Heart (EQ) ทำให้เป็นรูปร่าง ความ หลากหลายทางสังคม	การทดลอง โครงการ การภาวนา จิต การเดินจงกรม การสำนึกรับรู้ สิ่งต่าง	การศึกษารายกรณีในคลินิก การให้ ข้อมูลย้อนกลับในการทำกิจกรรม / Dialogue work การให้ข้อมูล ย้อนกลับเกี่ยวกับการสร้างความรู้ ภายในตนเอง	การพูดในที่ประชุม การแสดงออก ถึงความรู้อยู่ภายในตน/ Aikido/ การนำแรงบันดาลใจสู่การปฏิบัติ
Open Will (SQ) การก่อให้เกิดสิ่งที่ได้เรียนรู้ ให้ปรากฏขึ้นมาโดยมี ความหลากหลาย	การฝึกฝนตนเองในการครุ่นคิด พิจารณา ตรึกตรองถึงสิ่งต่างๆ อย่างลึกซึ้ง เช่นการดำรงอยู่ของ ชีวิตมนุษย์	การฝึกพิจารณาในทางที่ย้อนกลับ เชื่อมโยงความคิดที่ย้อนกลับไปมา ในมุมต่างๆเช่น การใช้สุนทรียะ สนทนา	การฝึกปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความสงบ อย่างแท้จริง เช่น การอยู่ในห้อง เงียบ การฝึกด้านจิตปัญญาศึกษา

สภาพการศึกษาในปัจจุบันยังคงใช้รูปแบบการฟังบรรยาย (Lecturing) และการฝึกอบรม (Training) ผู้เรียนขาดศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ผลงานตลอดจนอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามแนวทางของทฤษฎีจึงจะต้องประกอบด้วย

- ความรู้ในศาสตร์ (Science) ที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง
- การมีสติและสำนึก (Consciousness) ว่าเป็นใคร กำลังทำอะไรอยู่ (Consciousness)
- ความลึกซึ้งในศาสตร์ที่ศึกษาตลอดจนการเชื่อมโยงตนในอดีตและในอนาคต (Profound)

ผลลัพธ์คือกระบวนการทางปัญญา (Process) และความคิด (Thought) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้และความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่เปี่ยมด้วยความสุขที่แท้จริง

ขั้นตอนการเรียนรู้ตามแนวทางของทฤษฎี (Theory U) แบ่งออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. Downloading เป็นปัจจัยนำเข้าสู่ซึ่งเป็นการเปิดรับ (Open mind) ข้อมูล วิชาความรู้ ประสบการณ์ต่างๆที่ผ่านมาโดยสิ่งที่เราต้องคำนึงคือเราต้องแยกข้อมูลที่เรารับรู้และความคิดของ

นอกจากนี้ พยายามรับข้อมูลโดยปราศจากเสียงทั้ง 3 ที่เป็นอคติอยู่ภายในตน อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการรับข้อมูลก็คือการเชื่อในสิ่งที่ได้เห็น การพูดในสิ่งที่คิด การมองในสิ่งที่ได้กระทำมา สิ่งที่คุณเรียนควรจะทำในขั้นตอนนี้ก็คือการหยุดเพื่อรับข้อมูล ข้อเท็จจริงต่างๆ เท่านั้น

2. Seeing เป็นขั้นตอนที่เราจะต้องใช้เลือกและใช้ดุลยพินิจในการรับข้อมูลที่ผ่านมาเพราะความจริงหรือข้อมูลบางอย่างมิได้มีเพียงด้านเดียว หลังจากที่ได้รับข้อมูลแล้วสิ่งที่เราจะต้องพัฒนาก็คือ

2.1 การตั้งจุดมุ่งหมายและสร้างความมุ่งมั่นในสิ่งที่รับรู้ นอกจากนี้ในการฟังข้อมูลใดๆ ก็ตามสิ่งที่สำคัญไม่ใช่เป็นคำตอบแต่เป็นคำถามเนื่องจากคำถามทั้งหลายมิได้มีเพียงคำตอบเดียว

2.2 สร้างบริบทที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้รับรู้เชื่อมโยงความรับรู้กับแหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้รับในแต่ละแหล่ง

2.3 ห้อยแขวนในสิ่งที่ได้รับรู้โดยไม่ด่วนตัดสินใจและพยายามสร้างแรงบันดาลใจ ความมุ่งมั่นที่จะค้นพบ ความมุ่งมั่นอันมหัศจรรย์นี้เป็นเมล็ดพันธุ์ที่สำคัญที่จะทำให้ Theory U ไปสู่เป้าหมาย ความมุ่งมั่นอันมหัศจรรย์ที่จะค้นหาคำตอบเป็นของขวัญของเด็กทุกคนที่จะบรรลุถึงสิ่งที่ต้องการ อย่างไรก็ตามสังคมจะต้องเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมเด็กให้ค้นหาความหมายซึ่งถ้าสังคมและการศึกษาไม่ได้ช่วยเด็กก็จะโตขึ้นเหมือนต้นไม้ที่ขาดน้ำ

2.4 การสร้างสุนทรียสนทนาโดยการสร้างพื้นที่ให้ทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนพูดคุยโดยมีการจัดกิจกรรมที่ประกอบด้วย การรับฟัง Concept และตัวอย่างข้อมูลต่างๆ ร่วมกัน เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันและขั้นตอนท้ายสุดคือรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตัดสินใจร่วมกัน

3. Sensing เป็นขั้นตอนที่เรียกว่าเป็นการเปิดใจ (Open Heart) เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่ได้รับรู้และสนใจกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมด มีการสังเกตและมีการเชื่อมโยงระหว่างผู้สังเกตและถูกสังเกตมีการหลอมรวมกันโดยเริ่มต้นที่ตนเองโดยการมองตัวเองเพื่อเปิดใจรับข้อมูลจากผู้อื่น มนุษย์ไม่ได้พูดคุยกันแต่การพูดคุยเป็นการแสดงให้เห็นว่ามนุษย์มีความคิดร่วมกัน ในขั้นตอนของการ Sensing ประกอบไปด้วย การเข้าถึงถึงข้อมูลที่ได้รับเพื่อให้เกิดการตระหนักรู้โดยตนเอง ต่อจากนั้นจึงจริงพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ทำความเข้าใจกับความจริงหรือสิ่งที่ค้นพบ จากนั้นจึงเข้าไปค้นหาให้ลึกกว่าในขั้นตอนแรกเพื่อให้เกิดปัญญาพิจารณาสิ่งต่างๆ ได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่ง สิ่งที่ได้รับจากขั้นตอนนี้ก็คือปัญญาที่เกิดขึ้นจากจิตที่ใคร่ครวญ สิ่งที่ได้รับไม่เพียงแต่เป็นข้อมูลจากการสังเกตเท่านั้นแต่เป็นการเข้าใจโลกและเข้าใจชีวิต

4. Presenting เป็นขั้นตอนของการเชื่อมโยงข้อมูลที่ผ่านมากระบวนการที่เกิดขึ้นจากภายในเป็นการเชื่อมโยงที่เตรียมพร้อมเพื่อที่จะเริ่มต้น โดยอาศัยแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันอดีตเพื่อก้าวไปข้างหน้าเป็นสภาวะที่จิตและปัญญาทำงานผสมผสาน ในขั้นตอนนี้เป็นการเชื่อมโยงที่อยู่ในส่วนลึกก็คือนึกการถึงพระผู้เป็นเจ้าและหลักธรรมอันสูงสุดของแต่ละศาสนา เช่น God, Christ, The Holy Spirit ของคริสเตียน ภาวะอันเป็นนิพพาน ของศาสนาพุทธ

5. Crystallizing เป็นขั้นตอนของการจินตนาการและความมุ่งมั่น ตกผลึกแห่งความรู้ มุ่งสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่ได้เรียนรู้ในอนาคตที่ต้องการให้ปรากฏขึ้น Crystallizing เป็นขั้นตอนการหยุด

เพื่อเชื่อมโยงถึงแหล่งข้อมูลที่ผ่านมาและพยายามหาความหมายของสิ่งที่ จินตนาการและมุ่งมั่น เพื่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อที่จะได้ภาพหรือข้อมูลที่จะใช้เป็นแบบอย่างต่อไป

6. Prototyping เป็นขั้นตอนแรกในการที่จะค้นคว้าสร้างสรรค์โดยการทดลอง เป็นการพยายามที่จะก้าวไปข้างหน้าโดยมีการเชื่อมโยงและการสื่อสาร 3 ทางคือ

6.1 การเชื่อมโยงกับสิ่งที่เหนือกว่าเป็นการเชื่อมโยงกับแรงบันดาลใจ เป็นการจุดประกายแห่งความฝันเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะก้าวไปข้างหน้า

6.2 การเชื่อมโยงในระดับเดียวกันได้แก่การฟังข้อมูลย้อนกลับจากบริบทแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อเรื่องที่ศึกษา หรือสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องทั้งทางด้านสังคม ตัวบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกับความต้องการ

6.3 การเชื่อมโยงข้อมูลจากระดับที่ต่ำกว่าหรือข้อมูลที่อยู่ภายในเพื่อเกิดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างแนบแน่น

7. Performing and Practice คือการสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นในทางที่ดีงาม การสร้างสรรควิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนา ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานมาจากการสำนึก การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตน และมีความภูมิใจในตนเอง และมีความปีติในสิ่งที่เกิดขึ้น และเหนืออื่นใดก็คือการที่เป็นคนดีและมีวิจรรณญาณในการพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่สิ่งที่ดีงาม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสุขในการเรียนโดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียน ได้ศึกษาในศาสตร์ที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง โดยผ่านทักษะกระบวนการสื่อสาร Open Mind ที่ผู้เรียนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ตื่นรู้และมีสติอยู่เสมอเปิดใจ (Open Heart) รับรู้ว่าเป็นใคร กำลังทำอะไร (Consciousness) Open Will เปิดพลังความมุ่งมั่น เข้าใจตนเอง (Self) มีความฉลาดทางจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นพื้นฐานการยอมรับสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริงเชื่อมโยงตนในอดีตและในอนาคต เป็นที่มาของกระบวนการทางปัญญา ตลอดจนความคิดซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งความรู้และความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์จากภายในที่เปี่ยมด้วยปัญญาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความสุขที่แท้จริง

3.2 ทฤษฎีกระจกเงากับความสุขในการเรียนรู้

สมองเป็นกลุ่มของเซลล์ประสาท (Neuron) ประมาณ 1 แสนล้านเซลล์และเซลล์ประกอบ (Glia Cells) อีกจำนวน 10 - 50 เท่าของเซลล์ประสาท สมองมีหน้าที่ควบคุมประสาทส่วนกลางทั้งระบบเช่น การเคลื่อนไหว การรับรู้ประสาทสัมผัสต่างๆ รวบรวมประมวลผลคัดเลือกเรียนรู้ การคิด อารมณ์ พฤติกรรมของมนุษย์ตลอด 24 ชั่วโมง ภายในเซลล์ประสาท (Neuron) มีใยส่งกระแสประสาท (Axon) และใยรับกระแสประสาท (Dendrites) มีหน้าที่เป็นผู้รับข้อมูลและ Axon เป็นผู้ส่งผ่านข้อมูลตลอดเวลา การทำงานของเซลล์สมองทำให้สมองสามารถที่จะเรียนรู้ คิดอย่างมีเหตุผล และจดจำเรื่องต่างๆ ได้อย่างไรก็ตามสมองมีหน้าที่นำสิ่งที่เรียนรู้ไปคิดวิเคราะห์และจัดระบบ เพื่อให้

สามารถประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ มนุษย์จึงสามารถตอบสนอง ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งเร้าต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม (Ratey. 2001: 12-15)

ในช่วงแรกเกิดถึง 12 ปีเซลล์ประสาทจะเติบโตเรียนรู้ได้ไวและเชื่อมต่อในอัตราสูงกว่าในวัยอื่นๆ ช่วงวัย 12-24 ปีจะเรียนรู้ได้ในอัตราที่รองลงมาต่อจากนั้นสมองก็จะพัฒนาอย่างช้าถ้าหากไม่ได้รับการกระตุ้นทางปัญญา เมื่อใดก็ตามถ้ามนุษย์มีความสุขสารเคมีในสมองมีการหลั่ง เช่น โดปามีน นอร์เอปิเนฟรินที่ทำให้มีความสุข จะส่งผลให้มนุษย์เกิดความกระตือรือร้นเติบโตอย่างรวดเร็ว เกิดพลังในการทำสิ่งต่างๆ โครงสร้างของสมองประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ

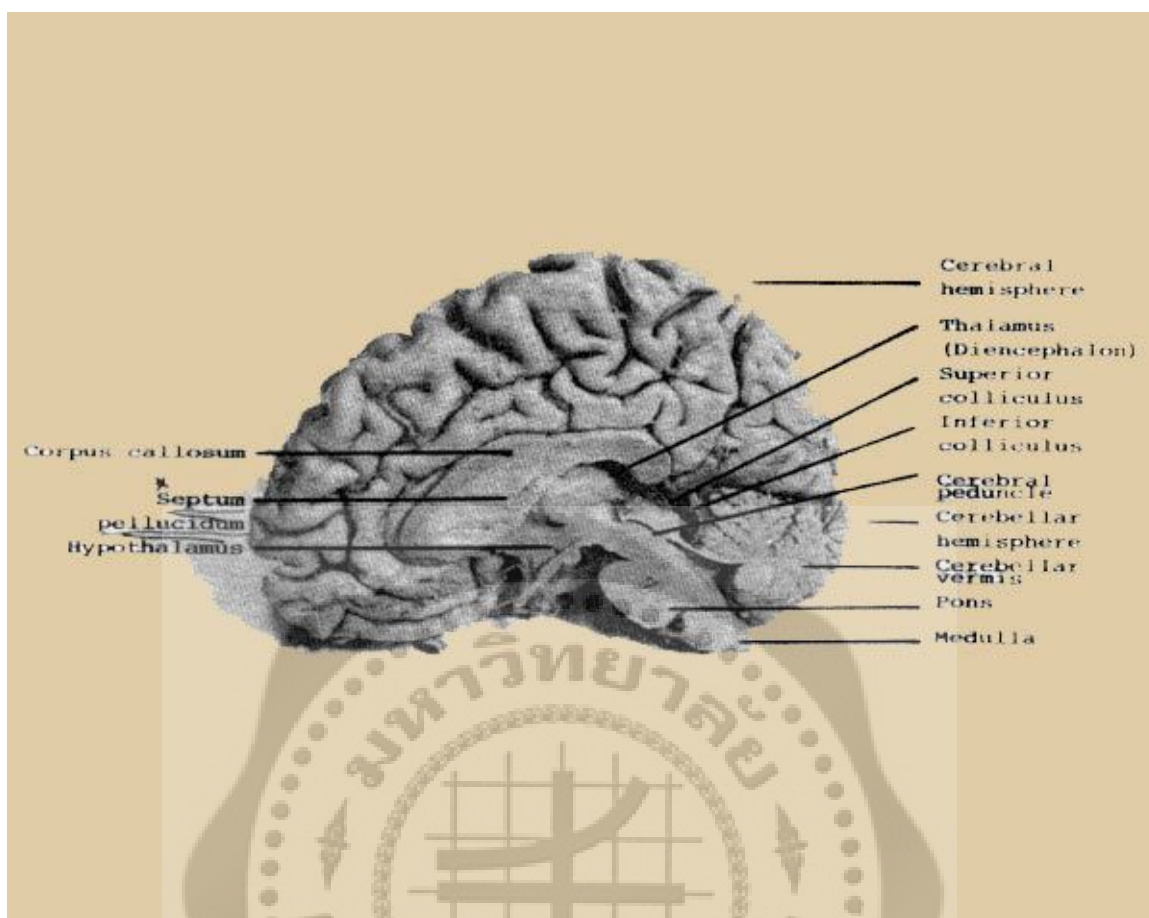
สมองส่วนที่ 1 ก้านสมอง (Brain Stem) ทำหน้าที่ควบคุมเรื่องพื้นฐานของมนุษย์การกำหนดจังหวะการเต้นของหัวใจซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับความคิดและความรู้สึก

สมองส่วนที่ 2 ซีรีเบลลัม (Cerebellum) ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อต่างๆ ทำให้ร่างกายเคลื่อนไหว รวมทั้งมีความจำเรื่องการเคลื่อนไหว (Kinesthetic Memory) ที่ดีเมื่อเด็กมีอายุและประสบการณ์เพิ่มขึ้นสมองส่วนซีรีเบลลัม (Cerebellum) ก็จะได้รับฝึกฝนทำให้ทำหน้าที่ดีขึ้นตามลำดับ

สมองส่วนที่ 3 ซีรีบรัม (Cerebrum) เป็นสมองระดับสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม แต่สมองของคนพัฒนามากที่สุดในบรรดาสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม ซีรีบรัมคือส่วนที่ใหญ่ที่สุดและยังแบ่งเป็น 4 บริเวณ ส่วนหน้าท้ายทอย (Frontal Lobe) ทำหน้าที่แก้ไขปัญหนามธรรม ส่วนข้างท้ายทอย (Parietal Lobe) ทำหน้าที่ช่วยกระบวนการสื่อสารจากประสาทสัมผัสต่างๆ ส่วนหลังท้ายทอย (Occipital Lobe) ควบคุมการมองเห็นและส่วนกลีบขมับ (Temporal Lobe) ควบคุมความจำ การได้ยินและภาษาในซีรีบรัมยังมีทั้งนีโอ คอร์เทกซ์ (Neo Cortex) ซึ่งทำงานด้านการคิดและระบบลิมบิก (Limbic System) ซึ่งทำงานด้านรู้สึกและความจำโดยประกอบด้วยส่วนหลักคือ

1. ฮิปโปแคมปัส (Hippocampus) เป็นศูนย์ความจำพื้นฐาน
2. อะมิกดาลา (Amygdala) เป็นส่วนประมวลผลหลักของความจำทางด้านอารมณ์
3. ไฮโปทาลามัส (Hypothalamus) เป็นส่วนประสานงานกับระบบประสาทส่วนใหญ่วินิจฉัยร่างกายให้ตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ

4. ทาลามัส (Thalamus) เป็นส่วนที่ช่วยรับผิดชอบในการตีความหมายและการส่งต่อสัญญาณด้านประสาทสัมผัสยกเว้นกลิ่นซึ่งฮิปโปแคมปัส (Hippocampus) เป็นผู้ดูแล

ภาพประกอบ 3 ส่วนประกอบหลักของสมอง

ที่มา: Rizzolatti, Gallese, Fogassi, 2009; Ratey. 2001.

3.2.1 ความสัมพันธ์ของสมอง เซลล์กระจกเงาและความสุขในการเรียนรู้

สมองมีหน้าที่ควบคุมอารมณ์โดยใช้คำว่า Mind จิตใจซึ่งเป็นผลของการทำงานของสมองในส่วนที่เกี่ยวกับความคิดอารมณ์ จิตสำนึก สมองมีหน้าที่ดูแลด้านความคิดจิตใจ ซึ่งไม่เกี่ยวกับหัวใจ (Heart) ซึ่งทำหน้าที่สูบฉีดโลหิตไปเลี้ยงทุกส่วนของร่างกาย อาจกล่าวได้ว่าจิตใจสามารถส่งผลต่อการทำงานของสมองเปรียบดังการปฏิบัติสมาธิจะช่วยลดความเครียดและเพิ่มการหลั่งสารเคมีที่ก่อให้เกิดความสุขเช่น โดปามีน อะดรีนาลีนและเซโรโทนิน ในขณะที่เดียวกันการหลั่งฮอร์โมนคอร์ติซอลที่ก่อให้เกิดความเครียดก็ลดลง (Ratey. 2001: 12-15)

สมองมีความสามารถที่จะหาความรื่นรมย์ได้อย่างไม่จำกัด เด็กเล็กส่วนใหญ่จะแสวงหาความสุขได้จากการเรียนรู้ซึ่งถ้าได้รับการตอบสนองจากพ่อแม่และครูผู้สอนเด็กก็จะเป็นคนที่มีความสุขและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้การดำเนินชีวิต เมื่อการเรียนรู้ก่อให้เกิดความทุกข์ร่างกายจะผลิตคอร์ติซอลที่สามารถทำลายสมอง ทำให้สมองทำงานได้ลดลง การเรียนรู้ลดลงทำให้สมองสูญเสีย

ความสามารถที่จะหาความสุขความสงบที่แท้จริงในชีวิต ปัญหาการสูญเสียความสามารถที่จะหาความสุขเป็นปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพในสมองเนื่องจากความเครียดเรื้อรัง ซึ่งเป็นสาเหตุจากตัวกลางในการส่งสารเกี่ยวกับความจำและความสุข (Neurotransmitter Nor epinephrine) ในสมองลดลง (Khalsa. 1997: 51)

3.2.2 เซลล์กระจกเงา

นอกจากนี้การทำงานของสมองในส่วนของเซลล์กระจกเงา(Mirror neurons) มีความสำคัญในการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ (Rizzolatti, Gallese, Fogassi. 2009: 23-25)

กล่าวคือเป็นการสะท้อนการเคลื่อนไหว และการทำงานของต้นแบบ นักวิทยาศาสตร์ได้ยืนยันกลไก ของเซลล์กระจกเงาของลิงซึ่งเป็นแบบเดียวกับมนุษย์ โดยมีการใช้เครื่องตรวจสอบสนามแม่เหล็ก หรือที่เรียกกันว่า MRI. เพื่อศึกษาดำแหน่งของสมอง ที่ถูกกระตุ้นเมื่อได้สังเกตเห็นการเคลื่อนไหวของผู้อื่นเช่น ปาก มือ เท้า ก็พบว่าบริเวณของสมอง ที่เรียกว่า

พรีมอเตอร์ คอร์เทค (Pre-motor cortex) จะถูกกระตุ้นตามตำแหน่งของกล้ามเนื้อนั้น การพบครั้งนี้ ได้ก่อให้เกิดการตื่นตัว ในการค้นคว้าวิจัยบทบาทของเซลล์ชนิดนี้ ทั้งในแวดวงวิทยาศาสตร์ การแพทย์ จิตวิทยา และสังคมวิทยา เป็นอย่างมาก รวมทั้งส่งผลให้เกิดความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ การพัฒนาตนเองของมนุษย์ อย่างมากมาย ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา ในระยะเริ่มแรก ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในเรื่อง การพัฒนาเด็ก เพราะสมองของเด็กนั้น มีความยืดหยุ่นสูง สามารถปลูกฝังพฤติกรรมที่ดีให้เด็กเห็น และทำให้เด็กเกิดการลอกเลียนแบบ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ ในการนำมาใช้ในการ ชัดเกลาคณในสังคม ขณะเดียวกันการพยายามที่จะ ปรับตัวเองให้เข้ากับผู้อื่น ยังมีส่วนนำมาพัฒนาควบคู่กับการ เข้าถึงภาวะจิตใจของผู้อื่นอีกด้วย กลายเป็นจุดเริ่มต้น ของบุคลิกภาพของมนุษย์ให้เรียนรู้และเลียนแบบในสิ่งที่ดี ซึ่งผู้ปกครองและผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่มีความสุขเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุข อาจกล่าวได้ว่าพ่อแม่มีบทบาทที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดูลูก ดังที่ หลวงพ่อปัญญาหนันทภิกขุ กล่าวไว้ว่า "พ่อแม่คือกระจกเงาของลูก" ถ้าพ่อแม่เป็นคนที่แสดงออกโดยขาดความสุข เจ้าอารมณ์ โกรธ หงุดหงิดง่าย ไม่มีเหตุผล ภาพเหล่านี้ ก็สะท้อนเข้าไปในสมองลูก และแสดงออกมาในลักษณะเดียวกัน และอาจใช้อธิบายว่า ครูมีความสำคัญมากเพียงไร ต่อสังคม และระบบการศึกษา เพราะครู คือ กระจกเงาการเรียนรู้ และการสอนของลูกหลานที่เรารัก ถ้าครูเป็นคนใฝ่รู้ ชอบที่จะเรียนรู้อย่างมีความสุข และรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต ชอบค้นคว้า ชอบอ่านหนังสือ ภาพเหล่านี้ก็สะท้อนเข้าไปในสมองเด็ก หากครูมีลักษณะตรงกันข้าม ไม่มีจิตวิญญาณครู ไม่มีเหตุผล ประพฤติตนไม่เหมาะสม ขาดความสุขในการสอนภาพเหล่านี้ก็สะท้อนเข้าไปในสมองเด็กและแสดงออกมาในลักษณะเดียวกัน

เซลล์กระจกเงากับการสร้างแรงจูงใจในการเรียน

ทอมัส (Thomas. 2007: 12) มองของมนุษย์มีแรงจูงใจในการสร้างพลังแห่ง การเรียนรู้ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เพียงแต่การเรียนการสอนอาจจะไม่เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความสุขในการเรียนรู้ครูจะต้องศึกษาถึงการประมวลข้อมูลของสมองเพื่อที่จะได้จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการทำงานของสมองโดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านจิตใจของผู้เรียน ทอมัสได้นำเสนอกระบวนการในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้โดยแบ่งออกเป็น 9 ด้านดังนี้คือ (Thomas. 2007: 12)

1. การให้ความสนใจ (Attention) ความสนใจในการเรียนรู้คือบันไดขั้นแรกของการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความสุขในการเรียนรู้ ผู้เรียนส่วนใหญ่มักให้ความสนใจกับสิ่งที่น่าตื่นตันทึ่ง ทำทนายครูผู้สอนจึงต้องพยายามสร้างการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสนใจโดยการเชื่อมโยงบทเรียนกับชีวิตจริง ให้นักเรียนได้มีโอกาสสะท้อนความคิดของตนเองต่อสถานการณ์ที่เผชิญในโลกปัจจุบันตลอดจนหาแนวทางแก้ไข ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้สมองพัฒนาและเกิดการเรียนรู้จากภายในตนเองตลอดจนสร้างความสุขให้ผู้เรียน

2. ความจำ (Memory) ความจำเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งสมองของคนเราใช้ระบบความจำ 3 ระบบคือความจำระยะสั้น ความจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) และความจำระยะยาว ซึ่งมีส่วนช่วยในการ รับ ใช้ เก็บข้อมูลต่างๆ สมองจะเลือกจดจำ ทำความเข้าใจเฉพาะข้อมูลส่วนที่สมองเข้าใจว่ามีความหมายและเก็บไว้ในรูปข้อมูลที่ประทับใจและทำให้เกิดเป็นความจำระยะยาว ดังนั้นการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนจำได้ดี ต้องเป็นการสอนแบบให้ผู้เรียนเชื่อมโยงกับประสบการณ์จริง หรือข้อมูลเดิมที่ผู้เรียนมีอยู่

3. ภาษา (Language) ภาษาซึ่งหมายรวมถึง การฟัง พูด อ่าน เขียนเป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการรับข้อมูลต่างๆ นักเรียนที่มีความสามารถด้านภาษาจะทำให้สมองเกิดการเรียนรู้ที่ดี ในทางกลับกันผู้เรียนที่มีปัญหาความเข้าใจด้านภาษาจะได้รับผลกระทบในแง่การลดความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การเข้าใจและการจัดเก็บข้อมูลในสมอง การเข้าใจในการสื่อสารตลอดจนการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น นอกจากนั้นผู้เรียนควรได้รับการสนับสนุนให้สามารถสื่อสารทั้งที่เป็นการสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำวัจนะภาษา (Verbal) และภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำหรือวัจนะภาษา (Non Verbal) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกในทุกด้าน

4. การจัดระบบข้อมูลด้านมโนภาพสถานที่ (Visual-Spatial Organization) คือ กระบวนการจัดระบบข้อมูลทางด้านมโนภาพ สถานที่

5. การจัดระบบข้อมูลด้านเวลา ลำดับต่อเนื่อง (Temporal-Sequential Organization) คือ กระบวนการที่สมองใช้ในการจัดลำดับความต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และ การจัดลำดับข้อมูลต่างๆ

6. การคิดในระดับสูง (Higher Order Thinking or Hot Thinking) การคิดในระดับสูงเกี่ยวข้องกับความเข้าใจความคิดรวบยอด (Concept) จำแนกประเภทเชื่อมโยงข้อมูล ตลอดจน

สังเคราะห์ขึ้นใหม่ให้มีลักษณะที่แตกต่างออกไปเพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นหนทางในการปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสภาวะการณ์ปัจจุบัน อีกทั้งควรหลีกเลี่ยงการสอนแบบท่องจำ (Rote Memory) ซึ่งผู้เรียนไม่สามารถนำไปใช้แก้ไขในสภาวะการณ์จริง อย่างไรก็ตามการวัดผลผู้เรียนไม่ควรวัดความสามารถในการท่องจำเพียงประการเดียวแต่ควรวัดการให้ผู้เรียนใช้ความคิดทั้ง 3 แบบคือ เชิงวิเคราะห์ (Analytical) เชิงปฏิบัติ (Practical) และความคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative)

7. ทักษะในการเขียน (Writing Skill) ครูควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียน เนื่องจากการเขียนคือการคิด ซึ่งเป็นการประสานงานที่ตีระหว่างเซลล์ประสาท มโนภาพและ กล้ามเนื้อซึ่งช่วยในการพัฒนาทักษะทางการคิด และเพิ่มการทำงานของสมองให้มีประสิทธิภาพ

8. อารมณ์ (Emotion) การเสริมสร้างให้ผู้เรียนจัดการกับสภาพทางอารมณ์ การควบคุม อารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเมื่อใดก็ตามที่ผู้เรียนรู้สึกกลัว หรือตึงเครียดจะปิดกั้นจิตจาก การเรียนรู้ นักวิจัยพบว่า การทำสมาธิ (Meditation) การฟังเพลงคลาสสิก จะช่วยลดความตึงเครียด เปิดจิตใจและเพิ่มการเรียนรู้อย่างมีความสุข

9. การรู้จักตนเอง (Metacognition) การรู้จักตนเองประกอบด้วยสองส่วนคือ ส่วนแรกคือ การรู้จักความคิด เข้าใจเกี่ยวกับวิธีคิด รู้จักวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง ส่วนที่สองคือ ความสามารถในการตัดสินใจ รู้จักใช้ยุทธศาสตร์และเลือกใช้ทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม สเตนเบิร์ก (Sternberg, 2006: 12) การรู้จักตนเองคือการจัดการตนเองในด้านจิตใจ (Mental Self Management) ซึ่งประกอบไปด้วย

9.1 รู้จักจุดอ่อนและจุดแข็งของตนเอง

9.2 ใช้จุดแข็งของตนให้มีประโยชน์และหาทางพัฒนาสิ่งที่เป็จุดอ่อนหรือหาวิธีชดเชย จุดอ่อนที่เหมาะสม

9.3 เชื่อมั่นในตนเอง

9.4 แสวงหาแบบอย่างหรือแหล่งการเรียนรู้ที่ดีในการดำเนินชีวิต

9.5 แสวงหาสภาพแวดล้อมที่สามารถสร้างความแตกต่างได้

สมองมีหน้าที่โดยตรงในการควบคุมจิตใจซึ่งเป็นผลของการทำงานของสมองในส่วนที่ เกี่ยวกับความคิดอารมณ์ จิตสำนึก จิตใจสามารถส่งผลต่อการทำงานของสมองเปรียบดั่งการปฏิบัติ สมาธิหรือการทำให้จิตสงบจะช่วยลดความเครียดและเพิ่มการหลั่งสารเคมีที่ก่อให้เกิดความสุขเช่น โดปามีน อะดรีนาลีนและเซโรโตนิน ในขณะที่เดียวกันการหลั่งฮอร์โมนคอร์ติโซลที่ก่อให้เกิด ความเครียดก็ลดลง จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้โดยเฉพาะ ผู้เรียนที่อยู่ในช่วงชั้นประถมศึกษา จะทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่สมบูรณ์มั่นคง ส่งผลให้มีความ กระตือรือร้น เติบโตอย่างรวดเร็ว และเกิดพลังในการทำสิ่งต่างๆ เพื่อให้เป็นทั้งคนดีและมีความสุข โดยเฉพาะเซลล์กระจกเงาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านวัฒนธรรม สังคมและ การพัฒนาตน (Self) หน้าที่ของสมองในการทำงานของเซลล์กระจกเงาคือการทบทวน (Repeat) และค้นพบ (Discover) เพื่อที่จะพัฒนาตนเองจากการศึกษาของนักวิจัยพบว่าเซลล์กระจกเงามี อิทธิพลต่อการลอกเลียนแบบ พฤติกรรมภายนอกและภายในของผู้อื่นในส่วนของความสนใจ

ทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดเพื่อที่จะนำมาปรับปรุงการรับรู้แห่งตน (Self consciousness) (Semen; & Cacioppo. 2009: 107-120)

จะเห็นได้ว่าเซลล์กระจกเงาเป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ประกอบไปด้วย 3R คือการรับข้อมูล (Reception) การขยายขอบเขตข้อมูล (Reproduction) และการแสดงออกในสิ่งที่ได้รับรู้ (Representation) ซึ่งถือได้ว่าเซลล์กระจกเงาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจผู้อื่น และนำมาซึ่งการเข้าใจซึ่งกันและกันทำให้เกิดความสุขในการเรียนรู้

3.3 การจัดการศึกษาทางเลือก (Alternative Education)

คุณค่าของความเป็นมนุษย์คือการที่ตนได้มีโอกาสเลือก และสนองต่อสิ่งต่างๆที่ตนมุ่งหมายโดยเน้นความเป็นปัจเจกของบุคคลและสังคม การศึกษามีใช้เป็นเพียงพัฒนาบุคคลเพื่อการประกอบอาชีพเท่านั้น แต่การศึกษาถือเป็นแหล่งบ่มเพาะความงอกงามทั้งร่างกาย จิตวิญญาณ และคุณธรรม รู้จักเข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่น ทั้งในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันและมนุษย์กับธรรมชาติ ซึ่งจะนำมาซึ่งความสุขในที่สุด จากแนวคิดดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการศึกษาทางเลือกในหัวข้อดังต่อไปนี้

3.3.1 ความหมายของการศึกษาทางเลือก

การศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกตามความสนใจ ความถนัด และความเชื่อพื้นฐานของตนจะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในชีวิต ของตนเองซึ่งจะนำมาซึ่งความสุขในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นที่มาของการศึกษาทางเลือก โดยมีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย โดยสรุปกล่าวได้ว่า

การศึกษาทางเลือก หมายถึง การจัดระบบการศึกษาที่หลากหลายโดยมีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความแตกต่างกัน เป็นการจัดการศึกษาบนรากฐานทางศาสนธรรม ความศรัทธา ปัญญา และจิตวิทยา เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเจริญเติบโตตามศักยภาพของแต่ละบุคคล คำนี้ถึงธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนแต่ละช่วงวัยโดยเน้นที่ความสุข มีความงอกงามทางจิตวิญญาณ และมีศักยภาพในการอยู่ร่วมกับคน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสันติ (ว.ชिरเมธี. 2555: 1-2; วิจารย์ พานิช. 2555: 11-14; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555: 4-5; M. Lange; & J. Sletten. 2002: 4-6; Y. Aron; & M.Zweig. 2003: 2-4; Bulgarelli. 2009: 19-20)

แนวคิดในการจัดการศึกษาทางเลือก

นักวิชาการต่างประเทศ และนักวิชาการของไทย ได้กล่าวถึงแนวคิดในการจัดการศึกษาทางเลือก โดยแบ่งออกเป็น (M. Lange; & J. Sletten. 2002: 4-6) วาย แอรอน และเอ็มสวีท (Y. Aron; & M. Zweig. 2003: 2-4) บัลกาเรลลี (Bulgarelli. 2009: 19-20) และ พิภพ ธงไชย (2010: online)

1. การศึกษาทางเลือกเป็นการศึกษาที่เน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คำนึงถึงมนุษย์ในฐานะชีวิตที่มีทั้งปัญญาและหัวใจ มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนไปสู่คุณค่าอันสูงส่ง คือความความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีอิสรภาพทางจิตวิญญาณ มีความสุขและสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ ประจักษ์แจ้งในความจริงตามที่เป็นจริง ครองตนอยู่ในความดีงาม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. การศึกษาทางเลือกเป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีของธรรมชาติ ที่มนุษย์แต่ละคนย่อมมีความแตกต่างทั้งในลักษณะการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Individual learning) แบบการเรียนรู้ (Learning Style) ความถนัด ความสนใจ ความพร้อม รวมถึงสภาพแวดล้อมในชีวิตครอบครัว โดยทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้อย่างน้อยทางใดทางหนึ่ง การศึกษาทางเลือกจึงเป็นการสร้างทางเลือกของการศึกษาที่ทำให้แต่ละคนได้แสดงออก ค้นพบตัวเอง พบจุดเด่นที่ต้องการพัฒนาต่อยอดและจุดด้อยที่ต้องการ การแก้ไขและส่งเสริม เพื่อให้พัฒนาจนเป็นพรสวรรค์ และมีความสมดุลกับพัฒนาการด้านอื่นๆ จนสามารถประสบความสำเร็จได้ตามธรรมชาติ และเติมตามศักยภาพของตนเอง

3. การศึกษาทางเลือกเป็นการศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของความสมดุลและผสมผสาน ด้วยการสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันในวัฒนธรรมที่แตกต่าง เรียนรู้คุณธรรมควบคู่ไปกับวิชาการและการดำเนินชีวิต ใฝ่หาชุมชนที่สงบสันติในความสัมพันธ์ที่มีความซื่อตรงและพอเพียง เป็นมิตรต่อตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม

4. การศึกษาทางเลือกเป็นการศึกษาที่มีจุดหมายในการสร้างความสุข ในการเรียนรู้เรียนรู้อย่างบูรณาการในองค์รวมของชีวิต บูรณาการวิชาการและวิถีชีวิตเข้าด้วยกัน เรียนรู้และนำไปใช้ได้จริงในการดำรงชีวิต เกิดความรักในการเรียนรู้ รู้ได้หลากหลาย เชื่อมโยง และสร้างสรรค์สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

5. การศึกษาทางเลือกเป็นการศึกษาที่มุ่งพิจารณาวัดและประเมินผลจากองค์รวม ในคุณลักษณะของผู้เรียน หรือพัฒนาการตามสภาพจริงของตัวผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นปัจเจกของผู้เรียน การศึกษาต้องเป็นกระบวนการของการพัฒนา เพื่อช่วยสร้างความสุข ความสำเร็จให้กับทุกคนตามศักยภาพของตัวผู้เรียน การศึกษาที่โหดร้ายคือการศึกษาก่อสร้างการแข่งขันและพิพาททำให้ผู้เรียนต้องสิ้นหวังจากการสูญเสียความมั่นใจในตนเอง รู้สึกว่าตัวเองไม่เก่ง ไม่กล้าจนขาดความสุขในการเรียนรู้

6. การศึกษาทางเลือกเป็นการศึกษาที่เน้นการจัดการศึกษาโดยชุมชน เพื่อชุมชนกล่าวคือ การศึกษาจะต้องทำให้คนอยู่ได้และอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีในท้องถิ่นของตน ผลของการศึกษาที่แท้จริงต้องนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมโดยรวม

จุดมุ่งหมายของการศึกษาทางเลือก

จากการศึกษาแนวคิดในการจัดการศึกษาทางเลือก พบว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาทางเลือกประกอบด้วย (เอ็ม แลนจ์ และ เจ สเลทเทน (M. Lange; & J. Sletten. 2002: 4-6) วาย แอรอน และเอ็มสวีค (Y. Aron; & M. Zweig. 2003: 2-4) บัลกาเรลลี (Bulgarelli. 2009: 19-20) และ พิภพ ชงไชย (2010: online)

1. เพื่อให้การเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ
2. เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มให้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม และเป็นเครื่องมือพัฒนามนุษย์ในระดับปัจเจกบุคคล
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนเก่ง คนดีและมีความสุขโดยคำนึงถึงความแตกต่างในการเรียนรู้รายบุคคล (Individual Learning)
4. เพื่อกระจายอำนาจการศึกษาไปยังประชาชน ให้มีสิทธิและเสรีภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยเป็นการจัดการเรียนรู้โดยชุมชนและเพื่อชุมชน
5. เพื่อสร้างอิสระและความเสมอภาคในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนทุกคนมีสิทธิที่เลือกและเรียนรู้เพื่อเติมเต็มศักยภาพของตน

แหล่งเรียนรู้ทางเลือก

การจัดการศึกษาทางเลือกมีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยประกอบด้วย(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555: 4-5; Bulgarelli. 2009: 21)

1. การศึกษาทางเลือกที่จัดโดยครอบครัว ซึ่งครอบคลุมทั้งแบบครอบครัวเดี่ยว กลุ่มและเครือข่ายครอบครัว
2. แหล่งการเรียนรู้ทางเลือกที่อิงกับระบบโรงเรียน ได้แก่ สถานศึกษาหรือแหล่งการเรียนรู้ที่สามารถจัดหลักสูตร หรือกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจาก การศึกษาในกระแสหลักทั่วไปเน้นนวัตกรรมการเรียนรู้ การทดลองปฏิบัติหรือประสบการณ์ เช่น โรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก
3. แหล่งการเรียนรู้จากครุภูมิปัญญา ได้แก่ พ่อครู ปราชญ์ชาวบ้าน ที่ ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ในการดำเนินชีวิต เช่น ศิลปะ การช่าง เกษตรกรรม การแพทย์แผนไทย สมุนไพร
4. แหล่งการเรียนรู้สายศาสนาและวิถีปฏิบัติธรรม เช่น โรงเรียนพุทธศาสนา โรงเรียนปอเนาะ และตาดีกาของศาสนาอิสลาม
5. แหล่งการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่กลุ่มกิจกรรมทางการศึกษาที่มีการจัดหลักสูตรหรือกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ไม่อิงกับหลักสูตรของรัฐ เช่น มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน เสริมสิขาลัย สถาบันเรียนรู้ขององค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)

6. แหล่งการเรียนรู้ทางเลือกผ่านสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นประเภทสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ รวมถึงห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

7. แหล่งการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในสังคมถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่กว้างขวางและหลากหลายที่สุด ทั้งกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมท้องถิ่น ประเพณีวัฒนธรรมต่างๆ กิจกรรมสิ่งแวดล้อม และการสาธารณสุขที่จัดขึ้นในโอกาสต่างๆ

8. จะเห็นได้ว่าการศึกษทางเลือกเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์อย่างเป็นองค์รวมทั้งกาย ใจ และจิตวิญญาณ โดยเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล คำนึงถึงความเป็นอิสระทางความรู้และความคิด ดังที่พระพุทธเจ้าและท่านนโปเลียน (ชล.) ได้กล่าวไว้ว่า มนุษย์ทุกคนมีสิทธิ ในการเลือกที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ การได้มีอิสระในการเลือกและการตัดสินใจจะนำมาซึ่งความสุขและเสรีภาพ การเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ ตลอดจนคำนึงถึงการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติซึ่งจะนำมาซึ่งความสงบสุขในสังคมโดยส่วนรวม

ตาราง 5 แสดงความสอดคล้องของทฤษฎี ทฤษฎีการทำงานของสมอง เซลล์กระจกเงา และการจัดการศึกษาทางเลือกในการสร้างความสุขในการเรียนรู้

แนวคิดการจัดการเรียนรู้	จุดมุ่งหมาย					กระบวนการ		
	การเข้าใจตนเองและผู้อื่น	พัฒนาตน (Self)	สร้างสันติภาพ	ฝึกการคิดวิเคราะห์	เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากภายใน	กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการรับรู้แห่งตน (Consciousness)	กระบวนการที่เกิดจากการรับรู้ข้อมูลและแสดงออกอย่างมีความหมาย
ทฤษฎี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ทฤษฎีการทำงานของสมองและเซลล์กระจกเงา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การจัดการศึกษาทางเลือก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

✓ หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ทฤษฎีและแนวคิดที่ใช้กับความสุขในการเรียนรู้

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่าแนวคิดพื้นฐานของ ทฤษฎียู กระบวนการทำงานของสมอง เซลล์กระจกเงา และการศึกษาทางเลือกมีความสอดคล้องกันในด้านจุดมุ่งหมายกล่าวคือเป็นแนวทางที่มุ่งมั่นพัฒนาตน (Self) ตามความถนัดและแบบการเรียนรู้ของแต่ละคน ให้สามารถเข้าใจตนเองเข้าใจผู้อื่น ปลูกฝังความมีคุณธรรมจริยธรรม ฝึกความคิดใคร่ครวญจนเกิดปัญญาเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้สันติโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากภายใน เน้นการวิเคราะห์ใคร่ครวญและแสดงออกอย่างมีความหมาย ในการพัฒนาแบบการเรียนรู้ ผู้วิจัยพัฒนาแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสุขที่มีชื่อว่า PEACE ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ Preparation (P) การเตรียมตัวเพื่อรับข้อมูล Explosion (E) การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัดและความสนใจของตน Analysis (A) การวิเคราะห์ใตรตรงโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก Co - creation (C) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและ Evaluation (E) การประเมินผลร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

4. แบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

4.1 แนวคิดพื้นฐานของการเรียนการสอนภาษา

การเรียนการสอนภาษาในปัจจุบัน สามารถสร้างกรอบลักษณะต่อไปนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร หากครูมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้และสามารถนำแนวคิดมาผสมผสานอย่างเหมาะสมก็จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

สมิตรา อังวัฒนกุล (2535) เสนอแนวคิดการจัดการเรียนรู้ภาษา เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างครู และมีพื้นฐานจากทฤษฎี แนวคิดและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อที่จะศึกษาความต่อเนื่องตามลำดับของเนื้อหา หน้าที่ของภาษา มีความหลากหลายของภาษาและวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องศึกษาหาแนวทาง และคิดค้นวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษา ให้เหมาะสมกับนักเรียนของตน

มอร์โรว์ (Morrow. 1981: 59-66) กล่าวถึงหลักการสอนภาษาว่ามีหลักการสำคัญ 5 ประการ

1. การเรียนการสอนที่ผ่านมามีขาดจุดประสงค์ปลายทางที่ชัดเจน โดยเฉพาะจุดประสงค์ การเรียน ดังนั้นในการสอนภาษาแก่นักเรียนจะต้องทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าบทเรียนที่ตนเรียนอยู่เป็นสิ่งที่ต้องการและนำไปใช้ได้

2. การแยกสอนเป็นส่วนย่อย ๆ นั้นไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายได้เท่ากับการสอนรวมเป็นส่วนใหญ่ ผู้เรียนควรได้รับการฝึกในส่วนรวมและให้ใช้ภาษาได้ในระดับที่เหนือประโยชน์ขึ้นไปและเป็นภาษาที่ใช้จริงในสถานการณ์จริง

3. เป้าหมายในการสอนภาษาก็คือการพัฒนาความสามารถของนักเรียนในการใช้ภาษาต่างประเทศ ดังนั้นในการฝึกให้นักเรียนใช้รูปแบบของภาษาจึงควรอยู่ในลักษณะของกระบวนการสื่อสาร ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 ช่องว่าง (Information Gap) ในชีวิตจริงการสื่อสารจะเกิดขึ้นระหว่างคนสองคนหรือมากกว่านั้น เมื่อคนใดคนหนึ่งรู้ข้อมูลบางอย่างที่คนอื่นไม่รู้ จุดประสงค์ของการสื่อสาร ก็เพื่อปิดช่องว่างของข้อมูล

ประการที่ 2 ตัวเลือก (Choice) ผู้ใช้ภาษามีทางเลือกทางด้านภาษาและข้อมูลได้เหมาะสมกับความคิดที่เขาต้องการแสดงออก

ประการที่ 3 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ผู้ใช้ภาษาต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน เขามีโอกาสฝึกการใช้ภาษาโดยอาศัยกิจกรรมสื่อสารในสถานการณ์จริง

ดิลเลอร์ (Diller. 1975: 65-66) เสนอความเห็นว่ วิธีการสอนภาษาต่างประเทศนั้น มีอยู่หลายวิธีที่จะช่วยให้การเรียนการสอนภาษามีประสิทธิภาพ วิธีการสอนใหม่ๆ จะเน้นการฝึกภาษาอย่างมีความหมายโดยการเลียนแบบ จดจำ ฝึกกระสวนประโยคและยึดถือกฎเกณฑ์ของโครงสร้างภาษาเพื่อที่จะแยกรูปแบบและโครงสร้างของภาษาที่เรียนได้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ และคิดเป็นภาษาที่เรียนได้ พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาแม่ในการสอน ยึดหลักการให้ความเข้าใจกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ของภาษาไปตามลำดับขั้นและใช้แบบฝึกหัดที่ให้นักเรียนได้ฝึกฝน การใช้ภาษาอย่างมีความหมาย ทั้งโดยการจำและการคิดด้วยตนเองในสถานการณ์ต่างๆ

เอ็ดเวิร์ด แอนโธนี (สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2535: 20; อ้างอิงจาก Anthony. 1972) ได้เสนอพื้นฐานสำคัญในการจัดการเรียนรู้ 3 ประการ คือ แนวคิด (Approach) วิธีจัดการเรียนรู้ (Method) และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ (Technique) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แนวคิด (Approach) คือ ทฤษฎี หลักการหรือความเชื่อต่างๆ เกี่ยวกับธรรมชาติของภาษา ประกอบด้วยลักษณะพื้นฐานของระบบภาษา และความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษา ซึ่งล้วนเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ภาษาและปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ดังนั้นแนวคิดจึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้ครูปฏิบัติต่อผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สามารถชี้ให้เห็นถึงผล สัมฤทธิ์ที่คาดหวังจากผู้เรียน และเป็นแนวทางสำหรับครูในการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย เนื้อหาของการจัดการเรียนรู้ และการเลือกรูปแบบกิจกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

วิธีจัดการเรียนรู้ (Method) คือแผนการนำเสนอเนื้อหาของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดที่ได้เลือกไว้ แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป
2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ
3. เกณฑ์การคัดเลือกและจัดลำดับเนื้อหา
4. รูปแบบของการนำเสนอเนื้อหา
5. บทบาทของครู

6. บทบาทของผู้เรียน

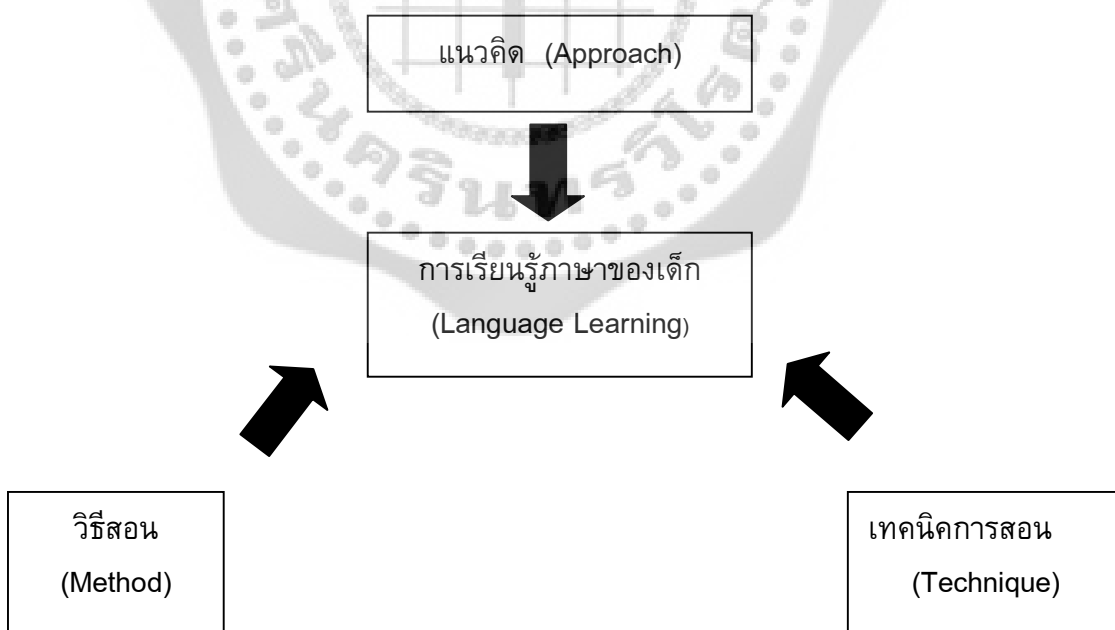
7. วัสดุและเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบดังกล่าว จะต้องสอดคล้องกับแนวคิดที่ได้กำหนดไว้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ (Technique) คือ กลยุทธ์หรือกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ควบคู่กับวิธีจัด การเรียนรู้ กระบวนการ หรือ ขั้นตอนต่างๆ ของการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับวิธีจัดการเรียนรู้ และแนวคิดที่เลือกไว้จากพื้นฐานสำคัญในการจัดการเรียนรู้ภาษา 3 ประการนี้ สรุปได้ว่า

- แนวคิด คือหลักการหรือกฎเกณฑ์ในการเรียนรู้ของเด็ก
- วิธีจัดการเรียนรู้ คือแผนงานที่นำไปปฏิบัติจริง
- เทคนิคการจัดการเรียนรู้ คือสื่อต่างๆ ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

จากที่กล่าวมานี้ สิ่งสำคัญที่ต้องตระหนัก คือพื้นฐานทั้งสามประการข้างต้น ต้องมีความสัมพันธ์กัน แนวคิดเป็นความเชื่อของครู ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดเป้าหมาย เนื้อหา และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ครูสามารถเลือกใช้กลวิธีหรือกิจกรรมต่างๆ ตามแนวคิดมาปรับปรุง ดัดแปลง ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หากครูเข้าใจความหมาย และความสัมพันธ์ของพื้นฐานทั้งสามประการนี้ก็จะทำให้การจัดการเรียนรู้ภาษา เป็นไปอย่างมีหลักการที่แน่ชัด มีแผน การดำเนินงานที่ชัดเจน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนภาษาตามจุดมุ่งหมาย

ในการจัดการเรียนรู้ภาษา : แนวคิด วิธีจัดการเรียนรู้ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ต้องมีความสอดคล้อง และสัมพันธ์กันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อาษาตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ภาพประกอบ 4 แนวคิดการจัดการเรียนรู้ภาษาของ เอ็ดเวิร์ด แอนโธนี Edward Anthony. (2006).

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา

แนวคิดของสตีเฟน แครชเชน (Stephen Krashen) เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง โดยกล่าวถึงสมมติฐาน 5 ประการในการเรียนรู้ภาษาที่สอง ได้แก่ สมมติฐานเกี่ยวกับการเรียนและการรู้ภาษาตามธรรมชาติ (The Acquisition Learning Hypothesis) สมมติฐานเกี่ยวกับขั้นตอนในการเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติ (The Natural Order Hypothesis) สมมติฐานเกี่ยวกับกลไกทดสอบภาษา (The Monitor Hypothesis) สมมติฐานเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลทางภาษา (The Input Hypothesis) และสมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างด้านจิตใจ (The Affective Filter Hypothesis) (Krashen. 1987)

สมมติฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา (The Acquisition Learning Hypothesis)

ในข้อนี้เป็นสมมติฐานที่กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ภาษาที่สอง มี 2 รูปแบบ คือ การรับรู้ภาษา (Language Acquisition) และการเรียนภาษา (Language Learning)

เด็กเล็กเหมาะกับรูปแบบการรับรู้ภาษา มากกว่าการเรียนภาษา เพราะเป็นวิธี การเรียนรู้ภาษาที่สอง ที่เหมือนกับการเรียนภาษาแม่ เป็นการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยที่ผู้เรียนไม่รู้ตัว (Subconscious) ไม่รู้สึกรู้กำลังเรียนภาษาอยู่ เป็นการรับรู้ที่เป็นธรรมชาติและไม่เป็นทางการ การเรียนในลักษณะการรับรู้ภาษานี้จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยไม่ต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของหลักภาษาโดยตรง ในทางตรงข้ามการเรียนภาษาเป็นรูปแบบการเรียนรู้อย่างตัว (Conscious) เรียนกฎเกณฑ์ของภาษาเป็นหลักและเป็นการเรียนอย่างเป็นทางการ ผู้เรียนจะไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจริง เหมือนสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน

สมมติฐานเกี่ยวกับขั้นตอนในการเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติ (The Natural Order Hypothesis)

สมมติฐานในการเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติ เป็นสมมติฐานที่กล่าวถึง การเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนนั้น เป็นไปอย่างมีขั้นตอน ผู้เรียนที่เรียนภาษาที่สอง จะเรียนรู้ไวยากรณ์และโครงสร้างพื้นฐาน ก่อนโครงสร้างอื่นๆ ในระดับที่สูงขึ้น เช่น ผู้เรียนจะเรียนรู้การใช้พหูพจน์ /-s/ เช่น teachers ก่อนนำไปใช้ให้สอดคล้องตามหลักความสัมพันธ์ระหว่างประธานและกริยา /-s/ เช่น He eats

สมมติฐานเกี่ยวกับกลไกทดสอบทางภาษา (The Monitor Hypothesis)

ในหัวข้อนี้เป็นสมมติฐานที่กล่าวถึง การรับรู้ภาษา (Language Acquisition) และการเรียนภาษา (Language Learning) ที่มีประโยชน์ต่างกัน การรับรู้ภาษาเน้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตจริงได้อย่างคล่องแคล่ว ส่วนการเรียนภาษา มีประโยชน์ในการใช้ตรวจสอบความ

ถูกต้องของภาษา หรือทำหน้าที่เป็นกลไกทดสอบภาษา (The Monitor Hypothesis) เท่านั้นการใช้กลไกทดสอบภาษานี้ในชีวิตจริง ผู้เรียนต้องอยู่ในเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1. ระหว่างการสนทนา ผู้เรียนต้องใช้เวลาตรวจสอบความถูกต้องของภาษา จึงทำให้การพูดของผู้เรียนช้าลงมาก หรือต้องหยุดเป็นช่วงๆ
2. การที่ผู้เรียนต้องมุ่งความสนใจไปที่รูปแบบภาษา และความถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์ภาษาทำให้ผู้เรียนใส่ใจเนื้อหาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสนทนา เป็นต้น
3. การที่ผู้เรียนต้องรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาจำนวนมาก ทำให้อาจเกิดความสับสนและเรียนรู้ได้ไม่ครบถ้วน

สมมติฐานเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลทางภาษา (The Input Hypothesis)

สมมติฐานในการรับรู้ข้อมูลทางภาษา เป็นการรับรู้ข้อมูลทางภาษาโดยที่ผู้เรียนสามารถรับรู้ และเข้าใจได้ถึงความหมายของเนื้อหา (Comprehension Input) ซึ่งอาจมาจากการฟัง หรือการอ่าน ข้อมูลนี้เป็นสิ่งที่น่าสนใจ และเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน เช่น สิ่งที่พ่อแม่พูดกับลูกในชีวิตประจำวัน โดยใช้ภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ง่าย มีความหมายต่อผู้เรียน หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งรอบตัวผู้เรียน ซึ่งไม่ใช่การพูดเพียงเป็นแสดงให้ผู้เรียนเห็นถึงโครงสร้างทางกฎเกณฑ์ภาษาเท่านั้น แต่ต้องเป็นไปอย่างมีความหมายด้วย

อย่างไรก็ตาม สมมติฐานการรับรู้ข้อมูลทางภาษา ของแครชเชน (Krashen. 1987: 15) มีประเด็นที่น่าสนใจ คือ

1. ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาที่สองของผู้เรียน ขึ้นกับการรับรู้ภาษาของผู้เรียนว่า ได้รับความรู้ภาษา (Language Acquisition) มาอย่างไร ไม่ใช่เรียนภาษา (Language Learning) มาอย่างไร
2. การเรียนภาษาที่สองที่ให้ได้ดีผล จำเป็นต้องใช้กิจกรรมเป็นหลัก และไม่จำเป็นต้องติดตามแก้ไข ในทุกขั้นตอน
3. เงื่อนไขสำคัญในการได้มาซึ่งภาษาที่สอง จะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจจากการได้ฟังและได้อ่าน สิ่งที่มีโครงสร้างสูงกว่าระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในขณะนั้น ตามสมมติฐาน $i + 1$ โดยที่ i คือ ชั้นระดับความสามารถของผู้เรียนในขณะนั้น และภาษาที่ผู้เรียนได้เกี่ยวข้อง มีความยากกว่าความสามารถของผู้เรียนคือ $+1$ แต่ต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ เพราะความท้าทาย นี้ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ภาษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นหากการเรียนรู้ภาษายากเกินกว่าขีด ความสามารถของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกท้อถอย กลายเป็น $1 + 2$ แต่หากการเรียนรู้ภาษาใกล้เคียงกับความสามารถของผู้เรียนในขณะนั้น จนไม่มีความท้าทายต่อผู้เรียนเลย ก็จะกลายเป็น $1 + 0$

สมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างด้านจิตใจ (The Affective Filter Hypothesis)

สมมติฐานด้านความแตกต่างของจิตใจ เป็นปัจจัยในการเรียนภาษาที่กล่าวถึง ปัจจัยทางด้านเจตคติ เช่น แรงจูงใจหรือความวิตกกังวล ที่ส่งผลอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองของผู้เรียน จะช่วยส่งเสริมหรือขัดขวางการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนได้ ถึงแม้ผู้เรียนจะได้รับข้อมูลที่สามารถเข้าใจได้ก็ตาม เช่น ถ้าผู้เรียนมีเจตคติที่ดี มีความวิตกกังวลน้อย มีความสุขในการเรียนรู้ มีแรงจูงใจสูงในการรับรู้ และเรียนรู้ภาษาที่สอง ปัจจัยเหล่านี้สามารถส่งผลที่ดีต่อการเรียนของผู้เรียนได้ (Krashen. 1987: 15)

ไรท์ (Wright. 1972) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบภาษาที่สองนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ผลการเรียนภาษาอังกฤษแบบภาษาที่สองที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้น ไรท์ได้ให้แนวคิดแก่ครูถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบภาษาที่สองอย่างถูกต้องดังต่อไปนี้

1. ภาษาอังกฤษที่จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนต้องนำไปใช้ได้จริง
2. ครูต้องพยายามไม่พูดภาษาแม่ของผู้เรียน ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ
3. เป็นวิธีการฝึกให้ผู้เรียนสามารถตอบโต้เป็นภาษาอังกฤษอย่างอัตโนมัติโดยที่ผู้เรียนไม่ต้องหยุดคิดหรือเกิดการแปล (ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่หรือภาษาแม่เป็นภาษาอังกฤษ) ในใจก่อนตอบ
4. มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกพูดภาษาอังกฤษในห้องเรียน โดยสัดส่วนควรให้ผู้เรียนเป็นผู้พูดอย่างน้อยร้อยละ 75 และครูควรพูดอย่างมากแค่ร้อยละ 25 เพราะครูจะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อจำเป็นเท่านั้น
5. การแก้ไขคำที่ผู้เรียนพูดผิด ไม่จำเป็นต้องกระทำในทันที สามารถนำไปแก้ไขที่หลังได้
6. มีการชี้ให้ผู้เรียนเห็นถึงข้อผิดพลาด เช่น ในเรื่องการเปล่งสำเนียงที่ไม่ถูกต้อง การใช้ภาษาอย่างไม่เหมาะสมและไม่ถูกกาลเทศะ อีกทั้งต้องแนะนำและบอกให้ผู้เรียนเห็นสิ่งที่ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้เรียนเปล่งสำเนียงผิด ครูต้องให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงตามครูหลายๆ ครั้ง จนแน่ใจว่าผู้เรียนได้ออกเสียงถูกต้องแล้ว แต่ถ้าข้อผิดพลาดนั้นมากเกินไป อย่าตำหนิให้ผู้เรียนหมดกำลังใจ ครูควรแก้ไขในสิ่งที่จำเป็นก่อน ส่วนในเรื่องที่มีความสำคัญรองลงไปค่อยๆ แก้ไขในภายหลัง
7. เนื้อหาของวิชาต้องไม่ยากและมากเกินไป การจัดการเรียนรู้เนื้อหานั้นต้องเป็นอย่างไรค่อยเป็นค่อยไป ค่อยๆ จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนซึมซับกับบทเรียนทีละเล็กทีละน้อย
8. การทบทวนบ่อยๆ ในบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้วจะส่งผลให้ข้อผิดพลาดของผู้เรียนน้อยลง

9. มีการใช้ท่าทาง อุปกรณ์และสื่อต่างๆ เช่น รูปภาพและแผนภูมิเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น

10. มีการเลียนแบบการใช้ภาษาอังกฤษจากแม่แบบที่ดี ซึ่งการเลียนแบบนี้เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเรียนภาษาได้อย่างถูกต้องในเบื้องต้น และเกิดความคล่องแคล่วและชำนาญทางภาษาต่อไป ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้เรียนได้ฟังสำเนียงทางภาษาอังกฤษอย่าง ถูกต้องจากแม่แบบ ผู้เรียนก็จะสามารถเลียนเสียงและสำเนียงนั้นได้อย่างถูกต้องด้วย

11. มีการฝึกฝนจากการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมาย สนุกสนานและน่าสนใจสำหรับผู้เรียน

12. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ถามแทนครูบ้าง เพราะส่วนใหญ่ครูจะเป็นผู้ถามและผู้เรียนจะมีหน้าที่คอยตอบอยู่เสมอ

13. การดำเนินการจัดการเรียนรู้ต้องเป็นไปอย่างมีระบบแบบแผน ว่าต้องจัดการเรียนรู้เนื้อหาอะไร จัดการเรียนรู้อย่างไร ระยะเวลาเท่าไร รวมถึงต้องกำหนดงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำด้วย ทั้งนี้ทั้งนั้นการจัดการเรียนรู้ต้องสามารถปรับและยืดหยุ่นได้

14. มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู โดยดูจากความสามารถในการใช้ภาษาของผู้เรียน

15. มีการสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนทำถูกต้อง ไม่ควรลงโทษหรือวิพากษ์วิจารณ์เมื่อผู้เรียนทำผิด เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดอาการกลัวและขาดความมั่นใจในตนเอง

16. มีการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปอย่างสนุกสนาน มีความสุข เพราะบรรยากาศที่ดีจะทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูกับนักเรียนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นจุดที่จะนำผู้เรียนไปสู่เจตคติ ที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษและความสุขในการเรียนรู้

4.3 องค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

อมร เสือคำ (2543: 77-78) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ 4 ประการที่มีความสำคัญต่อการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาที่สอง ซึ่งมีดังนี้

1. ผู้เรียน
 - ผู้เรียนจะต้องรู้จักมุ่งหมายของการเรียนว่าเรียนเพื่ออะไร
 - มีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษและมีความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
 - มีการฝึกปฏิบัติจนเกิดทักษะ
 - สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. ผู้จัดการเรียนรู้
 - มีความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
 - เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ เช่น มีวุฒิวิชาเอกหรือโทภาษาอังกฤษ

- ได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานสังกัด
 - เป็นต้นแบบในการใช้ภาษาอังกฤษให้กับนักเรียน
 - เป็นผู้นำทางด้านภาษาอังกฤษ
 - เปิดและหาโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของการเรียน
 - จัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติครบถ้วน ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในทุกคาบของการจัดการเรียนรู้
 - ประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระยะและเน้นพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
 - มีการเสริมแรงผู้เรียนบ่อยๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรม
 - มีการช่วยเหลือผู้เรียน โดยอาจใช้คำตอบให้บ้าง เพื่อนำทางในกิจกรรมที่ผู้เรียนไม่สามารถทำได้
 - พยายามใช้ภาษาอังกฤษกับผู้เรียนให้ได้มากที่สุด เพื่อสร้างความคุ้นเคยด้านภาษา และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน
 - มีการบูรณาการภาษาอังกฤษเข้ากับวิชาอื่น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามสภาพจริงของการเรียนรู้
3. สื่อการจัดการเรียนรู้
- มีการเลือกสื่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งรายบุคคล กลุ่มเล็ก-ใหญ่
 - มีการเลือกสื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย
4. ภาษาอังกฤษ
- มีกิจกรรมที่เน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากกว่าที่เน้นหลักภาษา

แคลร์และเฮนส์ (Claire; & Haynes. 1994: 22-26) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ มีดังนี้คือ

1. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องไม่รู้สึกรีบเร่ง กลัว หรือกังวล เพราะความเครียด ความกลัว หรือความกังวลจะลดความกระตือรือร้นของผู้เรียนในการเรียนรู้และรับรู้ภาษา ผู้เรียนจะเรียนภาษาได้ดีที่สุดในสถานการณ์ที่ผ่อนคลาย มีความสุขในการเรียนรู้ มีคนคอยให้กำลังใจและเกิดการเรียนอย่างท้าทายในขั้นที่เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของผู้เรียน ความท้าทายที่เหมาะสมและไม่ยากจนเกินไปจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและเรียนภาษาได้อย่างรวดเร็ว

2. ในการเรียนรู้ของผู้เรียนสามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ การฟัง (Auditory Learner) การดู (Visual Learner) และการปฏิบัติ (Kinesthetic) ผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจะมีความชำนาญน้อยที่สุดทางด้าน การฟัง ดังนั้นแต่ไม่ก็หน้าที่ที่ผู้เรียนฟังภาษาที่ไม่เข้าใจ ผู้เรียนจะไม่สนใจในการเรียนนั้นทันที จึงจำเป็นต้องมีการใช้ท่าทาง การสาธิตและสื่อ

ต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ เช่น รูปภาพ เสียงและวัสดุที่ใช้ในการปฏิบัติ (Hands - on Materials) จะทำให้ผู้เรียนได้ทั้งเนื้อหาในการเรียนรู้และภาษาที่ใช้กับเนื้อหานั้นอีกด้วย

3. มีการทำให้เด็กรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน เช่น มีการร่วมนำเสนอผลงานมีการเรียกชื่อ มีการยิ้มให้ผู้เรียน และสร้างกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

4. มีการเลือกใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนตอบ และจากคำตอบ (Feedback) จนสามารถรู้ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจมากน้อยเพียงไหน ดังตัวอย่างของคำถามต่อไปนี้

4.1 ถามผู้เรียนให้ชี้ไปที่รูปภาพหรือคำบนกระดาน ถ้าผู้เรียนไม่เข้าใจในคำถามหรือคำศัพท์ ให้ผู้เรียนที่รู้ทำให้ดู แล้วให้ผู้เรียนที่ไม่เข้าใจในตอนแรก ตอบใหม่อีกทีในคำถามเดียวกัน

4.2 ถามคำถามง่ายๆ ที่ผู้เรียนสามารถตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ เพื่อทดสอบความเข้าใจ เช่น ถ้าถือรูปของกล้วยอยู่ ให้ถามผู้เรียนว่า กล้วยเป็นผลไม้ใช่หรือไม่ (Is the banana fruit?)

4.3 ถามคำถามที่สามารถตอบคำเดียวหรือวลีเดียวได้ เช่น ถามว่า กล้วยสีเขียวหรือเหลือง (Is the banana green or yellow?)

4.4 สังเกตท่าทางในการตอบคำถามของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนอาจรู้คำตอบแต่กลัวตอบผิด โดยแสดงออกจากการขู่มืออย่างไม่แน่ใจ ให้ครูคอยสังเกตและช่วยผู้เรียนให้เกิดความมั่นใจในการตอบมากขึ้น

5. สำหรับผู้เรียนที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ การตอบคำเดียวเป็นสิ่งเพียงพอ โดยไม่จำเป็นต้องให้คำตอบเป็นประโยค ซึ่งอาจทำให้การมีส่วนร่วมน้อยลง เพราะผู้เรียนอาจตอบเป็นประโยคยังไม่ได้ แต่ครูสามารถขยายคำตอบเพียงคำเดียวให้ในรูปของประโยคให้ผู้เรียนฟังได้

6. แบ่งคำถามที่ยากออกเป็นส่วนๆ เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ เช่น แทนที่จะถามว่า คนในรูปภาพกำลังทำอะไรอยู่ (What are the people in the picture doing?) ให้แยกส่วนและถามว่า “ผู้เรียนดูรูป” (Look at the picture) แล้วหยุดเว้นช่วงพูด ผู้เรียนชี้ไปที่รูป (Point to the picture) แล้ว หยุดเว้นช่วงพูด “ดีมาก” (Very Good) ถ้าผู้เรียนชี้ถูกและถามต่อว่า “เขาทั้งหลายกำลังทำอะไรอยู่?” (What are they doing?)

7. ถ้าไม่มีคำตอบจากผู้เรียน ให้จัดแต่งคำถามใหม่ให้มีตัวเลือกของคำตอบในนั้น เพื่อง่ายต่อการตอบ หรือให้ถามคำถามใหม่โดยการใช้คำถามจาก Wh Questions: What, Where, When, Who, Why?

8. ให้อาจารย์มากขึ้นสำหรับคำตอบ โดยทั่วไปแล้วผู้เรียนที่พูดภาษาแม่เพียงภาษาเดียวจะใช้เวลาประมาณ 5 วินาที ในการตอบ ส่วนผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศต้องใช้เวลา ประมาณ 15 ถึง 20 วินาทีในการนึกภาษาที่จะตอบ

9. ถ้าผู้เรียนตอบคำถามที่ถูกด้วยสำเนียงที่ผิด ครูควรบอกว่าเป็นคำตอบที่ถูก และพูดคำตอบนั้นใหม่ด้วยสำเนียงที่ถูกต้อง อย่าให้ผู้เรียนต้องพูดคำตอบที่มีสำเนียงผิดซ้ำในห้องเรียน ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนเครียดและกลัว เพราะเป็นเป้าสายตาของเพื่อนๆ ส่วนการแก้ไขสำเนียงที่ผิดของผู้เรียนต้องไม่ละเลย แต่ควรทำในกลุ่มย่อยหรือเป็นการส่วนตัวเท่านั้น

10. ใช้คำทางบวกในการให้กำลังใจผู้เรียน เช่น เป็นการเดาที่ดี (Good Guess) เกือบถูกแล้ว (Almost) หรือขอบคุณสำหรับความพยายาม (Thank you for trying) เพราะจะทำให้ผู้เรียนยังอยากที่จะตอบต่อไปถึงแม้คำตอบจะผิดก็ตาม

11. ฝึกให้ผู้เรียนพูดหรือตอบคำถามที่ตอบไม่ได้ เช่น “หนูไม่เข้าใจคำถาม” (I don't understand the question) “หนูเข้าใจคำถาม แต่ไม่รู้คำตอบ” (I understand the question, but I don't know the answer) “หนูรู้คำตอบ แต่พูดไม่ได้” (I know the answer, but I can't say it.)

12. มีการบอกผู้เรียนให้เข้าใจถึงคำสั่งและงานที่สั่งเป็นการส่วนตัว บอกผู้เรียนให้รู้ถึงความคาดหวังในการเรียนของเขา เช่น การสร้างผลงาน ความเรียบร้อยของผลงาน และการทำงานเสร็จ ล่วง

13. การคัดลอกเป็นกิจกรรมที่ดีสำหรับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ให้ผู้เรียน สิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของเขา แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นทักษะจะต้องพัฒนาไปด้วย เช่น ในเด็กเล็กควรให้คัดลอกพยัญชนะต่างๆ ว่าเริ่มเขียนอย่างไร เขียนชื่อตนเอง ชื่อเพื่อน ของต่างๆ ในห้อง คำจากพจนานุกรม การฝึกคัดลอกนี้จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก การเรียนรู้การเริ่มเขียนพยัญชนะอย่างถูกต้อง การเขียนจากซ้ายไปขวา คำศัพท์ การสะกดคำ การเรียงตัวพยัญชนะ ในการคัดลอกนี้ต้องไม่มากเกินไป และก่อนที่ผู้เรียนจะคัดลอก ผู้เรียนควรรู้จักเสียงและความหมายของคำที่คัดลอกก่อน

14. ใช้กิจกรรมเป็นตัวช่วยในการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมที่มีรูปภาพสามารถใช้รูปภาพในการตรวจสอบว่าผู้เรียนรู้จักคำศัพท์หรือไม่ เช่น ให้ผู้เรียนดูรูปภาพและให้ตอบทั้งภาษาแม่และภาษาที่สองหรือกิจกรรมที่ให้ตัดรูปจากนิตยสารว่าผู้เรียนชอบอะไร ไม่ชอบอะไร

15. มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเทศของผู้เรียน เช่น เล่านิทานต่างๆ และวัฒนธรรมของประเทศของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้นั้นเป็นไปอย่างมีความหมาย

4.4 การเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (The Communicative Approach)

เดลล์ ไฮม์ส (Dell Hymes. 1975) ได้พัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในปี ค.ศ.1975 จากแนวคิดที่ว่า ภาษาไม่ได้มีเพียงแค่ระบบไวยากรณ์ หรือโครงสร้างทางภาษาเท่านั้น แต่ภาษาคือเครื่องมือในการสื่อสาร หรือสื่อความหมาย ดังนั้นเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ภาษาจึงควรให้เด็กสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารหรือสื่อความหมาย ตามความเหมาะสมกับสภาพสังคม นอกจากนี้ เดลล์ ไฮม์ส ได้อธิบายความหมายของวิธีการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นความสามารถในการใช้ภาษา หรือการตีความภาษาได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม (Diaz; & Cartnal. 2012; Montgomery. 1998) เช่น ความสามารถที่เด็กจะรู้ว่า ควรจะพูดอะไร เมื่อไร กับใคร ที่ไหน ลักษณะอย่างไร จึงจะเหมาะสม

ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาได้เสนอองค์ประกอบ 4 ประการ ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถทางภาษาศาสตร์หรือไวยากรณ์ (Linguistic or Grammatical Competence) คือ ความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นแกนในการสื่อความหมาย

ทักษะการฟัง คือความสามารถในการจำแนกเสียง ตลอดจนการฟังข้อความหรือคำพูดในระดับความเร็วของเจ้าของภาษาได้อย่างเข้าใจ

ทักษะการพูด คือ การออกเสียงได้ถูกต้อง สามารถสนทนาโต้ตอบ ด้วยสำเนียงและจังหวะที่เจ้าของภาษาสามารถเข้าใจได้

ทักษะการอ่าน คือ ความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจในระดับความรู้สึกรของตนเอง

ทักษะการเขียน คือ ความสามารถในการเขียนในระดับความรู้ของตนเอง

2. ความสามารถทางการใช้ภาษาในสังคม (Sociolinguistic Competence) คือ ความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมตามระเบียบของสังคม สามารถเลือกใช้ภาษาให้เหมาะกับบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ

3. ความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความหรือความสัมพันธ์ของวิธีการ (Discourse Competence or Strategic Competence) คือ ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ สามารถใช้กิริยา ท่าทาง สีหน้า น้ำเสียงเพื่อการสื่อความหมายซึ่งสามารถแสดงออกทางวจนภาษา (Verbal Communication) และอวจนภาษา (Non-Verbal Communication)

4. เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งเป็นคู่และเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีวินัยและความรับผิดชอบ

5. เพื่อให้ผู้เรียนกล้าในการใช้ภาษา และเน้นความสำคัญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมากกว่าจะคำนึงถึงวิธีการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง ดังนั้นจึงทำให้ผู้เรียนกล้าใช้ภาษา และไม่กลัวว่าจะใช้ภาษาผิด ครูจะแก้ไขข้อผิดพลาดเฉพาะที่สำคัญเท่านั้น เช่น ข้อผิดพลาดที่เกิดซ้ำๆ หรือข้อผิดพลาดที่ทำให้เกิดการเข้าใจผิด เพราะข้อผิดพลาดเหล่านี้ อาจทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจและไม่กล้าใช้ภาษาอีกต่อไป

6. เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วเป็นอันดับแรก และคำนึงถึงความถูกต้องในการใช้ภาษาเป็นอันดับรอง

7. เพื่อการประเมินผลการเรียนรู้จากการแสดงออกของผู้เรียน เมื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

8. เพื่อให้การเรียนภาษาของผู้เรียนเป็นไปตามธรรมชาติ เมื่อผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่ครูจัดให้เพราะผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการได้ทำและฝึกภาษาด้วยตนเอง กิจกรรมเหล่านี้ยังสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนในห้องและกับครู สัมพันธภาพที่ดีจะสร้างบรรยากาศที่

ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนจะกล้าแสดงออกมากขึ้น นอกจากนี้การสื่อสารก็จะเป็นธรรมชาติและอิสระมากขึ้นด้วย

ขั้นตอนวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วยสามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเสนอเนื้อหา ขั้นแนะนำ หรือขั้นนำเสนอโครงสร้างภาษาใหม่ (Presentation or Introduction or New Language) คือ การที่ครูนำเสนอเนื้อหาโดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และทำความเข้าใจความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ควบคู่กับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา สื่อที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหา อาจเป็นรูปภาพ หรือการเล่าเรื่อง หากผู้เรียนไม่เข้าใจความหมาย หรือวิธีการใช้ภาษา ครูสามารถอธิบายเป็นภาษาแม่ของผู้เรียนได้

2. ขั้นการฝึกแบบควบคุม (Practice or Controlled Practice) คือ การที่ครูฝึกให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษา โดยเน้นความถูกต้องของความหมาย วิธีใช้และสถานการณ์ที่ต้องใช้รูปแบบภาษานั้นๆ เป็นการให้ผู้เรียนฝึกซ้ำๆ จากการฟัง พูด และทำตามตัวอย่างจากครู เริ่มแรกผู้เรียนจะฟังตัวอย่างภาษาจากครูหรือเทป 1 ถึง 3 ครั้ง หากครูเป็นต้นแบบ ครูจะต้องออกเสียงหรือพูดอย่างเป็นธรรมชาติด้วยความเร็วปกติเหมือนเจ้าของภาษา ผู้เรียนจะได้รวมกลุ่มฝึกพูดและออกเสียง หรือฝึกเป็นรายบุคคลตามความเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้การออกเสียงด้วยตนเอง พร้อมกับได้เรียนรู้จากการออกเสียงของเพื่อนๆ อีกด้วย จากนั้นครูจะให้ความเห็นแก่ผู้เรียนแต่ละคนว่า ใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่ ครูสามารถตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนว่าเข้าใจความหมายของภาษามากน้อยเพียงไร จากการบอกรายละเอียดต่างๆ

3. ขั้นการใช้หรือฝึกภาษาแบบอิสระ (Production or Free Practice) คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้และฝึกภาษาที่ได้เรียนจากกิจกรรมต่างๆ อย่างอิสระ และสอดคล้องกับสถานการณ์จริง เพื่อสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

จากขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าว วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร ยังมีกลวิธีที่น่าสนใจ เพื่อให้ครูได้ศึกษาในรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ครูใช้สื่อจริง (Authentic Materials) ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ในชั้นเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ครูให้ผู้เรียนเรียงประโยคสนทนา หรือข้อความที่ผู้เรียนได้เรียนมาแล้วให้เป็นเรื่องราว เพื่อให้ผู้เรียนฝึกเชื่อมโยงประโยคหรือเนื้อเรื่องให้ต่อเนื่องกัน

3. ครูนำเกมมาใช้ เพื่อเป็นการฝึกใช้ภาษาให้สนุกสนาน เกมเหล่านั้นต้องมีลักษณะ 3 ประการ คือ การหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Information Gap) การเลือกจากตัวเลือก (Choice) และการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

4. ครูใช้กิจกรรมภาษาชุด (Picture Strip Story) ในการนำเสนอ ภาพชุดเหล่านี้แสดงเรื่องราวที่ต่อเนื่อง วิธีการคือผู้เรียนจะให้เพื่อนดูภาพแรกแล้วเพื่อนจะทายว่าภาพที่ 2 คืออะไร ไม่ว่าเพื่อนจะทายถูกหรือผิด ผู้เรียนจะให้ข้อมูลป้อนกลับ ว่าคำตอบนั้นถูกต้องหรือไม่ หากไม่ถูกต้องผู้เรียนจะบอกข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้เพื่อนทายต่อไป กิจกรรมนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้ทำงานร่วมกัน ได้ฝึกแก้ปัญหา อีกทั้งยังได้ฝึกสนทนากับเพื่อนๆ

5. ครูใช้บทบาทสมมติ (Role - Play) ในการจัดการเรียนรู้ โดยครูกำหนดบทบาทให้ผู้เรียนแต่ละคน ว่าใครจะแสดงเป็นอะไร อยู่ในสถานการณ์แบบใด และต้องพูดอะไรบ้าง แต่ถ้าผู้เรียนอยากพูดหรือแสดงเรื่องราวที่คิดขึ้นได้เอง ครูก็เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำได้

วิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นวิธีที่ผู้เรียนสามารถนำทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน ที่ได้ฝึกฝนไปใช้ในชีวิตจริงได้และช่วยฝึกให้ผู้เรียนสื่อสารจากสถานการณ์ที่เป็นจริง หรือใกล้เคียง นอกจากนั้นยังได้คำนึงถึงการแสดงมารยาทในการใช้ภาษาให้เหมาะสมตามกาลเทศะอีกด้วย

4.5 การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา

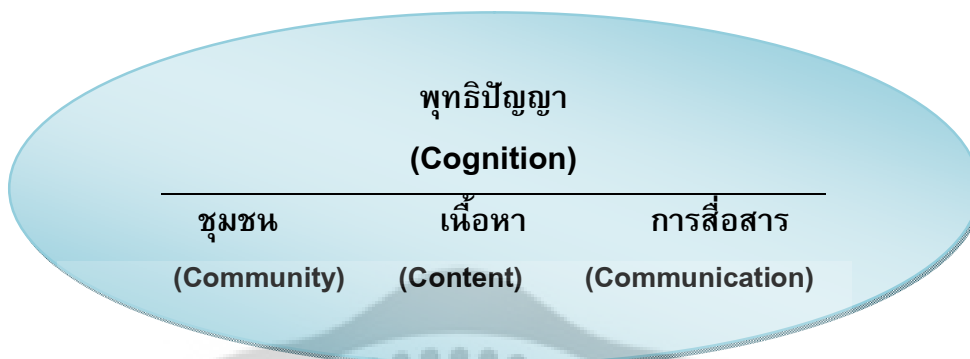
(Content and Language Integrated Learning)

การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) หรือเรียกสั้นๆว่า CLIL เป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นระหว่างปี1994 ในทวีปยุโรป โดยเดวิด มาร์ช (David March) และ แอนน์ มาเจอร์ Ann Marjers ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ใช้ภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน (Language immersion) ซึ่งผู้เรียนใช้เรียนรู้ผ่านการเรียนเนื้อหาเป็นพื้นฐาน (Content – based instruction) การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) (Content and Language Integrated Learning) ได้รับความนิยมอย่างมาก คณะกรรมการการศึกษาแห่งสหภาพยุโรปได้เล็งเห็นความสำคัญของการสอนและได้พัฒนาในการสอนภาษาอังกฤษ จนสามารถนำไปใช้ในประเทศต่างๆ อย่างกว้างขวาง การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) ได้ชื่อเป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะภาษา และการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆไปพร้อมๆกัน ช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจโดยเฉพาะผู้เรียนที่เริ่มเรียนการใช้ภาษา ตลอดจนเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความเป็นจริงโดยไม่ต้องจัดการเรียนรู้ภาษาต่างหาก เนื่องจากภาษาถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารแล้ว จะเห็นได้ว่า CLIL เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเรียนรู้ ทั้งภาษา (Language) และ เนื้อหาวิชา (Content) อย่างไรก็ตามหัวใจของการบูรณาการที่จะต้องคำนึงถึงประกอบด้วย (Mehisto; & et al. 2008: 12)

การเรียนรู้ภาษาจะเกิดขึ้นในการสอนเนื้อหาวิชาต่างๆ อาทิ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ภูมิศาสตร์ ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจทั้งด้านเนื้อหา และใจความสำคัญ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ครูควรมีความแม่นยำในเนื้อหา และควรจัดหาสื่อการสอนต่างๆ อาทิ แผนภาพ แผนภูมิ ภาพต่างๆ ตลอดจนการใช้คำศัพท์เฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้

เนื้อหาในวิชาต่างๆ จะสอนโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ภาษา ดังนั้นครูผู้สอนภาษาและครูในแต่ละรายวิชาควรมีกระบวนการทำงานร่วมกันในการรวบรวม คำศัพท์ คำศัพท์เฉพาะในศาสตร์ต่างๆ ข้อมูลในแต่ละวิชา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจภาษาและเนื้อหาอย่างละเอียดครบถ้วน

การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ (Content and Language Integrated Learning) มีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะต้องพัฒนาให้เกิดในตัวผู้เรียนซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ในเนื้อหาวิชาต่างๆจนนำมาซึ่งกระบวนการทางปัญญาดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา

จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งทางด้านสังคมและการสื่อสารระหว่างกัน เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องฝึกทักษะภาษาของตนเองตลอดจนการนำภาษาไปใช้ในการแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งในการเรียนรู้แบบ CLIL ผู้เรียนจะต้องฝึกการทำงานและการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เรียนรู้การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคคล ทั้งผู้เรียนกับครู ผู้เรียนกับเพื่อนและการนำเสนอความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆ ซึ่งสิ่งที่ได้รับก็คือสังคมแห่งการศึกษาเรียนรู้ (Educational knowledge) และการสร้างสังคมแห่ง การเข้าใจ (Community building) สามารถนำภาษาไปใช้ในการเรียนรู้ทางสังคมซึ่งเป็นหัวใจของกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะเข้าใจและไว้วางใจผู้อื่น (Barnes; & Gilles. 2008: 5)

นอกจากการพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านสังคมและการสื่อสารแล้วกระบวนการการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ตามแนว พุทธิปัญญาของ (Bloom. 1950s) ซึ่งบลูมได้เสนอว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) ความคิดรวบยอดหากปราศจากความรู้ในการเรียนภาษาตามแนวทางการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) เป็นการเรียนรู้ตั้งแต่คำ หน้าที่ของคำ จนสามารถนำไปใช้ในการสร้างประโยคและการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงและประเมินค่าได้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้สู่กระบวนการทางความคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking Skills: HOTS) นอกจากนี้แอนเดอร์สันและครัทวอห์ (Anderson; & Krathwohl. 2001: 22-50) ซึ่งเป็นศิษย์และเพื่อนร่วมงานของบลูมได้กล่าวถึงการเรียนการสอนแนวทางการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา ว่า

เป็นแนวทาง การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในการสร้างสรรค์สิ่งต่างซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) เป็นเครื่องมือที่ตรงตามสภาพจริงซึ่งเป็นการกระตุ้นความสนใจ ของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ภาษาและเนื้อหาที่มีคุณภาพ นอกจากนี้การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชายังเป็นการเรียนรู้ที่สามารถบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ในการเรียนการสอน ภาษา ดังงานวิจัยของ แอนนา วากูตี (Vakuti. 2011: 1) ที่นำเสนอว่าผู้เรียนสามารถเรียนศิลปะเป็นภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรม (Moral) ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน อีกทั้งเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียน ไม่รู้สึกว่าถูกบังคับให้เรียนเนื้อหาที่ไม่น่าสนใจและทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น จึงกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ CLIL สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีความรู้ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมจริยธรรม

จากแนวทางการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทางด้านเนื้อหา (Content) การสื่อสารระหว่างกัน (Communication) ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (Community) ซึ่งการเรียนรู้ที่ผ่านขั้นตอนทั้ง 3 ขั้นตอนนี้จะพัฒนาผู้เรียนสู่การคิดระดับสูงซึ่งเป็นกระบวนการทางพุทธิปัญญา (Cognition) จากการพัฒนาดังกล่าวจึงนำไปสู่กลยุทธ์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) ที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง (Mehisto; & Marsh. 2008: 31) ดังตาราง 6

กระบวนการเรียนรู้พุทธิปัญญา (Cognition)

- การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหา (Content) ภาษา (Language) และทักษะกระบวนการเรียนรู้ (Learning skill) ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือของผู้เรียน
- กระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมความรู้ ทักษะ เจตคติ ความสนใจและประสบการณ์ของผู้เรียน
- ผู้เรียนวิเคราะห์ผลลัพธ์ของความสำเร็จของตนเอง วิเคราะห์ร่วมกับเพื่อนและครูตามลำดับเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่สมบูรณ์มากขึ้น
- ผู้เรียนสังเคราะห์ ประเมินผล นำความรู้และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆ

ตาราง 6 กระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning)

กระบวนการทางสังคม (Community)	เนื้อหา (Content)	การสื่อสาร (Communication)
<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้เรียนรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของกลุ่มตลอดจนกระบวนการกลุ่มมีส่วนช่วยสนับสนุนผู้เรียน ● ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีทักษะในการทำงานกลุ่มตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่ดีอย่างสมดุกับสมาชิกในกลุ่ม ● พ่อ แม่ครูสมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้คำแนะนำในการจัดการศึกษา ● ผู้เรียนสามารถสร้างแนวทางในการทำงานร่วมกันและเคารพกฎกติกาของกลุ่ม ห้องเรียน ห้องถิ่นนำมาซึ่งการอยู่ร่วมกันในสังคมโลก 	<ul style="list-style-type: none"> ● เนื้อหาที่มีความชัดเจนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนกับสังคมภายนอก ● ผู้เรียนสามารถประยุกต์เนื้อหาความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาประสบการณ์ของผู้เรียน ● เป็นเนื้อหาที่สะท้อนความเป็นจริงไม่มากเกินไปจนเกิดความสนใจและความสามารถของเด็ก ● มีการบูรณาการเนื้อหาจากหลากหลายวิชา ● มีการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในทุกเนื้อหาวิชา 	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในห้องเรียนและในสังคม ● การจัดชั้นเรียน การแสดงผลงาน และสื่อการสอนต่างๆ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่าสำหรับพัฒนาการด้าน การสื่อสารของผู้เรียน ● ผู้เรียนและผู้สอนมีการพูดคุย ตกลงในการทำงานร่วมกันอย่างมีความหมาย ● มีการบูรณาการการพัฒนาทักษะภาษาและการสื่อสารในทุกเนื้อหาวิชา

นอกจากนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) โบยตัน (Boynton. 2008: 105-109) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงซึ่งประกอบด้วย

1. การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนโดยคำนึงถึงจิตวิทยาและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของผู้เรียน เช่นให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นอิสระในการแสดงออก สร้างให้ผู้เรียนทุกคนมีจิตสำนึกที่จะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนมีโอกาสมองแผนการเรียนรู้และสร้างข้อตกลงร่วมกัน ตลอดจนครูต้องให้การเสริมแรงทางบวกในการใช้ประโยคและการสื่อสารในชั้นเรียน ให้คำแนะนำโดยใช้วัจนภาษา

เช่นกล่าวชมเชย หรือแนะนำพูดให้กำลังใจ หรืออวัจนภาษา เช่น การยิ้มให้กำลังใจ และที่สำคัญที่สุดคือ ครูต้องเชื่อมั่นว่าเด็กทุกคนสามารถที่จะประสบความสำเร็จตามศักยภาพของตน

2. พยายามใช้ภาษาต่างประเทศที่ต้องการสอน อย่างไรก็ตามในช่วงแรกผู้เรียนสามารถสรุปความเข้าใจเป็นภาษาแม่ของตน เมื่อมีวิทยากรมาให้ความรู้อาจจะใช้ภาษาแม่หากจำเป็น อย่างไรก็ตามครูควรพยายามเชื่อมโยงการใช้ภาษาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาอย่างเพียงพอ

3. เป็นที่ยอมรับว่าในช่วงแรกของการสอนแบบ CLIL ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาแม่ได้ แต่สำหรับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาที่เริ่มเรียนแบบ CLIL เมื่อผู้เรียนตอบคำถามเป็นภาษาแม่ ผู้สอนควรให้ความหมายเป็นภาษาต่างประเทศทันที พบว่าในช่วงสามถึงสี่เดือนแรกผู้เรียนจะยังไม่สามารถแสดงความคิดเห็นโดยใช้ภาษาต่างประเทศได้ แต่ผู้เรียนจะพัฒนาทักษะภาษาที่เป็นการรับข้อมูล (Receptive language skills) โดยสามารถทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้สอนพูดได้ อย่างไรก็ตามครูควรหลีกเลี่ยงการเสริมแรงโดยการให้รางวัล เพราะถือเป็นการเสริมแรงภายนอกซึ่งไม่เกิดประโยชน์แต่ครูควรจะให้กำลังใจให้ผู้เรียนเกิดความพยายามที่จะใช้ภาษา พูดภาษาซึ่งถือเป็นการสร้างแรงจูงใจภายในอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จและความสุขในการเรียนรู้

4. ผู้สอนต้องใช้ภาษาต่างประเทศที่ชัดเจนในการนำเสนอโครงสร้างใหม่ของภาษานั้นๆ อย่างไรก็ตามผู้สอนควรพูดอย่างเป็นธรรมชาติแต่ไม่ซ้ำจนเกินไป และควรมีการวางแผนการสอนโครงสร้างภาษาหรือคำศัพท์ใหม่ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการท้าทายผู้เรียนให้ทำความเข้าใจแต่ไม่ควรมากจนผู้เรียนเกิดความกังวล

5. ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน อย่างไรก็ตามหากผู้เรียนมีความสามารถที่จะโต้ตอบและสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนได้ ผู้สอนอาจจะเพิ่มระดับการสอนให้มากขึ้นอีกระดับแต่ไม่ควรยากจนผู้เรียนแสดงความไม่เข้าใจหรือวิตกกังวล

6. ผู้สอนควรใช้ภาษาท่าทาง การแสดงสีหน้า ภาพปริศนา ในการสอนและให้ผู้เรียนเกิดความพยายามที่จะหาคำตอบก่อนที่จะบอกความหมายหรือแสดงสิ่งของจริงหรือภาพให้ผู้เรียนเห็น ซึ่งวิธีการนี้จะเป็นวิธีการที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

7. ผู้สอนควรพูดทวนคำเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและรู้สึกปลอดภัย และการพูดซ้ำจะเป็นการพัฒนาทักษะภาษาที่เป็นการรับข้อมูล (Receptive language skills) ของผู้เรียนที่จะทำให้เข้าใจภาษามากขึ้น

8. การเรียนการสอนควรมีความหลากหลาย กล่าวคือควรมี ภาษา บทเรียน หัวข้อสำคัญ ที่เกี่ยวกับชีวิต และอยู่ในความสนใจของผู้เรียนโดยเริ่มตั้งแต่เนื้อหาที่ใกล้ตัวผู้เรียนที่สุด ครอบคลุมโรงเรียนและสังคมของผู้เรียน จากนั้นควรเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสนใจเช่น ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ กีฬา แฟชั่น เพลง ศิลปินที่ผู้เรียนชื่นชอบ การสอนที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความท้าทายในการคิด การแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

9. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พบกับเจ้าของภาษาที่หลากหลาย โดยผู้สอนเชิญวิทยากรที่เป็นเจ้าของภาษามาให้ความรู้ ตลอดจนให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมในการสัมมนาระดับชาติ หรืออาจให้

ผู้เรียนหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ที่เป็นภาษาต่างประเทศเช่น เพลง คลิปวิดีโอ ภาพยนตร์ ชาวต่างประเทศ

10. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนใช้ทักษะในการแก้ปัญหาาร่วมกับเพื่อน เพื่อเป็นการพัฒนาการอยู่ร่วมกับผู้อื่นตลอดจนเป็นการสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็น

11. ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาทักษะภาษาในการสื่อสาร โดยผู้สอนให้การเสริมแรงทางบวกในด้านการสื่อสารอย่างถูกต้อง ผู้สอนจะเป็นตัวแบบที่ถูกต้องในการสื่อสารโดยให้คำแนะนำและกระตุ้นให้ผู้เรียนสื่อสาร อย่างไรก็ตามผู้สอนไม่ควรให้ความสำคัญต่อความถูกต้องทางภาษามากไปกว่าความสามารถในการสื่อสาร

12. การพัฒนาทุกทักษะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาด้านภาษาของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนควรส่งเสริมสร้างการเรียนรู้โดยประสานทั้งทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน เช่นการสอนในหัวข้อภาวะโลกร้อน ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ทักษะการพูดเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาโลกร้อนและการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนได้เขียนถึงผลกระทบจากภาวะโลกร้อนและได้แลกเปลี่ยนกันอ่านกับเพื่อน

13. สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง และบุคคลในท้องถิ่นทราบถึงการเรียนการสอนและให้ความร่วมมือในการพัฒนาอีกทั้งเป็นวิทยากรในการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในด้านเนื้อหาและด้านภาษา

14. ผู้สอนควรมีความมั่นใจในตัวผู้เรียนและตนเองว่าจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาทั้งทางด้านเนื้อหาและทักษะภาษาของผู้เรียน อย่างไรก็ตามควรจะเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างตัวผู้เรียนทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามศักยภาพของตน

15. ควรให้รางวัลในความอดุสาหะของผู้เรียน ในการทำงานร่วมกัน ให้ความไว้วางใจในตัวผู้เรียนและการพัฒนาตนเองไปสู่ความสามารถทางภาษาและเนื้อหาวิชา ผู้สอนควรหลีกเลี่ยงคำชมที่ทำได้ดีมาก แต่ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนตนเองถึงผลสำเร็จที่ได้รับโดยให้ผู้เรียนได้นำเสนอต่อสาธารณชน นอกจากนี้อาจจะสะท้อนถึงแนวทางที่จะพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

จากคำกล่าวที่ว่า ถ้าผู้เรียนมาจาก ดาวอังคาร ดาวเสาร์ ดาวศุกร์และดาวพฤหัสบดีชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนต้องการใครสักคนที่สามารถสื่อสารกับพวกเขาได้ ไม่ว่าผู้เรียนจะมาจากดาวดวงใดก็ตาม และผู้เรียนก็ต้องการจะสื่อสารกับผู้สอน ไม่ว่าเค้าจะมาจากที่ใดหรือมีแบบการเรียนรู้ใดก็ตาม ผู้สอนต้องทำความเข้าใจผู้เรียน เพื่อหลีกเลี่ยงคำพูดที่ว่าผู้เรียนมาจากดาวอังคาร ผู้สอนมาจากดาวเสาร์ (Marchant. 2003: 167) จากคำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเด็กทุกคนมีแบบการเรียนรู้ (Learning style) ความสนใจที่ต่างกัน ผู้สอนควรคำนึงถึงความสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุความมุ่งหมายตามศักยภาพของตน การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหา (Content and Language Integrated Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning style) โดยแบ่งตามช่องทางรับรู้ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงยุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน

ยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้ตามแนว CLIL ที่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ (Learning -Style)		
แบบการเรียนรู้โดย การมองเห็น (Visual)	แบบการเรียนรู้โดยการฟัง (Auditory)	แบบการเรียนรู้โดยการเคลื่อนไหว (Kinesthetic)
<ul style="list-style-type: none"> ใช้ภาพ หัวข้อและแผนภูมิก่อนการอ่าน พัฒนาแผนภาพที่มีใจความสำคัญและมีภาษากำกับไว้เพื่อสร้างความเข้าใจ ติดเครื่องหมาย คำอธิบายใจความสำคัญในที่สามารถมองเห็นได้สะดวก แสดงการเปรียบเทียบโดยใช้ภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> อภิปรายหาแนวทางแก้ปัญหาโดยการเรียนแบบร่วมมือ แลกเปลี่ยนเนื้อหาเพื่อตรวจสอบกับเพื่อน อัดเสียงในขณะที่เรียนและนำมาสรุปใจความสำคัญ ใช้เทคโนโลยี ในการสื่อสารเช่น Skype ในการทำงานที่ได้รับมอบหมายและแก้ปัญหาต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> เรียนรู้โดยแบ่งเป็นลำดับและทำแบบฝึกหัด แสดงออกถึงแนวคิด และกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ ดึงดูดความสนใจโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ หรือกิจกรรมการเคลื่อนไหว (TPR) ให้ผู้เรียนทดลองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
<ul style="list-style-type: none"> สรุปใจความสำคัญโดยใช้แผนภาพ เชื่อมโยงใจความสำคัญโดยใช้ภาพหรือสัญลักษณ์ รวบรวมบทเรียนและนำเสนอโดยใช้กราฟ แผนภูมิภาพและภาพประกอบการสอน นำข้อมูลที่ได้หลังจากการอ่านมาวาดหรือเขียนโครงสร้างโดยผู้เรียนทำเป็นกลุ่มหรือเดี่ยว ใช้สีเพื่อเน้นใจความสำคัญใจความสำคัญ ใช้ภาพนิ่ง การ์ตูนผ่านสื่อระบบมัลติมีเดีย 	<ul style="list-style-type: none"> ตอบคำถามและนำมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปจากนั้นจึงจดบทสรุป ที่ได้ พูดสรุปและอภิปรายร่วมกันในข้อมูลที่ยังไม่สมบูรณ์ ฟังผู้อื่นสรุปหรืออ่านออกเสียงเพื่อพัฒนาการฟัง 	<ul style="list-style-type: none"> เชื่อมโยงภาษาและการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเคลื่อนไหว จัดลำดับขั้นตอนในบัตร (Card) และนำมาเรียงใหม่เพื่อสรุปสูตรและขั้นตอนในการเรียน ทำบทเรียนเป็นจังหวะเพื่อพัฒนาภาษาและข้อมูล ทำความเข้าใจเน้นใจความสำคัญทางด้านภาษาและและข้อมูล

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning)

5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แวร์คูติ (Verkuti. 2010: 20) ได้ทำการทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาในอังกฤษ โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบกระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) และกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนกระบวนการเรียนรู้อาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) โดยนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มได้ทำแบบทดสอบการสนทนา และการนำภาษาอังกฤษไปใช้ ผลการทดลองพบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชา (CLIL) มีความสามารถทางด้านการใช้ภาษาสูงกว่านักเรียน กลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชา โดยนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชา (CLIL) มีความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ต่างๆที่หลากหลายอีกทั้งมีความสามารถนำคำศัพท์และโครงสร้างทางประโยคไปใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษไปบูรณาการในวิชาต่างๆได้อย่างมั่นใจเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชา

ยัสซินและคณะ (Yassin; & et al. 2010: 11-27) ได้ศึกษาแนวทางในการสอนวิทยาศาสตร์ผ่านแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยบูรณาการทักษะภาษา (CLIL) โดยมุ่งเน้นที่ผู้สอน โดยในการศึกษาวิจัยเน้นด้านเนื้อหาวิชา (Content) ภาษา (Language) ชุมชน (Community) และกระบวนการพุทธิปัญญา (Cognition) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น G 4 ที่ศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ประเทศมาเลเซีย โดยในการทดลองจะทำการสังเกต การมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยครูได้ตั้งคำถามและให้การเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิดของบลูม (Bloom Taxonomy) ผลการทดลองพบว่าคำถามของครูมีผลต่อการพัฒนาทักษะทั้ง 4 คือ เนื้อหาวิชา (Content) ภาษา (Language) สังคม (Community) และการบวนการทางปัญญา (Cognition) ด้านของผู้เรียน อย่างไรก็ตามครูยังมีปัญหาในการตั้งคำถามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนแลกเปลี่ยนข้อมูลจนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งการศึกษาของมาเลเซียได้วางแผนพัฒนาครูในการใช้ยุทธศาสตร์การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน

เซลายาและรูสเดอซาโร (Celaya; & Ruiz de Zarobe. 2010) ได้ศึกษาถึงพัฒนาการของการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ (Content and Language Integrated Learning) ในทวีปยุโรป ในด้านการรับรู้ภาษา และช่วงอายุที่ศึกษา ผลการทดลองพบว่าผู้เรียนในระดับประถมศึกษาจะมีผลกระทบจากภาษาแม่น้อยกว่าผู้เรียนอยู่ในระดับมัธยมต้น ซึ่งผลการทดลองดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ (Content and Language Integrated Learning) จะเกิดประโยชน์กับผู้เรียนระดับประถมศึกษามากที่สุดโดยผู้เรียน

จะไม่ยึดติดและ เปรียบเทียบกับภาษาแม่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ และพัฒนาตนเองด้านภาษาอังกฤษอย่างมีคุณภาพ

จากข้อมูลการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ (Content and Language Integrated Learning) ข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) และการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ (Content and Language Integrated Learning) มีแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องในการสร้างความสุขในการเรียนรู้ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียนรู้การรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) และการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารกับความหมายของความสุขในการเรียนรู้

การเรียนรู้	แนวคิด/กระบวนการ				
	มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุล	เลือกเรียนตามความถนัด/แบบการเรียนรู้	มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น	แสวงหาคำตอบอย่างมีเหตุผล	แบบการเรียนรู้
ความสุขในการเรียนรู้					- เตรียมพร้อม - ชื่นนำเสนอ - สรุปและประเมินผล
การเรียนรู้แบบเพื่อการสื่อสาร	✓	✓	✓	✓	✓
การเรียนรู้แบบ CLIL	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง 8 แสดงถึงความสอดคล้องแบบการเรียนรู้การรู้ภาษาโดยการ บูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning)และการเรียนรู้เพื่อ การสื่อสาร (Communicative Approach)กับความหมายของความสุขในการเรียนรู้ พบว่าการเรียนรู้ภาษาทั้งสองแบบนี้ เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ตามความถนัดและแบบการเรียนรู้ (Learning style) ของตนเพื่อพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเมินค่าและ นำไปปรับใช้ในชีวิตจริงโดยเชื่อมโยงเนื้อหา (Content) ภาษาอังกฤษ (Language) และทักษะกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process Skill) ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ผู้เรียนมี ทักษะในการใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อนและครูอย่างกัลยาณมิตร เพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ความสนใจและประสบการณ์ของผู้เรียนอีกทั้งมีแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกัน โดยแบ่งเป็น ชั้นเตรียมพร้อมเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นนำเสนอ และชั้นสรุปผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยแบบการเรียนรู้ทั้งสองมีจุดเน้นที่สอดคล้องกันคือ มุ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้เป็นสำคัญ

แบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียน PEACE

จากการวิเคราะห์แบบการเรียนรู้ และการศึกษาทฤษฎี กระบวนการทำงานของสมอง ทฤษฎีกระเจกเงา การจัดการศึกษาทางเลือก แนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาทั้งการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร และการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสอดคล้องกันในด้านจุดมุ่งหมายคือเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุล มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของตนเอง ตามแบบการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบอย่างมีเหตุผล รู้จักไตร่ตรอง มองโลกตามความเป็นจริง อีกทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ โดยได้พัฒนาแบบการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนกล่าวคือ 1) การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation) 2) การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัดและความสนใจของตน (Explosion) 3) การวิเคราะห์ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis) 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ (Co - creation) 5) การประเมินผลร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง (Evaluation) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดของนักการศึกษา นักวิชาการและ หน่วยงานทางการศึกษาโดยยึดวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือเพื่อเสริมสร้างความสุขการเรียน

ตาราง 9 แสดงความสอดคล้องของแบบการเรียนรู้ PEACE กับแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ได้ศึกษา

ขั้นที่	หลักการ /แนวคิด	นักวิชาการ
1. การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation)	- ผู้เรียนควรมีการเตรียมตัวเพื่อเปิดความคิด สร้างสติ ในการรับข้อมูลต่างๆ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการรับข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้ต่างๆ โดยผ่านทักษะกระบวนการสื่อสาร	ออตโต้ ชาร์มเมอร์,คอลลิน โจนาธาน และแคมโปส (O, Sharmer.2010:1-25 ;Collin A Brown:2011.1-2; Jonathan Reams: 2007.241-243 ;Campos:2010.23-30)
	ให้ผู้เรียนเตรียมตัวรับข้อมูลโดยขจัดความตึงเครียดที่ปิดกั้นจิตของผู้เรียนจากการเรียนรู้ นักวิจัยพบว่า การทำสมาธิ (Meditation) การฟังเพลงช้า เพลงธรรม จะช่วยลดความตึงเครียด เปิดจิตใจตลอดจนเพิ่มการหลั่งสารเคมีที่ก่อให้เกิดความสุขเช่น โดปามีน อะดรีนาลีนและเซโรโตนิน	ธอมาส (Thomas. 2007: 12)
	กระตุ้นการทำงานของเซลล์กระจกเงาซึ่งเป็นการแสดงออกโดยการรับข้อมูล (Reception)	ซีเมนและกาซิออปโป (Semen; & Cacioppo. 2009)
	การเตรียมพร้อมด้านร่างกายเพื่อเสริมสร้างสุขภาพ	พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต. 2554)
2. ขยายความรู้ตามแบบการเรียนรู้ (Learning style) ของผู้เรียน (Explosion)	การเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญา มี 3 วิธี ได้แก่ 1.จินตตามยปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการไตร่ตรองพิจารณาไตร่ตรองหาเหตุผล 2.สุตมยปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการสดับรับฟังสิ่งต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้และการคิด 3.ภาวนามยปัญญา หมายถึง ปัญญาที่เกิดจากการฝึกอบรมและลงมือปฏิบัติ	พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต. 2554)

ตาราง 9 (ต่อ)

ขั้นที่	หลักการ /แนวคิด	นักวิชาการ
	<p>การเรียนรู้ภาษาโดยการ บูรณาการ เนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) เป็น การเรียนรู้ที่ตอบสนอง ความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดให้ สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning style) โดยแบ่งตามช่องทางการ รับรู้</p>	<p>เมฮีโตและมาร์ช (Mehisto; & Marsh. 2008: 31)</p>
	<p>คุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่มีสิทธิเสรีภาพ ในการเลือกเรียนตามความสนใจ ความเชื่อ และแบบการเรียนรู้ของตน</p>	<p>เอ็ม แลงจ์ และ เจ สเลทเทน (M. Lange; & J. Sletten. 2002: 4-6) วาย แอรอน และเอ็มสวีท (Y. Aron; & M. Zweig. 2003: 2-4) บัลกาเรลลี (Bulgarelli. 2009: 19-20) และ พิภพ ธงไชย (2010: online)</p>
	<p>การทำงานของเซลล์กระจกเงาซึ่งเป็นการ การขยายขอบเขตข้อมูล (Reproduction) และ การแสดงออกในสิ่งที่ได้รับรู้ (Representation) ซึ่งถือได้ว่าเซลล์กระจกเงาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจผู้อื่น และนำมาซึ่ง การเข้าใจซึ่งกันและกันทำให้เกิดความสุขใน การเรียนรู้</p>	<p>ซีเมนและกาซิออปโป (Semen; & Cacioppo. 2009)</p>
	<p>การเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารของเด็ก สามารถแบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ การฟัง (Auditory) การดู (Visual) และการสัมผัส (Kinesthetic)</p>	<p>แคลร์และเฮนส์ (Claire; & Haynes. 1994: 22-26)</p>

ตาราง 9 (ต่อ)

ขั้นที่	หลักการ /แนวคิด	นักวิชาการ
3.การวิเคราะห์ที่ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis)	สร้างกระบวนการการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธิปัญญาเข้าใจความหมายและ ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ (Content and Language Integrated Learning) รู้จักใช้ความคิดรวบยอดเรียนรู้สู่กระบวนการทางความคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking Skills: Hots)	บลูม (Bloom. 1950s) แอนเดอร์สันและคาร์ทวอลล์ (Anderson; & Krathwohl. 2001: 22-50)
	การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการคิดในระดับสูง (Higher Order Thinking or Hot Thinking) เข้าใจความคิดรวบยอด (Concept) จำแนกประเภทเชื่อมโยงข้อมูล ตลอดจนสังเคราะห์ขึ้นใหม่ให้มีลักษณะ ที่แตกต่างออกไปเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสภาวะการณ์ปัจจุบัน หลีกเลี่ยงการสอนแบบท่องจำ(Rote Memory) ซึ่งผู้เรียนไม่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในสภาวะการณ์จริง	ธอมาส (Thomas. 2007: 12)
	ทฤษฎีมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียน ได้ศึกษาในศาสตร์ที่ศึกษา อย่างลึกซึ้ง โดยผ่านทักษะกระบวนการสื่อสาร (Open Mind) ที่ผู้เรียนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ตื่นรู้และมีสติ อยู่เสมอ เปิดใจ (Open Heart) รับรู้ตัวตนเองเป็นใคร กำลังทำอะไร (Consciousness) (Open Will) เปิดพลังความมุ่งมั่น เข้าใจตนเอง (Self) มีความฉลาดทางจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นพื้นฐานการยอมรับสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริงเชื่อมโยงตนในอดีตและในอนาคตผลลัพธ์คือกระบวนการทางปัญญา	ออตโต้ ชาร์มเมอร์,คอลลิน โจนาธาน และแคมโปส (O, Sharmer.2010:1-25 ;Collin A Brown:2011.1-2; Jonathan Reams: 2007.241-243)

ตาราง 9 (ต่อ)

ขั้นที่	หลักการ /แนวคิด	นักวิชาการ
4.เรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ (Co - creation)	<p>การสร้างสรรค์วิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนาก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานมาจากการสำนึก การเคารพในสิทธิ และหน้าที่ ของตนมีความภูมิใจในตนเอง มี วิจารณ์ญาณในการพัฒนาตนเองและสังคม ไปสู่สิ่งที่ดีงาม</p>	<p>ออตโต้ ชาร์มเมอร์,คอลลิน โจนธาณ และแคมโปส (O, Sharmer.2010:1-25 ;Collin A Brown:2011.1-2; Jonathan Reams: 2007.241-243)</p>
	<p>ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เรียนรู้ การใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และ บุคคล ผู้เรียนกับครู ผู้เรียนกับเพื่อนและการ นำเสนอความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆ ซึ่งสิ่งที่ ได้รับก็คือ สังคมแห่งการศึกษาเรียนรู้ (Educational knowledge) และ การสร้าง สังคมแห่งการเข้าใจ (Community building) สามารถนำภาษาไปใช้ในการเรียนรู้ ทาง สังคมซึ่งเป็นหัวใจของกระบวนการเรียนรู้ที่ จะ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะเข้าใจและ ใฝ่ใจ ผู้อื่น</p>	<p>บาร์นส์และกิลส์ (Barnes; & Gilles. 2008: 5)</p>
5. ประเมินผล (Evaluation)	<p>ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและครู เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนสะท้อนตนเองในสิ่งที่ได้เรียนรู้ (Self-reflection) เพื่อทบทวน (Repeat) และ ค้นพบ (Discover) เพื่อที่จะพัฒนาตนเอง โดยใช้เซลล์กระจกเงาที่มีอิทธิพลต่อการ ลอกเลียนแบบ พฤติกรรมภายนอกและ ภายในของผู้อื่นโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกันในส่วนของคุณสนใจ เจตคติ ความรู้สึกนึกคิดเพื่อที่จะนำมาปรับปรุง การ รับรู้แห่งตน (Self consciousness)</p>	<p>ซีเมนและคาซิออปโป (Semen;& Cacioppo. 2009) ทมมาส (Thomas. 2007: 12)</p>

จากตาราง 9 แสดงความสอดคล้องของแบบการเรียนรู้ PEACE กับแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ได้ศึกษา ดังเสนอในตารางข้างต้นนำมาสู่การวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนรู้ PEACE และองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้อย่างตาราง 10

ตาราง 10 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนรู้ PEACE และองค์ประกอบของความสุข

แบบการเรียนรู้/ องค์ประกอบของ ความสุขใน การเรียน	องค์ประกอบด้าน ผู้เรียน	องค์ประกอบด้าน ความสัมพันธ์	องค์ประกอบด้าน สิ่งแวดล้อม	องค์ประกอบด้าน การเรียนรู้
1.การเตรียมตัวเพื่อ เปิดรับข้อมูล (Preparation)	✓	✓	✓	✓
2. ขันขยายความรู้ ตามแบบการเรียนรู้ ของผู้เรียน (Explosion)	✓	✓	✓	✓
3.การวิเคราะห์ ไต่ตรองโดยใช้ ปัญหาที่ลุ่มลึก (Analysis)	✓	✓	✓	✓
4.เรียนรู้ร่วมกันเพื่อ สร้างสรรค์ (Co – creation)	✓	✓	✓	✓
5.ประเมินผล (Evaluation)	✓	✓	✓	✓
สรุปผล	5	5	5	5

✓ หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง แบบการเรียนรู้ PEACE กับองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้

จากตาราง 10 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนรู้เพื่อเริ่มสร้างความสุข ในการเรียน PEACE และองค์ประกอบของความสุข พบว่าทุกขั้นตอนของแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ครอบคลุมองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้ทั้งด้านผู้เรียน

ด้านความสัมพันธ์ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้พัฒนาความสุขการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน

ตาราง 11 แสดงแสดงบทบาทของผู้เรียนและขอบเขตการดำเนินขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

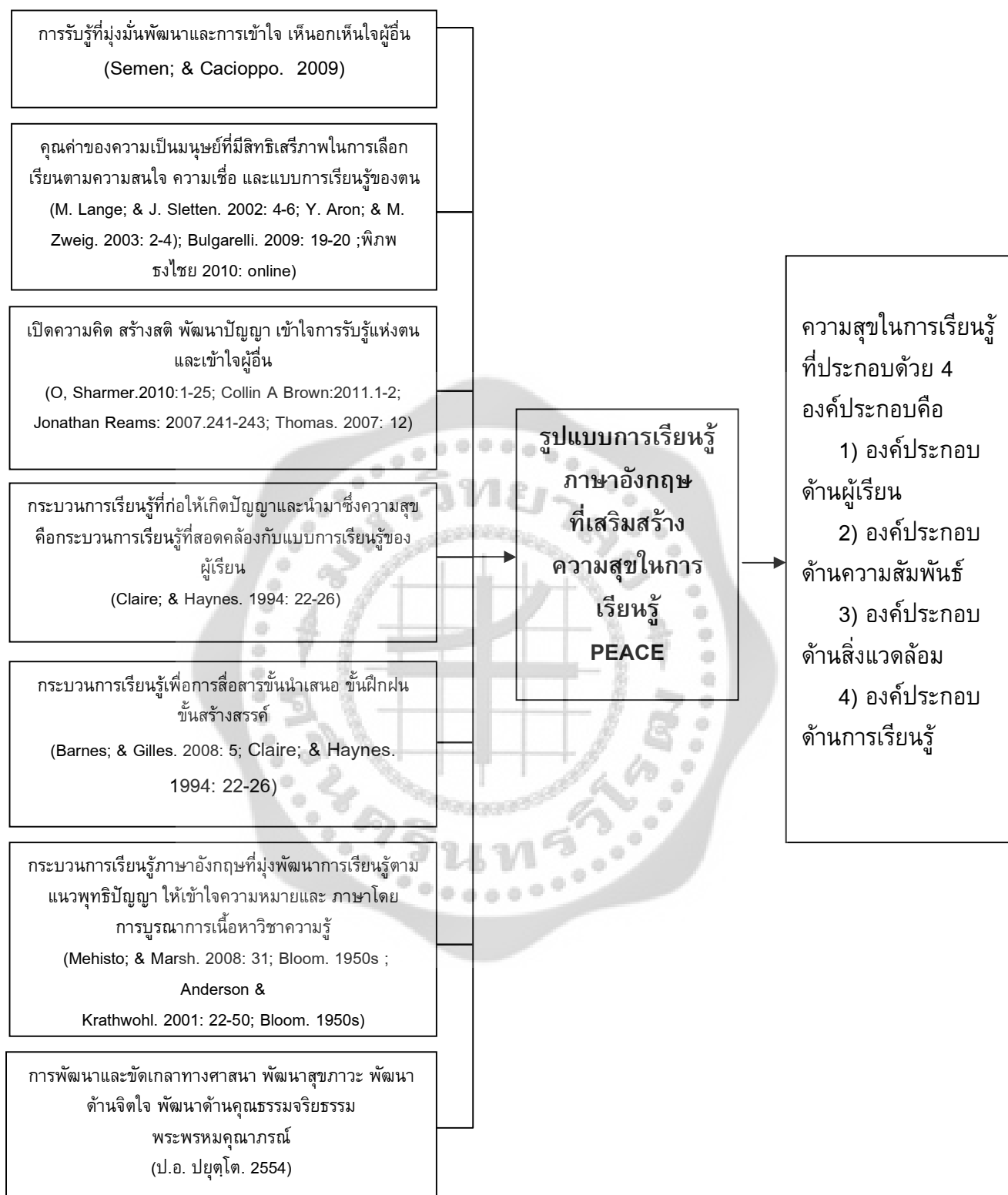
ชั้นแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้	จุดมุ่งหมาย	บทบาทผู้เรียน	บทบาทครู
1. ชั้นเตรียมความพร้อม (Preparation)	เพื่อเตรียมความพร้อมผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย ความคิด ทักษะคิดและเจตคติที่ดีในเรื่องที่จะเรียน โดยใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อสร้างความสุขในการเรียนรู้ เช่น การทำสมาธิ ฟังเพลง จิตนาการ เกม	ร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆอย่างมีสติ	กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและเจตคติที่ดีในเรื่องที่จะเรียนโดยใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายเพื่อสร้างความสุขในการเรียนรู้
2. ชั้นขยายความรู้ (Explosion)	เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า หาความรู้ที่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของตนเอง (Learning style)	ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ให้เหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของตนเอง	จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยแบ่งออกเป็น การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้โดยการดู (Visual Learner) แบบการฟัง (Auditory Learner) และแบบที่เน้นการเคลื่อนไหว (Kinesthetic Learner)
3. ชั้นวิเคราะห์ (Analysis)	เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ในสถานการณ์และเนื้อหาที่หลากหลาย	ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาคิดวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง	จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์จากสถานการณ์ที่หลากหลายมีการอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ การหาเหตุผลในการโต้ว่าที่ (Debate) ในประเด็นที่กำหนดอย่างสร้างสรรค์

ตาราง 11 (ต่อ)

ชั้นแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้	จุดมุ่งหมาย	บทบาทผู้เรียน	บทบาทครู
4. เรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ (Co - creation)	เพื่อให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในสิ่งที่ได้เรียนรู้ และได้ผลงาน หรือองค์ความรู้ที่มีคุณภาพ	ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในสิ่งที่ได้เรียนรู้ และได้ผลงาน หรือองค์ความรู้ที่มีคุณภาพ ที่สามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริง	จัดให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม อำนวยความสะดวกให้กำลังใจ และคำแนะนำในการสร้างสรรค์งาน ที่มีคุณภาพ
5. ประเมินผล (Evaluation)	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสรุปองค์ความรู้จาก สิ่งที่ได้เรียนและนำแนวทางที่ได้ไปปรับใช้เพื่อให้เกิดความสุขในการดำเนินชีวิต	นักเรียนสรุปสิ่งต่าง ที่ได้เรียนรู้ตลอดจนสามารถประเมินได้ว่าต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาใน ส่วนใดเพิ่มเติม	จัดการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนต้องการพัฒนาตนเองเพิ่มเติม ตลอดจนแสดงความคิดเห็นต่อกระบวนการเรียนรู้และแนวทางในการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ของนักวิชาการ และนำมาพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ (PEACE) ให้แก่ผู้เรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดังมีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้โดยดำเนินการ 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ระยะที่ 3 การศึกษานำร่องรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข

เป็นการศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามพฤติกรรมบ่งชี้ ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้ในประเด็นนี้คือ ความหมายของความสุขในการเรียนรู้ องค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้ พฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะความสุขในการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของนิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะของความสุขในการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญและนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงนิยาม องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ที่สร้างขึ้น

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพองค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ (PEACE)

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างรูปแบบ และจัดทำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 จัดทำร่างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ โดยรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนคือ

1. การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation: P) ผู้เรียนเตรียมตัวรับข้อมูลโดยขจัดความตึงเครียดที่ปิดกั้นจิตของผู้เรียนจากการเรียนรู้ โดย การทำสมาธิ (Meditation) การฟังเพลงจังหวะช้า เช่น เพลงคลาสสิก เพลงธรรม บทกลอน ซึ่งจะช่วยลดความตึงเครียด กระตุ้นการทำงานของเซลล์กระจกเงาซึ่งเป็นการแสดงออกโดยการรับข้อมูล (Reception)

2. การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ ความถนัด และความสนใจของตน (Explosion: E) ผู้เรียนเรียนรู้เพื่อให้เกิดปัญญา โดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ (Content and Language Integrated Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เลือกใช้ทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม มีแนวทางการจัดการตนเองในด้านจิตใจ จัดการศึกษาทางเลือกเพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาแบบอย่างหรือแหล่งการเรียนรู้ที่ดี และเหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของตนเอง

3. การวิเคราะห์ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis: A) ผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธิปัญญา เข้าใจความหมายและ ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ รู้จักใช้ความคิดรวบยอดพัฒนาตนเองสู่กระบวนการทางความคิดขั้นสูงผู้เรียนพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ตื่นรู้และมีสติอยู่เสมอ เปิดใจรับรู้ว่าตนเองเป็นใคร กำลังทำอะไร (Consciousness) เปิดพลังความมุ่งมั่น เข้าใจตนเอง (Self) มีความฉลาดทางจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นพื้นฐานการยอมรับสิ่งต่างๆตามความเป็นจริง เชื่อมโยงตนในอดีตและในอนาคตผลลัพธ์คือกระบวนการทางปัญญา

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ (Co – creation: C) ผู้เรียนสร้างสรรค์วิธีการต่างๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนาก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และมุ่ง พัฒนาทำให้เกิดการเรียนรู้ ที่มีพื้นฐานมาจากการสำนึก การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีความภูมิใจในตนเองเป็นพลโลกที่ดี

5. การประเมินผลร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง (Evaluation: E) ผู้เรียนประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและครู ผู้เรียนสะท้อนตนเองในสิ่งที่ได้เรียนรู้ (Self-reflect) เพื่อทบทวน (Repeat) และค้นพบ (Discover) เพื่อที่จะพัฒนาตนเอง โดยใช้เซลล์กระจกเงาที่มีอิทธิพลต่อการลอกเลียนแบบ พฤติกรรมภายนอกและภายในของผู้อื่นโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในส่วนของความสนใจ ทศนคติ ความรู้สึกนึกคิดเพื่อที่จะนำมาปรับปรุงการรับรู้แห่งตน (Self consciousness)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบและแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้ เป็นการนำรูปแบบการเรียนรู้ฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านการสอนภาษาอังกฤษ ด้านการสอนในระดับประถมศึกษา และทำการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้ก่อนนำไปทดลองใช้

ขั้นที่ 4 สร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ ได้แก่ คู่มือจัดการเรียนรู้ คู่มือนักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน แบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน

ระยะที่ 3 การศึกษานำร่องรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การศึกษานำร่อง (Pilot Study) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง

ขั้นที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ และเครื่องมือประกอบการเรียนรู้

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 2 ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้การดำเนินงานตามขั้นตอนการพัฒนาแบบการเรียนรู้ทั้ง 4 ระยะแสดงดังตาราง 12

ตาราง 12 ขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ระยะที่	ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้	ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้ในประเด็นตั้งนี้คือความหมายของความสุในการเรียนรู้องค์ประกอบของความสุในการเรียนรู้อพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะความสุในการเรียนรู้อ	1. เพื่อกำหนดนิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะของความสุในการเรียนรู้อ 2. เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุในการเรียนรู้อ	1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. สังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ความสุในการเรียนรู้อ 3. กำหนดนิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความสุในการเรียนรู้อ	ตำราเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ	1. นิยามลักษณะความสุในการเรียนรู้อ 2. องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความสุในการเรียนรู้อ
	ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของนิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุในการเรียนรู้อ โดยผู้เชี่ยวชาญ	1. เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของนิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุในการเรียนรู้อ 2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ	1. สอบถาม 2. หาค่า IOC	ผู้เชี่ยวชาญ	1. นิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความสุในการเรียนรู้อ 2. คุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

ตาราง 12 (ต่อ)

ระยะที่	ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
	ขั้นที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพองค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)	เพื่อตรวจสอบคุณภาพองค์ประกอบเชิงสำรวจและพฤติกรรมบ่งชี้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	1. ประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ ความสุขในการเรียนรู้ 2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)	นักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิต (สังกัด สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา)	1. องค์ประกอบเชิงสำรวจ และพฤติกรรมบ่งชี้ ความสุขในการเรียนรู้ 2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 3. ค่าความเชื่อมั่น
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้	ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้	เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้	ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ และแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	เอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอังกฤษ	กรอบแนวคิดในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้
	ขั้นที่ 2 สร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้	เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้	สร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้	เอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ตาราง 12 (ต่อ)

ระยะที่	ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
	ขั้นที่ 3 ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ 2. เพื่อปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ 2. ปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ตามแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 	ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษและการสอนในระดับประถมศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ 2. รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ที่พัฒนาให้ดีขึ้น
	ขั้นที่ 4 สร้างเครื่องมือและตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือซึ่งตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างเครื่องมือและตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือ 2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 3. เพื่อปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. สร้างเครื่องมือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ 3. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 4. ปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษการสอนภาษาอังกฤษ 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คู่มือจัดการเรียนรู้ 2. คู่มือมีอนักเรียน 3. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข 4. แบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้

ตาราง 12 (ต่อ)

ระยะที่	ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 3 การศึกษานำร่องรูปแบบการการเรียนรู้	ขั้นที่ 1 ศึกษา นำร่อง (Pilot Study)	1. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ 2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประกอบรูปแบบ	1. เตรียมเครื่องมือประกอบการเรียนรู้ 2. นำเครื่องมือสำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง	นักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน	ผลการทดลองใช้เครื่องมือสำหรับการจัดการเรียนรู้
	ขั้นที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้และเครื่องมือประกอบการเรียนรู้	เพื่อปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้และเครื่องมือประกอบการเรียนรู้	ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้และเครื่องมือประกอบการเรียนรู้	ผลจากการศึกษานำร่อง	1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2. เครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ 3. เครื่องมือประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้

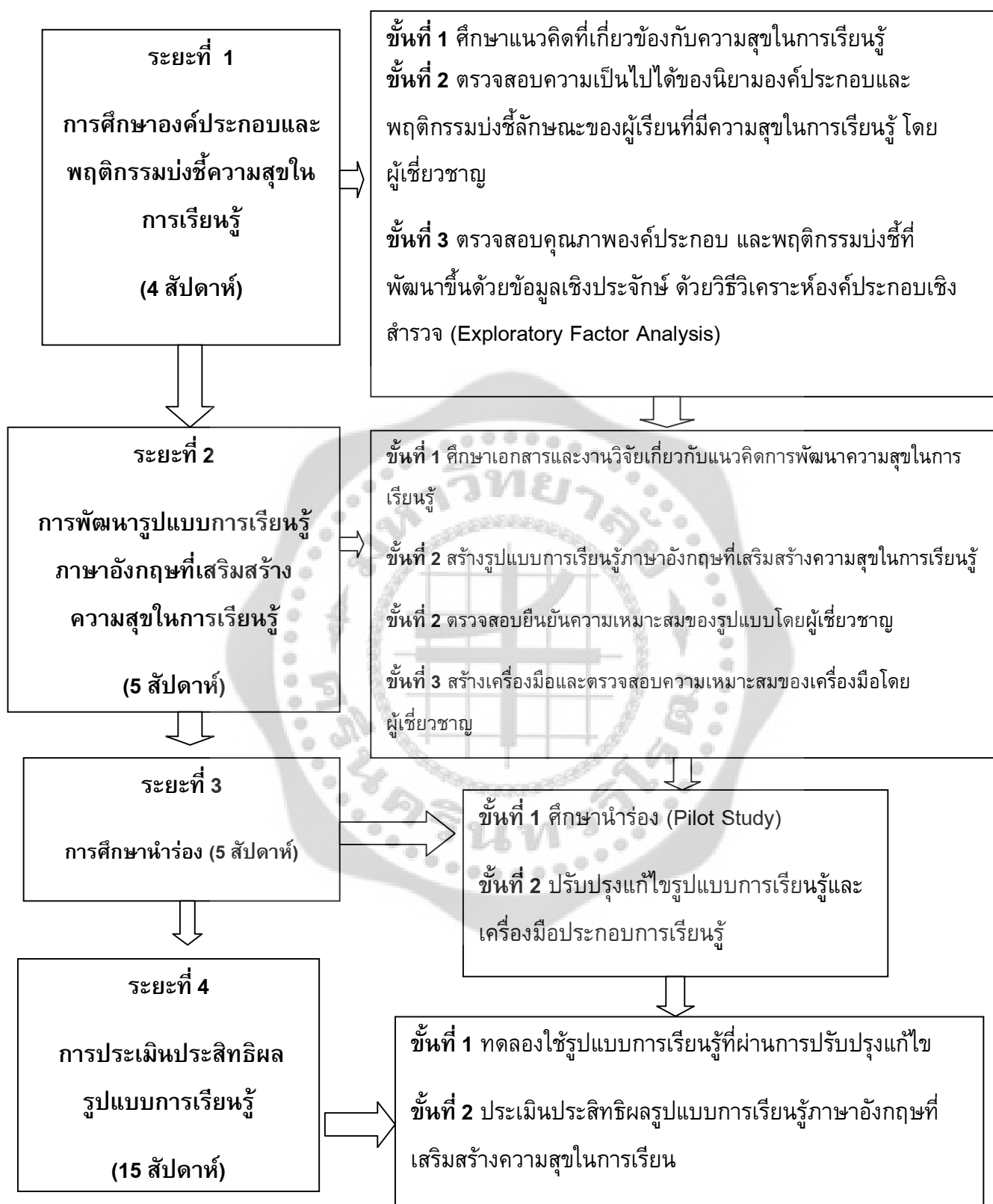
ตาราง 12 (ต่อ)

ระยะที่	ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้	ขั้นที่ 1 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข	เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> ออกแบบการทดลองโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนโดยใช้แบบแผนการทดลอง One - Group Repeated Measure วัดความสุขในการเรียนรู้โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของผู้เรียน วิเคราะห์แบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน 	นักเรียนโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)	<ol style="list-style-type: none"> ค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนรู้ ระดับการประเมินพฤติกรรมความสุขในการเรียนรู้ วิเคราะห์แบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน

ตาราง 12 (ต่อ)

ระยะที่	ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	ผลที่ได้รับ
	<p>ขั้นที่ 2 ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้</p>	<p>เพื่อศึกษาประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้</p>	<p>ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้จาก</p> <ol style="list-style-type: none"> ระดับความสุขในการเรียนรู้ ระดับการประเมินพฤติกรรมความสุขในการเรียนรู้ วิเคราะห์แบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน 	<p>ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้</p>	<p>ผลการประเมินประสิทธิผลการเรียนรู้</p>

จากตาราง 12 ขั้นตอนที่ปรากฏในตาราง สามารถแสดงเป็นแผนภาพกระบวนการพัฒนาแบบการเรียนรู้ดังภาพ

ภาพประกอบ 7 ขั้นตอนการจัดทำรูปแบบการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นการศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามพฤติกรรมบ่งชี้ ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้ในประเด็นดังนี้คือ ความหมายของความสุขในการเรียนรู้ องค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้ พฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดนิยามองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้และพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข

1.2 วิธีดำเนินการ

1.2.1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความสุขในการเรียนรู้

1.2.2. สังเคราะห์พฤติกรรมบ่งชี้ความสุขในการเรียนรู้

1.2.3. กำหนดนิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ของลักษณะการเรียนรู้อย่างมี

ความสุข

1.3 แหล่งข้อมูล

เอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการเรียนรู้และลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเป็นไปได้ของนิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ก) และนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงนิยาม องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ที่สร้างขึ้น

2.1 วัตถุประสงค์

2.1.1 เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของนิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะของผู้เรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้

2.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

2.2 วิธีดำเนินการ

2.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้อง ความครอบคลุมขององค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้กับนิยามเชิงปฏิบัติการ

2.2.2 นำพฤติกรรมบ่งชี้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและคัดเลือกพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบยืนยันนิยาม องค์ประกอบพฤติกรรมบ่งชี้ ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสุข เครื่องมือที่ใช้ในแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ประกอบด้วย 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับนิยามลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสุข

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสุข

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้าเพื่อนัดเวลาในการนำเสนอและรับแบบประเมินตรวจสอบความเป็นไปได้ของนิยามองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ของความสุขในการเรียนรู้

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ประเมินความสอดคล้องด้วยดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยนำความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาให้น้ำหนักคะแนน ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนนดังต่อไปนี้

มีความเห็นว่าเหมาะสม ให้คะแนนเป็น +1

มีความเห็นว่าไม่แน่ใจ/ปรับปรุง ให้คะแนนเป็น 0

มีความเห็นว่าไม่เหมาะสม ให้คะแนนเป็น -1

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพองค์ประกอบ และพฤติกรรมบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

3.1 วัตถุประสงค์

3.1.1 เพื่อตรวจสอบคุณภาพองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2 วิธีดำเนินการ

3.2.1 ประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ความสุขในการเรียนรู้

3.2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะความสุขในการเรียนรู้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

3.3 แหล่งข้อมูล

นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ) ที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน กอปรกับผู้ปกครองทั้ง 4 โรงเรียน มีพื้นฐานการศึกษา แนวทางในการเลี้ยงดูบุตร และฐานะที่ใกล้เคียงกัน โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 แห่ง จำนวนนักเรียน 500 คน

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบวัดความสุขในการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบบวัดความสุขในการเรียนรู้มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ประกอบข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะความสุขในการเรียนรู้ในแต่ละองค์ประกอบ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบวัดความสุขในการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 500 คน

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 วิเคราะห์องค์ประกอบพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสุขด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis)

3.6.2 วิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อและคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected Item Total Correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่แสดงพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่าอำนาจจำแนก(r) ตั้งแต่ .20ขึ้นไป

3.6.3 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างสุขในการเรียนรู้ และสร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามพฤติกรรมบ่งชี้ที่ได้จากระยะที่ 1 และสร้างรูปแบบการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างสุขในการเรียนรู้

1.1.2 เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างสุขในการเรียนรู้

1.2 วิธีดำเนินการ

ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ และแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ขั้นที่ 2 สร้างรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างสุขในการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ

1) การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation: P) ผู้เรียนเตรียมตัวรับข้อมูลโดยขจัดความตึงเครียดที่ปิดกั้นจิตของผู้เรียนจากการเรียนรู้ โดย การทำสมาธิ (Meditation) การฟังเพลงคลาสสิก เพลงธรรม บทกลอน ซึ่งจะช่วยลดความตึงเครียดกระตุ้นการทำงานของเซลล์กระจกเงาซึ่งเป็นการแสดงออกโดยการรับข้อมูล (Reception)

2) การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัดและความสนใจของตน (Explosion: E) ผู้เรียนเรียนรู้เพื่อให้เกิดปัญญา โดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ (Content and Language Integrated Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เลือกใช้ทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม มีแนวทางการจัดการตนเองในด้านจิตใจ จัดการศึกษาทางเลือกเพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาแบบอย่างหรือแหล่งการเรียนรู้ที่ดี และเหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของตนเอง

3) การวิเคราะห์ที่ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis: A) ผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธิปัญญา เข้าใจความหมายและ ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ รู้จักใช้ความคิดรวบยอดพัฒนาตนเองสู่กระบวนการทางความคิดขั้นสูงผู้เรียนพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ตื่นรู้และมีสติอยู่เสมอ เปิดใจรับรู้ว่าเป็นใคร กำลังทำอะไร (Consciousness) อีกทั้งเปิดพลังความมุ่งมั่น เข้าใจตนเอง (Self) มีความฉลาดทางจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นพื้นฐานการยอมรับสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง เชื่อมโยงตนในอดีตและในอนาคตผลลัพธ์คือกระบวนการทางปัญญา

4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ (Co – creation: C) ผู้เรียนสร้างสรรค์วิธีการต่างๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนาก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนา ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานมาจากการสำนึก การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีความภูมิใจในตนเองและเป็นพลโลกที่ดี

5) การประเมินผลร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง (Evaluation: E) ผู้เรียนประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและครู ผู้เรียนสะท้อนตนเองในสิ่งที่ได้เรียนรู้ (Self-reflection) เพื่อทบทวน (Repeat) และค้นพบ (Discover) เพื่อที่จะพัฒนาตนเอง โดยใช้เซลล์กระจกเงาที่มีอิทธิพลต่อการลอกเลียนแบบ พฤติกรรมภายนอกและภายในของผู้อื่นโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในส่วนของความสนใจ ทักษะคติ ความรู้สึกนึกคิดเพื่อที่จะนำมาปรับปรุงการรับรู้แห่งตน (Self consciousness)

จากการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ จะได้รูปแบบการเรียนรู้ซึ่งเรียกว่า PEACE

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ก)

3.1 วัตถุประสงค์

3.1.1 เพื่อตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

3.1.2 เพื่อปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

3.2 วิธีดำเนินการ

3.2.1 ตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

3.2.2 ปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ตามตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ว่ามีความเหมาะสมในการพัฒนาความสุขในการเรียนหรือไม่ พร้อมถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้าเพื่อนัดวันและเวลาในการนำส่งและรับแบบประเมินความเหมาะสมของแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การประเมินความเหมาะสมกระทำโดยนำคำตอบที่ได้รับจากแบบประเมินความเหมาะสมซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มาแปลงเป็นคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดและนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50 – 5.0	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50 – 4.49	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50 – 3.49	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50 – 2.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 – 1.49	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมรายข้อใดที่อยู่ในระดับปานกลางถึงน้อยที่สุด ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.5.2 วิเคราะห์เนื้อหาความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 4 สร้างเครื่องมือและตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ซึ่งตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ

4.1 วัตถุประสงค์

4.1.1 เพื่อสร้างเครื่องมือและตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

4.2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

4.2.3 เพื่อปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งตามการใช้งานดังนี้

1) เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้
- คู่มือนักเรียน

1.1) เครื่องมือสำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้

1.1.1) วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้
- เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- เพื่อปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือประกอบรูปแบบการ

เรียนรู้

1.1.2) วิธีดำเนินการ

- ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ และแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

- นำมาผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญจากชั้นที่ 2 เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้มาประกอบการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้และคู่มือนักเรียน

- จัดทำคู่มือการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เป็นเอกสารสำหรับผู้สอนซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยหลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน บทบาทครูและนักเรียน จัดทำแผนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียน

- จัดทำคู่มือนักเรียน ที่เป็นเอกสารสำหรับผู้เรียนซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยหลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรมตนเอง

1.2) เครื่องมือสำหรับการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือสำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือสำหรับใช้ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scales)

1.3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

1.4) การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินความเหมาะสมกระทำโดยนำคำตอบที่ได้รับจากแบบประเมินความเหมาะสมซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มาแปลงเป็นคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด และนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด.2545:100)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50 – 5.0 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50 – 4.49 หมายถึง เหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50 – 3.49 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50 – 2.49 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 – 1.49 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมรายข้อใดที่อยู่ในระดับปานกลางถึงน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2) เครื่องมือประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้

2.1) แบบวัดความสุขในการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ (PEACE)

2.2) แบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน

2.3) แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของผู้เรียนโดยมีรายละเอียดในการสร้าง ดังนี้

2.1 แบบวัดความสุขในการเรียนรู้

แบบวัดความสุขในการเรียนรู้ ใช้สำหรับการประเมินลักษณะความสุขในการเรียนรู้ ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้กลุ่มทดลองซึ่งลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสุขในการเรียนรู้

2.2 แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข และแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียนผู้เรียน

แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ และแบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในกระบวนการเรียนรู้ และประเมินตนเองของนักเรียนกลุ่มทดลอง ขณะเรียนรู้ โดยศึกษาและทบทวนองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความสุขในการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ และเกณฑ์การวัด จากนั้นทำการ

ตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ และแบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

2.2.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยนำแบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ และแบบประเมินตนเองตามสภาพจริงเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเพื่อตรวจสอบซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกับในขั้นที่ 2 ทำความเหมาะสมรายพฤติกรรม จากนั้นนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.2.2 คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีที่เท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ถือว่า มีความสอดคล้อง รวมทั้งทำการปรับปรุงรายการที่เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.3 ผู้วิจัยนำแบบสังเกตไปทดลองใช้ระหว่างทำการศึกษา นำร่อง ซึ่งจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน พบว่า แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุขและแบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถนำไปสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนและสามารถสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน จากนั้นทำการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.88 แปลผลได้ว่า มีความเชื่อมั่นในระดับสูงโดยสามารถนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ระยะที่ 3 การศึกษานำร่องรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ศึกษานำร่อง (Pilot Study) ในการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนรู้

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประกอบรูปแบบการเรียนรู้

1.2 วิธีดำเนินการ

1.2.1 จัดเตรียมเครื่องมือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ ได้แก่ คู่มือครู คู่มือนักเรียน และเครื่องมือประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้ ได้แก่ แบบวัดความสุขในการเรียนรู้ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข และแบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียนที่เข้าร่วมการศึกษานำร่องในครั้งนี้

1.2.2 เตรียมครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมศึกษานำร่อง โดยชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของรูปแบบการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

1.2.3 ดำเนินการทดลองนำร่องกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 30 คน โดยจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในชั่วโมงของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นเวลา 3 สัปดาห์ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวม 9 ชั่วโมง และในระหว่างการทดลองนำร่อง ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรม ของครูและนักเรียน

1.2.4 วัดความสุขในการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของผู้เรียน

1.2.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษานำร่องมาปรับปรุงเครื่องมือประกอบรูปแบบการเรียนรู้และเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้จริง

1.3 แหล่งข้อมูล

1.3.1 ครูปฏิบัติหน้าที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 2 คน

1.3.2 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 208 คน

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.4.1 คะแนนเฉลี่ยความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นทุกช่วงตั้งแต่ช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 5

1.4.2 วิเคราะห์แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนกลุ่มทดลองโดยร้อยละ 80 นักเรียนกลุ่มทดลองแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข

1.4.3 วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อคิดเห็น การสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งหมดที่ได้รับ นำไปเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงแบบการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมต่อ

ขั้นที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนรู้และเครื่องมือประกอบแบบการเรียนรู้

2.1 วัตถุประสงค์

เพื่อปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้และเครื่องมือประกอบแบบการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้ในการทดลองจริง

2.2 วิธีดำเนินการ

2.2.1 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินของครูและนักเรียนกลุ่มศึกษานำร่องมาเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงเครื่องมือประกอบแบบการเรียนรู้

2.2.2 ผู้วิจัยทำการปรับปรุงแบบรูปการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ และเครื่องมือประกอบแบบการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ทดลองใช้ใช้รูปแบบการเรียนรู้

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยเจาะจงเลือกนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เนื่องจากผู้วิจัยเป็นอาจารย์สถาบันแห่งนี้ ทำให้มีความสะดวกในการเก็บข้อมูลและจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนและการจัดเตรียมบุคลากร

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มจากระดับชั้นโดยสุ่มตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต จำนวน 1 กลุ่มซึ่งประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 8 ห้องเรียนรวมทั้งสิ้น 208 คน

1.3 แบบแผนการทดลอง

การทดลองเพื่อประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Repeated Measures (Kerlinger and Lee. 2000:494)

1.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

เวลาที่ใช้ในการดำเนินการทดลองเป็นเวลาในชั่วโมงเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ใช้เวลา 15 สัปดาห์ ละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 60 ชั่วโมง

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 เครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและได้รับการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว ได้แก่ คู่มือการจัดการเรียนรู้ คู่มือครูและคู่มือนักเรียน

1.5.2 เครื่องมือประเมินประสิทธิผลแบบการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ แบบวัดความสุขในการเรียนรู้ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข และแบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียน

1.6 การดำเนินการทดลอง

1.6.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) เพื่อขอทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

1.6.2 ขอความร่วมมือและทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้กับครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมอบเครื่องมือประกอบแบบการเรียนรู้

1.6.3 ผู้วิจัยประชุมครูผู้สอนและครูผู้สังเกตการณ์ เพื่อกำหนดหมายและทำความเข้าใจกับแบบสังเกตพฤติกรรม วิธีการสังเกต เกณฑ์การบันทึกพฤติกรรมและฝึกซ้อมการบันทึกพฤติกรรมกับนักเรียนกลุ่มทดลองในช่วงการปฐมนิเทศ

1.6.4 ทำการปฐมนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจกับนักเรียนกลุ่มทดลองเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้และมอบคู่มือให้นักเรียนให้กับนักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองทุกคน

1.6.5 ประเมินความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบวัดความสุขในการเรียนรู้

1.6.6 จัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ขณะจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอน ครูผู้สังเกตการณ์และนักวิจัยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มทดลอง พร้อมบันทึกลงในแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

1.6.7 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองนักเรียนเขียนบันทึกในแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

1.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง

1.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.8.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละช่วงการทดลองเพิ่มขึ้นตามลำดับตั้งแต่ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 5 โดยใช้แบบวัดความสุขในการเรียนรู้และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติวิเคราะห์ One - Way ANOVA Repeated Measure

1.8.2 วิเคราะห์เนื้อหาความจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของนักเรียน

1.8.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีความสุขทั้ง 5 ช่วงข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 2 ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

2.1 วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

การเรียนรู้

2.2 วิธีดำเนินการ

2.2.1 ศึกษาผลการวิเคราะห์ที่ได้รับจากเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ

ทั้งหมด

2.2.2 ประเมินประสิทธิผลรูปแบบการเรียนรู้ ด้วยเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 1) ค่าเฉลี่ยคะแนนความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองในแต่ละช่วงตั้งแต่ช่วงที่ 1 – ช่วงที่ 5 สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 2) วิเคราะห์เนื้อความจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน
- 3) ผลการสังเกตพฤติกรรมในการเรียนรู้อย่างมีความสุขของผู้เรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ระยะได้แก่ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ระยะที่ 3 ผลการศึกษานำร่องรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ไปทดลองใช้ และระยะที่ 4 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

1. ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้ความหมายของความสุขในการเรียนรู้ซึ่ง หมายถึง ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งบ่งบอกว่าผู้เรียนมีความสุขในขณะที่เรียนประเมินโดยแบบประเมินความสุขในการเรียนรู้โดยผู้เรียนมีคะแนนความสุขในแต่ละช่วงสูงขึ้น แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข และผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของผู้เรียนซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมีลักษณะอันประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้คือ

1.1 องค์ประกอบด้านผู้เรียน หมายถึงผู้เรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เห็นคุณค่าของตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรมอันดี

1.2 องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ หมายถึงผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นทั้งบุคคลในครอบครัว และ บุคลากรในโรงเรียน อาทิ เพื่อน ครู และผู้เกี่ยวข้อง

1.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ในชั้นและนอกชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้

1.4 องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ หมายถึงผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่พัฒนาตนเองอย่างสมดุล สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับสภาพการณ์ความเป็นจริงในสังคม มีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตน

2. ผลการพิจารณาความสอดคล้ององค์ประกอบความสุขในเรียนรู้

ตาราง 13 แสดงความสอดคล้ององค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้

รายการการประเมิน	ค่าดัชนีความ สอดคล้อง	แปลผล
องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบด้านผู้เรียน	1.0	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์	1.0	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม	1.0	สอดคล้อง
องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบด้านการเรียนรู้	1.0	สอดคล้อง

จากตาราง 13 พบว่าผลการพิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบและข้อคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีดัชนีความสอดคล้องทุกองค์ประกอบเท่ากับ 1.0 ซึ่งพอจะอนุมานได้ว่า องค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

3. ผลการศึกษาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน 500 คน โดยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 24 ของนักเรียนทั้งหมด นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ของนักเรียนทั้งหมด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของนักเรียนทั้งหมด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ของนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 34 ของนักเรียนทั้งหมด จาก 4 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) โดยคิดเป็นนักเรียนหญิงร้อยละ 56.20 นักเรียนชาย ร้อยละ 43.80

3.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (CV) และค่า

สหสัมพันธ์รายข้อกับผลรวมคะแนนจากข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ ที่ผ่านการศึกษาคำข้อประกอบเชิงสำรวจจากทั้งหมด 46 ข้อ รายละเอียดดังตาราง

ตาราง 14 ค่าสถิติพื้นฐานความสุ痺ในการเรียนรู้ของนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ข้อคำถาม	\bar{X}	SD	CV	Corrected Item total Correlation
1. นักเรียนทราบข้อบกพร่องของตนเองและพยายามหาทางแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้	4.39	.74	16.70	.70
2. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น	4.46	.64	14.27	.38
3. เห็นความสำคัญของการเรียนว่าทำให้นักเรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสังคม	4.32	.73	16.87	.41
4. นักเรียนมีการเตรียมพร้อมก่อนการเรียน	4.21	.74	17.23	.42
5. นักเรียนเชื่อมั่นในคำกล่าวที่ว่าศาสนาเป็นเครื่องค้ำจุนโลกทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	4.32	.72	16.55	.49
6. นักเรียนแสดงความคิดเห็นและ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นอย่างมั่นใจ	4.24	.74	17.46	.41
7. นักเรียนร่วมกิจกรรม แสดงผลงาน แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม	4.31	.67	15.43	.40
8. แสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ	4.54	.52	11.51	.50
9. นักเรียนสามารถแสวงหาข้อมูล ความรู้ เพิ่มเติมจากบทเรียน และนำไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง	4.40	.74	16.84	.69
10. นักเรียนต้องการเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง	4.40	.73	16.53	.68
11. นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว	4.54	.52	11.34	.49
12. ยึดมั่นในความถูกต้องมากกว่าการเป็นพวกพ้อง	4.54	.52	11.34	.49
13. นักเรียนสามารถเลือกแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมกับเนื้อหาได้	4.31	.61	14.13	.55
14. นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	4.10	.73	17.77	.44

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อคำถาม	\bar{X}	SD	CV	Corrected Item total Correlation
15. นักเรียนยิ้มแย้มแจ่มใส และทำกิจกรรมอย่าง กระฉับกระเฉงในการเรียนรู้	4.23	.72	16.90	.49
16. นักเรียนสับสนหรือสอบถามผู้รู้อย่างสม่ำเสมอหาก ต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ สิ่งที่ยากหรือไม่เข้าใจ	4.33	.69	15.84	.45
17. แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูล โดยยึดถือความ ถูกต้องเป็นสำคัญ	4.53	.52	11.45	.49
18. นักเรียนมีความเชื่อว่าการพัฒนาที่สมดุลต้อง ประกอบด้วยร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญา	4.39	.74	16.85	.68
19. นักเรียนนำความรู้ในชั้นเรียนไปปรับใช้ใน สถานการณ์จริง	4.39	.74	16.91	.69
20. นักเรียนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ที่ได้ในชั้นเรียน	4.40	.73	16.59	.70
21. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครูอีกทั้ง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.54	.52	11.52	.48
22. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในการอยู่ ร่วมกับผู้อื่น	4.54	.51	11.44	.49
23. นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมส่วนรวม	4.27	.67	16.06	.36
24. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น มุมมองของ ตนเองอย่างมีเหตุผลแม้แตกต่างกับผู้อื่น	4.27	.71	16.81	.47
25. นักเรียนเลือกที่จะเรียนรู้และมองสิ่งต่างๆในแง่ดี อย่างมีเหตุผล	4.18	.73	17.41	.39
26. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้กับเพื่อนที่ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.45	.58	13.10	.69
27. นักเรียนมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและมีทัศนคติที่ ดีต่อการมาโรงเรียน	4.38	.69	15.96	.39
28. นักเรียนยินดีในการเข้าร่วมกิจกรรมนอกและใน สถานที่ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	4.29	.68	15.78	.42

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อคำถาม	\bar{X}	SD	CV	Corrected Item total Correlation
29. นักเรียนร่วมกิจกรรมที่พัฒนาตนเองด้านสติปัญญา ควบคู่ไปกับการพัฒนาร่างกายโดยการเล่นกีฬา	4.41	.73	16.52	.69
30. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม ด้วยความตั้งใจ	4.37	.74	16.91	.64
31. แสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่มีความ ยุติธรรมไม่เห็นแก่พวกพ้อง	4.41	.52	11.70	.51
32. เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกับเพื่อนและ เชื่อมั่นว่าความสำเร็จเกิดจากความร่วมมือ	4.52	.52	11.66	.45
33. นักเรียนแสดงออกถึงการมีเมตตาโดยเสียสละ ประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.28	.69	16.22	.46
34. นักเรียนจะหาข้อมูลจากหลายแหล่งเมื่อต้องการ สืบค้นข้อมูล	4.44	.63	14.08	.37
35. นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ตรงตามแบบการ เรียนรู้ของตน	4.43	.58	13.12	.42
36. นักเรียนมีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองและมี การวางแผนที่จะบรรลุเป้าหมาย	4.42	.66	14.88	.47
37. นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือ อย่างสม่ำเสมอ	4.31	.68	15.86	.41
38. เสนอตัวช่วยเหลือเพื่อนและครูโดยไม่หวัง ผลตอบแทน	4.52	.52	11.49	.44
39. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.30	.59	13.84	.46
40. นักเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรต่างๆในการ เรียนรู้อย่างคุ้มค่า	4.32	.55	12.65	.48

จากตาราง 14 กลุ่มตัวอย่างมีความสุขในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.10 ถึง 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .51 ถึง .74 ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายอยู่ระหว่าง 11.34 ถึง 17.77 และเมื่อพิจารณาสหสัมพันธ์รายข้อกับผลรวมคะแนนจากทุกข้อ มีค่าระหว่าง .36 ถึง .70 และมีค่าเป็นบวกทุกข้อ

3.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

3.3.1 ผลการทดสอบความเหมาะสมของชุดตัวแปรที่นำมาศึกษา

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Factor Analysis) เพื่อพิจารณาการเกาะกลุ่มของตัวแปรพฤติกรรมบ่งชี้ความสุขในการเรียนรู้ ตามข้อคำถามที่สร้างขึ้นจำนวน 46 ข้อ จากนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 500 คน โดยเลือกสกัดองค์ประกอบด้วยการวิเคราะห์ส่วนประกอบमुखสำคัญ (Principle Component Analysis) ร่วมกับการหมุนแกนตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) และการหมุนแกนแบบแวนิแมกซ์ (Varimax Rotation) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor) หรือปัจจัย (Component) ค่าไอเกน (Eigen value) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative Percentage of Variance) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาองค์ประกอบที่ได้คือ องค์ประกอบนั้นต้องมีค่าไอเกน ตั้งแต่ 1.00 และพฤติกรรมบ่งชี้แต่ละตัวในองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป ดังตาราง 15

และจากการวิเคราะห์ค่าเมตริกสหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรเพียร์สันโปรดักโมเมนต์ (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้เมตริกสหสัมพันธ์ (46×46) ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพฤติกรรมบ่งชี้ มีค่าระหว่าง -.06 - .99 และตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

3.3.2 ผลการสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis)

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจความสุขในการเรียนรู้

ข้อ	องค์ประกอบ			
	F1	F2	F3	F4
I3	.72	.01	.06	.01
I4	.71	.03	.05	.02
I5	.68	.13	.08	.09
I6	.64	.14	-.01	.05
I7	.64	-.01	.01	.13
I14	.63	.05	.04	.15
I15	.61	.07	.13	.16
I16	.61	.14	.12	.06

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ			
	F1	F2	F3	F4
I23	.59	-.06	.07	.08
I24	.59	.10	-.00	.23
I25	.57	.11	.10	.03
I33	.56	-.06	.15	.22
I41	.55	.16	.16	.01
I8	.08	.98	.14	.08
I11	.10	.97	.13	.08
I12	.07	.97	.13	.10
I17	.08	.97	.13	.09
I21	.07	.96	.11	.09
I22	.07	.96	.16	.08
I31	.43	.56	.07	.08
I32	.26	.31	.26	.17
I38	.26	.30	.27	.17
I2	-.04	.173	.80	.06
I13	.28	.08	.76	.11
I26	-.04	.10	.72	.05
I27	-.06	.05	.72	.21
I28	.09	-.02	.70	.20
I34	.05	.13	.69	.04
I35	.17	.11	.68	.05
I39	.31	.10	.66	-.01
I46	.33	.15	.51	.10
I1	.17	.08	.10	.97
I9	.17	.07	.091	.96
I10	.16	.07	.092	.96
I18	.15	.07	.094	.96
I19	.16	.08	.102	.96

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ			
	F1	F2	F3	F4
I20	.17	.10	.103	.96
I29	.18	.07	.082	.96
I30	.12	.09	.072	.95
I44	-.01	.15	.239	.60
ค่าไอเกน	4.37	5.77	3.52	11.67
ร้อยละของความแปรปรวน	10.93	14.43	8.80	29.18
ความแปรปรวนสะสม	29.18	43.61	54.55	63.35

จากตาราง 15 พบว่าการสกัดองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ แสดงการจัดกลุ่มตัวแปร เข้าในแต่ละองค์ประกอบ พบว่ามี 4 องค์ประกอบ อธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 63.35 เมื่อพิจารณาค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy พบว่ามีค่าเท่ากับ .91 และจากการทดสอบนัยสำคัญ Bartlett's Test of Sphericity พบว่ามีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในขนาดที่เหมาะสมกับการนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบใน 4 องค์ประกอบ มีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 มี 13 ตัวแปร ได้แก่ข้อคำถามที่ 3,4,5,6,7,14,15,16,23,24,25,33,41 มีค่าไอเกนเท่ากับ 4.37 อธิบายความแปรปรวนได้ 10.93

องค์ประกอบที่ 2 มี 9 ตัวแปร ได้แก่ข้อคำถามที่ 8,11,12,17,21,22,31,32,38 มีค่าไอเกนเท่ากับ 5.77 อธิบายความแปรปรวนได้ 14.43

องค์ประกอบที่ 3 มี 9 ตัวแปร ได้แก่ข้อคำถามที่ 2,13,26,27,28,34,35, 39, 46 มีค่าไอเกนเท่ากับ 3.52 อธิบายความแปรปรวนได้ 8.80

องค์ประกอบที่ 4 มี 9 ตัวแปร ได้แก่ข้อคำถามที่ 1,9,10,18,19,20,29,30,44 มีค่าไอเกนเท่ากับ 11.67 อธิบายความแปรปรวนได้ 29.18

น้ำหนักองค์ประกอบและค่าไอเกนจำแนกตามองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา แสดงรายละเอียดดัง ตาราง 16 – ตาราง 19

ตาราง 16 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบและค่าไอเกนในองค์ประกอบที่ 1

ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้	น้ำหนัก
3.	เห็นความสำคัญของการเรียนว่าทำให้นักเรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสังคม	.72
4.	นักเรียนมีการเตรียมพร้อมก่อนการเรียน	.71
5.	นักเรียนเชื่อมั่นในคำกล่าวที่ว่าศาสนาเป็นเครื่องค้ำจุนโลกทำให้ทุกคนอยู่รวมกันอย่างสันติ	.68
6.	นักเรียนแสดงความคิดเห็นและ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นอย่างมั่นใจ	.64
7.	นักเรียนร่วมกิจกรรม แสดงผลงาน แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม	.64
14.	นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	.63
15.	นักเรียนขี้มัวแจ่มใส และทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉงในการเรียนรู้	.61
16.	นักเรียนสืบค้นหรือสอบถามผู้รู้อย่างสม่ำเสมอหากต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ สิ่งที่ยากหรือไม่เข้าใจ	.61
23.	นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมส่วนรวม	.59
24.	นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น มุมมองของตนเองอย่างมีเหตุผลแม้แตกต่างกับผู้อื่น	.59
25.	นักเรียนเลือกที่จะเรียนรู้และมองสิ่งต่าง ๆ ในแง่ดีอย่างมีเหตุผล	.57
33.	นักเรียนแสดงออกถึงการมีเมตตาโดยเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม	.56
41.	นักเรียนปฏิบัติตามศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ	.55
ค่าไอเกน		4.37

จากตาราง 16 พบว่าองค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .55 ถึง .72 มีค่าไอเกน เท่ากับ 4.37 เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อพบว่า เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน ในการจัดการตนเองให้ดำเนินการตามแผนการเรียนรู้จนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่าองค์ประกอบด้านผู้เรียน

เมื่อพิจารณาตามน้ำหนักของข้อคำถามพบว่า ข้อคำถามที่มีความสำคัญมากที่สุดคือเห็นความสำคัญของการเรียนว่าทำให้นักเรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสังคม นักเรียนมีการเตรียมพร้อมก่อนการเรียน นักเรียนเชื่อมั่นในคำกล่าวที่ว่าศาสนาเป็นเครื่องค้ำจุนโลกทำให้ทุกคนอยู่รวมกันอย่างสันติ นักเรียนแสดงความคิดเห็นและ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นอย่างมั่นใจ นักเรียนร่วมกิจกรรม แสดงผลงาน แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ นักเรียนยิ้มแย้มแจ่มใส และทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉงในการเรียนรู้ นักเรียนสืบค้นหรือสอบถามผู้รู้อย่างสม่ำเสมอหากต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ สิ่งที่ยากหรือไม่เข้าใจ นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่องานของตนเอง ผู้อื่น และสังคมส่วนรวม นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น มุมมองของตนเองอย่างมีเหตุผลแม้แตกต่างกับผู้อื่น นักเรียนเลือกที่จะเรียนรู้และมองสิ่งต่างๆ ในแง่ดีอย่างมีเหตุผล นักเรียนแสดงออกถึงการมีเมตตาโดยเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบและค่าไอเกนในองค์ประกอบที่ 2

ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้	น้ำหนัก
8.	แสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ	.98
11.	นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว	.97
12.	ยึดมั่นในความถูกต้องมากกว่าการเป็นพวกพ้อง	.97
17.	แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูล โดยยึดถือความถูกต้องเป็นสำคัญ	.97
21.	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครู อีกทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	.96
22.	ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	.96
31.	แสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่มีความยุติธรรมไม่เห็นแก่พวกพ้อง	.56
32.	เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกับเพื่อนและเชื่อมั่นว่าความสำเร็จเกิดจากความร่วมมือ	.31
38.	เสนอตัวช่วยเหลือเพื่อนและครูโดยไม่หวังผลตอบแทน	.30
ค่าไอเกน		5.77

จากตาราง 17 พบว่าองค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.98 มีค่าไอเกน เท่ากับ 5.77 เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ พบว่าเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับ ความการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียน กับบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่าองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์

เมื่อพิจารณาตามน้ำหนักของข้อคำถามพบว่า ข้อคำถามที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ แสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ รองลงมาคือ นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว ยึดมั่นในความถูกต้องมากกว่าการเป็นพวกพ้อง แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูล โดยยึดถือความถูกต้องเป็นสำคัญ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครู อีกทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในการอยู่

ร่วมกับผู้อื่น แสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่มีความยุติธรรมไม่เห็นแก่พวกพ้อง เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกับเพื่อนและเชื่อมั่นว่าความสำเร็จเกิดจากความร่วมมือ เสนอตัวช่วยเหลือเพื่อนและครูโดยไม่หวังผลตอบแทน ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบและค่าไอเกนในองค์ประกอบที่ 3

ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้	น้ำหนัก
2.	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง สร้างสรรค์ สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น	.80
13.	นักเรียนสามารถเลือกแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมกับเนื้อหาได้	.76
26.	นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้กับเพื่อนที่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	.72
27.	นักเรียนมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและมีทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน	.72
28.	นักเรียนยินดีในการเข้าร่วมกิจกรรมนอกและในสถานที่ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	.70
34.	นักเรียนจะหาข้อมูลจากหลายแหล่งเมื่อต้องการสืบค้นข้อมูล	.69
35.	นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ตรงตามแบบการเรียนรู้ของตน	.68
39.	นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	.66
46.	นักเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรต่างๆในการเรียนรู้อย่างคุ้มค่า	.51
ค่าไอเกน		3.52

จากตาราง 18 พบว่าองค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .51 ถึง .80 มีค่าไอเกน เท่ากับ 3.52 เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อพบว่าเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่าองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

เมื่อพิจารณาตามน้ำหนักของข้อคำถามพบว่า ข้อคำถามที่มีความสำคัญมากที่สุดคือนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น รองลงมาคือ นักเรียนสามารถเลือกแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมกับเนื้อหาได้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้กับเพื่อนที่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและมีทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน นักเรียนยินดีในการเข้าร่วมกิจกรรมนอกและในสถานที่ ที่โรงเรียนจัดขึ้น นักเรียนจะหาข้อมูลจากหลายแหล่งเมื่อต้องการสืบค้นข้อมูล นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ตรงตามแบบการเรียนรู้ของตน นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นักเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรต่างๆในการเรียนรู้อย่างคุ้มค่าตามลำดับ

ตาราง 19 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบและค่าไอเกนในองค์ประกอบที่ 4

ข้อ	พฤติกรรมบ่งชี้	น้ำหนัก
1.	นักเรียนทราบข้อบกพร่องของตนเองและพยายามหาทางแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้	.97
9.	นักเรียนสามารถแสวงหาข้อมูล ความรู้ เพิ่มเติมจากบทเรียน และนำไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง	.96
10.	นักเรียนต้องการเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง	.96
18.	นักเรียนมีความเชื่อว่าการพัฒนาที่สมดุลต้องประกอบด้วยร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญา	.96
19.	นักเรียนนำความรู้ในชั้นเรียนไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง	.96
20.	นักเรียนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ที่ได้ในชั้นเรียน	.96
29.	นักเรียนร่วมกิจกรรมที่พัฒนาตนเองด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับการพัฒนาร่างกายโดยการเล่นกีฬา	.96
30.	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ด้วยความตั้งใจ	.95
44.	นักเรียนมีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองและมีการวางแผนที่จะบรรลุเป้าหมาย	.60
ค่าไอเกน		11.67

จากตาราง 19 พบว่าองค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .60 ถึง .97 มีค่าไอเกน เท่ากับ 11.67 เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อพบว่าเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับ การแสวงหาและการจัดการเรียนรู้ และการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่าองค์ประกอบด้านการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาตามน้ำหนักของข้อคำถามพบว่า ข้อคำถามที่มีความสำคัญมากที่สุดคือนักเรียนทราบข้อบกพร่องของตนเองและพยายามหาทางแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

รองลงมาคือ นักเรียนสามารถแสวงหาข้อมูล ความรู้ เพิ่มเติมจากบทเรียน และนำไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง นักเรียนต้องการเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง นักเรียนมีความเชื่อว่าการพัฒนาที่สมดุลต้องประกอบด้วยร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญา นักเรียนนำความรู้ในชั้นเรียนไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง นักเรียนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ที่ได้ในชั้นเรียน นักเรียนร่วมกิจกรรมที่พัฒนาตนเองด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับการพัฒนาร่างกายโดยการเล่นกีฬา นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ด้วยความตั้งใจ นักเรียนมีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองและมีการวางแผนที่จะบรรลุเป้าหมายตามลำดับ

2.4 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้

ผลจากการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแต่ละองค์ประกอบและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ รายละเอียดดังตาราง 20

ตาราง 20 ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้

องค์ประกอบ	ค่าความเชื่อมั่น
องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบด้านผู้เรียน	.80
องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์	.74
องค์ประกอบที่ 3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม	.82
องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบด้านการเรียนรู้	.74
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	.93

จากตาราง 20 พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า ค่าความเชื่อมั่นในองค์ประกอบที่ 1 ถึง 4 มีค่าความเชื่อมั่น .80, .74, .82 และ .74 ตามลำดับ แสดงว่าแบบวัดความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง ซึ่งมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการวัดความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

จากการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ (PEACE) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนนี้ ขั้นที่ 1 การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation: P) ขั้นที่ 2 การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัด และความสนใจของตน (Explosion: E) ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis: A) ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ (Co – creation: C) ขั้นที่ 5 การประเมินผลร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง (Evaluation: E) ซึ่งรายละเอียดของกระบวนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้แสดงไว้ในคู่มือการ

จัดการเรียนรู้ เมื่อนำรูปแบบการเรียนรู้ไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นดังแสดงในตาราง 21 และ ตาราง 22

ตาราง 21 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ข้อ	รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ผลการประเมิน
1.	รูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีลำดับขั้นตอนเหมาะสมต่อการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน	4.20	.45	มาก
2.	รูปแบบการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ชัดเจน	4.40	.55	มาก
3.	ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	4.00	.00	มาก
4.	รูปแบบการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับนักเรียนในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	4.00	.71	มาก
5.	รูปแบบการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ ได้	4.00	.00	มาก
6.	รูปแบบการเรียนรู้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา	3.80	.45	มาก
7.	รูปแบบการเรียนรู้มีความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.00	.00	มาก
เฉลี่ย		4.06	.26	มาก

จากตาราง 21 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, $SD = .26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ารูปแบบการเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ชัดเจน มีระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, $SD = .55$) ส่วนรูปแบบการเรียนรู้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา มีระดับต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.80$, $SD = .45$)

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังได้ให้ข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ควรมีการทบทวน และสรุปวิธีการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนรวมทั้งจัดลำดับก่อนและหลังของกิจกรรมว่าใครเป็นผู้ปฏิบัติ ปฏิบัติอะไร อย่างไร

2. การประเมินผู้เรียนว่ามีความสุขในการเรียนรู้หรือไม่นั้น ควรจะต้องใช้ผู้ประเมินมากกว่า 1 ท่านเพื่อให้เก็บข้อมูลได้อย่างครบถ้วนและชัดเจน

3. การประเมินความสามารถทางด้านทักษะภาษาอังกฤษควรปรับให้สอดคล้องกับทุกทักษะทั้งในด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน

4. มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีรูปแบบ สอดคล้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ ทำให้นำจะเกิดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน รวมทั้งมีกระบวนการวัดผลที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์กับทั้งผู้สอนและผู้เรียน

ตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการจัดการเรียนรู้สำหรับครู และคู่มือนักเรียน และความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

รายการประเมิน	\bar{X}	SD
1.คู่มือการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอน		
1.1 หลักการ แนวคิด	4.20	.84
1.2 วัตถุประสงค์	4.60	.55
1.3 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.40	.55
1.4 รูปแบบการเรียนรู้	4.40	.55
1.5 บทบาทผู้เรียนและบทบาทผู้สอน	4.20	1.00
1.6 วิธีดำเนินการจัดการเรียนรู้	4.80	.45
1.7 การประเมินผลการเรียนรู้	4.00	1.00
2. คู่มือนักเรียน หลักการ แนวคิด		
2.1 หลักการ แนวคิด	4.60	.55
2.2 วัตถุประสงค์	4.20	.83
2.3 รูปแบบคู่มือนักเรียน	4.40	.54
3. เครื่องมือสำหรับผู้สอน		
3.1 แบบฝึกทักษะภาษาอังกฤษ	4.20	.45
3.2 แบบประเมินทักษะภาษาอังกฤษ	4.60	.55
3.3 แบบประเมินงานเขียนภาษาอังกฤษ	4.20	.84
3.4 แบบประเมินผลการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้	4.20	.45
3.5 แบบสะท้อนตนเองของผู้เรียน	4.60	.55
4. เครื่องมือสำหรับผู้สอน		
4.1 รูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	4.40	.54

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	SD
4.2 แนวทางในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ของผู้เรียนสำหรับผู้สอน	4.40	.54
4.3 แบบประเมินทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนสำหรับผู้สอน	4.40	.55
4.4 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน	4.60	.55
เฉลี่ย	4.40	.29

จากตาราง 22 พบว่าความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคู่มือการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้สอน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$ SD=0.26) คู่มือนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$ SD=0.28) เครื่องมือประกอบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$ SD=0.47) และเครื่องมือประกอบการเรียนรู้สำหรับผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$ SD=0.37)

ระยะที่ 3 ผลการศึกษานำร่องรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ไปทดลองใช้

3.1 ผลการศึกษานำร่อง (Pilot Study)

ผลจากการนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปศึกษานำร่อง เพื่อศึกษาความเหมาะสมและศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการเรียนรู้ แล้วจึงนำข้อค้นพบของการศึกษานำร่องมาปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ก่อนนำไปใช้จริง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มที่ใช้ในการศึกษานำร่อง รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน โดยทำการศึกษานำร่องจำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ละ 2 คาบ ผลการศึกษานำเสนอเป็นรายด้านดังนี้

3.1.1 ด้านกิจกรรม

พบว่ากิจกรรมมีความเหมาะสมกับผู้เรียน สังเกตได้จากนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติและเข้าร่วมกิจกรรม จากการสัมภาษณ์นักเรียนให้ความเห็นชอบกิจกรรมในลักษณะนี้ เพราะนักเรียนๆ ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมที่สนุกและน่าสนใจ

3.1.2 ด้านเวลา

พบว่าเวลาที่ใช้อย่างไม่สอดคล้องกับกิจกรรมเช่น กิจกรรม Listen to Beautiful Song และ Let's see the movie เวลาที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ยังไม่เพียงพอทำให้นักเรียนทำใบงานไม่ทัน และต้องตัดกิจกรรมบางส่วน ผู้วิจัยจึงได้นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงกิจกรรมในส่วนอื่นๆ ให้กระชับขึ้นและหาวิธีในการสรุปบทเรียนเพื่อให้รัดกุมและครอบคลุมมากขึ้น

3.1.3 ด้านภาษา

พบว่านักเรียนบางส่วนยังไม่เข้าใจภาษาที่ใช้ อธิบาย ตามคำถามในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาโดยการปรับภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น ใช้ คำศัพท์ ประโยคที่ไม่ซับซ้อนในการอธิบาย อีกทั้งใช้ภาพประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจและร่วมกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.1.4 ด้านสื่อ อุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้

พบว่ามีความเหมาะสม โดยสื่อที่จัดในแผนการจัดกิจกรรมเรียนรู้สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นักเรียนให้ความคิดเห็นว่สื่อที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียน ทำให้นักเรียนสามารถประสบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามความสามารถของตน

3.1.5 ข้อค้นพบอื่นๆ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาของการถอดบทเรียนของนักเรียนพบว่า ในหน่วยการเรียนรู้แรก About me แผนการเรียนรู้ที่ 1 My Daily Routine มีนักเรียนจำนวนหนึ่งยังไม่สามารถสรุปความคิดรวบยอดตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนด ดังนั้นในแผนการเรียนรู้ที่ 2 My Experience ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และพบว่านักเรียนสามารถสรุปความคิดรวบยอดได้ตรงประเด็นที่กำหนด ส่วนนักเรียนที่ยังไม่สามารถเขียนสรุปได้ ผู้วิจัยได้จัดให้ร่วมกับกลุ่มเพื่อนและค่อยๆ ชี้แจงที่ละประเด็นอย่างช้าๆ ตลอดจนให้คำแนะนำในการเขียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นมากที่สุด จากผลการศึกษา นำร่องผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบต่างๆ มาปรับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุด

ระยะที่ 4 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ช่วงที่ 1 – ช่วงที่ 5

การทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการทดลองโดยแบ่งออกเป็น 5 ช่วงแต่ละช่วงประกอบไปด้วยประเด็นที่ศึกษาดังนี้

1. ผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้
2. ผลการสังเกตพฤติกรรมความสุขในการเรียนรู้
3. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ช่วงที่ 1

การวิจัยและพัฒนาช่วงที่ 1 ดำเนินการระหว่างวันที่ 10 มิถุนายน 2556 ถึงวันที่ 28 มิถุนายน 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ทดลองและพัฒนา หน่วยการเรียนรู้เรื่อง About me โดยมุ่งเน้นความสุขในการเรียนรู้ รวมทั้งตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน 2 ท่านคือ ผู้วิจัยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ ดำเนินการสอนในเวลาเรียน 3 สัปดาห์ละ 4 คาบเรียนรวมทั้งสิ้น 12 คาบ ผู้เรียนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 208 คน เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ จึงดำเนินการประเมินประสิทธิภาพ รูปแบบการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาครั้งที่ 1 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. ผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนจำนวน 208 คน จากการประเมินตนเอง ปรากฏผลดังตาราง 23 ดังนี้

ตาราง 23 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงที่ 1

องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ (คะแนนเต็ม)	ครั้งที่ 1	
	\bar{X}	SD
1. ด้านผู้เรียน (65 คะแนน)	34.53	7.26
2. ด้านความสัมพันธ์ (45 คะแนน)	22.34	5.89
3. ด้านสิ่งแวดล้อม (45 คะแนน)	21.03	5.51
4. ด้านการเรียนรู้ (45 คะแนน)	22.27	5.56
รวม (200 คะแนน)	100.16	19.02

จากตาราง 23 พบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนรู้ รวมทุกองค์ประกอบเท่ากับ 100.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 19.02 โดย องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 34.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.26 องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านความสัมพันธ์มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.89 องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.51

และองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.56 ตามลำดับ

2. ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข

ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง About me ที่สอนโดยอาจารย์ 2 ท่านคือผู้วิจัยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ โดยได้ดำเนินการสอนในเวลาเรียน 3 สัปดาห์สัปดาห์ละ 4 คาบเรียนรวมทั้งสิ้น 12 คาบ ผู้สอนชาวต่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก และผู้วิจัย ได้ร่วมกันสะท้อนผลการจัดการเรียนในประเด็นความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนจำนวน 174 คนจากนักเรียนทั้งหมด 208 คน คิดเป็นร้อยละ 83.7 ของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้อยู่ในระดับมากซึ่งสังเกตได้จากผู้เรียนเข้าชั้นเรียนตรงเวลา และมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครูเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำลังเรียนด้วยความกระตือรือร้น มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ มีความตั้งใจในการทำงานและเลือกแบบการเรียนรู้ที่ตนเองถนัดและสนใจ สามารถทำงานร่วมกับกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีการตอบคำถาม และแสดงถึงสิ่งที่ได้ไปค้นคว้าด้วยน้ำเสียงที่ดัง และแสดงความมั่นใจ นอกจากนี้ยังมีการซักถาม และอธิบายให้เพื่อนๆในกลุ่มในชั้นเรียนทราบร่วมกัน และสามารถปฏิบัติภารกิจการเรียนรู้ได้สำเร็จ อย่างไรก็ตาม นักเรียนจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้ระดับน้อย ผู้เรียนกลุ่มนี้จะแสดงพฤติกรรมไม่อยากเรียนเช่น มาเข้าห้องสาย ชอบขออนุญาตออกนอกห้องเรียน ไม่ค่อยร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้มากนัก เมื่อให้เลือกแบบการเรียนรู้ ก็จะแสดงอาการเบื่อหน่าย ลังเล ไม่มั่นใจ ซึ่งผู้สอนจะต้องเข้ามาให้กำลังใจและแนะนำเพิ่มเติม

3. ผลการวิเคราะห์เนื้อความจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัยในช่วงที่ 1 ผู้สอนได้วิเคราะห์และถอดบทเรียนจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียนและได้สรุปผลออกมาดังประเด็นดังต่อไปนี้

ด้านผู้เรียน พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการวิจัยและพัฒนาแบบการเรียนรู้ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดีแต่มีนักเรียนบางคน ในขั้นการเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation) ซึ่งเป็นกิจกรรม Let's sing beautiful song มีนักเรียนบางกลุ่มกล่าวว่า “อาจารย์เพลงอะไรครับเนี่ยไม่มันเลยเอาเพลงอื่นดีกว่า” “อาจารย์เอาเพลงของ One Direction เถอะนะอาจารย์” นักเรียนกลุ่มหนึ่ง “ก็ดีนะอาจารย์สบายใจดีเพลงซ้ำ” นักเรียนฟังเพลงและนำภาพเติมลงในใบงานได้ถูกต้อง และมีการชื่นชมผลงานร่วมกัน ในขั้นตอน การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัด และความสนใจของตน (Explosion) นักเรียนส่วนใหญ่เลือกทำกิจกรรมในฐานที่ตนเองสนใจ แต่ยังคงมีนักเรียนบางส่วนที่มีปัญหาในการเลือกกิจกรรมตามแบบการเรียนรู้ของตน “อาจารย์ผมไม่เก่งภาษาอังกฤษครับ” “อาจารย์ผมได้เกรด 0 ผมไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษ จริงนะอาจารย์” นักเรียนทำกิจกรรมตามแบบการเรียนรู้ของตนเอง มีนักเรียนบางส่วนยังคงต้องให้

คำแนะนำในการทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิดเนื่องจากนักเรียนจะมีคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและขั้นตอนในการทำกิจกรรมเนื่องจากคำสั่งเป็นภาษาอังกฤษ

ด้านความสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนสามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดีแต่มีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่มีปัญหาในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนโดยเฉพาะในชั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน (Co – creation) และขั้นการประเมินผลร่วมกัน (Evaluation) “อาจารย์ ปันเค้าไม่ทำงานเลยคะ” “อาจารย์ มิวมิว ชอบทำแบบนี้ ใครเสนออะไรก็ไม่ฟังเลยคะ”

“ทำๆไปเถอะเวลาจะหมดแล้วนะ” “ตกลงเอาไงกัน ถ้างั้นเอาแบบนี้ละ”

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนสามารถนำสื่อการเรียนรู้ต่างๆตลอดจนธรรมชาติมาใช้ประกอบการเรียนรู้ “นี่ใครจะรับผิดชอบนำของมา อย่าลืมว่าต้องให้หลากหลายนะ” (ในหัวข้อ You are What you Eat) “ที่บ้านเรามีแต่เราไม่แน่ใจว่าจะใช้ได้เปล่า” “ช่วยๆกันเลือก”

ด้านการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจอย่างไรก็ตามในขั้นตอนการวิเคราะห์ให้ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis) และขั้นตอนการหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ (Explosion) นักเรียนยังประสบปัญหาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะกิจกรรมพัฒนาทักษะการฟังและการอ่านนักเรียนบางคนยังขาดพื้นฐานที่ดีทำให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้และแสดงออกว่าขาดความมั่นใจในการเรียนรู้ได้เห็นได้ชัด

ผลจากการวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง **About me** ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาบทเรียนรอบที่ 1 ทำให้ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ใหม่ให้มีประสิทธิภาพดังนี้

1. ผู้สอนควรให้กำลังใจและปรับกิจกรรมโดยแบ่งเป็นขั้นตอนย่อยๆ เพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายไปที่ละจุดโดยเฉพาะนักเรียนที่ขาดความมั่นใจในตนเองด้านภาษาอังกฤษ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเอง และปรับกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่เก่งเพื่อให้เกิดความท้าทายในชั้นที่เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการของผู้เรียน ความท้าทายที่เหมาะสมและไม่ยากจนเกินไปจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกมั่นใจและเรียนภาษาได้อย่างรวดเร็ว

2. แนวทางการตั้งคำถามภาษาอังกฤษเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน สำหรับการจัดการเรียนรู้ ควรจะมีการปรับสำนวนและใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน การตอบคำถามของนักเรียน อาจเป็นคำตอบสั้นๆโดยไม่จำเป็นต้องให้คำตอบเป็นประโยค เนื่องจากอาจทำให้การมีส่วนร่วมน้อยลง เพราะนักเรียนจะกังวลในการตอบคำถามให้เป็นประโยค โดยครูสามารถขยายคำตอบสั้นๆ ของนักเรียนให้เป็นรูปประโยคที่สมบูรณ์เพื่อฝึกการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ให้แก่ผู้เรียน

3. เพิ่มคำพูดทางบวกในการให้กำลังใจนักเรียน เช่น เป็นการเดาที่ดี (Good Guess) เกือบถูกแล้ว (Almost) ขอขอบคุณสำหรับความพยายาม (Thank you for trying) เพราะจะทำให้ นักเรียนต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม ถึงแม้คำตอบจะผิดก็ตามนอกจากนี้อาจจะชมเชย

นักเรียนที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมกลุ่มที่ดี แต่จะดีมากขึ้นหากนักเรียนยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนและนำมาปรับใช้เพื่อให้ผลงานมีคุณภาพและเกิดสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่ม

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ช่วงที่ 2

การวิจัยและพัฒนาช่วงที่ 2 ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 ถึงวันที่ 19 กรกฎาคม 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ โดยใช้ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง All Around Us มุ่งเน้นความสุขในการเรียนรู้ รวมทั้งตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน 2 ท่านคือผู้วิจัยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ ดำเนินการสอนในเวลาเรียน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบ ผู้เรียนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 208 คน เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ จึงดำเนินการประเมินประสิทธิภาพ รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษาครั้งที่ 2 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. ผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนจำนวน 208 คน จากการประเมินตนเอง ปรากฏผลดังตาราง 24 ดังนี้

ตาราง 24 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงที่ 2

องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้	ครั้งที่ 2	
	\bar{X}	SD
1. ด้านผู้เรียน (65 คะแนน)	45.67	7.27
2. ด้านความสัมพันธ์ (45 คะแนน)	31.35	3.92
3. ด้านสิ่งแวดล้อม (45 คะแนน)	31.61	3.86
4. ด้านการเรียนรู้ (45 คะแนน)	31.30	3.55
รวม (200 คะแนน)	139.92	8.86

จากตาราง 24 พบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยความสุข ในการเรียนรู้ รวมทุกองค์ประกอบเท่ากับ 139.92 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.86 โดยองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.27 องค์กรประกอบความสุขในการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 31.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.92 องค์กรประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 31.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.86 และองค์กรประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 31.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.55 ตามลำดับ

2. ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข

ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง All Around Us ที่สอนโดย อาจารย์ 2 ท่านคือผู้วิจัยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ โดยได้ดำเนินการสอนในเวลาเรียน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบเรียนรวมทั้งสิ้น 12 คาบ ผู้สอนชาวต่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก และผู้วิจัย ได้ร่วมกันสะท้อนผลการจัดการเรียนในประเด็นความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่านักเรียน 178 คน จากนักเรียนทั้งหมด 208 คน คิดเป็นร้อยละ 85.6 ของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากซึ่งสังเกตได้จากผู้เรียนเข้าชั้นเรียนตรงเวลา และมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แสดงความพร้อมในการเรียนรู้ จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครู เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำลังเรียนด้วยความกระตือรือร้น มีความตั้งใจในการทำงานและเลือกแบบ การเรียนรู้ที่ตนเองถนัดและสนใจ ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีการตอบคำถาม และแสดงถึงสิ่งที่ได้ไปค้นคว้าด้วยน้ำเสียงที่ดัง และแสดงความมั่นใจ นอกจากนี้ยังมีการซักถาม และอธิบายให้เพื่อนๆในกลุ่มในชั้นเรียนทราบร่วมกัน และสามารถปฏิบัติการกิจกรรมการเรียนรู้ได้สำเร็จ อย่างไรก็ตามนักเรียนจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 ของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้ระดับน้อยผู้เรียนกลุ่มนี้จะแสดงพฤติกรรมไม่อยากเรียนเช่น มาเข้าห้องสาย ไม่รับผิดชอบนำอุปกรณ์การเรียนรู้ที่มอบหมายมา ไม่ค่อยร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้มากนักเมื่อให้ เลือกแบบการเรียนรู้ ก็จะแสดงอาการเบื่อหน่าย ลังเล ไม่มั่นใจ ซึ่งผู้สอนจะต้องชี้แนะและกระตุ้น เตือนเสมอๆ

3. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัยในช่วงที่ 2 ผู้สอนได้วิเคราะห์และถอดบทเรียนจากแบบบันทึก การสะท้อนผลการเรียนของนักเรียนและได้สรุปผลออกมาดังประเด็นดังต่อไปนี้

ด้านผู้เรียน พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ให้ ความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี เมื่อมาถึงห้องเรียน “อาจารย์วันนี้ให้ทำเหมือนเมื่อวาน หรือเป่ล่าคะ” (สีหน้ายิ้มแย้ม) “วันนี้ผมจะดู DVD อีก” “อาจารย์ ผมเปลี่ยนกิจกรรมไปที่ฐาน Let's Listen” “ได้ไหมครับ” นักเรียนพยายามเลือกแบบการเรียนรู้ที่ตนเองสนใจและถนัด พบว่านักเรียนรู้สึก ผ่อนคลายในการเรียนรู้ ยิ้มแย้ม แต่พบว่ามีนักเรียนส่วนหนึ่งยังขาดความมั่นใจและกังวลว่าจะทำ กิจกรรมได้ไม่ดี อย่างไรก็ตามก็มีนักเรียนอื่นๆคอยให้กำลังใจ “อาจารย์ผมว่าเดี่ยวผมก็ทำไม่ทันแน่” “อาจารย์เอาเป็นคะแนนเก็บปะคะ” “ไม่เห็นเครียดเลยอาจารย์บอกไม่เอาคะแนน” “ใช่อาจารย์บอกดู

พัฒนาการ” “ความตั้งใจด้วย”นักเรียนมีการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน มีการเรียนอย่างท้าทาย “ผมว่าเราทำได้มากกว่าเมื่อวานแน่เนอะ เจตน์” เห็นได้ว่าความท้าทายที่เหมาะสมและไม่ยากจนเกินไปจะทำให้นักเรียนรู้สึกประสบความสำเร็จในการเรียน

ด้านความสัมพันธ์ พบว่า ในชั้นการหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัดและความสนใจของตน (Explosion) พบว่าจำนวนนักเรียนที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม “Let's see things around you จำนวนมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ อีกทั้งนักเรียนบางส่วนยังเลือกกิจกรรมตามกลุ่มเพื่อน โดยมีได้เลือกตามแบบการเรียนรู้ของตนเอง Teacher: Do you like this activity?” “ผมอยากอยู่กับบอสกับเตเต้” อย่างไรก็ตามแม้ว่าชั้นการหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัดและความสนใจของตน (Explosion) นักเรียนได้เลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง แต่นักเรียนบางคนยังคงไม่สามารถทำงานได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนสามารถนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่นนักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการจัดนิทรรศการโครงการประกวดสิ่งประดิษฐ์มาเขียนในหัวข้อ “How to make.....” โดยการเขียนขั้นตอนการปฏิบัติเป็นภาษาอังกฤษ ถือเป็นบูรณาการความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษและเป็นการท้าทายให้นักเรียนหาข้อมูลเชิงลึกของทั้ง 2 วิชา นี้มากขึ้น นอกจากนี้ในหัวข้อ Satit Fashion Week นักเรียนสามารถนำการออกแบบเครื่องแต่งกายที่เคยพบในชีวิตจริงมาใช้โดยเชื่อมโยงความรู้ด้านภาษาโดยนำคำศัพท์ โครงสร้างภาษาอังกฤษและการออกแบบมาใช้ควบคู่กัน โดยสามารถนำเสนอผลงานอย่างมั่นใจ

ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่าการจัดการเรียนรู้นอกจากให้ผู้เรียนได้เลือกตามแบบการเรียนรู้ของตนแล้วยังให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมการพูด (Oral Communication Activity) ให้นักเรียนทำกิจกรรมเติมช่องว่าง (Information Gap) โดยมีจุดประสงค์ของการสื่อสารเพื่อปิดช่องว่างของข้อมูลพบว่านักเรียนยังทำไม่ทันเวลาและบางส่วนยังสับสน “อาจารย์ช่องนี้ต้องเติมอะไรคะหนูทำถูกไหม”ในขั้นตอนการวิเคราะห์ใตรตรงโดยใช้ปัญหาที่ลุ่มลึก (Analysis) ผู้สอนให้นักเรียนสรุปความเข้าใจเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและนำมาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่พบว่านักเรียนยังขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน การทำงานเป็นแบบต่างคนต่างคิดและนำผลงานมาต่อกัน “ ทำเร็วๆ คนอื่นเค้าเสร็จแล้วจะได้เอางานมาต่อๆกัน” ผลที่ตามมาคืองานขาดคุณภาพและเสร็จไม่ตรงตามเวลาและพบว่านักเรียนบางส่วนขาดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการทำงาน

ผลจากการวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง **All Around Us** ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาบทเรียนรอบที่ 2 ทำให้ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ใหม่ให้มีประสิทธิภาพดังนี้

1. เพื่อให้ นักเรียนมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ ควรเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนฝึกภาษาด้วยตนเอง กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่าง

นักเรียนกับเพื่อนในห้องและกับครู สัมพันธภาพที่ดีจะสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนจะกล้าแสดงออกมากขึ้นและการสื่อสารเป็นธรรมชาติและอิสระมากขึ้น

2. อาจมีการพูดคุยกับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้เข้าใจถึงคำสั่งและงานที่สั่งเป็นการส่วนตัว บอกนักเรียนให้รู้ถึงความคาดหวังในการเรียนของเขา เช่น การสร้างผลงาน ความเรียบร้อยของผลงาน และการทำงานเสร็จ ล่วง นอกจากนี้ครูอาจจะเพิ่มการสังเกตท่าทางในการตอบคำถามของนักเรียน ซึ่งนักเรียนอาจรู้คำตอบแต่กลัวตอบผิด โดยแสดงออกจากการขมื่ออย่างไม่แน่ใจ ให้ครูคอยสังเกตและช่วยนักเรียนให้เกิดความมั่นใจในการตอบหรือแสดงความเห็นมากขึ้น

3. ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ปรับกิจกรรมโดยเพิ่มกระบวนการที่เน้นให้ทุกคนระดมความคิดเห็นร่วมกัน โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมมากกว่าผลงาน

ผลการประเมินใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ช่วงที่ 3

การวิจัยและพัฒนาช่วงที่ 3 ดำเนินการระหว่างวันที่ 24 กรกฎาคม 2556 ถึงวันที่ 9 สิงหาคม 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ My Home Town มุ่งเน้นความสุขในการเรียนรู้ รวมทั้งตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน 2 ท่านคือผู้วิจัยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ ดำเนินการสอนในเวลาเรียน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบ ผู้เรียนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 208 คน เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ จึงดำเนินการประเมินประสิทธิภาพ รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ 3 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. ผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนจำนวน 208 คนจากการประเมินตนเอง ปรากฏผลดังตาราง 25 ดังนี้

ตาราง 25 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงที่ 3

องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้	ครั้งที่ 3	
	\bar{X}	SD
1. ด้านผู้เรียน (65 คะแนน)	59.12	3.27
2. ด้านความสัมพันธ์ (45 คะแนน)	41.52	2.65
3. ด้านสิ่งแวดล้อม (45 คะแนน)	39.42	2.71
4. ด้านการเรียนรู้ (45 คะแนน)	40.64	2.09
รวม (200 คะแนน)	108.70	8.01

จากตาราง 25 พบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยความสุข ในการเรียนรู้ รวมทุกองค์ประกอบเท่ากับ 108.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.01 โดยองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ ด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.12 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.27 องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านความสัมพันธ์มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.65 องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.71 และ องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.09 ตามลำดับ

2. ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง My Home Town ที่สอนโดย อาจารย์ 2 ท่านคือผู้วิจัยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ โดยได้ดำเนินการสอนในเวลาเรียน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบเรียนรวมทั้งสิ้น 12 คาบ ผู้สอนชาวต่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก และผู้วิจัย ได้ร่วมกันสะท้อนผลการจัดการเรียนในประเด็นความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียน จำนวน 175 คน จากนักเรียนทั้งหมด 208 คน คิดเป็นร้อยละ 84.1 ของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้ในระดับมากซึ่งสังเกตได้จากผู้เรียนเข้า ชั้นเรียนตรงเวลา และมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครูเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำลังเรียนด้วยความกระตือรือร้น อีกทั้งมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ตั้งใจทำงานและเลือกแบบการเรียนรู้ที่ตนเองถนัด และสนใจ สามารถทำงานร่วมกับกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีการตอบคำถาม และแสดงถึงสิ่งที่ได้ ไปค้นคว้าด้วยน้ำเสียงที่ดัง และแสดงออกด้วยความมั่นใจ นอกจากนี้ยังมีการซักถาม และอธิบายให้ เพื่อนๆในกลุ่มในชั้นเรียนทราบร่วมกัน และสามารถปฏิบัติภารกิจการเรียนรู้ได้สำเร็จ อย่างไรก็ตาม นักเรียนจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 ของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้ในระดับน้อย โดยผู้เรียนกลุ่มนี้จะแสดงพฤติกรรมไม่อยากเรียนเช่น มาเข้าห้องสาย พุดคุยในเวลาเรียน ไม่

ค่อยร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้มากนัก เมื่อให้เลือกแบบการเรียนรู้ก็จะแสดงอาการเบื่อและขาดความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น

3. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาความจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัยในช่วงที่ 3 ผู้สอนได้วิเคราะห์และถอดบทเรียนจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของนักเรียนและได้สรุปผลออกมาดังประเด็นดังต่อไปนี้

ด้านผู้เรียน พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันโดยในชั้น การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation) นักเรียนได้ทำกิจกรรม Listen and Draw โดยนักเรียนฟังบทกลอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ Home town ของ กวีชาวแคนาดา Elisha M Yarmouth จากนั้นให้นักเรียนวาดภาพตามจินตนาการพบว่านักเรียนให้ความสนใจและทำกิจกรรมตามขั้นตอนเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามพบว่ามีนักเรียนจำนวนหนึ่งยังกังวลกับการวาดภาพโดยกังวลว่าจะไม่สวย ไม่สมบูรณ์และใช้เวลาค่อนข้างนานในการวาดภาพ “อาจารย์ไม่สวยเลยคะ” “อาจารย์น่าจะให้เราเตรียมสีมาจะได้เลือกได้เยอะ” “อาจารย์ยังงี้ต้องเป็นการบ้านครับ จะได้ทำนานๆ” ซึ่งจุดประสงค์ที่แท้จริงของกิจกรรมนี้เพื่อให้ได้ความรู้สึกผ่อนคลายจากการวาดภาพ

ด้านความสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนยิ้มแย้มแจ่มใสขณะทำกิจกรรมโดยเฉพาะชั้นการเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation) นักเรียนให้ความร่วมมือในการฟังบทกลอนและวาดภาพ อีกทั้งมีการชื่นชมผลงานของเพื่อนๆและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ในชั้นเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ (Co - creation) หลังจากนักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหา และโครงสร้างภาษาในหน่วยการเรียนรู้ My Home town นักเรียนได้แบ่งกลุ่มเพื่อทำแผนพับเผยแพร่สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครพบว่านักเรียนส่วนใหญ่สนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม แต่ยังมีบางส่วนที่ยังเล่น และไม่ให้ความร่วมมือโดยอ้างเหตุผลว่าอาจารย์ชาวต่างประเทศพูดเร็วไม่เข้าใจ “ก็อาจารย์ Terry พูดเร็วฟังไม่ทันครับ”

ด้านสิ่งแวดล้อม ในการเรียนหน่วย My Hometown นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม นักเรียนหาข้อมูลโดยจากแหล่งต่างๆไม่ว่าจะเป็นบุคคลเช่น มัคคุเทศน์วัดโพธิ์ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เพื่อนคุณพ่อคุณแม่ “กลุ่มผมไปวัดพระแก้วกับวัดโพธิ์มาด้วยครับ” “กลุ่มแพงค์ก็ไป” อีกทั้งแหล่งความรู้อื่น เช่นบุคคลในท้องถิ่น คุณพ่อคุณแม่ คนรู้จัก และเอาข้อมูลที่ไปศึกษามารายงานในรูปแบบแผนพับ และการพูดแนะนำในกิจกรรม Little Guide อย่างไรก็ตามยังมีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้รับประสบการณ์ตรงแต่สืบค้นจาก Internet และหาจากหนังสือ “กลุ่มผมใช้ถ่ายจากหนังสืออย่างเดียวเลย อาจารย์” “กลุ่มหนูวินเค้าเอามาจากอินเทอร์เน็ตคะ”

ด้านการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนได้รับประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย อย่างไรก็ตามพบเวลาที่ใช้อย่างไม่เพียงพอทำให้ต้องขยายเวลาและทำให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมาเช่น

นักเรียนต้องทำอย่างเร่งรีบและมีข้อผิดพลาดด้านการใช้ภาษา กอปรกับนักเรียนกังวลในผลงานของตนที่ไม่ดีดังที่คาดหวัง

ผลจากการวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง My Home Town ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาบทเรียนรอบที่ 3 ทำให้ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ใหม่ให้มีประสิทธิภาพดังนี้

1. พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างสูงในการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นครูควรจะต้องแจ้งพ่อแม่ผู้ปกครองให้ทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น วันเวลา เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ ประสพการณ์เสริมที่ผู้ปกครองควรจัดเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนอีกทั้งขอความร่วมมือในการเป็นผู้ให้ความรู้ในฐานะผู้ปกครองอาสาให้ความรู้แก่นักเรียน เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมาจากหลากหลายอาชีพและเมื่อจบแต่ละหน่วยอาจให้ผู้ปกครองประเมินพัฒนาการของลูกและสิ่งที่ต้องการหรือข้อแนะนำเพื่อนำมาจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

2. เปิดและหาโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อให้เด็กได้เห็นคุณค่าของการเรียนจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมทางภาษาอย่างครบถ้วน ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนในทุกหน่วยของการจัดการเรียนรู้ โดยไม่เน้นโครงสร้างทางเนื้อหาหรือโครงสร้างทางภาษาที่มากเกินไปและประเมินผลการเรียนของนักเรียนเป็นระยะและเน้นพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคลและแจ้งข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้นักเรียนนำไปพัฒนาตนเอง

3. ชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมระหว่างกลุ่มที่จัดขึ้นมิได้มุ่งหวังเพียงแพ้ชนะแต่มุ่งพัฒนาความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน หรือกิจกรรม Listen and Draw มิได้มุ่งพัฒนาฝีมือทางศิลปะเท่านั้น แต่ให้นักเรียนนำศิลปะมาเป็นเครื่องมือในการกลมกลืนและพัฒนาทางจิตใจ และสร้างความสงบให้เกิดในจิตใจและนำมาซึ่งสมาธิในการเรียนรู้

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ช่วงที่ 4

การวิจัยและพัฒนาช่วงที่ 4 ดำเนินการระหว่างวันที่ 13 สิงหาคม 2556 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ Save Our World มุ่งเน้นความสุขในการเรียนรู้ รวมทั้งตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน 2 ท่านคือผู้วิจัยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ ดำเนินการสอนในเวลาเรียน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบ ผู้เรียนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 208 คน เมื่อ

เสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ จึงดำเนินการประเมินประสิทธิภาพ รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ 4 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. ผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนจำนวน 208 คน จากการประเมินตนเอง ปรากฏผลดังตาราง 26 ดังนี้

ตาราง 26 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงที่ 4

องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้	ครั้งที่ 4	
	\bar{X}	SD
1. ด้านผู้เรียน (65 คะแนน)	59.28	3.40
2. ด้านความสัมพันธ์ (45 คะแนน)	41.44	2.82
3. ด้านสิ่งแวดล้อม (45 คะแนน)	41.06	2.37
4. ด้านการเรียนรู้ (45 คะแนน)	40.72	2.29
รวม (200 คะแนน)	182.50	9.04

จากตาราง 26 พบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนรู้ รวมทุกองค์ประกอบเท่ากับ 182.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.04 โดยองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ ด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 59.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.40 องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.82 องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 41.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.37 และองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.29 ตามลำดับ

2. ผลการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง Save Our World ที่สอนโดยอาจารย์ 2 ท่านคือผู้วิจัยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ โดยได้ดำเนินการสอนในเวลาเรียน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบเรียนรวมทั้งสิ้น 12 คาบ ผู้สอนชาวต่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก และผู้วิจัย ได้ร่วมกันสะท้อนผลการจัดการเรียนในประเด็นความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่านักเรียน

180 คน จากนักเรียนทั้งหมด 208 คน คิดเป็นร้อยละ 86.5 ของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากซึ่งสังเกตได้จากผู้เรียนเข้าชั้นเรียนตรงเวลา และมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครูเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เรียนด้วยความกระตือรือร้น มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ มีความตั้งใจในการทำงานและเลือกแบบการเรียนรู้ที่ตนเองถนัดและสนใจ ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีการตอบคำถาม และแสดงถึงสิ่งที่ได้ไปค้นคว้าด้วยน้ำเสียงที่ดัง และแสดงความมั่นใจ นอกจากนี้ยังมีการซักถาม และอธิบายให้เพื่อนๆในชั้นเรียนทราบร่วมกัน และสามารถปฏิบัติภารกิจการเรียนรู้ได้สำเร็จ อย่างไรก็ตามนักเรียน 28 คนคิดเป็น ร้อยละ 13.5 ของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้ระดับน้อย ผู้เรียนกลุ่มนี้จะแสดงพฤติกรรมไม่อยากเรียนเช่น มาเข้าห้องสาย ขอบขออนุญาตเข้าห้องน้ำ ไม่ค่อยร่วมทำกิจกรรมการเรียนรู้มากนักเมื่อให้เลือกแบบการเรียนรู้ ก็จะแสดงอาการเบื่อหน่าย ลังเล ไม่มั่นใจ ซึ่งผู้สอนจะต้องเข้ามาให้กำลังใจและแนะนำเพิ่มเติม

3. ผลวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของนักเรียน

ภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัยในช่วงที่ 4 ผู้สอนได้วิเคราะห์และถอดบทเรียนจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของนักเรียนและได้สรุปผลออกมาดังประเด็นดังต่อไปนี้

ด้านผู้เรียน พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมโดยนักเรียนมาถึงห้องเรียนก่อนเวลาประมาณ 10 นาที และมายืนรอหน้าชั้นเรียน “วันนี้ทำกิจกรรมอะไรคะ” โดยชั้นการเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation) นักเรียนทำกิจกรรม Flowers Bloom Song (Sathira Dhammasathan) นักเรียนชมมิวสิควิดีโอของเสถียรธรรมสถานในรูปแบบภาษาอังกฤษซึ่งเกี่ยวกับธรรมชาติ พบว่านักเรียนมีใบหน้ายิ้มแย้ม และแสดงออกว่าประทับใจและเคยได้ฟังมาแล้วในรูปแบบภาษาไทย “อาจารย์คะหนูเคยฟังแล้วคะเป็นภาษาไทยก็เพราะคะ” “เพลงลมหายใจเข้าหายใจออกคะเพราะนะอาจารย์” จากนั้นนักเรียนนั่งสมาธิต่ออีก 10 นาที พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ตั้งใจทำอย่างสงบนิ่ง มีอยู่ส่วนน้อยมากที่เล่นซึ่งพบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีสมาธิสั้น นอกจากนี้ในชั้นขยายความรู้ตามแบบการเรียนรู้ ของผู้เรียน (Explosion) นักเรียนกลุ่มที่มีสมาธิสั้นจะทำกิจกรรมเสร็จเร็วมากแต่คุณภาพไม่ค่อยดีเท่าที่ควร อีกทั้งเมื่อเสร็จแล้วก็เล่นรบกวนนักเรียนที่ยังทำกิจกรรมอยู่ “ผมเสร็จแล้วครี๊บ ทำอะไรต่อครี๊บ”

ด้านความสัมพันธ์ พบว่า ในการทำกิจกรรม Think and Share ในชั้นเรียนรู้อารมณ์ร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ (Co – creation) นักเรียนแต่ละคนนำเสนอแนวคิดในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และนำมาร่วมวิพากษ์วิจารณ์หาข้อสรุปเพื่อทำเป็นละครอนุรักษ์ธรรมชาติพบว่านักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ในกรณีที่มีความขัดแย้งพบว่าบางกลุ่มใช้วิธียกมือหนีเสียงข้างมาก “เอาใครคิดว่าจะแสดงตอน Beautiful Beach ยกมือ” แต่ในบางกลุ่มก็ทำตามเพื่อนที่มีลักษณะผู้นำและมีนักเรียนที่

ไม่พอใจและเห็นว่าไม่ยุติธรรม “อาจารย์จูนกับแพรงะ เพื่อนบอกจะตั้งชื่อ Forest is my life คำก็ไม่เอา”

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้สามารถนำเสนอวิธีการในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และนำมาสร้างเป็นละครให้ทุกคนหันมาดูแลโลกให้น่าอยู่ในหน่วยการเรียนรู้ Save Our World นอกจากนี้กิจกรรมต่อเนื่องที่นักเรียนต้องทำคือ การประหยัดพลังงานช่วยกันดูแลปิดไฟ ปิดน้ำ ทานอาหารให้หมดจาน พบว่านักเรียนมีส่วนช่วยในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ยังคงนักเรียนบางห้องที่ครูจะต้องคอยเตือนเป็นประจำ

ด้านการเรียนรู้ พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้ศึกษาไปใช้กับในชีวิตจริง และพบว่าในชั้นขยายความรู้ตามแบบการเรียนรู้ ของผู้เรียน (Explosion) นักเรียนเกือบทุกคนสามารถเลือกเรียนตามแบบการเรียนรู้ของตนเอง อย่างไรก็ตามมีนักเรียนบางคนที่ไม่มั่นใจในตนเองและคิดว่าตนเองไม่สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตนเองได้ แม้ว่าเพื่อนหรือครูจะสังเกตว่าเค้ามีพัฒนาการดีขึ้นทางด้านภาษา

ผลจากการวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Save Our World ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาบทเรียนรอบที่ 4 ทำให้ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ใหม่ให้มีประสิทธิภาพดังนี้

1. ครูควรศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลในด้านต่างๆอย่างละเอียดเพื่อให้ทราบว่านักเรียนแต่ละคนมีปัญหาทางการเรียนรู้หรือปัญหาพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในการเรียนรู้หรือไม่ เพื่อที่จะได้จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหรือในกรณีที่ต้องการความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเด็กพิเศษเป็นรายบุคคล เพื่อจะได้แก้ไขนักเรียนได้ทันที่และไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้และให้นักเรียนเหล่านี้สามารถประสบความสำเร็จได้ตามศักยภาพ

2. ในกรณีที่มีความคิดเห็นที่ต่างกันหรือมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นในกลุ่ม ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เจรจาและวางแผนการเรียนรู้และสร้างข้อตกลงร่วมกัน ตลอดจนต้องให้การเสริมแรงทางบวกในการใช้ประโยคและการสื่อสารในชั้นเรียน ให้คำแนะนำโดยใช้วัจนภาษาเช่นกล่าวชมเชยหรือแนะนำพูดให้กำลังใจ หรืออวัจนภาษา เช่น การยิ้มให้กำลังใจ และที่สำคัญที่สุดคือ ครูต้องเชื่อมั่นว่าเด็กทุกคนสามารถที่จะประสบความสำเร็จตามศักยภาพของตน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการสอน เช่น บทความ ข่าว บทสนทนา ควรเลือกที่ผู้เรียนสนใจเช่น ข่าว และเหตุการณ์สำคัญ กีฬา แฟชั่น เพลง ศิลปินที่ผู้เรียนชื่นชอบ ซึ่งเชื่อมโยงกับชีวิตจริงเพื่อกระตุ้นผู้เรียนเกิดให้ความท้าทายในการคิด การแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการคิดและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ช่วงที่ 5

การวิจัยและพัฒนาช่วงที่ 5 ดำเนินการระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2556 ถึงวันที่ 20 กันยายน 2556 มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ โดยใช้หน่วยการเรียนรู้ Welcome AEC มุ่งเน้นความสุขในการเรียนรู้ รวมทั้งตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน 2 ท่านคือผู้วิจัยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ ดำเนินการสอนในเวลาเรียน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คาบ ผู้เรียนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 208 คน เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ จึงดำเนินการประเมินประสิทธิผล รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ 5 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. ผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนจำนวน 208 คน จากการประเมินตนเอง ปรากฏผลดังตาราง 27 ดังนี้

ตาราง 27 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนช่วงที่ 5

องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้	ครั้งที่ 5	
	\bar{X}	SD
1. ด้านผู้เรียน (65 คะแนน)	61.18	3.02
2. ด้านความสัมพันธ์ (45 คะแนน)	43.33	1.73
3. ด้านสิ่งแวดล้อม (45 คะแนน)	42.13	2.35
4. ด้านการเรียนรู้ (45 คะแนน)	43.17	1.89
รวม (200 คะแนน)	189.81	6.01

จากตาราง 27 พบว่า ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยความสุข ในการเรียนรู้ รวมทุกองค์ประกอบเท่ากับ 189.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.01 โดยองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ ด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 61.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.02 องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านความสัมพันธ์มี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.73 องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.35 และ องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.17ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.89 ตามลำดับ

2. ผลการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข

ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง Welcome AEC ที่สอนโดยอาจารย์ 2 ท่านคือผู้วิจัยและอาจารย์ชาวต่างประเทศ โดยได้ดำเนินการสอนในเวลาเรียน 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบเรียนรวมทั้งสิ้น 12 คาบ ผู้สอนชาวต่างประเทศ ผู้เชี่ยวชาญภายนอก และผู้วิจัย ได้ร่วมกันสะท้อนผลการจัดการเรียนในประเด็นความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่านักเรียนจำนวน 183 คน จากนักเรียนทั้งหมด 208 คน คิดเป็นร้อยละ 88 ของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้ในระดับมากซึ่งสังเกตได้จากผู้เรียนเข้าชั้นเรียนตรงเวลา และมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครูเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่กำลังเรียนด้วยความกระตือรือร้น ติดตามและสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม มีความตั้งใจในการทำงานและเลือกแบบการเรียนรู้ที่ตนเองถนัดและสนใจ ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มีการตอบคำถาม และแสดงถึงสิ่งที่ได้ไปค้นคว้าด้วยความมั่นใจ นอกจากนี้ยังมีการซักถาม และอธิบายให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มในชั้นเรียนทราบร่วมกัน และสามารถปฏิบัติภารกิจการเรียนรู้ได้สำเร็จ อย่างไรก็ตามร้อยละ 12 ของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้ในระดับน้อยโดยผู้เรียนกลุ่มนี้ยังคงแสดงพฤติกรรมไม่อยากเรียน เช่นทำงานแบบไม่ตั้งใจและรีบ ๆ ให้เสร็จโดยขาดการตรวจสอบ และมีการคัดลอกเพื่อนเมื่อครูถามก็บอกว่าไม่ได้ลอกทั้งหมดเอามาดูเป็นแนวทาง

3. ผลวิเคราะห์เนื้อความจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัยในช่วงที่ 5 ผู้สอนได้วิเคราะห์และถอดบทเรียนจากแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของนักเรียนและได้สรุปผลออกมาดังประเด็นดังต่อไปนี้

ด้านผู้เรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมโดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้และแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามในชั้นเรียนร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ (Co - creation) พบว่าเมื่อเพื่อนแสดงความคิดเห็นนักเรียนบางคนจะหัวเราะ ทำให้นักเรียนโดยเฉพาะนักเรียนหญิงอายุน้อยจะแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้พบว่าในช่วงโมงหลังจากว่ายน้ำนักเรียนบางคนแสดงอาการเหนื่อยอย่างเห็นได้ชัด

ด้านความสัมพันธ์ พบว่าในหน่วยการเรียนรู้ Welcome AEC นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็น อธิบายผลงานของตนเองโดยเฉพาะในขั้นการวิเคราะห์ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis) และชั้นเรียนร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ (Co - creation) ในกิจกรรม Make Yourself A Master of English ซึ่งให้นักเรียนระดมความคิดเห็นในการพัฒนาความสามารถด้านภาษา นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นแม้บางครั้งจะมีความคิดต่างจากเพื่อนก็ตาม “แต่เราว่านะเล่นเกมก็ทำให้ภาษาอังกฤษดีได้จะ ไม่ต้องเครียดด้วย” “ไม่ต้องเรียน Grammar หรือก็เราไม่เก่ง Grammar ยังเข้ามhälล์ได้เลย”

ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการหาแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้เช่นในการหาข้อมูลเกี่ยวกับประเทศในกลุ่ม ASEAN นักเรียนได้ไปศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประเทศต่างๆ และการเตรียมตัวของแต่ละประเทศในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในแง่ของการพัฒนา

ทักษะภาษาอังกฤษที่สถานทูตของแต่ละประเทศ ในข้อนี้นักเรียนบางส่วนได้รับความช่วยเหลือจากผู้ปกครองในการหาแหล่งข้อมูลซึ่งทำให้เด็กได้ข้อมูลเชิงลึกที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้พบว่าในกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการฟังนักเรียนส่วนใหญ่สามารถจำแนกเสียง ตลอดจนการฟังข้อความหรือคำพูดในระดับความเร็วของเจ้าของภาษาได้เป็นอย่างดีแต่มีบางส่วนที่นักเรียนยังตามไม่ทัน “Teacher again I don't understand” นอกจากนี้ทักษะการพูด เช่น การออกเสียงและความสามารถในการสนทนาโต้ตอบ ด้วยสำเนียงและจังหวะที่เจ้าของภาษาสามารถเข้าใจได้นักเรียนส่วนใหญ่พัฒนาได้ดีแต่มีบางคนที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม นอกจากนี้พบว่านักเรียนได้รวมกลุ่มฝึกพูดและออกเสียง และฝึกเป็นรายบุคคลโดยมีโอกาสดูแลเรียนรู้การออกเสียงด้วยตนเอง พร้อมกับได้เรียนรู้จากการออกเสียงของเพื่อนๆ โดย ผู้สอนให้ความเห็นแก่เด็กแต่ละคนว่าใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่เข้าใจความหมายของภาษามากน้อยเพียงไรจากการป้อนคำถามง่าย ๆ

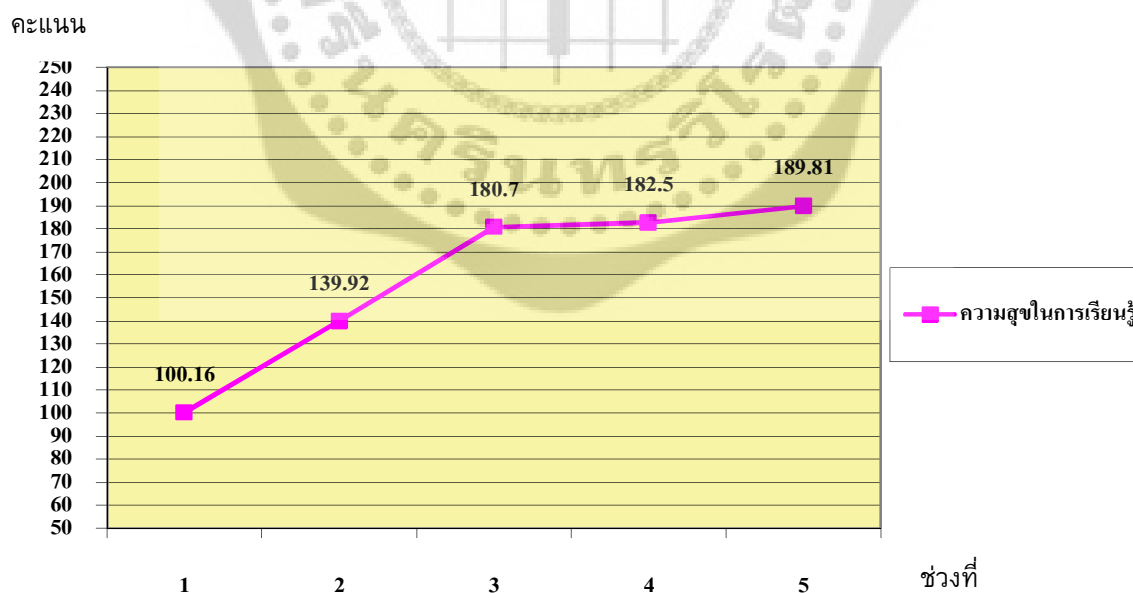
ผลจากการวิเคราะห์ หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Welcome AEC ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาบทเรียนรอบที่ 5 ทำให้ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ใหม่ให้มีประสิทธิภาพดังนี้

1. ผู้สอนควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง และบุคคลที่ต้องการประสานขอความช่วยเหลือทราบถึงการเรียนการสอนและการขอความร่วมมือในการพัฒนาอีกทั้งเป็นวิทยากรในการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในด้านเนื้อหาและด้านภาษา
2. นักเรียนบางส่วนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นโดยใช้ภาษาต่างประเทศได้ ดังนั้นในการแสดงความคิดเห็นอาจเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาไทยทั้งการพูดและเขียนบ้าง อย่างไรก็ตามผู้เรียนจะพัฒนาทักษะภาษาที่เป็นการรับข้อมูล (Receptive Language Skills) โดยสามารถทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้สอนพูดได้ ซึ่งครูควรจะให้กำลังใจให้ผู้เรียนเกิดความพยายามที่จะใช้ภาษาอังกฤษ พูดภาษาอังกฤษซึ่งถือเป็นการสร้างแรงจูงใจภายในอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จและความสุขในการเรียนรู้

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบการประเมินความสุขในการเรียนรู้ช่วงที่ 1- ช่วงที่ 5

องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3		ครั้งที่ 4		ครั้งที่ 5	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ด้านผู้เรียน	34.53	7.26	45.67	7.27	59.12	3.27	59.28	3.40	61.18	3.02
2. ด้านความสัมพันธ์	22.34	5.89	31.35	3.92	41.52	2.65	41.44	2.82	43.33	1.73
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	21.03	5.51	31.61	3.86	39.42	2.71	41.06	2.37	42.13	2.35
4. ด้านการจัดการเรียนรู้	22.27	5.56	31.30	3.55	40.64	2.09	40.72	2.29	43.17	1.89
ความสุขในการเรียนรู้รวมทุกองค์ประกอบ	100.16	19.02	139.92	8.86	180.7	8.01	182.5	9.04	189.81	6.06
ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (เต็ม 100คะแนน)	61.64	11.76	67.47	12.57	72.18	12.34	75.88	11.62	80.51	11.08

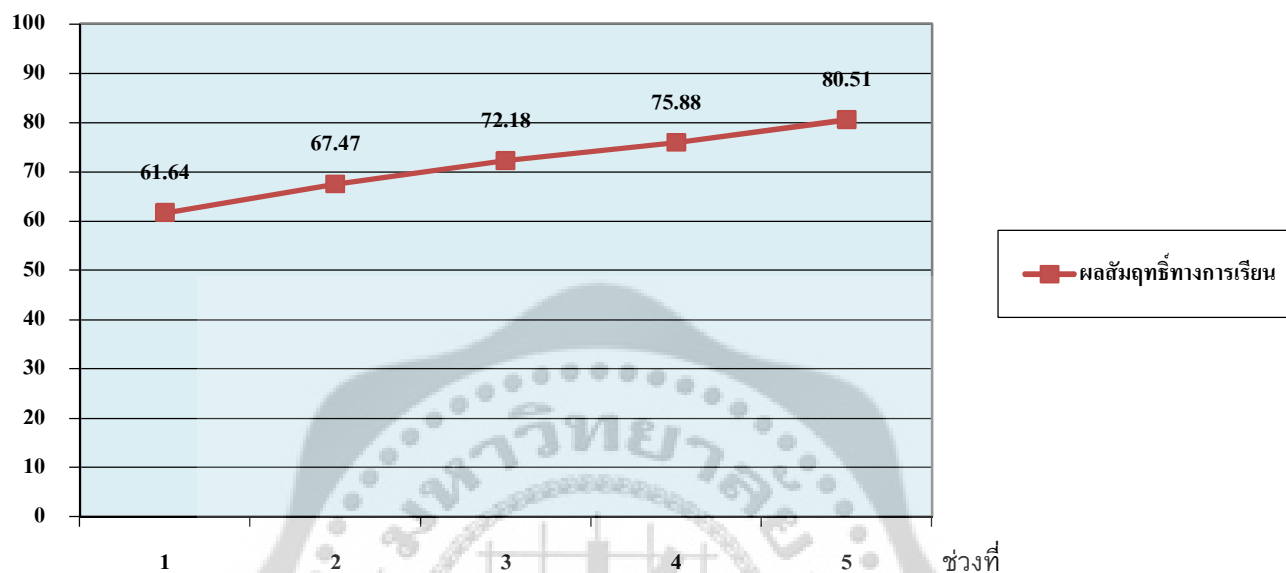
จากตาราง 28 พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองตั้งแต่ช่วงที่ 1 ถึง ช่วงที่ 5 เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ 100.6, 139.92, 180.7, 182.5 และ 189.81 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 5 เท่ากับ 19.02,8.86,8.01,9.04 และ 6.06 ตามลำดับ โดยองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 34.53, 45.67, 59.12, 59.28 และ61.18 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านผู้เรียนตั้งแต่ช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 5 เท่ากับ 7.26, 7.27, 3.27, 3.40 และ3.02 ตามลำดับ องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 22.34, 31.35, 41.52, 41.44 และ 43.33 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความสัมพันธ์ตั้งแต่ช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 5 มีค่าเท่ากับ5.89,3.92,2.65,2.82 และ1.73 ตามลำดับ องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 21.03, 31.61, 39.42, 41.06 และ 42.13 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 5 มีค่าเท่ากับ 5.51,3.86,2.71,2.37 และ2.35 ตามลำดับ องค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ ด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 22.27, 31.30, 40.64, 40.72 และ43.17 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการเรียนรู้ตั้งแต่ช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 5 มีค่าเท่ากับ5.56, 3.55, 2.09, 2.29 และ1.89 ตามลำดับ อีกทั้งมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนตั้งแต่ช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 5 เพิ่มขึ้นตั้งแต่ 61.64, 67.47, 72.18, 75.88 และ 80.51 ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ช่วงที่ 1 ถึงช่วงที่ 5 เท่ากับ 11.76, 12.57, 12.34, 11.62 และ 11.08 ตามลำดับ

ภาพประกอบ 8 แผนภูมิแสดงคะแนนความสุขในการเรียนรู้ช่วงที่ 1- ช่วงที่ 5

จากภาพประกอบ 8 พบว่าคะแนนความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษช่วงที่ 1 - ช่วงที่ 5 ของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นตามลำดับ

คะแนน

ภาพประกอบ 9 แผนภูมิแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ช่วงที่ 1 – ช่วงที่ 5

จากภาพประกอบ 9 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษช่วงที่ 1 - ช่วงที่ 5 ของกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นตามลำดับ

เพื่อเป็นการศึกษาความแตกต่างของแต่ละช่วงการทดลองผู้วิจัยจึงทำการศึกษาและนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 29 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของช่วงการทดลองแต่ละครั้ง

แหล่งความแปรปรวน	ผลรวมของความเบี่ยงเบนกำลังสอง (Sum of Square)	df	Mean Square (MS)	F	Sig
ช่วงการทดลอง(ครั้งี่)	1205804.640	4	301451.160	2294.348	.000
ความคลาดเคลื่อน (Error)	108789.76	828	131.389		

จากตาราง 29 พบว่าผลการทดสอบปฏิเสธสมมติฐานที่กล่าวว่า ค่าเฉลี่ยความสุขในการเรียนรู้ทั้ง 5 ครั้งไม่ต่างกัน ($F = 2294.348$ มีระดับนัยสำคัญ น้อยกว่า .01) จากนั้นจึงได้ทำการทดสอบเป็นรายคู่ระหว่างครั้งที่ถัดไปดังผลปรากฏในตาราง ดังนี้

ตาราง 30 แสดงการทดสอบรายคู่ของช่วงการทดลองแต่ละช่วง

รายคู่	ค่าเฉลี่ยความแตกต่าง (Mean Difference)	Sig
ช่วงที่ 1 – ช่วงที่ 2	39.76	.000
ช่วงที่ 2 – ช่วงที่ 3	40.77	.000
ช่วงที่ 3 – ช่วงที่ 4	1.79	.034
ช่วงที่ 4 – ช่วงที่ 5	7.32	.000

จากตาราง 30 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างช่วงการทดลองที่ 2 กับ ช่วงการทดลองที่ 3 มีค่าความแตกต่างมากที่สุดคือ 40.77 รองลงมาคือความสัมพันธ์ระหว่างช่วงการทดลองที่ 1 กับ ช่วงการทดลองที่ 2 มีค่าความแตกต่างเท่ากับ 39.76 อันดับที่ 3 คือความสัมพันธ์ระหว่างช่วงการทดลองที่ 4 กับ ช่วงการทดลองที่ 5 มีค่าความแตกต่างเท่ากับ 7.32 พบว่าความแตกต่างรายคู่ของการทดลองทั้ง 3 คู่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และพบว่าช่วงการ

ทดลองที่ 3 กับ ช่วงการทดลองที่ 4 มีค่าความแตกต่างน้อยที่สุดคือ 1.79 โดยพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนมีบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนรู้สึกที่สามารถพัฒนาตนเองได้ถึงแม้ว่าตนเองจะมีความสามารถทางภาษาอยู่ในระดับต่ำ มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นักเรียนมีโอกาที่จะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจและถนัดตามแบบการเรียนรู้ของตนเอง รู้สึกผ่อนคลายเพราะอาจารย์วัดผลจากพัฒนาการโดยไม่ดูผลคะแนนและ รู้สึกเป็นกันเองกับผู้สอนและเพื่อน ๆ และกิจกรรมที่จัดน่าสนใจทำให้นักเรียนสนุกและคิดว่าอังกฤษมาไม่ยากดังที่นักเรียนคิด นอกจากนี้กิจกรรมในชั้นเริ่มต้นทำให้นักเรียนฝึกตนเองให้เตรียมพร้อมสำหรับการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้เพื่อการเรียนดีขึ้น

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างไรก็ตามครูผู้สอนยังมีความกังวลต่อการเตรียมพร้อมในการเตรียมกิจกรรมและจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีแบบการเรียนรู้ที่ต่างกัน นอกจากนี้ผู้สอนรู้สึกว่ารูปแบบการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนและครูรู้สึกผ่อนคลายเนื่องจากนักเรียนให้ความสนใจ และร่วมมือในการทำกิจกรรม ทำให้ครูไม่ต้องคอยเตือน และดูว่านักเรียนให้ตั้งใจเรียน แต่ครูต้องเตรียมตัวในการให้คำปรึกษา และแนะนำให้ผู้เรียนซึ่งครูต้องมีความเชี่ยวชาญทั้งในด้านจิตวิทยาเด็ก ภาษา การจัดกิจกรรม การผลิตสื่อ และการใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียนจึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

- ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความมีความสุข
- ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้
- ระยะที่ 3 ผลการศึกษานำร่องรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขไปทดลองใช้
- ระยะที่ 4 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 - 1.1 องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .55 ถึง .72 มีค่าไอเกน เท่ากับ 4.37 เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อพบว่าเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียน ในการจัดการตนเองให้ดำเนินการตามแผนการเรียนรู้จนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่าองค์ประกอบด้านผู้เรียน
 - 1.2 องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .30 ถึง .98 มีค่าไอเกน 5.77 เท่ากับ เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อพบว่าเป็น

องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียน กับ บุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่าองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์

1.3 องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .50 ถึง .80 มีค่าไอเกน 3.52 เท่ากับ เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อพบว่าเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่าองค์ประกอบด้าน สิ่งแวดล้อม

1.4 องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 9 ข้อมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .60 ถึง .97 มีค่าไอเกน 11.67 เท่ากับ เมื่อพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อพบว่าเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับ การแสวงหาและการจัดการเรียนรู้ และการนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ดังนั้นจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่าองค์ประกอบด้าน การเรียนรู้

2. การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในครั้งนี้ได้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้วยความสุข ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามขีดความสามารถถึงแม้ว่าจะมีความสามารถทางภาษาอยู่ในระดับต่ำ มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ผู้เรียนมีโอกาสที่จะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจและถนัดตามแบบการเรียนรู้ของตนเอง รู้สึกผ่อนคลายโดยเป็นการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนนี้ ขั้นที่ 1 การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation: P) ขั้นที่ 2 การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัด และความสนใจของตน (Explosion: E) ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ที่ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis: A) ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ (Co-creation: C) ขั้นที่ 5 การประเมินผลร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง (Evaluation: E)

ผลการพิจารณารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา คู่มือการจัดการเรียนรู้ คู่มือนักเรียน และเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความเหมาะสมในการนำไปจัดการเรียนรู้และมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การบริหารเวลาในการทำกิจกรรมของผู้สอน ความชัดเจนของการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม การใช้ภาษาและกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้เหมาะกับผู้เรียนและการสร้างแบบประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอดังกล่าวมาปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยแบ่งเป็นผลเชิงปริมาณและผลเชิงคุณภาพ

3.1 ผลเชิงปริมาณ

3.1.1 ผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองตั้งแต่ช่วงที่1 ถึงช่วงที่ 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และพบว่าผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นในทุกช่วงการทดลองโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 อีกทั้งพบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษทุกทักษะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1.2 ผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองแต่ละช่วง (5 ช่วง) เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมในการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง 5 ช่วงพบว่าอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.7 ขึ้นไปของผู้เรียนทั้งหมดมีความสุขในการเรียนรู้ในระดับมากโดยมีพฤติกรรมที่สำคัญคือ มีความกระตือรือร้นในการเรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส เข้าห้องเรียนตรงเวลา ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตอบคำถามอย่างมั่นใจ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครู อย่างไรก็ตามพบว่าร้อยละ 12-16.3 ของผู้เรียนทั้งหมดยังคงมีพฤติกรรมขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ไม่ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายโดยอ้างว่าไม่เข้าใจ ทำไม่ได้ และแสดงพฤติกรรมที่ขาดความมั่นใจในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนและครู

3.2 ผลเชิงคุณภาพ

จากการวิเคราะห์แบบบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้ของนักเรียนของกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง พบว่า ด้านความสนใจและความร่วมมือในการเรียนรู้ พบว่าผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความกระตือรือร้นในการหาข้อมูล มีการหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกห้องเรียน ด้านความเชื่อมั่นในตนเองผู้เรียนมีพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น กล้าแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ถึงแม้จะเป็นมุมมองที่แตกต่าง สามารถแสดงแนวคิดที่แปลกใหม่ หลากหลายในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ และจากสะท้อนตนเองในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ อภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ การนำเสนอผลงานจากการระดมความคิด การวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะ พบว่าผู้เรียนสามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น มีการประนีประนอม และนำเสนอเหตุผลในแง่มุมต่าง ๆ ในกรณีที่มีความเห็นที่แตกต่างกัน ในด้านสิ่งแวดล้อมกับการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนสามารถนำสิ่งแวดล้อมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้จากสื่อที่หลากหลาย โดยนักเรียนพบว่าสามารถเรียนรู้และใช้สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้และท้าทายให้แสวงหาความรู้และใช้ชีวิตร่วมกับสิ่งแวดล้อมซึ่งเปรียบเสมือนห้องเรียนขนาดใหญ่อย่างมีความสุข นอกจากนี้จากการวิเคราะห์แบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ประทับใจที่ได้เรียนรู้และฝึกทักษะต่าง ๆ ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ นักเรียนพบว่ารูปแบบการเรียนรู้ที่จัดขึ้นทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้และเห็นว่าการที่จัดขึ้นสามารถนำมาเป็นแนวทางในการเรียนรู้ของตนเองและมีประโยชน์สำหรับการดำเนินชีวิตและอยากให้มีการจัดกิจกรรมเช่นนี้อีก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พบว่าความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามี 4 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านผู้เรียน องค์ประกอบที่ 2 ด้าน ความสัมพันธ์ องค์ประกอบที่ 3 ด้านสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบที่ 4 ด้านการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปลามเมอร์ โทมัส และองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Palmer. 2007,12-32; Thomas. 2007: 5 - 15; UNESCO. 2008: 15) สำหรับในประเทศไทยได้มีการศึกษาความสุขในการเรียนรู้ พบว่าประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยต่างๆ ได้แก่ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีสุขภาพกายและจิตดี องค์ประกอบทางกายภาพเช่นจัดสภาพห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีสัมพันธ์ภาพที่ดี มีความรักกับเพื่อนและครู (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). 2554: 54 - 61; พระธรรมปิฎก. 2540: 22; วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543:9; มนัส บุญประกอบ. 2546: 23-24; Nodding. 2003: 1; Palmer.2007: 74) ซึ่งอยู่ภายใต้องค์ประกอบที่คล้ายคลึงกันนั้น อย่างไรก็ตามก็ยังคงประกอบในด้านผู้เรียนและด้านการเรียนรู้งานวิจัยส่วนใหญ่ยังขาดการเชื่อมโยงหลักธรรมทางศาสนา การพัฒนาภายในตน (Inner Self) และการพัฒนาทางจิตใจ (Spirituality)กับการจัดการเรียนรู้ที่สมดุล ดังนั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบสุขในการเรียนรู้ของผู้วิจัยจึงมีความเหมาะสมในการนำไปเป็นกรอบในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมสร้างให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการพัฒนาจิตใจจากภายในและการขัดเกลาโดยใช้หลักธรรมทางศาสนาเพื่อให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม

2. แนวคิดและวิธีสอนที่ใช้ในรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ จุดหมายสำคัญของการศึกษาคือการทำให้ชีวิตของบุคคลครบถ้วนเพียงพอ ทั้งด้านความรู้ ความคิด จิตใจ และคุณธรรมความประพฤติ เพื่อที่จักทำให้ตนเองมีความสุขอย่างแท้จริง ความสุขถือเป็นรากฐานของความเก่งและความดี (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2552: 148-150; มนัส บุญประกอบ. 2541: 45-46) ดังนั้นในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้และกิจกรรมในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงบูรณาการแนวคิดของทฤษฎียู (Theory U) ซึ่งเน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากภายในตนของ ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนกับความจริงในโลกปัจจุบัน การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์พิจารณาสิ่งต่างๆอย่างลุ่มลึก แสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาทางเลือก ที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความแตกต่างกัน เป็นการจัดการศึกษาบนรากฐานทาง ศาสนธรรม ศรัทธา ปัญญา และจิตวิทยา เพื่อพัฒนาให้เด็กเจริญเติบโต

ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล คำนี้ ถึงธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนแต่ละช่วงวัย ผู้เรียนสามารถเลือกแบบการเรียนรู้ตามที่ตนถนัด ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะภาษา และการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆพร้อมกัน (O, Sharmer. 2010: 1-25; Collin A Brown. 2011: 1-2; Jonathan Reams: 2007: 241-243; Campos. 2010: 23-30) จากการบูรณาการแนวคิดเหล่านี้และนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบว่าช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจ โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับประถมศึกษาที่เริ่มเรียน และฝึกฝนการใช้ภาษา นักเรียนมีโอกาสเลือกแบบการเรียนรู้ที่ตนเองสนใจและสามารถประสบความสำเร็จตามศักยภาพถึงแม้นักเรียนบางกลุ่มมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาในระยะแรก โดยผู้วิจัยพบว่านักเรียนรู้จักการเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนกับชีวิตจริงทำให้การเรียนรู้ไม่ใช่เพียงแต่ถ่ายทอดเนื้อหาแต่เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย และทำให้การทดลองประสบความสำเร็จนั่นคือนักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ และนักเรียนยังเห็นประโยชน์ของรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยจะนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

3. การเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนจำเป็นต้องพัฒนาทุกองค์ประกอบไปพร้อมๆกันในการจัดกิจกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ออกแบบขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนนี้ ขั้นที่ 1 การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation: P) ขั้นที่ 2 การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัด และความสนใจของตน (Explosion: E) ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ใตรตรงโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis: A) ขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ (Co – creation: C) ขั้นที่ 5 การประเมินผลร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง (Evaluation: E) ซึ่งเป็นการจัดลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งประกอบด้วย ชั้นเสนอเนื้อหา หรือชั้นนำเสนอโครงสร้างภาษาใหม่ (Presentation) ชั้นการฝึก (Practice) และชั้นพัฒนาภาษาเพิ่มเติมจากความรู้เดิม (Produce)(Diaz; & Carnal.1999; Montgomery. 1998) และการทำงานของเซลล์กระจกเงาซึ่งเป็นการขยายขอบเขตข้อมูล(Reproduction) และการแสดงออกในสิ่งที่ได้รับรู้ (Representation) (Semen; & Cacioppo. 2009) จนสามารถเปิดพลังความมุ่งมั่นของตน สำหรับขั้นตอนในรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นได้เพิ่มเติมองค์ประกอบที่เน้นพัฒนาจากภายในอย่างสมดุลให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง (Self) มีความฉลาดทางจิตวิญญาณ ยอมรับสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง สามารถเชื่อมโยงความรู้เพื่อให้เกิดกระบวนการทางปัญญา โดยสอดแทรกหลักธรรมทางศาสนาเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ซึ่งเป็นจุดเน้นของการวิจัย ซึ่งหลังการทดลองผู้วิจัยพบว่าความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นทุกช่วงของการทดลอง และเมื่อพิจารณาพัฒนาการของการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนที่สะท้อนความสุขในการเรียนรู้พบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้น จึงสามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักธรรมทางศาสนาโดยใช้กิจกรรมทั้ง 5 ขั้นตอนสามารถพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

4. ผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนตั้งแต่ช่วงที่ 1 จนถึงช่วงที่ 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และพบว่าผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้

เพิ่มขึ้นในทุกช่วงการทดลองโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งเป็นผลมาจากการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามแบบการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน โดยผู้วิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนจะช่วยสร้างเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์เชิงรูปธรรม การสังเกตอย่างไต่ตรอง การสร้างมโนทัศน์เชิงนามธรรม กอปรกับเรียนรู้จากเรื่องราวในชีวิตจริง และทดลองปฏิบัติจริง สถานการณ์จริง จนเกิดความสุขในการเรียนรู้ (Canfield. 2007: 1-5. Online; Reid. 2010: 2-12) และจากการประเมินความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนพบว่าคะแนนของนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกองค์ประกอบของความสุขในการเรียนรู้โดยพบว่า **องค์ประกอบด้านผู้เรียน** นักเรียนมีความกระตือรือร้นและมีการเตรียมพร้อมก่อนการเรียนรู้ โดยนักเรียนมักจะได้รับข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ หรือสอบถามผู้รู้อย่างสม่ำเสมอหากต้องการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพิ่มเติมหรือต้องการข้อมูลในเชิงลึก และขยายขอบเขตการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ทำให้นักเรียนสร้างนิสัยรักการเรียนรู้และสามารถบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้แม้จะเป็นนักเรียนที่เคยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำก็สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายตามศักยภาพของตน ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของตนเอง มีความพยายามที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองจนทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวไว้ว่า การศึกษาจะต้องสร้างความใฝ่รู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้มีคุณค่าในชีวิตตนเองและสังคม การเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสุขคือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับการตอบสนองจากการใฝ่รู้ การกระทำ การสร้างสรรค์ของตนเอง ได้ใช้ความสามารถในการคิด ได้เรียนได้ทำในสิ่งที่ตนสนใจพัฒนาทางจิตใจ (Spirituality) ซึ่งผู้สอนควรคำนึงถึงคำถาม 4 ประการซึ่งประกอบด้วย ผู้สอนจะสอนอะไร สอนอย่างไร เพราะเหตุใดจึงสอน โดยสิ่งสำคัญที่สุดคือ ผู้เรียนที่จะสอนคือใคร มีความแตกต่างกันอย่างไร (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). 2554: 54 - 61; วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543:9; มนัส บุญประกอบ. 2546: 23-24; Nodding. 2003: 1; Palmer. 1993: 74) **องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์** เนื่องจากกิจกรรมที่จัดขึ้นในรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ส่งเสริมให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครู ฝึกให้นักเรียนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สมาชิกแต่ละคนมีโอกาสนในการแสดงบทบาทผู้นำและผู้ตามที่ดี แม้ในช่วงแรกอาจจะมีข้อขัดแย้งเช่น นักเรียนบางส่วนรู้สึกขาดการมีส่วนร่วมเนื่องจากมีเพื่อนสรุปหรือเสนอข้อคิดเห็นโดยไม่ฟังความคิดเห็นของตน อย่างไรก็ตามเมื่อนักเรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลกระทบของการขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนหาแนวทางแก้ไขเช่นการใช้วิถีทางประชาธิปไตย และเรียนรู้ที่จะเสนอมุมมองของตนเองอย่างมีเหตุผลแม้แตกต่างกับผู้อื่น อีกทั้งผู้วิจัยพบว่าเมื่อนักเรียนในกลุ่มอ่อนมีความมั่นใจในตนเองเห็นคุณค่าของตนเองมากขึ้นและนักเรียนกลุ่มเก่งให้ความเคารพกับความคิดเห็นของนักเรียนในกลุ่มอ่อน ทำให้นักเรียนทุกคนกล้าที่จะแสดงบทบาทของตนเองในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีและทำให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ที่มีความสุขเป็นผลมา จากการได้รับการยอมรับจากเพื่อน จนทำให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในตนเองและนำมาซึ่งความสุขในการเรียนรู้

(บพิตร อิศระ.2550: 1-5; มารุต พัฒผล. 2546. 90-91) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมีส่วนสำคัญต่อการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ พบว่าการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สนใจ ใฝ่รู้ รู้จักสร้างสรรค์การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดขึ้นทั้งในและนอกโรงเรียน ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี อีกทั้งยังเห็นความสำคัญของการใช้วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรต่าง ๆ ในการเรียนรู้อย่างคุ้มค่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปพัฒนา ปรับปรุง สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ผู้เรียนมีความพยายามในการแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยสามารถที่จะสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ได้ตรงตามแบบการเรียนรู้ของตนและวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้เรียนรู้จากนั้นก็หาความในเชิงลึก (Deepest Knowledge) จนเกิดเป็นความรู้ที่ตกตะกอนในตัวเองซึ่งสอดคล้องกับคอลลินและแคมโปส (Collin A Brown. 2011: 1-2; Campos. 2010: 23-30) ซึ่งกล่าวไว้ว่าควรจัดสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นผู้เรียนให้มีความรู้ที่เกิดจากภายในอยากเรียนเพราะอยากรู้ และสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนกับความจริงที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน การศึกษาที่ลุ่มลึก แสวงหาข้อมูลหลากหลาย แท้จริงจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว จักก่อให้เกิดความรู้ที่เท่าทัน สร้างสรรค์ ผู้เรียนสามารถเปิดตนเองในการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย เปิดความคิด (Open mind) เปิดใจ (Open Heart) และเปิดพลังความมุ่งมั่น (Open Will) ของตน จนนำมาซึ่งความสุขในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขให้ผู้เรียนควรพัฒนาทั้งทางกายในด้านสุขภาวะ ทางจิตใจในด้านจิตศึกษาพัฒนาจิตใจให้มีคุณธรรมอัน ดั่งงาม มีความมั่นคงทางจิตใจ และคุณธรรมในด้านปัญญาศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้ให้เกิดภายในตนของผู้เรียนอย่างสมดุล การพัฒนาอย่างสมดุลโดยเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งให้ผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลรอบข้าง ตลอดจนสามารถปรับตัวในสิ่งแวดล้อมที่ต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นจะนำมาซึ่งความสุขในการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) พระธรรมปิฎก วิชัย วงษ์ใหญ่ และนอตติง (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). 2554: 54 - 61; พระธรรมปิฎก. 2540: 22; วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543:9; Nodding. 2003: 1) ที่กล่าวถึงนักเรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้ว่าจะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้รับการตอบสนองจากการ ใฝ่รู้ การกระทำ การสร้างสรรค์ของตนเอง ใช้ความสามารถในการคิด การใช้เหตุผลเกี่ยวกับการบริโภค การเลือกใช้ชีวิตสิ่งของ รวมทั้งทรัพยากรอย่างประหยัดด้วยการอนุรักษ์และเห็นคุณค่า เป็นบุคคลที่บริโภคด้วยปัญญา การที่ผู้เรียนได้ทำสิ่งที่ตนสนใจ สามารถเรียนให้รู้ความจริง บรรลุความดี ความงาม ความรัก อิศราภาพ มีการแบ่งปันซึ่งกันและกัน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สมดุลและมีความสุข นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่านักเรียนสามารถแสวงหาข้อมูล เชื่อมโยงความรู้กับประสบการณ์ที่ได้รับ เสริมสร้างนิสัยรักการเรียนรู้ โดยรับทราบข้อบกพร่องของตนเองและพยายามหาทางแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้จากบทเรียนตลอดจนนำไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง

5. จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียน พบว่าค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษรวมทุก

ทักษะของผู้เรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่มีความสุขส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก. 2551: 22; วิชัย วงษ์ใหญ่. 2555: เอกสารการสอน; ประเวศ วะสี. 2551: 12; Palmer. 2008: 74; Layard; & Noddings. 2006: 72) ซึ่งกล่าวว่าความสุขกับการศึกษาเป็นเรื่องที่ไม่สามารถแยกกันได้ ถ้าไม่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความสุข การศึกษาก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ โดยความสุขที่เกิดจากการศึกษา คือ การมีปัญญาเข้าใจสภาพความเป็นจริงของสิ่งต่าง ๆ โดยการศึกษาจะต้องสร้างความใฝ่รู้ให้เกิดขึ้น ทำให้มีคุณค่าในชีวิตและเป็นชีวิตที่ดีงาม ปลูกฝังให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ เห็นคุณค่าในตนเอง เห็นคุณค่าของการศึกษาค้นคว้า มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองผลที่ตามมาก็คือผู้เรียนสามารถประสบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามศักยภาพของตน

6. จากการศึกษาผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนตั้งแต่ช่วงที่ 1 – ช่วงที่ 5 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างช่วงการทดลองที่ 2 กับ ช่วงการทดลองที่ 3 มีค่าความแตกต่างมากที่สุดคือ 40.77 รองลงมาคือความสัมพันธ์ระหว่างช่วงการทดลองที่ 1 กับ ช่วงการทดลองที่ 2 มีค่าความแตกต่างเท่ากับ 39.76 กล่าวได้ว่าความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนตั้งแต่ช่วงที่ 1 – ช่วงที่ 3 มีค่าความแตกต่างมากที่สุดเนื่องจากผู้เรียนวัยนี้ชอบการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้ เรียนรู้ตามความสนใจ และมีความท้าทาย ซึ่งสอดคล้อง กับธอมัส (Thomas. 2007: 12) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนในวัยเด็กจะมีแรงจูงใจในการสร้างพลังแห่งการเรียนรู้ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ การเรียนการสอนจะต้องสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้มากที่สุดเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ อย่างไรก็ตามในช่วงที่ 3 กับ ช่วงที่ 4 และช่วงที่ 4 กับ ช่วงที่ 5 มีการเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงแรกซึ่งอาจเป็นผลมาจากเนื้อหาที่ยากขึ้น ทักษะภาษาที่หลากหลายยิ่งขึ้น ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องปรับกิจกรรมการเรียนรู้อยู่เสมอเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้อยู่เสมอ (Palmer. 2007: 74)

7. ผลการพิจารณาพฤติกรรมนักเรียนที่สะท้อนความสุขในการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมทั้ง 5 ช่วงในระหว่างที่ดำเนินการสอนตามรูปแบบการเรียนภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้พบว่านักเรียนกว่าร้อยละ 83.7 ขึ้นไปมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความสุขในการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยยังคงพบว่ามึนักเรียนจำนวนหนึ่งเป็นนักเรียนที่มีปัญหาในด้านพฤติกรรมคือเป็นนักเรียนที่เป็นโรคสมาธิสั้น (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) และเป็นเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ (Learning disorder) โดยเฉพาะทางด้านภาษาโดยเด็กเหล่านี้มักจะแสดงพฤติกรรมเหมือนขาดความสุขในการเรียนรู้เช่น ขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ทำงานโดยขาดความตั้งใจ ขาดสมาธิ ชักชวนเพื่อนคุย โดยนักเรียนเหล่านี้จากการสอบถามอาจารย์ประจำชั้นพบว่าเป็นผู้ที่มีความต้องการ การดูแล และให้ความสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งหลังจากที่ผู้วิจัยรับทราบข้อมูลแล้วได้ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ และจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะ สำหรับผู้เรียนเหล่านี้ และปรับรูปแบบในการประเมินให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้สามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ อย่างไรก็ตามเมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์แบบสะท้อนตนเองของผู้เรียนกลุ่มนี้พบว่า นักเรียนมีความประทับใจในรูปแบบการเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

เนื่องจากได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายตามความสามารถของตนโดยไม่ต้องกังวลถึงผลการเรียน ทำให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเรียนรู้และกล้าแสดงออกมากขึ้นและรู้สึกว่าคุณเองก็สามารถจะพัฒนาให้เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุขในการเรียนรู้ได้เช่นเดียวกับนักเรียนทั่วไปในชั้นเรียน

8. พ่อแม่ผู้ปกครอง มีส่วนสำคัญ ในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องชี้แจงพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ให้ทราบถึงความสำคัญของความสุขในการเรียนรู้ และแนวทางในการเสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่เต็มไปด้วยการแข่งขันผู้ปกครองต่างคาดหวังให้นักเรียนมีผลการเรียนดี สามารถสอบเข้าสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงแข่งขันเรียนพิเศษจนบุตรหลานเกิดความเครียด ผู้วิจัยพบว่าผู้ปกครองที่เอาใจใส่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เป็นกำลังใจให้บุตรหลานในการศึกษาหาความรู้ตามความสามารถ สังเกตและให้การสนับสนุนบุตรหลานในการเลือกเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของตนเองอย่างสมดุลตลอดจนให้การแนะนำอย่างใกล้ชิด อีกทั้งพบว่าผู้ปกครองที่ให้ความร่วมมือกับครูสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่บุตรหลานเพิ่มเติมเช่นการศึกษานอกสถานที่ แสวงหากิจกรรมที่จัดขึ้นโดยองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความสุขให้แก่ผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO, 2008: 15) ที่กล่าวว่าสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวทำให้ผู้เรียนมีความมั่นคงทางจิตใจซึ่งมีส่วนสำคัญในการสร้างสังคมแห่งความสุขและสังคมแห่งการเรียนรู้

9. ปัจจัยสนับสนุนประการหนึ่งที่ทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์และผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้สูงขึ้น เนื่องจากสถานศึกษาให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพโดยได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียน ผู้ปกครอง และศิษย์เก่าในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เป็นไปอย่างคล่องตัวและราบรื่นและมีการค้นคว้าวิจัยอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาการเรียนการสอน การให้การสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดีเป็นปัจจัยสนับสนุนจนทำให้การทดลองสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นหากสถานศึกษาที่สนใจจะพัฒนาความสุขในการเรียนรู้โดยนำรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้หรือปรับใช้ควรจะประสานงานกับสถานศึกษาทั้งด้านงบประมาณ โครงการ และแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความคล่องตัวและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาความสุขในการเรียนรู้ ให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในส่วนของผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปฏิบัติและนักวิจัย ตามลำดับดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ความสุขเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแข่งขันทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายและนำมาซึ่งความเครียด ผู้เรียนโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาต้องพบกับการแข่งขันสูงเพื่อเข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัย ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะทำให้ความสนใจในการกำหนดนโยบายกระจายโอกาสทางการศึกษา และมุ่งเน้นความสุขของผู้เรียนเป็นตัวตั้งแทนการตัดสินเพียงผลทดสอบ กำหนดนโยบายตัดสินผลการเรียนรู้หรือการสอบเข้าศึกษาต่อโดยดูจากกระบวนการเรียนรู้ที่ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่บรรลุเป้าหมายของการศึกษา นั่นคือเป็นบุคคลที่มีความรู้ มีคุณธรรมและสามารถดำเนินชีวิตตามครรลองของสังคมอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ผู้สอนอาจนำรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ไปใช้โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. ผู้สอนที่จะนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ควรศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละช่วงวัยและนำไปปรับให้เหมาะสมกับความสนใจและความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายตามศักยภาพที่มี
2. การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขให้แก่ผู้เรียนจะเกิดประสิทธิผลสูงสุดเมื่อครูผู้สอน ผู้ปกครองและสถานศึกษาและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและร่วมสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างความรักและความเข้าใจอันดีต่อกันโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือผู้เรียน
3. ผู้สอนที่จะนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ในวิชาอื่นควรศึกษาถึงแนวทางในการเลือกกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา เช่นกลุ่มวิชาที่เน้นทักษะภาษา เน้นทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองด้านเนื้อหา ควบคู่ไปกับการมีความสุขในการเรียนรู้
4. การนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ผู้สอนควรศึกษาคู่มือการใช้เพื่อทำความเข้าใจแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้กับการสอนทักษะภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาทักษะภาษาของผู้เรียน
2. การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นผู้เรียนในวัยเด็กพบว่า มี 4 องค์ประกอบ หากจะศึกษาความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียนวัยอื่น ควรมีการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบยืนยันอีกครั้ง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2535). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ในอุดมคตินักเรียนระดับประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- . (2543). รูปแบบหรือแนวการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างคุณลักษณะดี เก่ง มีความสุข
ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณสกาลาดพร้าว.
- กรมสุขภาพจิต. (2543 ก). การพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทย
อายุ 12 – 60 ปี. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- . (2547). คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. นนทบุรี: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- . (2543 ข). รายงานการประชุมวิชาการทักษะชีวิต ครั้งที่ 3 เรื่อง ทักษะชีวิตกับความฉลาด
ทางอารมณ์: สู่สหัสวรรษแห่งการพัฒนาเยาวชนแบบองค์รวม. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข.
- กรมอนามัย. (2553). คู่มือการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงาน. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต กระทรวง
สาธารณสุข.
- กัญญาพัฒน์ บุญนิพนธ์. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบมโนทัศน์เรื่องความสุขตามทัศนะของ
พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) และจอห์น สจีวิต มิลล์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ปรัชญา).
สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา พันธุ์โยธี. (2542). แบบการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุรนารี ตามรูปแบบของ
เฟลเดอร์และไซโลแมน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การอุดมศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติยวดี บุญชื้อ. (2540, กรกฎาคม – ตุลาคม). การเรียนรู้อย่างมีความสุข. วารสารครุศาสตร์.
26(1): 7 – 22.
- . (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและ
แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสแควร์.
- กิตติยวดี บุญชื้อ; และคณะ. (2540, กรกฎาคม – ตุลาคม). การเรียนรู้อย่างมีความสุข. วารสาร
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 26(1): 7 – 21.
- กীরติ บุญเจือ. (25644). ความเครียดทางปัญญาต้องแก้ด้วยปรัชญา. การประชุมวิชาการ
กรมสุขภาพจิต ครั้งที่ 7 ความสุขที่พอเพียง (42 – 45). นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต.
- คมเพชร ฉัตรศุกกุล. (2545). ทฤษฎีการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คู่บุญ ศกุนตนาถ. (2552). ผลของความสอดคล้องระหว่างแบบการเรียนรู้กับแบบการสอนที่มีต่อ
ความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยทางการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ฉันทิ ธาตุทอง. (2552). การจัดชั้นเรียนห้องเรียนแห่งความสุข. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จรรยาวัฒน์ ขวัญรัมย์. (2545). ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ: การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ “กระบวนการกลุ่มเล่น และเรียนคณิตศาสตร์ให้มีความสุข” ครูจรรยาวัฒน์ ขวัญรัมย์ ครูต้นแบบปี 2542 วิชาคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กองทุนรางวัลเกียรติยศแห่งวิชาชีพครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จันทร์รัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์. (2542). ผลการประยุกต์หลักการเรียนรู้ของซิคเคอร์ริงและแมสันในการเรียนการสอนการพยาบาลจิตเวชต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ พย.ม. (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จำเนียร ชวงโชติ. (2524, เมษายน). TA การวิเคราะห์โครงสร้างทางบุคลิกภาพและการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคล. รมคำแห่งศึกษาศาสตร์. 1: 74 – 78.
- จรัส นองมาก. (2551). การสอนที่ทำให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2551, จาก <http://www.ttc.ac.th/text.html>.
- จุฬารัตน์ กองแก้ว. (2545). ผลของการใช้วิธีการเรียนในบทเรียนสื่อประสม และการเปิดรับการเรียนรู้ต่อผลสัมฤทธิ์ของการออกเสียงภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทยและจีนมีรูปแบบการเรียนรู้ต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เจริญขวัญ นำพา. (2554). ผลการจัดกระบวนการเรียนรู้แนวจิตตปัญญาศึกษาแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการเชื่อมโยง และความสุขในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เจลิยว บุษเนียร. (2531). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียน พฤติกรรมการสอนพื้นฐานความรู้ทางคณิตศาสตร์ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทีศนา แคมมณี. (2551). ลีลาการเรียนรู้-ลีลาการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล อึ้งเจริญ. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บพิตร อิศระ. (2550). การพัฒนาเชิงสาเหตุของการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- บัญญัติ ย่งยวน. (2530). การทดลองใช้วิธีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบวิเคราะห์การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- เบญจมาพร อุ่นสุข. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเวศ ะสี. (2551). ยุทธศาสตร์ทางปัญญาเพื่ออนาคตของประเทศไทย. วิถีชุมชนหนังสือชุด สู่ จี ปุ ลี. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- ปรินญา ดันสกุล. (2553). มีปัญหาอยู่กับตัวกลัวอะไร. กรุงเทพฯ: จักรวาล.
- ปัญชลี วาสนสมสิทธิ์. (2542). การศึกษาแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของผู้เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ภาษาปริทัศน์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปี่ยมสุข เมนะเศวต. (2553). ใจเปี่ยมสุข. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2536). การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- พรชูลี อาชาวอำรุง. (2535). สไตล์การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณราย ทรัพย์ประภา. (2525, มิถุนายน-กรกฎาคม). เกมชีวิตในทัศนะของ TA. วารสารแนะแนว. 16(81): 18 – 19.
- พระธรรมปิฎก. (2536). อคติชีวิตทวนกระแส. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ทูลสงเสริมพุทธธรรม.
- พระธรรมปิฎก (อ.อ. ปยุตโต); และคณะ. (2551). วิถีชุมชน. กรุงเทพฯ: สันติศิริการพิมพ์.
- พระเทพรัตนราชสุตาช สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จเจ้า. (2554). เทพธิดาในดวงใจไทยทั้งผอง บันทึกคำสอนจากพ่อ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ประยทธ์ ปยุตโต). (ม.ป.ป.) ความสุข 5 ชั้น. นครปฐม: วัดญาณเวศกวัน. ----- (2554). ความสุขทุกแง่มุม. กรุงเทพฯ: พระพุทธศาสนาของธรรมสภา.
- (2548). คู่มือชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย.
- พระไพศาล วิสาโล. (2554). สุขเหนือสุข. กรุงเทพฯ: ดับบิวพีเอส (ประเทศไทย).
- พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (อบอ่อน); และ เขมณัญญ์ อินทสุวรรณ. (2553). ตัวชีวิตความสุข กลยุทธ์การสร้างและการใช้เพื่อชุมชนเป็นสุข. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษา นักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พวงรัตน์ บุญญาบุรุษ. (2525). *การนิเทศและการสอนการพยาบาลในคลินิก*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต สุวรรณประกร; และคนอื่นๆ. (2534). *TA พุดจาประสาคน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์ประกรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 4.
- พิภพ ธงไชย. (2555). *การศึกษาเพื่อประชาชน*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิการศึกษาไทย.
- พุทธทาสภิกขุ. (2545). *คือมือมนุษย์*. กรุงเทพฯ:ธรรมสภา.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. (ม.ป.ป.). *คำพ่อสอน:ประมวลพระบรมราชาไมตรี และพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. ม.ป.ป.
- มันัส บุญประกอบ. (2547) *การติดตามผลการส่งเสริมการใช้จรรยาบรรณในมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มารุต พัฒนาผล. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วนิษา เรช. (2552). *อัจฉริยะสร้างสุข คู่มือดูแลสมองให้ฉลาดและมีความสุข*. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์.
- ว.วชิรเมธี. (2553). *รวมหลักธรรมสอนใจ*. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊คส์.
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2533). *เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแนว TA*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2555). *พลังการเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เอส อาร์พรีนติ้ง.
- วิจิต บุญชื้อ. (2536, กุมภาพันธ์-มีนาคม) *ท่านมีจุดยืนแห่งชีวิตแบบไหน*. *วารสารแนะแนว*. 25: 133.
- วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร. (2553). *ปฏิรูปการศึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วชิระ.
- . (2554). *เศรษฐกิจชุมชนกับวิถีชุมชน*. กรุงเทพฯ: สันติการพิมพ์.
- วิทยา นาควัชระ. (2553). *ความสุข 3 อย่างสร้างได้*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- วิทยากร เชียงกุล. (2549). *การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สารธาร.
- . (2554). *การศึกษากระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง*. กรุงเทพฯ: สันติการพิมพ์.
- . (2550). *ความรัก การสร้างสรรค์และมีความสุข*. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- . (2554). *เรียนลึกๆไว้ใช้สมองอย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิทยาการการเรียนรู้ (สวร.).
- วิเศษ ชินวงศ์. (2544, กุมภาพันธ์). *เบญจลักษณ์การเรียนรู้ ผู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ*. *วารสารวิชาการ*. 4(2): 31 – 41.
- ศรีทับทิม พาณิชพันธ์. (2542 – 2543, มิถุนายน – พฤษภาคม). *ความสุข: ความหมาย ระดับ มิติ ประเภท และแนวทางแสวงหา*. *วารสารร่วมพฤษ*. 18(รวมเล่ม): 144 – 164.

- ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร. (2544). ผลการประยุกต์ใช้รูปแบบการสอนการเรียนรู้อย่างมีความสุขในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณินพนธ์ ศษ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์; และคณะ. (2544). การเรียนรู้อย่างมีความสุข: สารเคมีในสมองกับความสุขและการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.
- ศิริพร พึ่งเพ็ชร. (2553). การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับลีลาการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล. (ถ่ายเอกสาร).
- ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). ความสุขมณฑลความรู้ใหม่ในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- สดศรี สฤษดิ์วงศ์. (2541, ธันวาคม). เสียงเด็ก. สารปฏิรูป. 1(10): 22.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สายสมร โลหะกิจ. (2546). การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้วิธีการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์). วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2555, กรกฎาคม). สร้างสุข. วารสารวิชาการ. 8: 129.
- สำนักคริสเตียนแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). คัมภีร์พระคริสตธรรมใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักคริสเตียนแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2012). การศึกษาทางเลือกคืออะไร. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน: ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ไอเดียสแควร์.
- . (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข: ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- . (2542). จุดประกายการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- . (2543). รวบรวมความเรียงครุมีอาชีพตามมาตรฐาน 24. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- . (2544). เรียนอย่างนี้มีความสุข. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- . (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.
- . (2545). ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *สภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: วีพีซี คอมพิวเตอร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2556). *รายงานผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ. สำนักทดสอบทางการศึกษา องค์กรมหาชน.
- สุขุมล อุดม. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้อย่างมีความสุขกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สุเทพ ฐรพันธ์. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียด ความฉลาดทางอารมณ์ ความสุข กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยพาณิชยกรรมเซนต์หลุยส์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2537). *วิธีสอนภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2554). *โครงการพระราชดำริกับอนาคตของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สันติการพิมพ์.
- หลุย จำปาเทศ. (2533). *จิตวิทยาสัมพันธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หัตยา มัทยาท. (2541). *ปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยการทำงานและปัจจัยทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลวิชาชีพประจำการในโรงพยาบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อมรรัตน์ ทรรศนียากร. (2545). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (วิจัยและสถิติการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2538). *การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา นอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภา จันทรสกุล. (2535). *ทฤษฎีและวิธีการให้คำปรึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- อารีย์ ลิลา. (2525). *ผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่มีต่อการสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนารอบ อำเภอลาสัก จังหวัดอุทัยธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อิมรอน มะลูลิ้ม. (2551). *รวมบทความพิเศษ เรื่องการสร้างสันติภาพและความสมานฉันท์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริหารกิจการศาสนาอิสลาม.
- อิสมาแอล ลุตฟี จะปาเกีย. (2552). *อิสลามศาสนาแห่งสันติภาพ*. กรุงเทพฯ: อิสลามศึกษา.
- Aireys, J. (2009). Estimating undergraduate bilingual scientific literacy in Sweden. *International CLIL Research Journal*. 1(2): 26 – 35.
- Alex, C. Michal's. (2007). *Education, Happiness and Wellbeing Springer*. Media.
- Hayne Alison s. (2007). *Time Money Happiness*. New York: Murdoch Books.
- Allen, C. Crocker. (2000). *The Happiness in All Our Lives*. Boston.
- Almasa; et al. (2009, November). Perceptual Learning Styles of ESL Students. *European Journal of Social Sciences*. 7(3):
- Anderson; & Krathwohl. (2001) . *Higher Order Thinking Skill. The Cognitive Domain*. New York: David McKay.
- Angus, Dea Hon. (2001). *Happiness is Love*. Murdoch: Boods Ply.
- Angus, Dea Hon. (2007). *Happiness is Love*. Murdoch: Boods Pty.
- Aristotle. (1976). *The Neo machine Ethics*. London: Penguin.
- . (1926). *The 'Art' of Rhetoric*. Cambridge: Loeb Classical Library, Harvard University Press.
- . (1998). *Politics*. Indianapolis: Hackett Pub.
- Asher, J.J. (1982). *Learning Another Language Through Action*. California: Sky Ocks Production.
- Asia-Pacific Region. (2006). *Monitoring and Assessing Progress During the DESD in the Asia Pacific Region: A quick guide to Developing ESD Indicators*. Sydney, Australia: The World Conservation Union, Commission for Education and Communication and Macquarie University.
- Barner, J. (1976). *Introduction' to Aristotle The Neo machine (Ethics)*. Hammondsport: Penguin.
- . (1982). *Aristotle*. Oxford: Oxford University Press.
- Barnes; & Gilles. (2008). *Alternative Education* . Cambridge University Press.
- Bulgarelli. 2009d, J. (2009). *Jean Baudrillard: Selected Writings in Teaching*. Stanford: Stanford University Press.
- Bentham, J. (1988). *Introduction to the Principles of Morals and Legislation*. London: Prometheus Books.

- Block, Cathy Collins. (1993). *Teaching the Language Arts: Expanding Thinking Through Student-Centered Instructional*. Massachusetts: Ally and Bacon.
- Bloom, B.S.L. (1956). *Taxonomy of Education Objectives, Handbook I: The Cognitive Domain*. New York: David McKay.
- Boynton. (2005). *Criteria for Producing CLIL Learning Material*.
- Brian Palmer. (2008). *The Pursuit of Happiness*. California: University of California Press.
- Brown, Dorothy F. (1994). *Language Teaching*. New York: McGraw-Hill.
- Brown, Gillian; & Yule, George. (1988). *Teaching The Spoken Language: An Approach Based in the Analysis of Conversation English*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bruno S. Frey; & Alois, Stutzer. (2002, June). What Can Economists Learn from Happiness Research. *Journal of Economic Literature*. 40: 2.
- . (2005). *Happiness Research: State and Prospects* Zurich: University of Zurich.
- Bruno, S. Frey; & Aloes, Stutzer. (2004). *Happiness Research : State and Prospects*. Zurich; University of Zurich.
- Bulgarelli. (2009). *Alternative Education. Training Programs*. Education Resources Information
- Byrne, Donn. (1976). *Teaching Oral English*. London: Longman Group.
- . (1979). *Teaching Writing Skills*. London: Longman Group.
- Canfield. (2007). *Learning Style Inventory*. Los Angeles: Western Psychological Service.
- Celaya. (2010). First Language and Age in CLIL and Hon CLIL Context. *International CLIL Research*.
- Chang. (2004). Predominant Learning Style, Adapted by Aims. Malaysia: University Students in Malaysia South East Asian Journal of Medical Education.
- Clark. (2008). *Introduction to Instructional System Design*. (online) Retrieved on January 5, 2008, from http://www.learning/style.com/don_clark.htm/
- Coonan, C.M. (2007). Insider Views of the CLIL Class Through Teacher Self-observation-Introspection. *The International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. 10(5): 625 – 646.
- Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow :The Psychology of Optimal Experience*. New York: Harper and Row.
- Deber, Wanda Aileen. (1983). The Listening Aspect of Interpersonal Communication. *Dissertation Abstracts International*. 43(9): 2828 – A.

- Diaz; & Carnal. (2002). Learning Style and Effectiveness of Online and Face – to – Face Instruction. *The America Journal of Distance Education*.
- Dirba, M.; & Mensic, J. (2009). CLIL for Teachers of Mathematics. *Pedagogy*. (93): 85 – 90.
- Doughty, C.; & Pica, T. (1986, June). Information Gap Tasks: Do They Facilitate Second Language Acquisition?. *TESOL Quarterly*. 20(2): 305 – 325.
- Easterlin, R.A. (1974). *In Nation and Households in Economic Growth*. Illinois: Essays in Illinois State University.
- Easterlin, Richad. (2007). *Cross National Happiness as an Answer to the Easterlin*. California: Paradox 2013 University of Southern California.
- Ellis, R. (2003). *Task-based Language Learning and Teaching*. New York: Oxford University Press.
- European Commission. (2010). *Content and Language Integrated Learning CLIL at School in Europe*.
- Ferrar, Medeline. (1986, January). Realism, Reality and Quasi-Reality in the Language Class. *English Teaching Forum*. 24(1): 19 – 20, 28.
- Fincher, ADA Louise. (1995). *Effect of Learning Style on Cognitive and Psychomotor Achievement and Retention when using Liner and Interactive Video (Cognitive Achievement, Video)*. New York: University of Alabama.
- Finocchiaro, Mary; & Bonomo, Michael. (1973). *The Foreign Language Learners: a Guide for Teacher*. New York: Oxford University Press.
- Fisher, J.; & Terry, C. (1990). *Children's Language and the Language Art*. USA: Schuster.
- Freeman, Y.S.; & Freeman, D.E. (1992). *Whole Language for Second Language Learners*. Portsmouth, NH: Heineman.
- Frey, B.S.; & Stutzer, A. (2002). *Happiness and Economics: How the Economy and Institutions Affect Human Well-being*. Princeton N.J.: Princeton University Press.
- Grieve, Josephine Henderson. (1978, August). Effects of Teacher Methods Using Transactional Analysis Strategies of Achievement and Emotional Adjustment of Kindergarten Children. *Dissertation Abstracts International*. 39(2): 824 – A.
- Hakuta, K. (1986). *Mirror for Language: The Debate on Bilingualism*. New York: Basic Books.
- Halpin, D. (2003). *Hope and Education: The Role of the Utopian Imagination*. London: Routledge- Falmer.
- Harris, David P. (1969). *Testing English and a Second Language*. New York: McGraw-Hill.

- Heath, J.; & Potter, A. (2005). *The Rebel Sell, How Counterculture Became Consumer Culture*. London: Capstone.
- Helliwell, J.F. (2002). *How's life? Combining in Individual and National Variables to Explain Subjective Well-being, Working Paper 9065*. Cambridge: National Bureau of Economic Research.
- Intarakumnerd, Tanom. (1976, September). The Effects of Transaction on the Self-Concept of Thai Students Who and Enrolled in Mississippi University. *Dissertation Abstracts International*. 37(3): 1405 – A.
- Jacob, M.; et al. (2005). *Grasping the Intentions of Others with One's Own Mirror Neuron System*. PLoS Biology.
- Jacobs, H.L. (1981). *Testing ESL Composition*. Rowley: Newbury House Publisher.
- Johnson, D.W.; ET AL. (1984). *Circle of Learning Cooperation in the Classroom*. Washington D.C.: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Johnson, Keith; & Keith Monrow. (1991). *Communication in the Classroom Applications and Methods for a Communication Approach*. Harlow Essex: Language.
- Johnson, S.C.; et al. (2002). Neural correlates of self-reflection. *Brain*. 125: 1808 – 1814.
- Josephine Morale. (2010). *The Integrated Nature of CLIL: A Socio Cultural Perspective*. Finland: Jyvaskyla University.
- Kerlinger, F.N. (1986). *Foundation of Behavioral Research*. 3rd ed. Chicago: Holt, Rinehart and Win stay.
- Krashen, S.D. (1987). *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Prentice-Hall International.
- Krashen, S.D. (1988). *Second Language Acquisition and Second Language Learning*. Prentice-Hall International.
- Layard, R. (2005). *Happiness. Lessons from a new science*. London: Cambridge University Press.
- Layard, R. (2006). *Learning with Happiness: Penguin*. London: Cambridge University Press.
- Lessow-Hurley, J. (2002). *The Foundations of Dual Language Instruction*. United Starter: Addison Wesley Longman.
- Littlewood, William. (1984). *Foreign and Second Language Learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Liz, Dwyer. (2001). *Why Alternative Education Needs to Go Mainstream*. Chicago: Chicago University.

- Loveless, A. Scott. (2009). *Conceptions of Happiness*. America: University Press of America.
- Diller, D. (1999). *Happiness: the Nature and Nurture of Joy and Contentment*. New York: St. Martin's Press.
- M. Lange; & Sandra, J. Sletten. (2002). *Alternative Education a Brief History and Research Synthesis*. Alexandria.
- Maddox. (2008). *Teaching English in Multilingual Classrooms of Higher Education*.
- Martin, P. (2005). *Making Happy People :The Nature of Happiness and Its origins in Childhood*. London: Fourth Estate.
- Mc Carthy. (2007). *4 – Mat System*. (online) Retrieved on April 20, 2007, from <http://www.ecu.edu.aupd/htm/4mat>.
- Mehisto. (2010). *Criteria for Producing CLIL Learning Material*.
- Mehisto, P.; Marsh, D; & Frigols, M.J. (2008). *Uncovering CLIL: Content and Language Integrated Learning in Bilingual and Multilingual Education*. Oxford: McMillan.
- Mercer, N.; & Dawes, L. (2008). *Exploring Talk in Schools*. London: SAGE publication.
- Mercer, N.; & Littleton, K. (2007). *Dialogue and the Development of Children's Thinking*. London: Rutledge.
- Montgomery. (1998). *Address Diverse Learning Style Through the Use of Multi media*. (online) from <http://www.learning/style.com>.
- Nikula, T. (2008). Learning with Happiness . In *Language and Globalization*. pp. 275 – 310.
- Noddings, N. (2003). *Happiness and Education*. New York: Cambridge University Press.
- Nunan, D. (1989). *Designing Tasks for the Communicative Classroom*. New York: Cambridge University Press.
- Palmer. (2008). *The Pursuit of Happiness*. California: University of California Press.
- Palmer, P.J. (1993). *To Know and We and Known : Education as a Spiritual Journey*. San Francisco: Paper San Francisco.
- Palmer, P.J. (2007). *The Courage to Use Exploring the inner landscape of a Teacher's Life*, San Francisco: Jossey-Bass.
- Paul. (2007). *Hawkon, Blessed Unrest: How the Largest Movement in the World Come into Being and why No One Saw it Coming*. New York:
- Peter Mehito. (2010). *Criteria for Producing CLIL: Learning Material*.
- Reid. (2008, March). The Learning Styles Performance of ESL Student. *TESOL/Quarterly*. 21: 87 – 111.

- Richard, E. Mayer. (2011). *Seven Research – Based Principles for Smart Teaching*. New York: A Wiley Imprint.
- Roberta, G Abraham. (2012). *Field Independence Dependence and the Teaching of Grammar*. Iowa: State University.
- Robb, Eaned. (1997). *Content Area Literacy in Teaching for Today and Tomorrow*. Delmar: Publisher USA.
- Sara, Shin J. (2002, Spring). Ten Techniques for Successful Writing Tutorials. In *TESOL Journal*. 1: 12 – 14.
- Schaftel, Fannie R.; & George, Shaftel. (1967). *Role Playing for Social Value: Decision Making in the Social Studies*. Englewood Cliffs, New York: Prentice-Hall.
- Scott, R. (1981). *The Four Skills in Communicative Language Teaching: Speaking Communication in the Classroom*. London: Longman.
- Semen & Cacioppo. (2009). *Theory of Mirror Neurons*. Washington: National Academies Press.
- Sennett, R. (2000). *The Corrosion of Character : Personal Consequences of Work in the New Capitalism*. New York: W.W. Norton.
- Shah, H.; & Marks, N. (2004). *A Well-being Manifesto for a Flourishing Society*. London: New Economics Foundation.
- Shen, P.D. (2001). Applying – Web- Enable Problem,- Based Learning and Step Regulated Learning to Enhance (Computing Skills of Taiwan’s Vocational Student) 147 – 56 McGraw Hill.
- Singer, B.; & Ryff, C. (2001). *New Horizons in Health: An Integrative Approach*. Washington: National Academies Press.
- Steven; & Nordberg. (1995). *Expiring Language Art in The Elementary Classroom*. Wadsworth Publishing.
- Tahan, H.A. (2005). Essentials of Advocacy in Case Management. *Lippincott’s Case Management*. 10(3): 136 – 145. (2551, มกราคม-มีนาคม). Advocacy เรื่องนี้ต้องรู้. *วารสารสุขภาพ*. 1(1).
- Thomas. (2007). *Through the Lens of Experience*. Texas: The University of Texas at Austin
- Thoresen, Carl E.; & Michael, J. Mahoney. (1974). *Behavioral Self-Control*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Tillich, P. (1952). *The Courage to Be*. New Have CT: Yale University Press.
- Verkuti. (2010). *CLIL In Secondary Level in Hungary, International CLIL Research*.

- Watkins, K.E.; Strafella, A.P.; & Paus, T. (2003). Seeing and Hearing Speech Excites the Motor System Involved in Speech Production. *Neuropsychological*. 41: 989 – 994.
- White, J. (1982). *The Aims of Education Restated*. London: Routledge and Kegan Paul.
- Willis, J.; & Willis, D. (1996). *Challenge and Change in Language Teaching*. Oxford: Heinmann.
- Wilson, S.M.; Saygia, A.P.; Sereno, M.I.; & Lacoboni, M. (2004). Listening to Speech Activates Motor Areas Involved in Speech Production. *Nature Neuroscience*. 7: 701 – 702.
- Wink. (2008). *A Vision of Vygotsky*. Boston: Ally and Bacon.
- Woodward, Roy Brown. (1975, February). The Effects of Transaction Analysis of the Self-Concepts, Social Adjustment and Grade Point Averages of Intellectually Advantaged, Intellectually Normal and Intellectually Disadvantaged Sixth Grade Students. *Dissertation Abstract Internal*. 38(8): 5045 – A.
- Y Aron; & Zweig, M. (2003). Educational Alternatives for Vulnerable Youth: Student Needs Program Types, and Research Direction.
- Yassin; et al. (2010). Using CLIL. In Malaysia Students. *International CLIL Research Journal*.
- Yolanda, Ruiz ed Zarobe. (2010). *First Language and Age in CLIL and non-CLIL Contexts*. Spain: University of Barcelona.
- Yunfei. (2002). *Effects of Learning Style, and Participation on students Enjoyment Level in Distribute Learning Environments ERTC*.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสุขในการเรียนรู้
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. ศาสตราจารย์ ดร. อิมรอน มะลูลีม

ข้าราชการบำนาญ อาจารย์พิเศษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ความเชี่ยวชาญพิเศษ

- ศาสนาเปรียบเทียบ
- ศาสนาอิสลาม
- ปรัชญาศาสนา

1. พระครูปลัดสุวัฒนพรหมคุณ วัดญาณเวศกวัน

เจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวัน

ความเชี่ยวชาญพิเศษ

- พระพุทธศาสนา
- ปรัชญาศาสนา

2. รองศาสตราจารย์ สุขุมาล เกษมสุข

ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ความเชี่ยวชาญพิเศษ

- การสอนสังคมศึกษา
- การสอนในระดับประถมศึกษา
- ศาสนาคริสต์

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรอนงค์ นิยมธรรม

อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก

ความเชี่ยวชาญพิเศษ

- การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
- การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน
- จิตวิทยาการเรียนรู้

4. อาจารย์ ดร. จิตรา ดุษฎีเมธา

อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความเชี่ยวชาญพิเศษ

- จิตวิทยา
- กิจกรรมบำบัด
- จิตวิทยาการเรียนรู้

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. ศาสตราจารย์ ดร. อิมรอน มะลูลีม

ข้าราชการบำนาญ อาจารย์พิเศษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ความเชี่ยวชาญพิเศษ

- ศาสนาเปรียบเทียบ
- ศาสนาอิสลาม
- ปรัชญาศาสนา

2. อาจารย์ ดร. วิศรุต เลาะวิถี

อาจารย์ภาษาอังกฤษ ภาควิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต
ความเชี่ยวชาญพิเศษ

- อิสลามศึกษา
- ภาษาอังกฤษ
- การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรอนงค์ นิยมธรรม

อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก
ความเชี่ยวชาญพิเศษ

- การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
- การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน
- จิตวิทยาการเรียนรู้

4. อาจารย์ ดร. ศิริพร พึ่งเพชร

สำนักบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ความเชี่ยวชาญพิเศษ

- ภาษาอังกฤษ
- การสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา
- การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิสิทธิ์ จิตติสุขพงษ์

ประธานพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ความเชี่ยวชาญพิเศษ

- การสอนภาษาอังกฤษ
- ภาษาอังกฤษ
- การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ

ภาคผนวก ข

คู่มือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้
A DEVELOPMENT OF LEARNING ENGLISH MODEL ENHANCING LEARNING
WITH HAPPINESS

คู่มือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขการเรียนรู้
ระดับประถมศึกษา

ลัดดา หวังภษิต

นิสิตปริญญาเอกสาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

คู่มือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา เป็นคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบการทำปฏิญานิพนธ์หลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต (กศ.ต.) สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือองค์ประกอบด้านผู้เรียน องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมและองค์ประกอบด้านการเรียนรู้ ในคู่มือประกอบรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาประกอบด้วย หลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ รูปแบบการเรียนรู้ บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน รวมทั้งตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

ผลการดำเนินการของงานวิจัยและพัฒนาในครั้งนี้ทำให้ได้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะสามารถนำไปใช้เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลดีต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคตของนักเรียนต่อไป

ลัดดา หวังภษิต

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. หลักการ/แนวคิด.....	193
2. วัตถุประสงค์.....	194
3. รูปแบบการเรียนรู้.....	194
4. บรรยากาศในการเรียนรู้.....	195
5. บทบาทของผู้สอน.....	195
6. บทบาทของผู้เรียน.....	196
7. ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	198
8. เอกสารอ้างอิง.....	210

คู่มือครู

รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา

1. หลักการ / แนวคิด

รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ดังนี้ แนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งมีแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ที่แตกต่างกัน ทฤษฎียู (U Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากภายใน มุ่งให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนกับความจริงในโลกปัจจุบัน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์พิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างลุ่มลึก เพื่อแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาตนเองไปสู่จุดมุ่งหมาย ทฤษฎีเซลล์กระจกเงา (Mirror Neurons) เป็นทฤษฎีที่แสดงออกถึงพฤติกรรมที่ประกอบไปด้วย 3R คือการรับข้อมูล (Reception) การขยายขอบเขตข้อมูล (Reproduction) และการแสดงออกในสิ่งที่ได้รับรู้ (Representation) ซึ่งถือได้ว่าเซลล์กระจกเงาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจผู้อื่นสามารถปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น นำมาซึ่งการเข้าใจซึ่งกันและกันทำให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ แนวคิดในการจัดการศึกษาทางเลือก (Alternative Education) เป็นแนวคิดการจัดการระบบการศึกษาที่หลากหลายโดยมีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความแตกต่างกัน เป็นการจัดการศึกษาบนรากฐานทางศาสนา ความศรัทธา ปัญญา และจิตวิทยา เพื่อพัฒนาให้เด็กเจริญ-เติบโตตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

ด้านการสอนภาษาอังกฤษได้นำการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ซึ่งผู้เรียนสามารถนำทักษะใน การฟัง พูด อ่าน เขียน ที่ได้ฝึกฝนไปใช้ในชีวิตจริงได้และช่วยฝึกให้ผู้เรียนสื่อสารจากสถานการณ์ที่เป็นจริง สามารถใช้ภาษาได้เหมาะสมตามกาลเทศะ ตลอดจนบูรณาการกับการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชา (Content and Language Integrated Learning) ที่เป็นการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะภาษา และการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน ช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ โดยเฉพาะผู้เรียนที่เริ่มใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ตลอดจนเป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation) ขั้นที่ 2 การขยายความรู้ตามแบบการเรียนรู้ (learning style) ของผู้เรียน (Explosion) ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ที่ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis) ขั้นที่ 4 การเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์ (Co – creation) และขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรภาษาอังกฤษปีพุทธศักราช 2551 เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้จากประสบการณ์จริงทางภาษาที่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของตนเอง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย

โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการ สรุปรูปและสร้างองค์ความรู้ ตลอดจนสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงเพื่อให้มีความสุขในการเรียนรู้ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์

รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ได้
2. เพื่อให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น
3. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ตามเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษ และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริง ตลอดจนใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และความสุขในการดำเนินชีวิตได้
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับผู้อื่นรวมทั้งปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

3. รูปแบบการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ

1. การเตรียมตัวเพื่อเปิดรับข้อมูล (Preparation : P) ผู้เรียนเตรียมตัวรับข้อมูลโดยขจัดความตึงเครียดที่ปิดกั้นจิตของผู้เรียนจากการเรียนรู้ โดย การทำสมาธิ (Meditation) การฟังเพลงที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน ซึ่งจะช่วยลดความตึงเครียดและกระตุ้นการทำงานของเซลล์กระจกเงาซึ่งเป็นการแสดงออกโดยการรับข้อมูล (Reception)
2. การหาความรู้หรือข้อมูลตามแบบการเรียนรู้ความถนัดและความสนใจของตน (Explosion : E) ผู้เรียนเรียนรู้เพื่อให้เกิดปัญญา โดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ (Content and Language Integrated Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน เลือกใช้ทักษะในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม มีแนวทางการจัดการตนเองในด้านจิตใจ จัดการศึกษาทางเลือกเพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาแบบอย่างหรือแหล่งการเรียนรู้ที่ดี และเหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของตนเอง
3. การวิเคราะห์ไตร่ตรองโดยใช้ปัญญาที่ลุ่มลึก (Analysis : A) ผู้เรียนสร้างกระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ตามแนวพุทธิปัญญา เข้าใจความหมายและ ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาความรู้ รู้จักใช้ความคิดรวบยอดพัฒนาตนเองสู่กระบวนการทางความคิดขั้นสูงผู้เรียนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่ตื่นรู้และมีสติอยู่เสมอ เปิดใจรับรู้ว่าตนเองเป็นใคร กำลังทำอะไร (consciousness) อีกทั้งเปิดพลังความมุ่งมั่น เข้าใจตนเอง

(self) มีความฉลาดทางจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นพื้นฐานการยอมรับสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริงเชื่อมโยงตนในอดีตและในอนาคต ผลลัพธ์คือ กระบวนการทางปัญญา

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ (Co – creation : C) ผู้เรียนสร้างสรรค์วิธีการต่างๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนาก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพื้นฐานมาจากการสำนึก การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีความภูมิใจในตนเองและพลโลกที่ดี

5. การประเมินผลร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง (Evaluation : E) ผู้เรียนประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนและครู ผู้เรียนสะท้อนตนเองในสิ่งที่ได้เรียนรู้ (Self-reflection) เพื่อทบทวน (Repeat) และค้นพบ (Discover) เพื่อที่จะพัฒนาตนเอง โดยใช้เซลล์กระจกเงามีอิทธิพลต่อการลอกเลียนแบบ พฤติกรรมภายนอกและภายในของผู้อื่นโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันในส่วนของความสนใจ ทศนคติ ความรู้สึกนึกคิดเพื่อที่จะนำมาปรับปรุงการรับรู้แห่งตน (Self - consciousness)

4. บรรยาการการเรียนรู้

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ การวิจัยครั้งนี้มุ่งจัดบรรยาการการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ร่วมสร้างสรรค์ คิดและแก้ปัญหาาร่วมกัน นักเรียนเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น นำมาซึ่งการเข้าใจซึ่งกันและกันทำให้เกิดความสุขในการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังจัดบรรยาการการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียนรู้ตามแบบการเรียนรู้ของตนเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เข้าใจความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน เป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความสุขอย่างแท้จริง

5. บทบาทผู้สอน

บทบาทผู้สอนสำหรับรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือประกอบแบบการรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาอย่างละเอียด

2. ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด

3. จัดประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยแสดงถึงความเป็นมิตร ยิ้มแย้ม ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ

4. ชี้แนะ กำกับ ฝึกฝนและอำนวยความสะดวกให้เรียนได้เรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ จนบรรลุวัตถุประสงค์ของขั้นตอนการเรียนรู้และมีความสุขในการเรียนรู้
5. ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมใดๆ ที่นักเรียนแสดงออกถึงความไม่เข้าใจ ท้อแท้ให้การเสริมแรงและให้กำลังใจนักเรียนเพื่อรักษาระดับการปฏิบัติกิจกรรมให้คงอยู่และเพิ่มสูงขึ้น
6. จัดสถานการณ์การเรียนรู้ บรรยากาศ ทักษะและกิจกรรมให้เอื้อต่อการเรียนรู้และแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหลากหลายอีกทั้งนำสื่อในชีวิตจริงเช่น เพลง เกม หนังสือพิมพ์ มาปรับใช้ในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์และฝึกทักษะภาษา
7. ใช้คำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนคิด วิเคราะห์ และเพิ่มแรงบันดาลใจในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความสุขในการเรียนรู้
8. จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสนใจกับความรู้ ความคิด เจตคติและทักษะการรู้คิดพื้นฐานความรู้จากสาระต่างๆ ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและภูมิหลังทางวัฒนธรรม ปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมมีความยากและท้าทายพอประมาณ
9. วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้
10. มีความเชี่ยวชาญในวิชาภาษาอังกฤษ และมีความรู้ที่สามารถแนะนำผู้เรียนในการค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้อื่น

6. บทบาทของผู้เรียน

บทบาทของผู้เรียนสำหรับรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้สามารถสรุปได้ดังนี้

1. พึงการชี้แจงบทบาทของผู้เรียนในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้
2. ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ฝึกฝนทักษะภาษา สืบค้นข้อมูล สังเกตและรวบรวมข้อมูลสรุปและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตจริง
3. วางแผนการเรียนรู้และพยายามเรียนรู้สิ่งใหม่อย่างกระตือรือร้นเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. รับฟังข้อคิดเห็น แลกเปลี่ยน และสะท้อนความคิดของตนเองกับครูและเพื่อน ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิในศาสตร์ต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลการเรียนรู้
5. เคารพและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ได้อย่างมีสติ โดยไม่วิตกกังวลมากเกินไป
6. แสวงหาและใช้ข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ โดยคิดอย่างรอบคอบและไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน
7. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยสนใจ เสนอความคิดเห็น รับผิดชอบและช่วยเหลือกลุ่มให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมจนสำเร็จตามกำหนด

8. ให้กำลังใจตนเองและบุคคลอื่นเสมอๆ กอปรกับมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสมาชิกในกลุ่มแม้บางครั้งผลงานจะไม่ประสบความสำเร็จก็ตาม

9. ใช้ประสบการณ์เดิมที่หลากหลายเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้จากการค้นพบตนเอง มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนของตนจนบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งสร้างแรงจูงใจภายในตน

7. แผนการจัดการเรียนรู้

(ตัวอย่าง)

วิชา ภาษาอังกฤษ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ About me

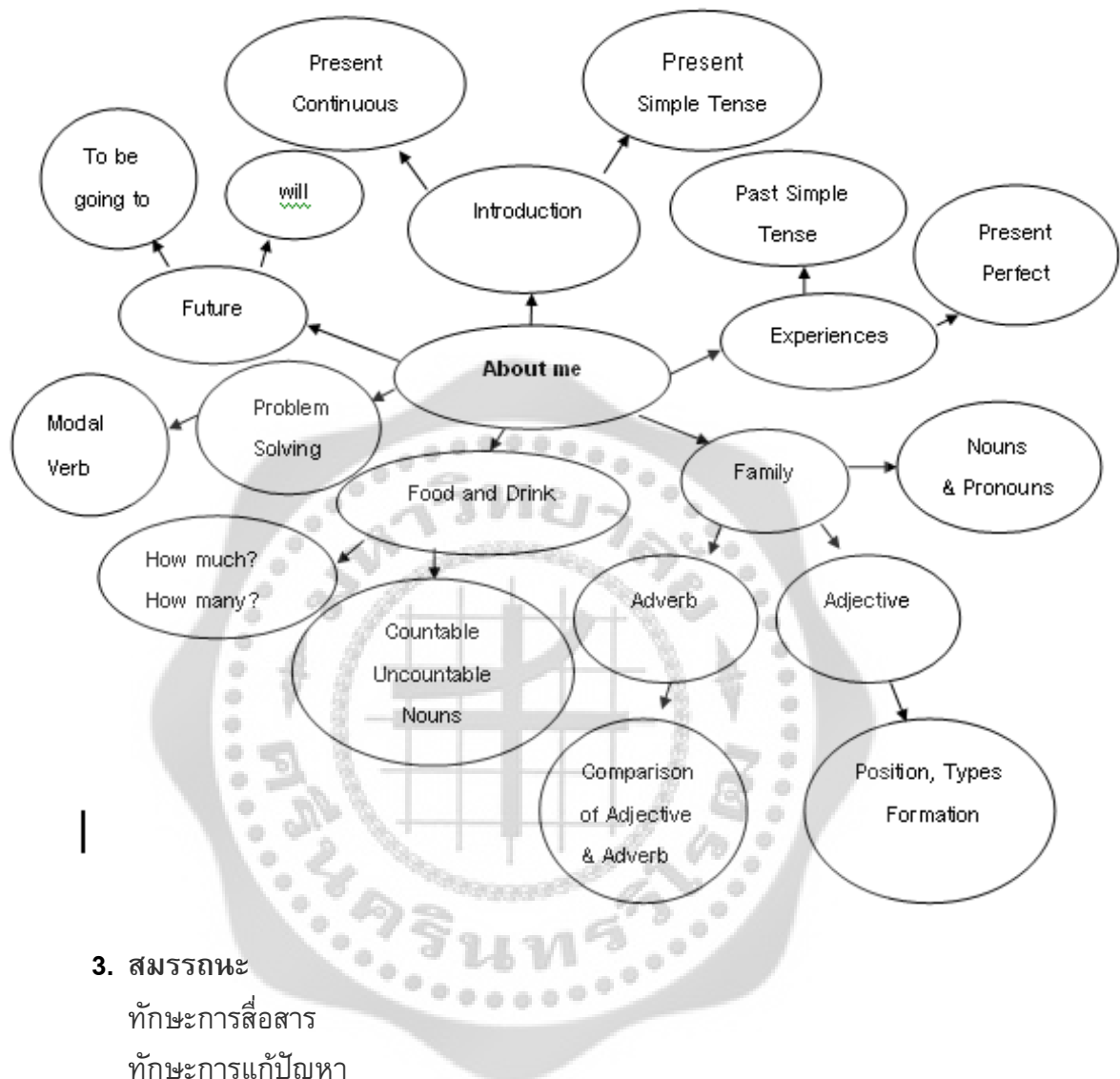
เวลา 10 ชั่วโมง

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)

ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาในการนำเสนอกิจวัตรประจำวัน ได้ถูกต้องตามความหมาย บริบทและโครงสร้างของภาษา เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วย การฟัง พูด อ่าน เขียน บูรณาการทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสู่กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาเพื่อการสื่อสาร และการเรียนรู้ภาษาโดยการบูรณาการเนื้อหาวิชาโดยผู้เรียนใช้แบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างเต็มตามศักยภาพของตน

2. ความคิดรวบยอดหลัก (Main Concept)

3. สมรรถนะ

ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการแก้ปัญหา

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

4.1 ด้านความรู้

สามารถใช้โครงสร้างภาษาได้อย่างถูกต้องตามความหมาย บริบทและ โครงสร้างของภาษาสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2 กระบวนการเรียนรู้

สามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

4.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ สามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ

5. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนรูปแบบการจัดกิจกรรมเรียนรู้	กิจกรรมผู้เรียน	การดำเนินการ (ครูเตรียม)
1.ขั้นเตรียมความพร้อม (Preparation)	ร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมผู้เรียนทั้งด้านร่างกายความคิดทัศนคติและเจตคติที่ดีให้เป็นผู้ที่เรียนรู้อย่างมีสติ และเพิ่มความพร้อมในการเรียนรู้	จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับเรื่องที่จะเรียนเช่น เช่นกิจกรรมกำหนดลมหายใจ ฟังเพลง กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีสติ และพูดคุยกับผู้เรียนถึงเรื่องที่จะเรียนและข้อตกลงร่วมกันในการเรียนรู้
2. ขั้นขยายความรู้ (Explosion)	นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ให้เหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของตนเองโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น กลุ่มตามแบบการเรียนรู้ของแต่ละคน	ครูจัดเตรียมรูปแบบการนำเสนอเนื้อหา โดยการนำเสนอคำศัพท์ นำเสนอสถานการณ์ (Presentation) ขั้นก่อนการอ่าน การฟังและการเขียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ผู้เรียนเช่น ผู้เรียนที่เรียนรู้แบบเคลื่อนไหว จะได้ทำกิจกรรมเคลื่อนไหว ผู้เรียนที่เรียนรู้จากการดูจะทำได้ ชมและฟัง เพื่อให้ผู้เรียนรับข้อมูลโดยสอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของตนเอง

ขั้นตอนรูปแบบการจัด กิจกรรมเรียนรู้	กิจกรรมผู้เรียน	การดำเนินการ (ครูเตรียม)
3. ชั้นวิเคราะห์เนื้อหา (Analysis)	ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้มาคิด วิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ สามารถนำไปปรับใช้ใน สถานการณ์จริง	ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ คิด วิเคราะห์โดยใช้คำถามเพื่อ วัดความเข้าใจของผู้เรียน เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนและการ นำไปใช้ในสถานการณ์จริง
4. ชั้นสร้างสรรค์ผลงาน ร่วมกัน (Co-creation)	ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อน แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิด ความชัดเจนในสิ่งที่ได้เรียนรู้ และได้ผลงาน หรือองค์ความรู้ที่ มีคุณภาพ ที่สามารถนำไปใช้ได้ ในสถานการณ์จริง	จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้ แลกเปลี่ยน เรียนรู้แก้ปัญหา ร่วมกัน เช่น การจัดทำโครงการ โดยนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน สถานการณ์จริง
5.ชั้นประเมินผล (Evaluation)	นักเรียนสรุปสิ่งต่างที่ได้เรียนรู้ ตลอดจนสามารถประเมินได้ว่า ต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาใน ส่วนใดเพิ่มเติม	ให้นักเรียนประเมินผลงาน ร่วมกันและหาแนวทางในการ แก้ไขเพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นใน ชิ้นงานต่อไป ร่วมรับฟังปัญหา กับนักเรียนและแลกเปลี่ยน ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู

6. สื่อการเรียนรู้

- 6.1 กิจกรรมเตรียมความพร้อมผู้เรียน
- 6.2 แผ่นการฟัง และ การพูด (CD Presentation)
- 6.3 สื่อจริง
- 6.4 แหล่งข้อมูลเพื่อให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล

7. การประเมินผล

ตัวชี้วัดจากจุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	แหล่งข้อมูล	การผ่านเกณฑ์
7.1 ความรู้ (Knowledge) - แบบทดสอบ - สอบย่อย - ใบงานใบความรู้ การนำไปใช้	ทำแบบทดสอบ ทำโครงการ ทำชิ้นงาน	แบบทดสอบ แบบประเมิน โครงการ	นักเรียน โครงการ นักเรียน	ร้อยละ 80 ร้อยละ 80
7.2 ทักษะ (Skill) - Reading - Writing - Listening & Speaking	- Reading Test - report letter/ card My profile -Listening Test	- Reading Test - report letter/ card My profile - Listening Test	นักเรียน นักเรียน	ร้อยละ 80 ร้อยละ 80
7.3 ความสุขในการเรียนรู้	การสังเกต	- แบบประเมิน ความสุขในการ เรียนรู้ - แบบสังเกต พฤติกรรมและ แบบประเมิน ตนเองตามสภาพ จริง	นักเรียน	ร้อยละ 80

ตัวอย่างแบบประเมิน

Project Evaluation

Project's name _____

Evaluation	Point	Student's score	Notice
1. Overall Project	(5)		
1.1 Project components	3		
1.2 Time	2		
2. Project Valuable	(5)		
2.1 Interesting	2		
2.2 Useful	3		
3. Proceed	(10)		
3.1 Plan	2		
3.2 Lesson involving	2		
3.3 Appropriate to student's age	2		
3.4 Objective involving	2		
3.5 Collaboration in group	2		
4. Detail	(10)		
4.1 Information and Analysis	5		
4.2 Picture	5		
5. Presentation	(10)		
5.1 Language	5		
5.2 Understanding	5		
Total	40	Group Point	_____

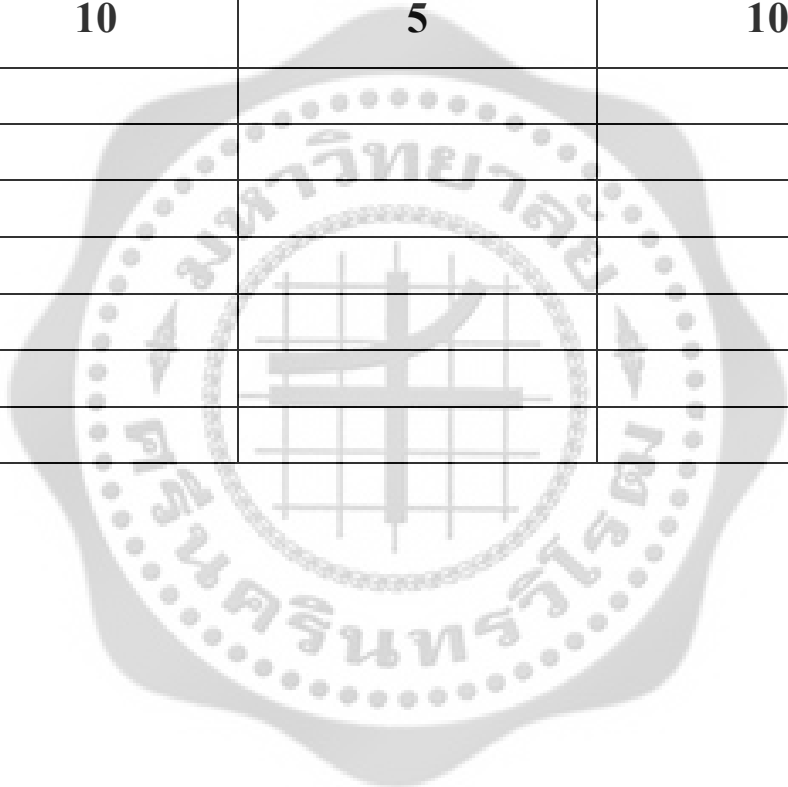
Speaking and Listening Evaluation

<p>Interaction 10</p>	<p>5. ☐ Can initiate & logically develop simple conversation on familiar topics ☐ Can take turns appropriately</p>	<p>4. ☐ Interaction is adequately initiated and developed ☐ Can take turn but needs little prompting</p>	<p>3. ☐ Develops interactions adequately makes however minimal effort to initiate conversation ☐ Needs constant prompting to take turns</p>	<p>2. ☐ Contributions are often unrelated to those of the other speaker ☐ Generally passive in the development of conversation</p>	<p>1. ☐ Contributions are mainly unrelated to those of other speaker ☐ Shows hardly any initiative in the development of conversation ☐ Very limited interaction</p>
<p>Pronunciation 5</p>	<p>5 ☐ Can pronounce correctly & articulate clearly ☐ Is always comprehensible; uses appropriate intonation</p>	<p>4 ☐ Mostly correct pronunciation & clear articulation ☐ Can be clearly understood most of the time; very few phonological</p>	<p>3 ☐ Largely correct pronunciation & clear articulation except occasional errors ☐ Some expressions cause stress without compromising with understanding of spoken discourse.</p>	<p>2 ☐ Frequently unintelligible articulations ☐ Frequent phonological errors ☐ Major communication problems</p>	<p>1 ☐ Insufficient accuracy in pronunciation; many grammatically errors ☐ Communication is severely affected</p>

Fluency & Coherence 10	5 ☐ Speaks fluently almost with no repetition & minimal hesitation ☐ Develops topic fully & coherently	4 ☐ Speaks without noticeable effort, with a little repetition ☐ Demonstrates hesitation to find words or use correct grammatical structures and/or self correction ☐ Topics not fully developed to merit	3 ☐ Is willing to speak at length, however repetition is noticeable ☐ Hesitates and/or self corrects; occasionally loses coherence ☐ Topics mainly developed, but usually not logically concluded	2 ☐ Usually fluent; produces simple speech fluently, but loses coherence in complex communication ☐ Often hesitates and/or resorts to slow speech ☐ Topics partly developed; not always concluded logically	1 ☐ Noticeably/long pauses; rate of speech is slow ☐ Frequent repetition and/or self correction ☐ Links only basic sentences; breakdown of coherence evident
Vocabulary & Grammar 5	5 ☐ Can express with some flexibility and appropriacy on a variety of topics such as family, hobbies, work, travel and current events ☐ frequently uses complex forms and sentence structures; has enough vocabulary to express himself/herself	4 ☐ Can express with some flexibility and appropriacy on most of the topics ☐ Demonstrates ability to use complex forms and sentence structures most of the time; expresses with adequate vocabulary to express	3 ☐ Communicates with limited flexibility and appropriacy on most of the topics ☐ Sometimes uses complex forms and sentence structures; has limited vocabulary to/describe/express new points	2 ☐ Communicates with limited flexibility and appropriacy on some of the topics ☐ Complex forms and sentence structures are rare; exhibits limited vocabulary to express new ideas	1 ☐ Demonstrates almost no flexibility, and mostly struggles for appropriate words ☐ Uses very basic vocabulary to express viewpoints.

Speaking and Listening Evaluation Form

Name	Interaction 10	Pronunciation 5	Fluency 10	Vocabulary and Grammar 5
1 _____				
2 _____				
3 _____				
4 _____				
5 _____				
6 _____				
7 _____				

Participation & Behavior

	4 (9-10)	3 (7-8)	2(4-6)	1 (1-3)
Preparedness	Arrives promptly and is always prepared with completed assignments and necessary materials.	Usually prepared with completed assignments and necessary materials, may have difficulty getting started	Sometimes missing assignments or materials	Assignments are frequently incomplete or student rarely has required materials.
Positive Participation and Respect	Always participates and volunteers; uses time well; is hardworking, motivated and self-disciplined; always listens well; never interrupts the lesson; refrains from negative or inappropriate comments; respects others' property and personal space; is cooperative and patient.	Usually participates and is on task most of the time; sometimes needs redirection; Usually listens well; rarely interrupts the lesson; refrains from negative or inappropriate comments; respects others' property and personal space; is rarely uncooperative	Participates with prompting; is off task too often and requires redirection; effort is lacking, sometimes interrupts; sometimes makes negative or inappropriate comments; distracts other students; is uncooperative	Rarely participates; frequently off task; has more of a negative effect on the class than positive; Almost never listens; interrupts frequently; regularly complains or makes negative or inappropriate comments; often distracts other students; is argumentative or uncooperative
Practices Language	Uses English inside and outside of class without reminder	Frequently but not always attempts to speak English inside and outside of class	Occasionally uses English inside of class	Little effort to speak English
Group Work	Always on task during pair and group activities; asks for clarification	Completes most group and pair activities in allotted time	Sometimes need to be reminded to stay on task during pair/ group work	Gives minimum effort during pair/ group activities and are often off task
Technology	Always uses technology appropriately and is on task when using the computers.	Frequently uses the computer appropriately.	Sometimes needs to be reminded to use the computer appropriately.	Has to be constantly reminded to use the computer appropriately

Score 10 _____

Participation and Behavior Form

Name	Preparedness	Positive Participation and Respect	Practices Language	Group work	Technology
1 _____					
2 _____					
3 _____					
4 _____					
5 _____					
6 _____					
7 _____					

ตัวอย่างแบบประเมินโครงการ

(Project Evaluation)

Project's name _____

Evaluation	Point	Student's score	Notice
1. Overall Project 1.1 Project components 1.2 Time	(5) 3 2		
2. Project Valuable 2.1 Interesting 2.2 Useful	(5) 2 3		
3. Proceed 3.1 Plan 3.2 Lesson involving 3.3 Appropriate to student's age 3.4 Objective involving 3.5 Collaboration in group	(10) 2 2 2 2 2 2		
4. Detail 4.1 Information and Analysis 4.2 Picture	(10) 5 5		
5. Presentation 5.1 Language 5.2 Understanding	(10) 5 5		
Total	40	Group Point	_____

8. เอกสารอ้างอิง

- กิตติยวดี บุญชื้อ. (2540, กรกฎาคม – ตุลาคม). การเรียนรู้อย่างมีความสุข. *วารสารครุศาสตร์*. 26(1): 7 – 22.
- . (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ไอเดียสแควร์.
- กิตติยวดี บุญชื้อ; และคณะ. (2540, กรกฎาคม – ตุลาคม). การเรียนรู้อย่างมีความสุข. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 26(1): 7 – 21.
- ฉันท ชาติทอง. (2552). *การจัดชั้นเรียนห้องเรียนแห่งความสุข*. กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). *พลังการเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เอส อาร์พรีนติ้ง.
- วิจิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร์. (2553). *ปฏิรูปการศึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วศิระ.
- สุมิตรา อังวัฒน์กุล. (2537). *วิธีสอนภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Alex, C. Michalos. (2007). *Education, Happiness and Wellbeing* Springer. Media..
- Brown, Dorothy F. (1994). *Language Teaching*. New York: McGraw-Hill.
- Brown, Gillian; & Yule, George. (1988). *Teaching The Spoken Language: An Approach Based in the Analysis of Conversation English*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bulgarelli. (2009). *Alternative Education. Training Programs*. Education Resources Information
- Byrne, Donn. (1976). *Teaching Oral English*. London: Longman Group.
- . (1979). *Teaching Writing Skills*. London: Longman Group.
- Canfield. (2007). *Learning Style Inventory*. Los Angeles: Western Psychological Service.
- Celaya. (2010). First Language and Age in CLIL and Hon CLIL Context. *International CLIL Research*.
- Diaz; & Cartnal. (2002). Learning Style and Effectiveness of Online and Face – to – Face Instruction. *The America Journal of Distance Education*.
- Finocchiaro, Mary; & Brouno, Michael. (1973). *The Foreign Language Learners: a Guide for Teacher*. New York: Oxford University Press.
- Fisher, J.; & Terry, C. (1990). *Children's Language and the Language Art*. USA: Schuster.
- Montgomery. (1998). *Address Diverse Learning Style Through the Use of Multimedia*. (online) from <http://www.learning/style.com>.

Nunn, D. (1989). *Designing Tasks for the Communicative Classroom*. New York: Cambridge University Press.

Willis, J.; & Willis, D. (1996). *Challenge and Change in Language Teaching*. Oxford:

ภาคผนวก ค

แบบตรวจสอบความเหมาะสม

**แบบตรวจสอบความเหมาะสมลักษณะความสุขในการเรียนรู้
สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
(ฝ่ายประถม)**

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบความเหมาะสมของลักษณะความสุขในการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาพิจารณาความเหมาะสมของ ความหมาย องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของความสุขในการเรียนรู้ และขอความกรุณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข
2. โปรดพิจารณาความหมาย องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของความสุขในการเรียนรู้ ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่าน
3. ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมของลักษณะด้านความสุขในการเรียนรู้ เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาแบบการ เรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้าง ความสุขในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนต่อไป

ความหมาย/องค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้	ระดับ ความคิดเห็น			การปรับปรุง
	เห็นด้วย	ควรปรับปรุง	ไม่เห็นด้วย	
<p>ความสุขในการเรียนรู้ ความสุขในการเรียนรู้ หมายถึง ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งบ่งบอกว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่มีลักษณะอันประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้คือ</p> <p>1. องค์ประกอบด้านผู้เรียน หมายถึงผู้เรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เห็นคุณค่าของตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรมอันดี</p> <p>2. องค์ประกอบด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น หมายถึงผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ทั้งในครอบครัว และโรงเรียนกับ ครู เพื่อน</p> <p>3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แสวงหาบทเรียนในชั้นและนอกชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้</p> <p>4. องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ หมายถึงผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่พัฒนาตนเองอย่างสมดุล สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับสภาพการณ์ความเป็นจริงในสังคม มีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตน</p>	<p>----</p> <p>----</p> <p>----</p> <p>----</p> <p>----</p>	<p>-----</p> <p>----</p> <p>-----</p> <p>----</p> <p>----</p>	<p>---</p> <p>---</p> <p>---</p> <p>---</p> <p>---</p>	
<p>1. องค์ประกอบด้านผู้เรียน มีตัวบ่งชี้ที่ประกอบด้วย</p> <p>1.1 มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้</p> <p>1.2 เห็นคุณค่าตนเองในการเรียนรู้</p> <p>1.3 มีคุณธรรมจริยธรรมอันดี</p>	<p>----</p> <p>----</p> <p>----</p>	<p>-----</p> <p>----</p> <p>-----</p>	<p>---</p> <p>---</p> <p>---</p>	

ความหมาย/องค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้	ระดับ ความคิดเห็น			การปรับปรุง
	เห็นด้วย	ควรปรับปรุง	ไม่เห็นด้วย	
2. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีตัวบ่งชี้ประกอบด้วย 2.1 มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนและครู 2.2 มีความยุติธรรม 2.3 มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น	---	----	---	
3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม มีตัวบ่งชี้ประกอบด้วย 3.1 เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3.2 ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี 3.3 แสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	----	----	---	
4. องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ มีตัวบ่งชี้ประกอบด้วย 4.1 มีการเรียนรู้ที่พัฒนาตนเองอย่างสมดุล 4.2 สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับสภาพการณ์ความเป็นจริงในสังคม 4.3 มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการเรียนรู้ของตน	----	----	---	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

แบบประเมินความสุขในการเรียนรู้

แบบวัดความสุขในการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายถูก (✓) ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรม และความเชื่อของตนเองตามระดับ

เพศ ชาย หญิง

อายุ _____ ปี

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ _____

ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสุข	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นักเรียนทราบข้อบกพร่องของตนเองและพยายามหาทางแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้					
2. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุง สร้างสรรค์สิ่งแวดลอมให้ดีขึ้น					
3. เห็นความสำคัญของการเรียนว่าทำให้นักเรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสังคม					
4. นักเรียนมีการเตรียมพร้อมก่อนการเรียน					
5. นักเรียนเชื่อมั่นในคำกล่าวที่ว่าศาสนาเป็นเครื่องค้ำจุนโลกทำให้ทุกคนอยู่รวมกันอย่างสันติ					
6. นักเรียนแสดงความคิดเห็นและ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นอย่างมั่นใจ					
7. นักเรียนร่วมกิจกรรม แสดงผลงาน แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม					
8. แสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ					
9. นักเรียนสามารถแสวงหาข้อมูล ความรู้ เพิ่มเติมจากบทเรียน และนำไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง					
10. นักเรียนต้องการเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง					
11. นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว					

ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสุข	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. ยึดมั่นในความถูกต้องมากกว่าการเป็นพวกพ้อง					
13. นักเรียนสามารถเลือกแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมกับเนื้อหาได้					
14. นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ					
15. นักเรียนยิ้มแย้มแจ่มใส และทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉงในการเรียนรู้					
16. นักเรียนสืบค้นหรือสอบถามผู้รู้อย่างสม่ำเสมอหากต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ สิ่งที่ยากหรือไม่เข้าใจ					
17. แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูล โดยยึดถือความถูกต้องเป็นสำคัญ					
18. นักเรียนมีความเชื่อว่าการพัฒนาที่สมดุลต้องประกอบด้วยร่างกาย อารมณ์ สังคมสติปัญญา					
19. นักเรียนนำความรู้ในชั้นเรียนไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง					
20. นักเรียนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ที่ได้ในชั้นเรียน					
21. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครูอีกทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
22. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น					
23. นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมส่วนรวม					
24. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น มุมมองของตนเองอย่างมีเหตุผลแม้แตกต่างกับผู้อื่น					
25. นักเรียนเลือกที่จะเรียนรู้และมองสิ่งต่างๆในแง่ดีอย่างมีเหตุผล					
26. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้กับเพื่อนที่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					

ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
27. นักเรียนมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและมีทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน					
28. นักเรียนยินดีในการเข้าร่วมกิจกรรมนอกและในสถานที่ที่โรงเรียนจัดขึ้น					
29. นักเรียนร่วมกิจกรรมที่พัฒนาตนเองด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับการพัฒนาร่างกายโดยการเล่นกีฬา					
30. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ด้วยความตั้งใจ					
31. แสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่มีความยุติธรรมไม่เห็นแก่พวกพ้อง					
32. เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกับเพื่อนและเชื่อมั่นว่าความสำเร็จเกิดจากความร่วมมือ					
33. นักเรียนแสดงออกถึงการมีเมตตาโดยเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
34. นักเรียนจะหาข้อมูลจากหลายแหล่งเมื่อต้องการสืบค้นข้อมูล					
35. นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ตรงตามแบบการเรียนรู้ของตน					
36. นักเรียนเผยแพร่แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมแก่เพื่อนๆ					
37. นักเรียนปฏิบัติศาสนพิธีในโอกาสวันสำคัญทางศาสนา					
38. เสนอตัวช่วยเหลือเพื่อนและครูโดยไม่หวังผลตอบแทน					
39. นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
40. นักเรียนช่วยทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมาย					
41. นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถือ					
42. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาสมัครที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานต่าง					
43. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นมิตรกับเพื่อนบ้าน					
44. นักเรียนมีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองและมีการวางแผนที่จะบรรลุเป้าหมาย					

ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสุข	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
45. เข้าร่วมกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
46. นักเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรต่างๆในการเรียนรู้ อย่างคุ้มค่า					

แบบวัดความสุขในการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับพฤติกรรม และความเชื่อของตนเองตามระดับ

ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสุข	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
องค์ประกอบด้านผู้เรียน					
1. มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้					
1) นักเรียนมีการเตรียมพร้อมก่อนการเรียนรู้					
2) นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ					
3) นักเรียนยิ้มแย้มแจ่มใส และทำกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉงในการเรียนรู้					
4) นักเรียนสืบค้นหรือสอบถามผู้รู้อย่างสม่ำเสมอหากต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ สิ่งที่ยากหรือไม่เข้าใจ					
2. เห็นคุณค่าตนเองในการเรียนรู้					
5) นักเรียนแสดงความคิดเห็นและ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นอย่างมั่นใจ					
6) นักเรียนร่วมกิจกรรม แสดงผลงาน แสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม					
7) นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็น มุมมองของตนเองอย่างมีเหตุผลแม้แตกต่างกับผู้อื่น					
8) นักเรียนเลือกที่จะเรียนรู้และมองสิ่งต่างๆในแง่ดีอย่างมีเหตุผล					
9) เห็นความสำคัญของการเรียนว่าทำให้นักเรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและสังคม					

ลักษณะการเรียนรู้อย่างมีความสุข	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. มีคุณธรรมจริยธรรมอันดี					
10) นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ					
11) นักเรียนแสดงออกถึงการมีเมตตาโดยเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
12) นักเรียนแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมส่วนรวม					
13) นักเรียนเชื่อมั่นในคำกล่าวที่ว่าศาสนาเป็นเครื่องค้ำจุนโลกทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างสันติ					
องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์					
1. มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครู และครอบครัว					
14) เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกับเพื่อนและเชื่อมั่นว่าความสำเร็จเกิดจากความร่วมมือ					
15) แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครู อีกทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
16) ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น					
17) นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว					
2. มีความยุติธรรม					
18) ยึดมั่นในความถูกต้องมากกว่าการเป็นพวกพ้อง					
19) แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูล โดยยึดถือความถูกต้องเป็นสำคัญ					
20) แสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่มีความยุติธรรมไม่เห็นแก่พวกพ้อง					
3. มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น					
21) เสนอตัวช่วยเหลือเพื่อนและครูโดยไม่หวังผลตอบแทน					
22) แสดงออกถึงบทบาทในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีช่วยเหลือผู้อื่นตามกำลังความสามารถ					

ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสุข	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม					
1. เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
23) นักเรียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
24) นักเรียนใช้วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรต่างๆในการเรียนรู้อย่างคุ้มค่า					
25) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น					
2. ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี					
26) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้กับเพื่อนที่โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
27) นักเรียนมาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและมีทัศนคติที่ดีต่อการมาโรงเรียน					
28) นักเรียนยินดีในการเข้าร่วมกิจกรรมนอกและในสถานที่ ที่โรงเรียนจัดขึ้น					
3. แสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
29) นักเรียนจะหาข้อมูลจากหลายแหล่งเมื่อต้องการสืบค้นข้อมูล					
30) นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ตรงตามแบบการเรียนรู้ของตน					
31) นักเรียนสามารถเลือกแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมกับเนื้อหาได้					
องค์ประกอบด้านการเรียนรู้					
1. มีการเรียนรู้ที่พัฒนาตนเองอย่างสมดุล					
32) นักเรียนร่วมกิจกรรมที่พัฒนาตนเองด้านสติปัญญา ควบคู่ไปกับการพัฒนาร่างกายโดยการเล่นกีฬา					
33) นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ด้วยความตั้งใจ					
34) นักเรียนมีความเชื่อว่าการพัฒนาที่สมดุลต้องประกอบด้วยร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา					

ลักษณะการเรียนรู้ที่มีความสุข	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับสภาพการณ์ความเป็นจริงในสังคม					
35) นักเรียนนำความรู้ในชั้นเรียนไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง					
36) นักเรียนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้ประสบการณ์ความรู้ที่ได้ในชั้นเรียน					
37) นักเรียนสามารถแสวงหาข้อมูล ความรู้ เพิ่มเติมจากบทเรียน และนำไปปรับใช้ในสถานการณ์จริง					
3. มีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตน					
38) นักเรียนต้องการเรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเอง					
39) นักเรียนมีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองและมีการวางแผนที่จะบรรลุเป้าหมาย					
40) นักเรียนทราบข้อบกพร่องของตนเองและพยายามหาทางแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้					

ภาคผนวก จ

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยความสุข

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข

นิยาม ความสุขในการเรียนหมายถึง ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งบ่งบอกว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่มีลักษณะอันประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้คือ

1. องค์ประกอบด้านผู้เรียน หมายถึงผู้เรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เห็นคุณค่าของตนเอง มีคุณธรรมจริยธรรมอันดี
2. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ หมายถึงผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ทั้งบุคคลในครอบครัว และ บุคลากรในโรงเรียน อาทิ เพื่อน ครู และผู้เกี่ยวข้อง
3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ในชั้นและนอกชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้
4. องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ หมายถึงผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่พัฒนาตนเองอย่างสมดุล สามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับสภาพการณ์ความเป็นจริงในสังคม มีเป้าหมายในการเรียนรู้ของตน

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุขเมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมให้เห็นอย่างชัดเจน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้อย่างมีความสุข						
		เข้าชั้นเรียนตรงเวลา	อารมณ์ดีเยี่ยมแจ่มใส	กระตือรือร้นในการทำกิจกรรมการเรียนรู้	ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย	ร่วมกิจกรรมและตอบคำถามด้วยความมั่นใจ	แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนและครู	มีอุปกรณ์การเรียนและเตรียมพร้อมก่อนเข้าเรียน
1								
2								
3								
4								
5								
6								

ลงชื่อ _____ ผู้สังเกต

ภาคผนวก จ

แบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียน

แบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียน

ชื่อ _____ นามสกุล _____ ชั้น 6/ _____ เลขที่ _____

1. ความรู้สึกก่อนเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้าง
ความสุขในการเรียนรู้

2. สิ่งที่ได้จากการเรียนตามรูปแบบการเรียนรู้

3. เด็กๆ ได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมใดบ้าง

4. เด็กๆ ประทับใจกิจกรรมอะไรมากที่สุดเพราะเหตุใด

5. เด็กจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

6. ความรู้สึกของเด็กๆ หลังจากที่ได้เรียนรู้ตามรูปการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

7. ความสนใจของเด็กๆ ที่อยากบอกมากที่สุด

ภาคผนวก ช

ภาพกิจกรรมการเรียนรู้

ภาพกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ลงมือปฏิบัติ

กิจกรรมทัศนศึกษา

ช่วยกันคิด

ลงมือปฏิบัติ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

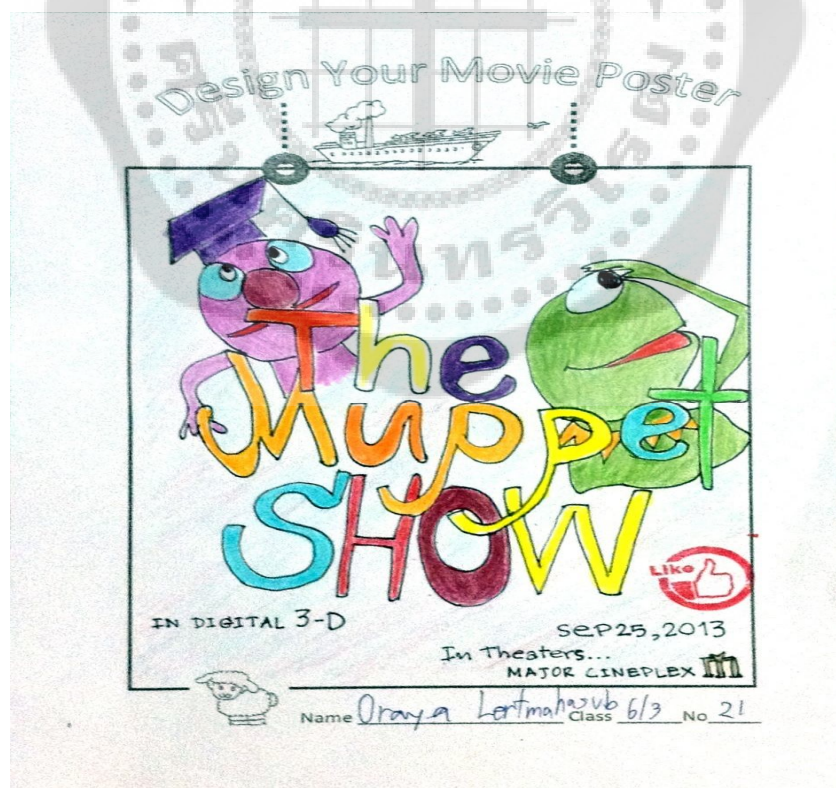
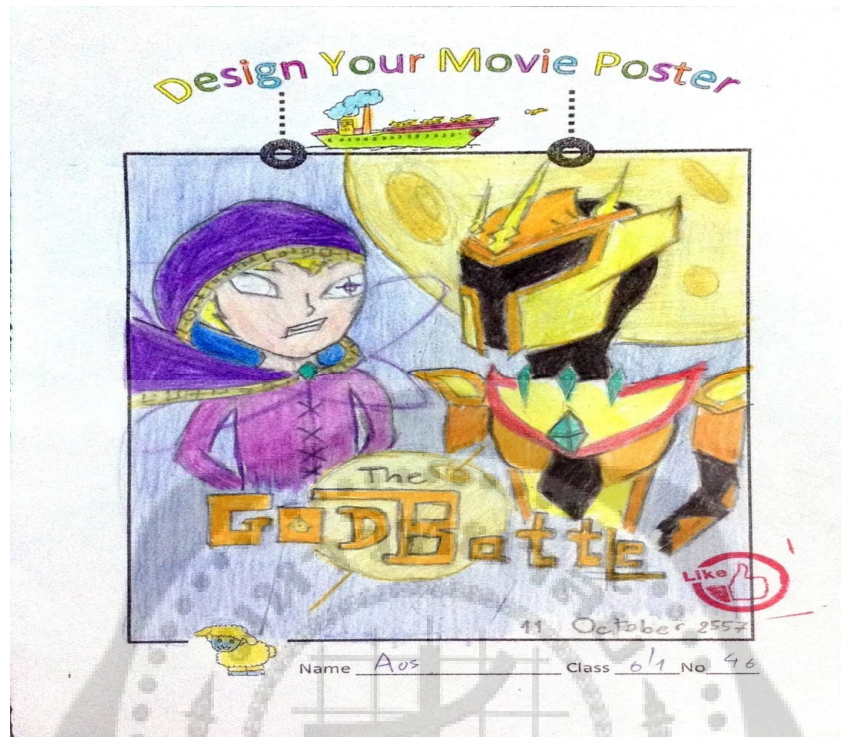

ฟังและนำไปปฏิบัติ

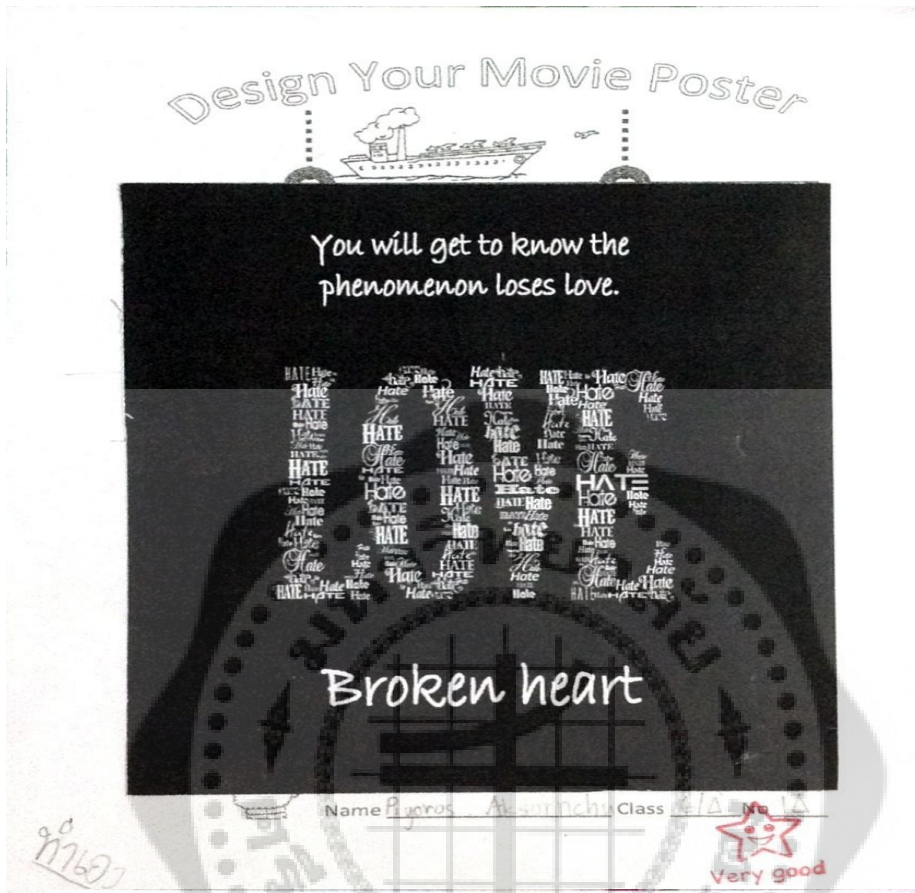

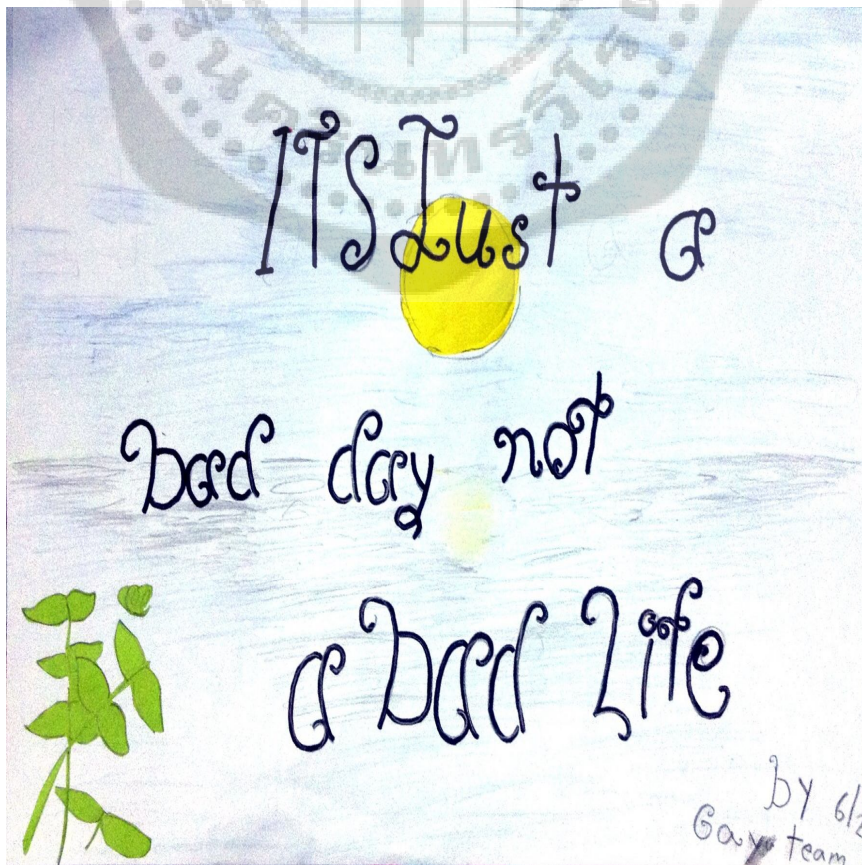
ผลงานนักเรียน

ผลงานนักเรียน

ผลงานนักเรียน

ผลงานนักเรียน

Srinakharinwirot University: Prasanmit Demonstration School (Elementary)
English Grade 6
Name Sarida Patsathornwatt Class 6/1 No. 11 G. A

Easy steps to improving your English

Joint Parent/Student project

Let's write!

- Listening to English songs
- Play English games
- Practice English conversation with Professor
- Read English books
- Writing Vocabulary

11 8 JUL 2013

Good work

Parent: [Signature] Student: Sarida

Srinakharinwirot University: Prasanmit Demonstration School (Elementary)
English Grade 6
Name Chantana Velaiwan Class 6/3 No. 23 G. B

Easy steps to improving your English

Joint Parent/Student project

Let's write!

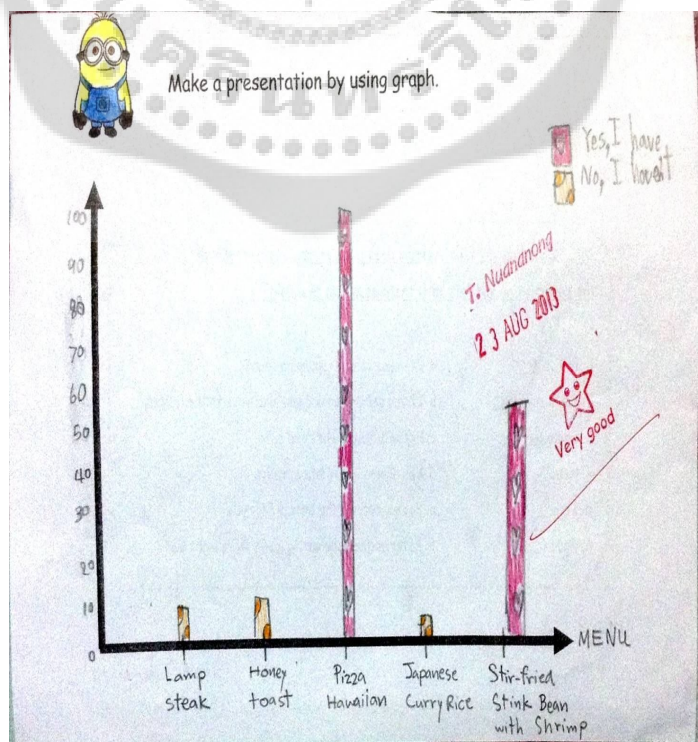
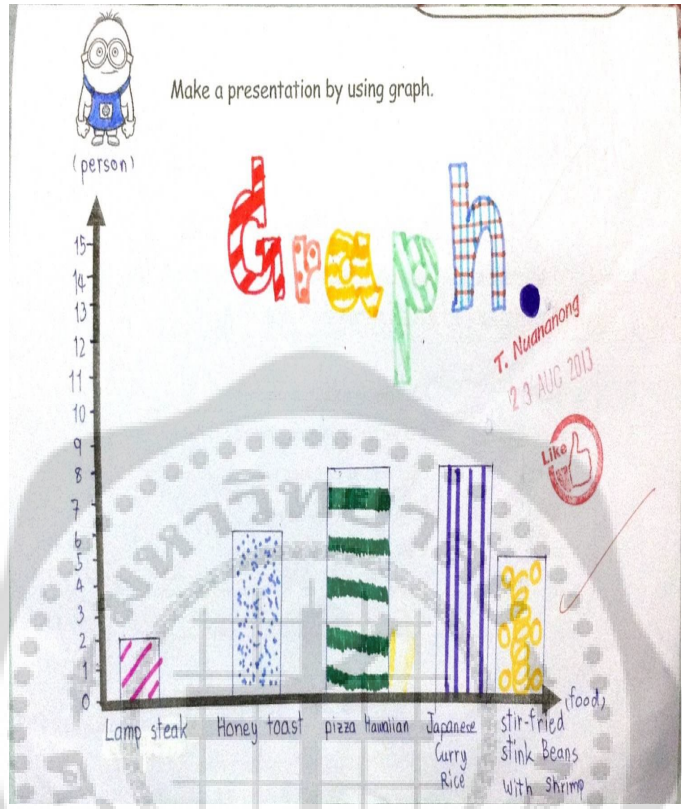

- Listening to English songs
- Watch English movies
- Reading English books
- Speak English with foreigners
- Play game on computer in English

Good work

Parent: [Signature] Student: Peak

ผลงานนักเรียน

ภาคผนวก ฅ

ตัวอย่างการเขียนแบบบันทึกการสะท้อนผลการเรียนของนักเรียน

1. ความรู้สึกก่อนเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ชอบบทเพลงที่ฟังแต่ใจยังไม่ตอบโต้ รู้สึกตัวเองอ่อนแอถูกข่มขู่ วิตกกังวล
เวลาครูถามจะตอบไม่ตอบได้ ดักใจไม่ออกไม่เข้าใจ ตอนว่าดูก็รู้ เวลาฟังก็รู้บ้างไม่รู้จัก
แต่ร้องไห้เพราะอาจารย์

2. สิ่งที่ได้จากการเรียนตามรูปแบบการเรียนรู้

ใจที่เร้าเป็นฐาน ตามที่เรากล่าว ส่วนมากทำเช่นนี้เลยก็ทำไม่ขึ้น
ตอนที่อาจารย์นี้ไปบ่นทำไม่ขึ้น ระยะเวลาแค่ไม่กี่นาที อาจารย์บ่นบอกว่า
ทำไม่ขึ้นนี่มันเจ็บใจไม่มีกัณฑ์

3. เด็กๆ ได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมใดบ้าง

ทำอาหาร ใจ ทำขนมปังใส่เวรจีไม่ผิด รสชาติไม่อร่อย
ได้ฟังเพลง มีวงล้อ ๔ ทิศซึ้งๆ รอบเพลง Stronger.

4. เด็กๆ ประทับใจกิจกรรมอะไรมากที่สุดเพราะเหตุใด

ทำอาหารได้ลองชิมอาหารที่ตัวเองทำ กินแล้วไม่ได้อะไร
ในคืนนอนหลับที่ และให้ไปทำเรื่องที่ดีๆ

5. เด็กจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

ทำอาหารร่วมกับผู้อื่น (การแลกเปลี่ยน) และ ทำแม่
พิมพ์ด้วยตัวเอง

6. ความรู้สึกของเด็กๆ หลังจากที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

สนุกสนาน ชอบร่วมเล่นทำอาหาร ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้
กับเพื่อนๆ ไม่เบื่อการเรียน

7. ความสนใจของเด็กๆ ที่อยากบอกมากที่สุด

สนุกดี รู้สึกว่าได้เรียนรู้ได้ ไม่ว่าจะป็นตัว
ตัวคนเดียว หรือทำอาหารร่วมกับผู้อื่น

1. ความรู้สึกก่อนเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ผมไม่ชอบภาษาอังกฤษ 2×10 ผมไม่ชอบพูด และจะไม่
กลัวเลย สักเลย เวลาออกจากคอม ตอนที่เลิกผมได้
10.0 ผมกลัว $1 = 10$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$
10.0 $1 = 10$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$

2. สิ่งที่ได้จากการเรียนตามรูปแบบการเรียนรู้

ผมได้รู้ $1 = 10$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$
10.0 $1 = 10$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$

3. เด็กๆ ได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมใดบ้าง

มือผมเอง (มือซ้ายมือขวา) $1 = 10$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$
 $1 = 10$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$

4. เด็กๆ ประทับใจกิจกรรมอะไรมากที่สุดเพราะเหตุใด

10.0 $1 = 10$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$
 $1 = 10$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$ $1 = 11$

5. เด็กจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

ทำงานหรือช่วยพ่อแม่

6. ความรู้สึกของเด็กๆ หลังจากที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

สนุกมาก ได้-ใคร่-ดี สนุกมาก ภูมิใจ
ภาษาอังกฤษสนุก

7. ความสนใจของเด็กๆ ที่อยากบอกมากที่สุด

อยากไปอังกฤษ เป็นเยี่ยม

1. ความรู้สึกก่อนเข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

ผมรู้สึกมากกว่ามีอะไรน่าสนใจเกี่ยวกับแบบอื่น แต่ผมชอบมาเรียนผมก็สนุกมากมีกิจกรรมให้ทำได้ทำหลากหลายเช่น ทั่วไปทัศนศึกษา การทำขนม.

2. สิ่งที่ได้จากการเรียนตามรูปแบบการเรียนรู้

ได้รู้ศัพท์ภาษาอังกฤษควบคู่กับ ไปได้ลงมือทำเอาทำอาหารก็ได้อีก หางานได้/ไม่ได้ และยังได้ทำแผนอีกด้วย

3. เด็กๆ ได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมใดบ้าง

- 1) ทำอาหาร
- 2) วิทยุเพลง
- 3) ทัศนศึกษา
- 4) ดูหนังภาษาอังกฤษ

4. เด็กๆ ประทับใจกิจกรรมอะไรมากที่สุดเพราะเหตุใด

ทำอาหาร ได้ลงมือทำก็สนุกตอนที่เราทำขนมได้
รับประทานของ ที่อร่อย ๆ ทำ

5. เด็กจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

ใช้ในอินเทอร์เน็ตแบ่งเวลาได้ดีการเรียนในสัปดาห์นั้น ซึ่งดีเกินกว่า
หรือขยันมีวินัยและความสำนึก

6. ความรู้สึกของเด็กๆ หลังจากที่ได้เรียนรู้ตามรูปการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่เสริมสร้างความสุขในการเรียนรู้

สนุกมากกับบอยกีพีเตอร์ ซึ่งได้ความรู้ และ
ยังได้ฝึกทำ ประสบการณ์ ซึ่งได้ฝึกทำดี

7. ความสนใจของเด็กๆ ที่อยากบอกมากที่สุด

ผมสนใจใน อาชีพ ทุกคนในโรงเรียน ทำแบบนี้นักๆ เพราะสนุก
และมีความสุข

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางลัดดา หลังภักดี
 วันเดือนปีเกิด 6 มิถุนายน 2516
 สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 9 ซอย ทองภักดี ถนนพระราม 9 แขวงหัวหมาก
 เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนสาริต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 (ฝ่ายประถม) สุขุมวิท 23 วัฒนาเหนือ กรุงเทพฯ 10110
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2539 ค.บ. (การสอนภาษาอังกฤษ)
 จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 พ.ศ. 2546 ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ)
 จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 พ.ศ. 2557 กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร)
 จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ